

ΑΤΕΙ ΠΑΤΡΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ & ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ

“ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΣΦΑΛΙΣΗ”

ΣΠΟΥΔΑΣΤΕΣ:

- Α) ΑΝΤΩΝΑΤΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ
- Β) ΓΟΥΝΑΡΙΔΗ ΑΔΑΜΑΝΤΙΑ
- Γ) ΚΑΡΟΥΤΣΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ

ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ:

ΜΕΛΙΔΩΝΗ ΜΑΡΙΑ

ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ	676L
----------------------	------

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ.....	σελ.8
ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	σελ.9

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

1.1. Η έννοια της κοινωνικής ασφάλειας στην Ελλάδα.....	σελ.10
1.2. Η διοικητική οργάνωση της κοινωνικής ασφάλισης στην Ελλάδα.....	σελ.12
1.3. Φορείς κοινωνικής ασφάλισης κατά επαγγελματική κατηγορία κάλυψης.....	σελ.14
1.4. Ταμεία Ασφάλισης.....	σελ.17
1.4.1. Ταμεία κύριας ασφάλισης	σελ.17
1.4.2. Ταμεία επικουρικής ασφάλισης.....	σελ.18
1.4.3. Επικουρικής ασφάλισης Ν.Π.Ι.Δ.....	σελ.19
1.4.4. Ταμεία πρόνοιας	σελ.19
1.4.5. Ταμεία πρόνοιας Ν.Π.Ι.Δ.	σελ.20
1.5. Φορείς ασφάλισης.....	σελ.21
1.5.1. Οι φορείς ασφάλισης των μισθωτών.....	σελ.21
1.5.2. Οι φορείς ασφάλισης των αγροτών	σελ.23
1.5.3. Οι φορείς ασφάλισης των ελεύθερων και ανεξάρτητων επαγγελματιών.....	σελ.26
1.5.4. Οι φορείς ασφάλισης των δημοσίων υπαλλήλων	σελ.27

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΣΦΑΛΙΣΗ

2.1. Ανάλυση παροχών ασφαλιστικών ταμείων-κύριων	σελ.29
2.1.1. ΙΚΑ	σελ.29
2.1.1.1. ΙΚΑ- Γενικές πληροφορίες	σελ.29
2.1.1.2. Τα όρια ηλικίας και υπολογισμός συνταξιοδότησης με το Νόμο 3029/2002 για τους ασφαλισμένους στο ΙΚΑ μέχρι 31/12/92.....	σελ.34
2.1.1.3. Τα όρια ηλικίας συνταξιοδότησης για ασφαλισμένους μετά την 1/1/1993	σελ.36
2.1.1.4. Πως θα υπολογίζονται οι συντάξεις - ποσοστά αναπλήρωσης για ασφαλισμένους μέχρι 31/12/92	σελ.37
2.1.1.5. Για ασφαλισμένους μετά την 1/1/93 ΙΚΑ	σελ.41
2.1.1.6. Τι ισχύει με τις ασφαλιστικές ρυθμίσεις της τελευταίας διετίας.....	σελ.42
2.1.2. ΟΓΑ.....	σελ.44
2.1.2.1. ΟΓΑ-Γενικά	σελ.44
2.1.2.2. Ασφαλιστικές εισφορές - Διαδικασία καταβολής	σελ.44
2.1.2.3. Παροχές Συντάξεων	σελ.45
2.1.2.4. Καθορισμός αντικειμενικών κριτηρίων κρίσεως του κύριου επαγγέλματος του αγρότη.	σελ.50
2.1.2.5. Υγειονομική περίθαλψη	σελ.52
2.1.2.6. Πληθυσμιακά στοιχεία	σελ.55
2.1.2.7. Πίνακας εξέλιξης της σύνταξης του κλάδου κύριας ασφάλισης αγροτών	σελ.55
2.1.3 Ταμείο Νομικών	σελ.56
2.1.3.1. Γενικές Πληροφορίες Ταμείου Νομικών	σελ.56
2.1.3.2. Καθορισμός Εισφορών	σελ.57
2.1.3.3. Προϋποθέσεις συνταξιοδότησης	σελ.58
2.1.3.4. Υπολογισμός σύνταξης και ασφαλιστικές εισφορές.....	σελ.61

2.1.4. Ταμείο ασφάλισης εμπόρων (ΤΑΕ)	σελ.64
2.1.4.1. Γενικά για το Τ.Α.Ε.	σελ.64
2.1.4.2. Χορήγηση παροχών – προϋποθέσεις – αποδοχές	σελ.66
2.1.4.3. Υπολογισμός ποσού σύνταξης	σελ.69
2.1.5. Ταμείο εμπόρων βιοτεχνών Ελλάδος (ΤΕΒΕ)	σελ.70
2.1.5.1. Κλάδος σύνταξης ΤΕΒΕ	σελ.70
2.1.5.2. Περιθαλψη που παρέχει το ΤΕΒΕ	σελ.71
2.1.5.3. Ασφαλιστικές εισφορές	σελ.73
2.1.5.4. Αποδοχές ασφαλισμένου	σελ.74
2.1.5.5. Υπολογισμός σύνταξης ΤΕΒΕ	σελ.75
2.1.5.6. Προϋποθέσεις σύνταξης ΤΕΒΕ	σελ.77
2.1.6. Ταμείο συντάξεων μηχανικών εργοληπτών δημοσίων έργων (ΤΣΜΕΔΕ)	σελ.78
2.1.6.1.Γενικά	σελ.78
2.1.6.2. Πληρωμή ασφαλιστικών εισφορών	σελ.79
2.1.6.3. Ασφαλιστικές εισφορές	σελ.80
2.1.6.4. Περιθαλψη	σελ.82
2.1.6.5. Συνταξιοδότηση	σελ.83
2.1.7. NAT	σελ.89
2.1.7.1. Γενικές πληροφορίες	σελ.89
2.1.7.2. Ασφαλιστικές εισφορές Ναυτικού και πλοιοκτήτου	σελ.90
2.1.7.3. Προϋποθέσεις συνταξιοδότησης – Συντάξεις	σελ.92
2.1.7.4. Άλλες Αποζημιώσεις NAT	σελ.95
2.1.8.Ταμείο Συντάξεων και Αυτασφάλισης Υγειονομικών (ΤΣΑΥ).....	σελ.98
2.1.8.1. Γενικά	σελ.98
2.1.8.2. Ασφαλιστικές εισφορές – συνταξιοδότηση	σελ.98
2.2. Επικουρική ασφάλιση	σελ.100
2.2.1 ΤΕΑΜ	σελ.102
2.2.2 ΤΕΑΔΥ	σελ.113
2.2.3 ΤΕΑΠΟΖΟ	σελ.122

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ

3.1. Πρόλογος	σελ.125
3.2. Βασικές νομικές αρχές	σελ.126
3.3. Ομαδικές ασφαλίσεις ζωής και υγείας	σελ.130
3.4 Ασφαλιστικές εταιρίες – προγράμματα	σελ.132
3.4.1. ΦΟΙΝΙΞ METROLIFE ΕΜΠΟΡΙΚΗ	σελ.133
3.4.2. ALICO AIG LIFE	σελ.137
3.4.3. ΑΣΠΙΣ ΠΡΟΝΟΙΑ	σελ.139
3.4.4. INTERAMERICAN	σελ.142
3.4.5. ΕΥΡΩΠΑΙΚΗ ΠΙΣΤΗ	σελ.148

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

ΟΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΗΣ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

4.1 Κυριότεροι παράγοντες που επηρεάζουν την δυναμική του συστήματος ...σελ.154	
4.2. Τι αλλάζει για αυτούς που θα υποβάλλουν αίτηση συνταξιοδότησης μέσα στο 2005. ....σελ.156	
4.3. Τι αλλάζει για ασφαλισμένους και συνταξιούχους	σελ.156
4.4. Ποια θα είναι τα ταμεία κύριας ασφάλισης από το 2008	σελ.158
4.5. Επιλογή φορέα – Νέοι ασφαλισμένοι	σελ.159
4.6. Επιλογή φορέα για δραστηριότητες υπαγόμενες στον Ο.Α.Ε.Ε. – ΤΕΒΕ – ΙΚΑ	σελ.160

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

ΤΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΣΤΙΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΕΣ ΧΩΡΕΣ

5.1. Αυστρία	σελ.162
5.2. Γερμανία	σελ.170
5.3. Σουηδία	σελ.175
5.4. Ισπανία	σελ.182

5.5. Ιταλία	σελ.189
5.6. Ηνωμένο Βασίλειο	σελ.195
5.7. Γενικά στατιστικά στοιχεία για τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης	σελ.202

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

Συγκρίσεις και συμπεράσματα

6. Γενικά	σελ.204
-----------------	---------

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7

Κοινωνική Ασφάλιση: Τι ισχύει μέχρι σήμερα

7. Γενικά	σελ.215
-----------------	---------

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Παράρτημα – Νόμοι	σελ.218
Βιβλιογραφία	σελ.226

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Στην εργασία αυτή έχουμε σκοπό να παρουσιάσουμε το ασφαλιστικό σύστημα που ισχύει στη χώρα μας, συγκρίνοντας την Ιδιωτική με τη Δημόσια ασφάλιση και να παρουσιάσουμε ομοιότητες και διαφορές που υπάρχουν μεταξύ τους. Παράλληλα θα αναπτύξουμε τα ασφαλιστικά συστήματα των κυριότερων ευρωπαϊκών χωρών δίνοντας πίνακες και παραδείγματα και αναλύοντας τις εισφορές και τις παροχές αυτών.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η ιστορική εξέλιξη του συστήματος κοινωνικής ασφάλισης στο πλαίσιο λειτουργίας του Ελληνικού μοντέλου κοινωνικής ασφάλειας

Η κοινωνική ασφάλιση στην Ελλάδα πρωτοεμφανίζεται ως θεσμός με το διάταγμα της 15^{ης} Δεκεμβρίου 1836, με το οποίο συστήθηκε το Ναυτικό Απομαχικό Ταμείο (ΝΑΤ), που όμως άρχισε να λειτουργεί από το 1861. Η νομοθετική κατοχύρωση του θεσμού εξασφαλίστηκε το 1922 με την ψήφιση του Ν. 2868/1922 «Περί υποχρεωτικής ασφαλίσεως των εργατών και ιδιωτικών υπαλλήλων». Ο νόμος αυτός αποτέλεσε τη βάση για την ίδρυση κατά τη διάρκεια του μεσοπολέμου κλαδικών ασφαλιστικών ταμείων.

Το 1934 ψηφίστηκε ο βασικός νόμος 6298/1934 «Περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων». Την ίδια περίοδο προωθήθηκαν επίσης νομοθετικά μέτρα για την ίδρυση φορέων κύριας ασφάλισης, όπως του Ταμείου Ασφαλίσεως Εμπόρων (ΤΑΕ) και του Ταμείου Επαγγελματιών και Βιοτεχνών (ΤΕΒΕ), που άρχισαν να λειτουργούν το 1940.

Το 1935 καθιερώθηκε η υποχρεωτική ασφάλιση όλων των μισθωτών στο Ίδρυμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων (ΙΚΑ), που αποτέλεσε το γενικό φορέα κοινωνικής ασφάλισης των μισθωτών. Η λειτουργία του ΙΚΑ άρχισε την 1.1.1937, αλλά η χορήγηση παροχών ρυθμίστηκε το 1951 με τον Αναγκαστικό Νόμο 1846/51, ο οποίος με τις διαδοχικές του τροποποιήσεις συνθέτει και το ισχύον θεσμικό πλαίσιο του φορέα.

Η επέκταση της ασφαλιστικής προστασίας του πληθυσμού εξασφαλίστηκε το 1961 με την ίδρυση του Οργανισμού Γεωργικών Ασφαλίσεων (ΟΓΑ), ο οποίος κάλυψε σχεδόν το σύνολο του αγροτικού πληθυσμού.

Κατά τη διάρκεια της δεκαετίας του 1990 προωθήθηκαν σημαντικές παρεμβάσεις για τη μεταρρύθμιση και τον εκσυγχρονισμό του συστήματος κοινωνικής ασφάλισης, οι οποίες ουσιαστικά ολοκληρώθηκαν το 2002 με την έκδοση του Ν. 3029/2002 για τη μεταρρύθμιση του συστήματος κοινωνικής ασφάλισης. Οι παρεμβάσεις αυτές επικεντρώθηκαν σε ζητήματα οργάνωσης, χρηματοδότησης και χορήγησης των ασφαλιστικών παροχών με έμφαση στις συνταξιοδοτικές παροχές.

Η μεταρρύθμιση του συστήματος κοινωνικής ασφάλισης αποτελεί έναν από τους κύριους στόχους εκσυγχρονισμού του ελληνικού μοντέλου κοινωνικής προστασίας. Συνδυάστηκε μάλιστα με εκτεταμένες παρεμβάσεις και στα άλλα συστήματα κοινωνικής κάλυψης στη χώρα μας, οι οποίες επιδιώκουν την αποκέντρωση του εθνικού συστήματος υγείας και την κατοχύρωση ενός σύγχρονου εθνικού συστήματος κοινωνικής φροντίδας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

1.1 Η έννοια της κοινωνικής ασφάλειας στην Ελλάδα

Η έννοια της κοινωνικής ασφάλειας στην Ελλάδα αντιστοιχεί στον κύριο στόχο του εθνικού μοντέλου κοινωνικής προστασίας, ο οποίος εξυπηρετείται μέσω τριών συστημάτων: του συστήματος κοινωνικής ασφάλισης για την προστασία των εργαζομένων, του συστήματος κοινωνικής πρόνοιας για την φροντίδα των ατόμων που βρίσκονται σε κατάσταση ανάγκης και του εθνικού συστήματος υγείας για την κάλυψη όλων των ατόμων που διαμένουν στην Ελληνική επικράτεια. Από διοικητική άποψη, το σύστημα κοινωνικής ασφάλισης συντονίζεται και εποπτεύεται κατά κύριο λόγο από το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, ενώ τα συστήματα υγείας και πρόνοιας συντονίζονται από το Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας.

Το *Σύστημα Κοινωνικής Ασφάλισης* αποτελεί τον κύριο άξονα του Ελληνικού μοντέλου κοινωνικής προστασίας. Η λειτουργία του, όπως έχει διαμορφωθεί ιστορικά από τη δεκαετία του 1950 μέχρι σήμερα, επιδιώκει την κάλυψη των κινδύνων που αντιμετωπίζουν οι εργαζόμενοι, χορηγώντας παροχές και υπηρεσίες που αναπληρώνουν τη μείωση ή την απώλεια εισοδήματος από απασχόληση. Πρόκειται για ένα σύστημα κύριας και επικουρικής δημόσιας ασφάλισης, το οποίο λειτουργεί με βάση αυτόνομους ασφαλιστικούς φορείς. Οι φορείς αυτοί συγκροτούν τον πρώτο πυλώνα ασφάλισης στην Ελλάδα.

Το *Εθνικό Σύστημα Υγείας* θεσμοθετήθηκε μόλις στις αρχές της δεκαετίας του 1980, αποβλέποντας στην ιατροφαρμακευτική και νοσηλευτική κάλυψη των αναγκών του ελληνικού πληθυσμού μέσω της παροχής δωρεάν υπηρεσιών. Η λειτουργία του εξυπηρετεί όλα τα άτομα που διαμένουν στην Ελληνική επικράτεια. Ειδικά όμως για τους ασφαλισμένους σε φορείς δημόσιας

ασφάλισης προβλέπεται η παροχή υπηρεσιών υγείας και από τους κλάδους υγείας των ταμείων τους.

Το Σύστημα Κοινωνικής Πρόνοιας συνθέτει το τελικό δίκτυο ασφάλειας για τα άτομα εκτός αγοράς εργασίας που βρίσκονται σε κατάσταση ανάγκης, λειτουργεί με βάση κατηγοριακά προγράμματα προστασίας για συγκεκριμένες ομάδες του πληθυσμού, τα οποία εγκαινιάστηκαν στις αρχές της δεκαετίας του 1960 και επεκτάθηκαν ουσιαστικά σε όλη τη διάρκεια της δεκαετίας του 1980. Το σύστημα χορηγεί χρηματικά επιδόματα, παροχές σε είδος και κοινωνικές υπηρεσίες φροντίδας μέσω αποκεντρωμένων νομικών προσώπων που εποπτεύονται από το Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας. Κοινωνικές υπηρεσίες σε μικρότερη έκταση παρέχονται επίσης από τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης και από ένα πλέγμα εθελοντικών οργανισμών και μη κυβερνητικών οργανώσεων που δραστηριοποιούνται έντονα ιδίως στο πεδίο προστασίας των παιδιών, των προσφύγων και των ατόμων με ειδικές ανάγκες.

Η θεσμοθέτηση ενός σύγχρονου Εθνικού Συστήματος Κοινωνικής Φροντίδας εξασφαλίστηκε το 1998 με την ψήφιση του Ν.2646/98 και προωθήθηκε το 2001 με την επεξεργασία του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για την Κοινωνική Ενσωμάτωση 2001-2003. Ο Ν. 2646/98 θέτει τις βάσεις για τη δημιουργία ενός σύγχρονου μοντέλου προνοιακής παρέμβασης που αποβλέπει τόσο στην εξυπηρέτηση νέων αναγκών όσο και στον εξορθολογισμό της διοικητικής και οργανωτικής λειτουργίας των παραδοσιακών προνοιακών φορέων. Το μοντέλο αυτό στηρίζεται σε ένα ενιαίο και αποκεντρωμένο πλαίσιο που ενεργοποιείται μέσω της δράσης των φορέων του δημόσιου τομέα που εποπτεύονται από το Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας, των ιδιωτικών φορέων μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα που αναγνωρίζονται ως ειδικώς πιστοποιημένοι φορείς του Συστήματος και εγγράφονται στο αντίστοιχο Μητρώο της οικείας Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης και των οργανώσεων εθελοντικού χαρακτήρα (πρωτοβάθμιες, δευτεροβάθμιες και τριτοβάθμιες Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις που αποτελούν είτε νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα είτε σωματεία ή συλλόγους που δραστηριοποιούνται στην εθελοντική παροχή υπηρεσιών προς άτομα ή ομάδες πληθυσμού).

1.2. Η διοικητική οργάνωση της κοινωνικής ασφάλισης στην Ελλάδα.

Η ανάπτυξη του συστήματος κοινωνικής ασφάλισης στην Ελλάδα πραγματοποιήθηκε κατά έναν τρόπο αποσπασματικό, μέσω της σύστασης αυτοτελών φορέων ασφάλισης που κάλυπταν συγκεκριμένες ομάδες του πληθυσμού με βάση επαγγελματικά κριτήρια και χαρακτηριστικά. Δεν υιοθετήθηκε ένα ενιαίο ασφαλιστικό καθεστώς για όλους τους εργαζόμενους αλλά πληθώρα συστημάτων κύριας, επικουρικής και συμπληρωματικής ασφάλισης.

Ο σχεδιασμός των δημόσιων πολιτικών ασφάλισης γίνεται από τους φορείς της κεντρικής διοίκησης και συγκεκριμένα από το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, το Υπουργείο Οικονομικών, το Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας, το Υπουργείο Εθνικής Αμύνης, το Υπουργείο Εμπορικής Ναυτιλίας και το Υπουργείο Γεωργίας. Το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων ασκεί αυτοτελείς αρμοδιότητες στο πεδίο της κοινωνικής ασφάλισης, ενώ τα άλλα Υπουργεία ασκούν συμπληρωματικές αρμοδιότητες σε σχέση με τον κύριο άξονα των δραστηριοτήτων τους.

Μέχρι το 1995, οι αυτοτελείς αρμοδιότητες ασκούνταν από ένα ενιαίο φορέα, το Υπουργείο Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Το 1995 όμως αποφασίστηκε ο διαχωρισμός του τομέα της κοινωνικής ασφάλισης από τους τομείς της υγείας και πρόνοιας ώστε να εξυπηρετηθεί η ορθολογική διασύνδεση μεταξύ ασφάλισης και απασχόλησης. Έτσι ο τομέας της ασφάλισης μεταφέρθηκε στις αρμοδιότητες του Υπουργείου Εργασίας, το οποίο μετονομάστηκε σε Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

Σε γνωμοδοτικό επίπεδο, οι πολιτικές κοινωνικής ασφάλισης υποστηρίζονται από ένα συμβουλευτικό όργανο που συστάθηκε το 2000 στο Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Πρόκειται για το **Συμβούλιο Εμπειρογνομώνων Απασχόλησης και Κοινωνικής Ασφάλισης**, ασκώντας τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

➤ γνωμοδοτεί και εισηγείται στο πλαίσιο των γενικών κατευθύνσεων της κυβερνητικής πολιτικής για θέματα απασχόλησης, κοινωνικής ασφάλισης και θέματα κοινωνικής πολιτικής αρμοδιότητας του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, καθώς και για τις κατευθύνσεις των πολιτικών αυτών, όπως απορρέουν από υποχρεώσεις προς την Ευρωπαϊκή Ένωση και τους διεθνείς οργανισμούς

➤ γνωμοδοτεί για τους ετήσιους και μεσοπρόθεσμους στόχους των πολιτικών απασχόλησης, κοινωνικής ασφάλισης και γενικότερα τομέων κοινωνικής πολιτικής αρμοδιότητας Υπουργείου Εργασίας,

➤ διερευνά, τεκμηριώνει και αναλύει τις εναλλακτικές δυνατότητες που υπάρχουν σχετικά με την επιλογή μέτρων απασχόλησης και κοινωνικής ασφάλισης και εισηγείται τα αναγκαία μέτρα και παρεμβάσεις προς επίτευξη των στόχων της πολιτικής του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων,

➤ μελετά και αναλύει τις εξελίξεις και τις προοπτικές της ελληνικής, της ευρωπαϊκής και της διεθνούς αγοράς εργασίας, καθώς και της κοινωνικής ασφάλισης, επισημαίνει και αξιολογεί τις αποκλίσεις των εξελίξεων από τους στόχους και εισηγείται τη λήψη κατάλληλων μέτρων,

➤ αποτιμά την αποτελεσματικότητα και τις επιπτώσεις των παρεμβάσεων για την απασχόληση, την κοινωνική ασφάλιση και την κοινωνική πολιτική του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και υποβάλλει στον Υπουργό σχετικές ερωτήσεις. Συμμετέχει σε επιτροπές εμπειρογνομόνων για την παρακολούθηση και αξιολόγηση των πολιτικών αυτών

➤ γνωμοδοτεί για κάθε άλλο συναφές θέμα, που παραπέμπεται σε αυτό από τον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

Οι δραστηριότητες του Συμβουλίου υποστηρίζονται από τη Μονάδα Ανάλυσης και Τεκμηρίωσης, υπηρεσία σε επίπεδο τμήματος που υπάγεται απευθείας στον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Έργο της Μονάδας είναι η παρακολούθηση των πολιτικών απασχόλησης και κοινωνικής ασφάλισης και η κατάρτιση μελετών και εκθέσεων για τα θέματα αυτά και γενικά η επιστημονική και γραμματειακή υποστήριξη της λειτουργίας του Συμβουλίου Εμπειρογνομόνων για την προώθηση του έργου του.

Το βασικό χαρακτηριστικό της οργανωτικής δομής του συστήματος είναι ο πολυκερματισμός του που εκφράζεται από το μεγάλο αριθμό των δημόσιων φορέων ασφάλισης. Η ύπαρξη 170 φορέων το 2002 που εποπτεύονται από πέντε τουλάχιστον διαφορετικά Υπουργεία δημιουργεί αυξημένες υποχρεώσεις σε θέματα διοίκησης και εξυπηρέτησης των ασφαλισμένων.

Η ίδρυση και λειτουργία ενός μεγάλου αριθμού ασφαλιστικών φορέων δικαιολογείται κυρίως από τον προσανατολισμό του συστήματος στην κάλυψη

διαφορετικών επαγγελματικών κατηγοριών, όπως παρουσιάζεται στον παρακάτω πίνακα:

1.3. Φορείς κοινωνικής ασφάλισης κατά επαγγελματική κατηγορία κάλυψης

Αριθμός Φορέων Ασφάλισης αρμοδιότητας Υπουργείου Εργασίας & Κοινωνικών Ασφαλίσεων	Επαγγελματικές κατηγορίες
22	Εργαζόμενοι ιδιωτικού τομέα
10	Προσωπικό τραπεζών
12	Προσωπικό δημοσίων επιχειρήσεων
6	Ανεξάρτητοι επαγγελματίες
11	Ελεύθεροι επαγγελματίες
6	Προσωπικό τύπου
1	Αγρότες
17	Δημόσιοι υπάλληλοι

Πηγή: Ιστοσελίδα <http://www.ggka.gr/asfalistikomain.htm>

Έτσι, προωθούνται παρεμβάσεις κυρίως στη συνταξιοδοτική προστασία του πληθυσμού που άλλοτε εξυπηρετούν συμφέροντα συγκεκριμένων κοινωνικο-επαγγελματικών ομάδων και άλλοτε επιχειρούν προσπάθειες επιμέρους βελτιώσεων του ασφαλιστικού συστήματος. Οι πρακτικές αυτές έχουν ως αποτέλεσμα τη μορφοποίηση ενός θεσμικού κοινωνικο-ασφαλιστικού υπόβαθρου που διέπεται βασικά από αρχές ανταποδοτικής - διανεμητικής ασφάλισης, συμπεριλαμβάνει, όμως, ευρύτητα και αρχές μη ανταποδοτικής ασφάλισης, ασφαλιστικών μεικτών παροχών, ανταποδοτικής κεφαλαιοποιητικής ασφάλισης και κοινωνικής ασφάλειας για συγκεκριμένες επαγγελματικές κατηγορίες.

Όσον αφορά τη διάρθρωση του συστήματος, το ελληνικό μοντέλο διαρθρώνεται σε τρεις κύριους πυλώνες: ο πρώτος πυλώνας επικεντρώνεται στα υποσυστήματα της κύριας και της επικουρικής υποχρεωτικής ασφάλισης, ο δεύτερος πυλώνας περιλαμβάνει τα υποσυστήματα της συμπληρωματικής

ασφάλισης και των επαγγελματικών ταμείων που πρόσφατα θεσμοθετήθηκαν στη χώρα μας, ενώ ο τρίτος πυλώνας αφορά τα προγράμματα ιδιωτικής ασφαλιστικής κάλυψης.

- **Ο πρώτος πυλώνας** καλύπτει το σύνολο των εργαζομένων στην ελληνική περιφέρεια, περιλαμβάνοντας εκ του νόμου συστήματα κύριας και επικουρικής κάλυψης. Προβλέπεται η κάλυψη ακόμα και εκείνων που απασχολούνται με τις νέες ή ευέλικτες μορφές εργασίας (μερική απασχόληση, κατ' οίκον απασχόληση κ.α.). Η κύρια κάλυψη εξασφαλίζεται μέσω νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, τα οποία σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία αποτελούν τους αποκλειστικούς φορείς κύριας ασφάλισης στην Ελλάδα. Η επικουρική κάλυψη όμως δεν είναι ενιαία, καθώς ιδρύονται και λειτουργούν εκ του νόμου συστήματα υποχρεωτικής επικουρικής ασφάλισης μόνο για τους μισθωτούς και όχι για άλλες κατηγορίες πληθυσμού.

- **Ο δεύτερος πυλώνας** στο ελληνικό σύστημα κοινωνικής ασφάλισης παρουσιάζει ιδιαιτερότητες που δεν εντοπίζονται σε αντίστοιχη έκταση στο επίπεδο της ευρωπαϊκής περιφέρειας. Το κύριο χαρακτηριστικό μέχρι πρόσφατα ήταν η αδυναμία σύστασης επαγγελματικών ταμείων από τους κοινωνικούς εταίρους μέσω συλλογικών συμβάσεων εργασίας και η δυνατότητα σύστασης επαγγελματικών ταμείων κατοχυρώθηκε το 2002 με τις ρυθμίσεις του Ν. 3029/2002, που προβλέπουν τη δημιουργία ταμείων επαγγελματικής ασφάλισης που θα λειτουργούν ως νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου αποβλέποντας στην παροχή στους ασφαλισμένους και δικαιούχους των παροχών, επαγγελματικής προστασίας πέραν της παρεχόμενης από την υποχρεωτική κοινωνική ασφάλιση για τους ασφαλιστικούς κινδύνους και ενδεικτικά τους κινδύνους γήρατος, θανάτου, αναπηρίας, επαγγελματικού ατυχήματος, ασθένειας και διακοπής της εργασίας.

Η απουσία γνήσιων επαγγελματικών ταμείων αναπληρώνεται από την ίδρυση καθεστώτων συμπληρωματικής ασφάλισης, που λειτουργούν με τη μορφή αλληλοβοηθητικών ταμείων και ταμείων προνοίας. Η οργάνωση των ταμείων αυτών στη χώρα μας δεν διέπεται από ένα ενιαίο θεσμικό και κανονιστικό πλαίσιο. Προβλέπονται διαφορετικές οργανωτικές και λειτουργικές ρυθμίσεις, που αναμένονται να αποτελέσουν αντικείμενο εκτεταμένης επεξεργασίας κατά τη διάρκεια της γενικότερης διαδικασίας μεταρρύθμισης του ελληνικού συστήματος κοινωνικής ασφάλισης.

- **Ο τρίτος πυλώνας**, λιγότερο αναπτυγμένος σε σχέση με άλλες ευρωπαϊκές χώρες, αφορά τα προγράμματα της ιδιωτικής ασφαλιστικής κάλυψης για τους

εργαζόμενους και τα μέλη των οικογενειών τους (μέσω ομαδικών ασφαλιστικών συμβολαίων που συνάπτονται μεταξύ επιχειρήσεων και ιδιωτικών ασφαλιστικών εταιρειών), καθώς και τα προγράμματα ατομικής κάλυψης.

1.4. ΤΑΜΕΙΑ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ

Παρακάτω αναφέρονται τα ασφαλιστικά ταμεία κύριας και επικουρικής ασφάλισης που υπάρχουν στον ελλαδικό χώρο:

1.4.1. ΤΑΜΕΙΑ ΚΥΡΙΑΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ

- ΙΚΑ
- ΟΓΑ
- ΟΑΕΕ (ΤΕΒΕ, ΤΑΕ, ΤΣΑ)
- ΤΣΑΥ
- ΤΣΜΕΔΕ
- Τ.Σ.Π.Ε.Α.Θ.
- ΤΑΙΣΥΤ
- Ταμείο Ασφάλισης Τεχνικών Τύπου Αθηνών
- ΤΣΕΥΠ
- ΤΑΠ-ΟΤΕ
- Ταμείο Νομικών
- Ταμείο Συντάξεων του Προσωπικού της Εθνικής Τραπέζης της Ελλάδος
- Ταμείο Ασφάλισης Προσωπικού ΕΤΒΑ
- Ταμείο Ασφάλισης Προσωπικού Ιονικής και Λαϊκής Τράπεζας
- Ταμείο Συντάξεων Πρόνοιας Προσωπικού Α.Τ.Ε.
- Διεύθυνση Ασφάλισης Προσωπικού Δ.Ε.Η.
- Ταμείο Συντάξεων & Επικουρικών Ασφαλίσεων Προσωπικού Γεωργικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων
- Ταμείο Ασφάλισης Προσωπικού Θεραπευτηρίου "Ο Ευαγγελισμός" Αθηνών
- Ταμείο Πρόνοιας Ξενοδόχων
- Ταμείο Ασφάλισης Ναυτικών Πρακτόρων και Υπαλλήλων
- Ταμείο Συντάξεων Προσωπικού ΗΣΑΠ
- Ταμείο Συντάξεων Προσωπικού της Τραπέζης της Ελλάδος και Κτηματικής
- Ταμείο Συντάξεων Εφημεριδοπωλών και Υπαλλήλων Πρακτορείων Θεσσαλονίκης
- Ταμείο Ασφάλισης Προσωπικού της Ασφαλιστικής Εταιρείας "Η Εθνική"

1.4.2. ΤΑΜΕΙΑ ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ

- ΕΝΙΑΙΟ ΤΑΜΕΙΟ ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ (Ε.Τ.Ε.Α.Μ.)
- Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης Προσωπικού Αεροπορικών Επιχειρήσεων
- Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης Υπαλλήλων Εμπορικών Καταστημάτων
- Τ.Ε.Α.Δ.Υ.
- Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης Ασφαλιστών & Προσωπικού Ασφαλιστικών Επιχειρήσεων
- Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης Ηλεκτροτεχνιτών Ελλάδος
- Ταμείο Πρόνοιας & Επικουρικής Ασφάλισης Προσωπικού Ιπποδρομιών
- Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης Προσωπικού Οινοποιίας Ζυθοποιίας
- Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης Προσωπικού Εταιριών Πετρελαιοειδών
- Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης Προσωπικού Εταιριών Τσιμέντων
- Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης Προσωπικού Ε.Υ.Δ.Α.Π.
- Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης Υπαλλήλων Φαρμακευτικών Εργασιών
- Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης Χημικών
- Ταμείο Αρωγής Υπαλλήλων Αστυνομίας Πόλεων
- Ταμείο Αρωγής Υπαλλήλων Πυροσβεστικού Σώματος
- Τ.Ε.Α.Π.Ο.Κ.Α.
- Ταμείο Ασφάλισης Δημοτικών & Κοινοτικών Υπαλλήλων
- Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης Προσωπικού Ταμείου Νομικών
- Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης Και Πρόνοιας Προσωπικού ΕΡΤ και Τουρισμού
- Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης Αρτοποιιών
- Ταμείο Ασφάλισης Συμβολαιογράφων
- Επικουρικό Ταμείο Ελληνικής Χωροφυλακής
- Κλάδος Επικουρικής Ασφάλισης Δικηγόρων
- Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης Εκπαιδευτικών Ιδιωτικής Γενικής Εκπαίδευσης
- Κλάδος Επικουρικής Ασφάλισης Προσωπικού Ταμείου Πρόνοιας Δικηγόρων Αθηνών

- Ταμείο Αρωγής Προσωπικού Ο.Τ.Ε.

1.4.3. ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ Ν.Π.Ι.Δ.

- Λογαριασμός Επικουρήσεως Προσωπικού Εθνικής Τραπέζης της Ελλάδος
- Ταμείο Επικουρικής Ασφαλίσεως Προσωπικού Εμπορικής Τραπέζης
- Ταμείο Αλληλοβοήθειας Προσωπικού Τραπέζης Πίστεως
- Ειδικός Λογαριασμός Επικουρήσεως Μελών Ταμείου Υγείας Προσωπικού Α.Τ.Ε.
- Μετοχικό Ταμείο Υπαλλήλων Τραπέζης Ελλάδος και Κτηματικής
- Ταμείο Αλληλοβοήθειας Προσωπικού Ιονικής-Λαϊκής Τράπεζας
- Ταμείο Επικουρικής Ασφαλίσεως Ένωσης Συντακτών Θεσσαλίας, Στερεάς Ελλάδας & Εύβοιας
- Ταμείο Επικουρικής Ασφαλίσεως Ένωσης Συντακτών Πελοποννήσου, Ηπείρου & Νήσων
- Ε.Δ.Ο.Ε.Α.Π.
- Ταμείο Αλληλοβοήθειας Προσωπικού Γενικής Τραπέζης

1.4.4. ΤΑΜΕΙΑ ΠΡΟΝΟΙΑΣ

- Ταμείο Αυτασφάλειας Προσωπικού Εθνικής Τραπέζης της Ελλάδος
- Ταμείο Πρόνοιας Προσωπικού Ο.Σ.Ε.
- Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης Πρόνοιας & Κοινής Διανομής Πωλητών Βενζίνης
- Ταμείο Πρόνοιας Δικαστικών Επιμελητών
- Ταμείο Πρόνοιας Εργοληπτών Δημοσίων Έργων
- Ταμείο Πρόνοιας Δημοσίων Υπαλλήλων
- Ταμείο Αρωγής Αστυνομικών
- Επικουρικό Ταμείο Υπαλλήλων Αστυνομίας Πόλεων
- Επικουρικό Ταμείο Υπαλλήλων Πυροσβεστικού Σώματος
- Ταμείο Πρόνοιας Προσωπικού Εμπορικών & Βιομηχανικών Επαγγ. & Βιοτ. Επιμελητηρίων του Κράτους
- Ταμείο Πρόνοιας Ορθοδόξου Εφημεριακού Κλήρου Ελλάδος
- Λογαριασμός Πρόνοιας Υπαλλήλων Ι.Κ.Α.

- Ταμείο Πρόνοιας Προσωπικού Εταιριών Λιπασμάτων
- Ταμείο Πρόνοιας Προσωπικού Οργανισμού Λιμένος Θεσσαλονίκης
- Ταμείο Πρόνοιας Εργατοϋπαλλήλων Μετάλλου (Τ.Α.Π.Ε.Μ.)
- Ταμείο Ασφάλισης Προσωπικού Εμπορικής Τραπέζης
- Ταμείο Πρόνοιας Δικηγόρων Αθηνών
- Ταμείο Πρόνοιας Δικηγόρων Πειραιώς
- Ταμείο Πρόνοιας Δικηγόρων Θεσσαλονίκης
- Ταμείο Αρωγής Προσωπικού Ο.Τ.Ε. (ΤΑΠ - ΟΤΕ)

1.4.5. ΤΑΜΕΙΑ ΠΡΟΝΟΙΑΣ Ν.Π.Ι.Δ.

- Ταμείο Πρόνοιας Προσωπικού Οργανισμού Ύδρευσης Θεσσαλονίκης
- Ταμείο Αλληλοβοήθειας Προσωπικού Γενικής Τράπεζας
- Ταμείο Αυτασφάλειας Προσωπικού Τραπέζης Ελλάδος & Κτηματικής

1.5. ΦΟΡΕΙΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ

Τους φορείς ασφάλισης μπορούμε να τους χωρίσουμε σε:

- Φορείς ασφάλισης των μισθωτών
- Φορείς ασφάλισης των αγροτών
- Φορείς ασφάλισης των ελευθέρων και ανεξάρτητων επαγγελματιών
- Φορείς ασφάλισης των δημοσίων υπαλλήλων

1.5.1. Οι φορείς ασφάλισης των μισθωτών

Η ασφαλιστική κάλυψη των μισθωτών – εργαζομένων του ιδιωτικού τομέα επιτυγχάνεται μέσω φορέων κύριας και επικουρικής ασφάλισης, ταμείων αλληλοβοήθειας για τον κίνδυνο της ασθένειας και φορέων που χορηγούν εφάπαξ παροχές. Το 2002 λειτουργούσαν περισσότεροι από 50 αντίστοιχοι φορείς. Οι φορείς αυτοί αποτελούν νομικά πρόσωπα που διοικούνται από διοικητικά συμβούλια με υποχρεωτική συμμετοχή εκπροσώπων των ασφαλισμένων και των συνταξιούχων.

Ο γενικός φορέας κύριας ασφάλισης των μισθωτών είναι το Ίδρυμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων (ΙΚΑ), το οποίο ιδρύθηκε το 1934 και άρχισε να λειτουργεί ουσιαστικά τη δεκαετία του 1950. Το 1983 επεκτάθηκε η ασφαλιστική κάλυψη των εργαζομένων του ιδιωτικού τομέα από το ΙΚΑ στο σύνολο του πληθυσμού, διευρύνοντας έτσι την προστασία που εξασφαλιζόταν πριν από την ίδρυσή του για συγκεκριμένες κατηγορίες εργαζομένων μέσω των ειδικών ταμείων κύριας ασφάλισης μισθωτών, αλλά και καλύπτοντας τους εργαζόμενους χωρίς ασφαλιστικό καθεστώς. Αρκετά ειδικά ταμεία εξακολουθούν να λειτουργούν και σήμερα αυτοτελώς υπό την εποπτεία του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, ενώ ορισμένα συγχωνεύτηκαν στο ΙΚΑ.

Το ΙΚΑ ασφαλίζει τα πρόσωπα που έχουν ως κύριο επάγγελμα την παροχή έμμεσης εξαρτημένης εργασίας, καθώς και ειδικές κατηγορίες προσώπων (ορκωτοί λογιστές, εφημεριδοπώλες, συγγραφείς, μαθητευόμενοι). Οι κίνδυνοι που καλύπτονται περιλαμβάνουν τη μητρότητα, τα οικογενειακά βάρη, την ασθένεια, το γήρας, την αναπηρία, το θάνατο, το εργατικό ατύχημα και την επαγγελματική ασθένεια, καθώς και την ανεργία.

Οι ασφαλισμένοι του ΙΚΑ εξυπηρετούνται για τον κίνδυνο της ανεργίας από τον Οργανισμό Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (ΟΑΕΔ), αυτοτελή

φορέα που ιδρύθηκε το 1954 και υπάγεται στην εποπτεία του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Ο ΟΑΕΔ καλύπτει επίσης τους κινδύνους στράτευσης και οικογενειακών βαρών των μισθωτών.

Κοινωνικές παροχές με τη μορφή προγραμμάτων στέγασης, κοινωνικού τουρισμού και αναψυχής χορηγούνται επίσης στους ασφαλισμένους του ΙΚΑ από τον Οργανισμό Εργατικής Κατοικίας και από τον Οργανισμό Εργατικής Εστίας, νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου που εποπτεύονται από το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

Τα ειδικά ταμεία κύριας ασφάλισης καλύπτουν συγκεκριμένες κατηγορίες εργαζομένων που δεν υπάγονται στην ασφάλιση του ΙΚΑ. Βασική προϋπόθεση υπαγωγής στην ασφάλιση των ταμείων αυτών είναι η παροχή έμμεσης εξαρτημένης εργασίας ή η άσκηση συγκεκριμένης επαγγελματικής ειδικότητας.

Η επικουρική κάλυψη των εργαζομένων του ιδιωτικού τομέα εξασφαλίζεται από ένα πλήθος φορέων δημοσίου και ιδιωτικού δικαίου, που χορηγούν πρόσθετες συνταξιοδοτικές παροχές με τη μορφή μηνιαίας σύνταξης ή εφάπαξ βοηθήματος. Ο γενικός φορέας επικουρικής συνταξιοδοτικής κάλυψης των μισθωτών είναι το ΙΚΑ και συγκεκριμένα ο κλάδος του με την ονομασία «Ίδρυμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων - Τομέας Επικουρικής Ασφάλισης Μισθωτών (ΙΚΑ-TEAM)». Το ΙΚΑ-TEAM ιδρύθηκε το 1979 και εντάχθηκε στο ΙΚΑ το 1983.

Ιδιαίτερα σημαντικές μεταβολές στο ασφαλιστικό καθεστώς των μισθωτών υιοθετήθηκαν το 2002 με την ψήφιση του Ν.3029/2002. Οι μεταβολές αυτές προωθούν ουσιαστικά τον οργανωτικό εκσυγχρονισμό ενός ιδιαίτερα σύνθετου και πολύπλοκου καθεστώτος, εξασφαλίζοντας τόσο την απλοποίηση των διαδικασιών υπαγωγής στην ασφάλιση όσο και τη βελτίωση της μεταχείρισης των ασφαλισμένων:

- Το Ίδρυμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων μετονομάζεται σε Ίδρυμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων - Ενιαίο Ταμείο Ασφάλισης Μισθωτών (Ι.Κ.Α.- Ε.Τ.Α.Μ.). Οι κλάδοι σύνταξης συγκεκριμένων ειδικών ταμείων κύριας ασφάλισης (ΤΑΠ-ΟΤΕ, ΤΣΠΗΣΑΠ, ΤΣΠ-ΕΤΕ, ΤΣΠ-ΑΤΕ, ΤΣΠ-ΤΕ, ΤΑΠ-ΙΛΤ, ΤΑΠ-ΕΤΒΑ., ΤΣΕΑΠΓΣΟ και ΤΑΠΑΕ-Εθνική) έως 1.1.2008 εντάσσονται στον κλάδο σύνταξης του Ι.Κ.Α.- Ε.Τ.Α.Μ. με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων μετά από απόφαση των Διοικητικών τους Συμβουλίων και εκπόνηση ειδικής οικονομικής μελέτης

που προκηρύσσεται και ανατίθεται από τον Υπουργό Οικονομίας και Οικονομικών.

- Ιδρύεται νέος γενικός φορέας επικουρικής κάλυψης των μισθωτών, που λειτουργεί με τη μορφή νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου και την επωνυμία Ενιαίο Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης Μισθωτών (Ε.Τ.Ε.Α.Μ.). Το ΕΤΕΑΜ τελεί υπό την εποπτεία του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, διέπεται από το σύνολο των διατάξεων του καταργούμενου Ι.Κ.Α.-Τ.Ε.Α.Μ. και έχει έδρα την Αθήνα. Η έναρξη λειτουργίας του ορίζεται την 1η Ιουνίου 2003, οπότε και καταργείται το ΙΚΑ-ΤΕΑΜ.

- Μετατρέπονται σε νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου υφιστάμενα ταμεία ασφάλισης, τα οποία λειτουργούν ως νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου ή κλάδοι τους που χορηγούν παροχές οι οποίες δεν εμπίπτουν στο πλαίσιο της δημόσιας (κύριας και επικουρικής) ασφάλισης και για τις οποίες καταβάλλονται εισφορές μόνο από τους εργαζόμενους.

- Ιδρύονται νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου, μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, τα οποία λειτουργούν υπό την εποπτεία του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων ως «Ταμεία επαγγελματικής ασφάλισης - Ν.Π.Ι.Δ.». Τα ταμεία επαγγελματικής ασφάλισης έχουν ως σκοπό την παροχή στους ασφαλισμένους και δικαιούχους των παροχών, επαγγελματικής ασφαλιστικής προστασίας πέραν της παρεχόμενης από την υποχρεωτική κοινωνική ασφάλιση για τους ασφαλιστικούς κινδύνους και ενδεικτικά τους κινδύνους γήρατος, θανάτου, αναπηρίας, επαγγελματικού ατυχήματος, ασθένειας, διακοπής της εργασίας. Χορηγούν παροχές σε είδος ή σε χρήμα που καταβάλλονται περιοδικώς ή εφάπαξ.

1.5.2. Οι φορείς ασφάλισης των αγροτών

Η ασφαλιστική προστασία των αγροτών αποτελεί έναν από τους κύριους άξονες του ελληνικού συστήματος κοινωνικής ασφάλισης λόγω της ιδιαίτερης ανάπτυξης του πρωτογενούς τομέα στη χώρα μας και της αυξημένης συμβολής των αγροτών στην οικονομία της Ελλάδας. Οι αγρότες καλύπτονται από έναν αυτοτελή ασφαλιστικό φορέα, τον Οργανισμό Γεωργικών Ασφαλίσεων (ΟΓΑ), που λειτουργεί με τη μορφή νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.).

Ο ΟΓΑ ιδρύθηκε το 1961 με το Ν. 4169/61, επιδιώκοντας την κάλυψη συγκεκριμένων ασφαλιστικών κινδύνων για τα άτομα που απασχολούνται

προσωπικά και κατά κύριο επάγγελμα με την αγροτική οικονομία. Ο Οργανισμός καλύπτει επίσης ειδικές κατηγορίες αγροτών καθώς και πρόσωπα που εξομοιώνονται με αγρότες ως προς την ασφαλιστική τους προστασία.

Το ασφαλιστικό καθεστώς των αγροτών διακρίνεται σε τρεις περιόδους:

α) Η πρώτη περίοδος (1961-1981) αναφέρεται στην ίδρυση και ανάπτυξη των μηχανισμών της ασφαλιστικής προστασίας των αγροτών μέσω της λειτουργίας του ΟΓΑ, ο οποίος κάλυπτε τους κινδύνους της ασθένειας, του γήρατος, της αναπηρίας και του θανάτου. Ο Οργανισμός χορηγούσε μη ανταποδοτικές παροχές στους ασφαλισμένους του, αφού παρά τη νομοθετική πρόβλεψη για την καταβολή εισφορών οι σχετικές ρυθμίσεις δεν ενεργοποιήθηκαν ποτέ. Επίσης, ο Οργανισμός χορηγούσε αποζημιώσεις σε ιδιοκτήτες ή εκμεταλλευτές γεωργικών επιχειρήσεων σε περίπτωση ζημιών που προκαλούνται στην παραγωγή τους λόγω φυσικών καταστροφών (χαλάζι, παγετός κ.α.).

β) Η δεύτερη περίοδος (1982-1995) επεκτείνει την ασφαλιστική προστασία των αγροτών, καθώς καθιερώνεται το 1982 η αυτοτελής συνταξιοδότηση της αγρότισσας και εισάγεται το 1987 ο θεσμός της πρόσθετης ασφάλισης των αγροτών. Ο Ν. 1745/87 συστήνει έναν ειδικό και αυτοτελή κλάδο πρόσθετης υποχρεωτικής ασφάλισης των αγροτών, ο οποίος χορηγεί ανταποδοτικές παροχές με τη μορφή πρόσθετης σύνταξης στους ασφαλισμένους του ΟΓΑ σε περίπτωση γήρατος και αναπηρίας καθώς και στα μέλη της οικογένειάς τους σε περίπτωση θανάτου του ασφαλισμένου ή συνταξιούχου. Για τον υπολογισμό των εισφορών και παροχών προβλέπονταν τρεις ασφαλιστικές κλάσεις, τις οποίες επέλεγαν οι ίδιοι οι ασφαλισμένοι του Οργανισμού.

γ) Η τρίτη περίοδος (1996-2002) σηματοδοτεί την ουσιαστική και οργανωτική αναδιάρθρωση του ασφαλιστικού καθεστώτος των αγροτών, η οποία θεσμοθετείται το 1997 με τη σύσταση κλάδου κύριας ασφάλισης αγροτών στον ΟΓΑ (Ν. 2458/97 για τη «Σύσταση Κλάδου Κύριας Ασφάλισης Αγροτών και άλλες διατάξεις»). Η λειτουργία του κλάδου εγκαινιάστηκε την 1.1.1998 και από την έναρξη ισχύος του καταργήθηκε ο κλάδος πρόσθετης ασφάλισης αγροτών, που είχε συσταθεί το 1987.

Τα κύρια χαρακτηριστικά του νέου ασφαλιστικού καθεστώτος των αγροτών είναι:

- η χρηματοδότηση των συνταξιοδοτικών παροχών από τις εισφορές των ασφαλισμένων (οι εισφορές υπολογίζονται σε ποσοστό 7% επί των ποσών επτά (7) διαφορετικών ασφαλιστικών κατηγοριών, στις οποίες οι ασφαλισμένοι κατατάσσονται ύστερα από σχετική τους δήλωση)

- η τυποποίηση της κρατικής χρηματοδότησης προς τον ΟΓΑ (το ποσοστό της κρατικής εισφοράς ορίζεται σε 14% επί των ποσών των επτά ασφαλιστικών κατηγοριών)
- η καθιέρωση του θεσμού της διαδοχικής ασφάλισης και για τους αγρότες (μεταφέρονται δηλαδή τα έτη ασφάλισής τους σε περίπτωση ένταξής τους σε νέο ασφαλιστικό καθεστώς άλλου οργανισμού)
- η καθιέρωση ενός συστήματος αυτόματης αύξησης των συντάξεων, το οποίο αντιστοιχεί στο ποσοστό αναπροσαρμογής των συντάξεων των δημοσίων υπαλλήλων
- η επέκταση των παροχών ασθένειας σε είδος για τους ασφαλισμένους, τους συνταξιούχους του ΟΓΑ και τα μέλη της οικογένειάς τους (προβλέπεται μάλιστα η δυνατότητα εξυπηρέτησης των προσώπων αυτών και από τις υγειονομικές υπηρεσίες του ΙΚΑ)
- η χρηματοδότηση των παροχών ασθένειας από τις εισφορές των ασφαλισμένων (οι εισφορές υπολογίζονται σε ποσοστό 1,5% επί των ποσών των επτά διαφορετικών ασφαλιστικών κατηγοριών, στις οποίες οι ασφαλισμένοι κατατάσσονται ύστερα από σχετική τους δήλωση)
- η θεσμοθέτηση της χορήγησης συντάξεως λόγω θανάτου υπό τις ίδιες προϋποθέσεις (μη συνταξιοδότηση, μη απασχόληση σε άλλη εργασία εκτός από αυτές που υπάγονται στον ΟΓΑ) τόσο στον χήρο όσο και στη χήρα
- η εισαγωγή κατώτατων ορίων για τις συντάξεις λόγω αναπηρίας και λόγω ατυχήματος εκτός εργασίας (δεν προβλέπονται όμως κατώτατα όρια για τις συντάξεις γήρατος).

Το νέο ασφαλιστικό καθεστώς των αγροτών επιτρέπει την ολοκληρωμένη κάλυψη του αγροτικού πληθυσμού μέσω ενός σύγχρονου συστήματος προστασίας που θα εξασφαλίσει μεσοπρόθεσμα τη σύγκλιση του επιπέδου των παροχών τους με τις αντίστοιχες των μισθωτών. Το σύστημα στηρίζεται πλέον σε καθιερωμένες αρχές της κοινωνικής ασφάλισης (αναδιανομή, ανταποδοτικότητα) και ενισχύεται από την πρόβλεψη της συμμετοχής του κράτους στη χρηματοδότησή του. Παράλληλα, προβλέπεται η εφαρμογή προγραμμάτων κοινωνικού τουρισμού, αναψυχής και πολιτιστικών δραστηριοτήτων για τους ασφαλισμένους και συνταξιούχους του ΟΓΑ μέσω του Λογαριασμού Αγροτικής Εστίας που συστάθηκε το 2002 και λειτουργεί στο πλαίσιο του ΟΓΑ.

1.5.3. Οι φορείς ασφάλισης των ελεύθερων και ανεξάρτητων επαγγελματιών

Οι ελεύθεροι και ανεξάρτητοι επαγγελματίες καλύπτονται από αυτοτελείς φορείς κοινωνικής ασφάλισης που λειτουργούν με τη μορφή νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου. Το 2002 λειτουργούν πέντε (5) φορείς κύριας ασφάλισης ελεύθερων επαγγελματιών και τρεις (3) φορείς κύριας ασφάλισης ανεξάρτητων επαγγελματιών.

Ο κύριος φορέας ασφάλισης των ελεύθερων επαγγελματιών είναι ο Οργανισμός Ασφάλισης Ελεύθερων Επαγγελματιών (ΟΑΕΕ) που συστήθηκε το 1999, καλύπτοντας υποχρεωτικά τα πρόσωπα που ασκούν το επάγγελμα του εμπόρου, του επαγγελματιοβιοτέχνη, του αυτοκινητιστή και του ξενοδόχου. Ο ΟΑΕΕ λειτουργεί ως νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου και σε αυτόν έχουν συγχωνευθεί τρία νομικά πρόσωπα που κάλυπταν πριν από την ίδρυσή του συγκεκριμένες κατηγορίες ελεύθερων επαγγελματιών: το Ταμείο Ασφάλισης Εμπόρων (ΤΑΕ), το Ταμείο Επαγγελματιών και Βιοτεχνών Ελλάδος (ΤΕΒΕ) και το Ταμείο Συντάξεων Αυτοκινητιστών (ΤΣΑ). Από οργανωτική άποψη, περιλαμβάνει δύο κλάδους, τον Κλάδο Σύνταξης και τον Κλάδο Υγείας, οι οποίοι διαθέτουν πλήρη οικονομική και λογιστική αυτοτέλεια.

Ο ΟΑΕΕ εξασφαλίζει την ασφαλιστική κάλυψη των ελεύθερων επαγγελματιών σε περίπτωση γήρατος, αναπηρίας, θανάτου, ατυχήματος, ασθένειας και μητρότητας. Επίσης εξασφαλίζει την κάλυψη των μελών των οικογενειών των ασφαλισμένων του σε περίπτωση ασθένειας ή θανάτου τους.

Οι αντιπροσωπευτικότεροι φορείς κύριας ασφάλισης των ανεξάρτητων επαγγελματιών είναι το Ταμείο Νομικών, το Ταμείο Σύνταξης και Αυτασφάλισης Υγειονομικών (ΤΣΑΥ) και το Ταμείο Συντάξεων Μηχανικών και Εργοληπτών Δημόσιων Έργων (ΤΣΜΕΔΕ). Το Ταμείο Νομικών καλύπτει τους δικηγόρους, τους συμβολαιογράφους, τους δικαστικούς επιμελητές και ορισμένες κατηγορίες δικαστών. Το ΤΣΑΥ καλύπτει όσους ασκούν τα επαγγέλματα του ιατρού, οδοντιάτρου, κτηνιάτρου και φαρμακοποιού. Το ΤΣΜΕΔΕ καλύπτει τους διπλωματούχους πολιτικούς μηχανικούς, μηχανολόγους, ηλεκτρολόγους καθώς και εκείνους που ασκούν το επάγγελμα του εργολάβου δημοσίων έργων.

1.5.4. Οι φορείς ασφάλισης των δημοσίων υπαλλήλων

Η ασφάλιση των δημοσίων υπαλλήλων καλύπτεται από φορείς κύριας και επικουρικής ασφάλισης που εποπτεύονται από το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας και το Υπουργείο Οικονομικών. Φορέας κύριας ασφάλισης είναι το Δημόσιο, που καλύπτει τους ασφαλισμένους δημοσίους υπαλλήλους μέσω του κρατικού προϋπολογισμού. Οι φορείς επικουρικής και συμπληρωματικής ασφάλισης διαφοροποιούνται ανάλογα με τις κατηγορίες των ασφαλισμένων. Οι φορείς αυτοί χορηγούν επικουρικές συντάξεις και εφάπαξ βοηθήματα στα άτομα που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής τους.

Μέχρι το 1999 λειτουργούσαν δώδεκα Ταμεία Αρωγής Δημοσίων Υπαλλήλων (στα οποία ασφαλιζονταν για επικουρική σύνταξη οι δημόσιοι υπάλληλοι των διαφόρων υπουργείων), το Ταμείο Ασφάλισης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων (στο οποίο ασφαλιζονται οι υπάλληλοι των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης), το Ταμείο Ασφάλισης Προσωπικού Οργανισμών Κοινωνικής Ασφάλισης (στην ασφάλιση του οποίου υπάγονται οι υπάλληλοι των ασφαλιστικών οργανισμών και του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων), το Ταμείο Προνοίας Δημοσίων Υπαλλήλων (στην ασφάλιση του οποίου υπάγονται υποχρεωτικά όλοι οι δημόσιοι πολιτικοί υπάλληλοι που συνταξιοδοτούνται από το δημόσιο) και το Μετοχικό Ταμείο Πολιτικών Υπαλλήλων, που καλύπτει όλους τους τακτικούς δημόσιους υπάλληλους.

Το 1999 αποφασίστηκε η ενοποίηση των δώδεκα Ταμείων Αρωγής προκειμένου να εξασφαλιστεί μεγαλύτερη διοικητική και οικονομική ευελιξία και αποτελεσματικότητα στο σύστημα επικουρικής ασφάλισης των δημοσίων υπαλλήλων. Έτσι συστάθηκε από 1.4.1999 ένας νέος φορέας με την επωνυμία «**Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης Δημοσίων Υπαλλήλων (ΤΕΑΔΥ)**» που εποπτεύεται από το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Ταυτόχρονα καταργήθηκαν τα Ταμεία Υπαλλήλων των Υπουργείων Βιομηχανίας, Γεωργίας, Δικαιοσύνης, Εμπορίου, Οικονομικών, Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, ΠΕΧΩΔΕ, Προεδρίας της Κυβέρνησης και Εξωτερικών, Κοινωνικών Υπηρεσιών, Συγκοινωνιών, καθώς και τα Ταμεία Τελωνειακών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Υπηρεσίας Πολιτικής Αεροπορίας.

Το ΤΕΑΔΥ λειτουργεί με τη μορφή νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου και σκοπός του είναι η παροχή επικουρικής σύνταξης στις ακόλουθες κατηγορίες προσώπων και στα μέλη των οικογενειών τους:

§ τα πρόσωπα που ασφαλιζόνταν στα Ταμεία Αρωγής Υπαλλήλων των Υπουργείων Βιομηχανίας, Γεωργίας, Δικαιοσύνης, Εμπορίου, Οικονομικών, Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, ΠΕΧΩΔΕ, Προεδρίας της Κυβέρνησης και Εξωτερικών, Κοινωνικών Υπηρεσιών, Συγκοινωνιών, καθώς και στα Ταμεία Τελωνειακών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Υπηρεσίας Πολιτικής Αεροπορίας.

§ οι διοριζόμενοι μετά την 1.4.1999 τακτικοί υπάλληλοι στα Υπουργεία Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων

§ οι τακτικοί υπάλληλοι όλων των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, που ιδρύονται μετά τις 4.1.1999

§ το τακτικό προσωπικό των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων και των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου που συνιστούν αυτές.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΣΦΑΛΙΣΗ

2.1. ΑΝΑΛΥΣΗ ΠΑΡΟΧΩΝ ΚΥΡΙΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΤΑΜΕΙΩΝ

Τα κύρια ταμεία με τα οποία επιλέξαμε να ασχοληθούμε είναι:

- ΙΚΑ
- ΟΓΑ
- Ταμείο Νομικών
- ΤΑΕ
- ΤΕΒΕ
- ΤΣΜΕΔΕ
- ΝΑΤ
- ΤΣΑΥ

2.1.1. ΙΚΑ

2.1.1.1. ΙΚΑ- ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

Το **ΙΚΑ** είναι **Κοινωνικός Ασφαλιστικός Οργανισμός** που εισπράττει εισφορές για να δίνει παροχές. Στην μακρόχρονη πορεία του το ΙΚΑ, από την ημέρα της ίδρυσής του, μέχρι σήμερα, πέρασε από πολλές φάσεις ανάπτυξης. Η αρχική όμως πορεία του ΙΚΑ, δεν άλλαξε. Το μόνο που άλλαξε, είναι το πλήθος των ασφαλισμένων, οι διάφορες κατηγορίες και ειδικότητες, που πια καλύπτονται από το ΙΚΑ.

Το ΙΚΑ, μέσω του Τομέα Υγείας, στις δικές του Μονάδες Υγείας (νομαρχιακές, τοπικές κλπ μονάδες) παρέχει, πρωτοβάθμια, δευτεροβάθμια και τριτοβάθμια περίθαλψη στους ασφαλισμένους του. Έτσι σήμερα, το ΙΚΑ έφτασε να είναι ο μεγαλύτερος ασφαλιστικός οργανισμός της χώρας. Διαθέτει 331 Μονάδες Ασφάλισης και 364 Μονάδες Υγείας. Παρέχει περίθαλψη σε 5.550.000 άμεσα και έμμεσα ασφαλισμένους και συνταξιοδοτεί 845.000 συνταξιούχους.

Το **ΙΚΑ** καλύπτει τους εργαζομένους που παρέχουν:

- Εξαρτημένη εργασία ανεξάρτητα από την ιδιότητα του εργοδότη (Ιδιωτικός Τομέας - Δημόσιος Τομέας , ΝΠΔΔ ή Δημόσιο-Κοινωνικός

Τομέας) και εφόσον για την εργασία τους αυτή δεν υπάγονται στην ασφάλιση κάποιου άλλου Φορέα Κύριας Ασφάλισης.

- Εξαρτημένη εργασία στο εξωτερικό για λογαριασμό εργοδότη που εδρεύει στην Ελλάδα με την προϋπόθεση η χώρα που εργάζεται να μην έχει με την Ελλάδα διμερή σύμβαση ή να μην ανήκει στην ΕΟΚ.
- Την προσωπική τους εργασία με σύμβαση εκμίσθωσης έργου κατά κύριο ή συγκύριο επάγγελμα και εφόσον για την εργασία τους αυτή δεν υπάγονται στην ασφάλιση κάποιου άλλου Φορέα Κύριας Ασφάλισης.
- Τα μέλη οικογένειας.
- Οι Αλλοδαποί.

Επίσης καλύπτονται διάφορες κατηγορίες προσώπων που παρέχουν την εργασία τους σε μη σταθερό εργοδότη και οι αυτοτελώς απασχολούμενοι που στερούνται επαγγελματικής στέγης (φορτοεκφορτωτές, στιλβωτές υποδημάτων, πωλητές Λαϊκού Λαχείου, εφημεριδοπώλες, εκδοροσφαγείς, νεκροπομποί, αποκλειστικές νοσοκόμες, πλανόδιοι και υπαίθριοι μικροπωλητές.) Η ασφάλιση των προσώπων αυτών γίνεται μέσω σωματείων ή ασφαλιστικών συνεταιρισμών. Η ασφάλιση των αποκλειστικών νοσοκόμων διέπεται από τις διατάξεις του άρθρου 14 παρ. 4 του Ν. 1976/91 (Εγκ. ΙΚΑ 60/95). (Δεν ασφαλιζονται πλέον μέσω σωματείων ή ασφαλιστικών συνεταιρισμών).

Η ασφάλιση είναι υποχρεωτική και όχι προαιρετική. Αυτό σημαίνει ότι η ασφάλιση δεν εξαρτάται από τη θέληση του εργαζομένου ή του εργοδότη και αρχίζει από την πρώτη μέρα εργασίας. Με την ασφάλισή του ο εργαζόμενος γίνεται δικαιούχος πολλών παροχών τόσο από το ΙΚΑ όσο και από άλλους Οργανισμούς.

Δικαιώματα Παροχών:

Από το ΙΚΑ:

- Ιατροφαρμακευτική περίθαλψη
- Νοσοκομειακή περίθαλψη
- Επιδόματα ασθενείας ατυχήματος, μητρότητας κ.λ.π.

- Σύνταξη
- Παροχές

Από τον ΟΑΕΔ:

- Επίδομα ανεργίας
- Επίδομα στράτευσης
- Οικογενειακά επιδόματα

Από τον ΟΕΚ (Οργανισμός Εργατικής Κατοικίας):

- Στεγαστικά δάνεια ή έτοιμη κατοικία

Από την Εργατική Εστία:

- Κοινωνικός Τουρισμός
- Ψυχαγωγία

Οι ασφαλισμένοι πρέπει να ελέγχουν την ορθότητα της ασφάλισής τους.

- α. Να παρακολουθούν προσεκτικά, αν ο εργοδότης, καταβάλλει εισφορές για:
- όλες τις ημέρες εργασίας
  - όλα τα ημερομίσθια
  - τις υπερωρίες
  - το δώρο εορτών
  - την άδεια και το επίδομα άδειας και γενικά για όλες τις παροχές σε χρήμα και σε είδος.

β. Πρέπει να γνωρίζουν ότι όταν ασφαρίζονται για το μισθό και τα ημερομίσθια που δικαιούνται θα παίρνουν και τις ανάλογες παροχές. Μεγαλύτερος μισθός και περισσότερα ημερομίσθια σημαίνει περισσότερες και μεγαλύτερες παροχές. Για κάθε περίπτωση παροχής απαιτούνται διαφορετικές προϋποθέσεις.

1. Εάν κάποιος εργάζεται στο σπίτι του εργοδότη (π.χ. οικιακοί βοηθοί, καμαριέρες, μάγειροι, κηπουροί κ.λ.π.) πρέπει αμέσως να το κάνει γνωστό στο ΙΚΑ με γραπτή δήλωση για να αρχίσει η ασφάλισή του. Το ίδιο πρέπει να κάνει και κατά την αποχώρησή του για να σταματήσει η ασφάλιση.

2. Εάν κάποιος ανακαλύψει ότι:

- ο εργοδότης του καταβάλλει εισφορές για λιγότερες ημέρες εργασίας ή

- καταβάλλει εισφορές υπολογιζόμενες σε κατώτερες αποδοχές από αυτές που πρέπει να πάρει ή
- κατά την αποχώρηση από τον εργοδότη διαπιστωθεί ότι αυτός δεν έχει επικολλήσει ένσημα στο Δελτίο Ασφαλιστικής Ταυτότητας και Εισφορών (ασφαλιστικό βιβλιário)

τότε πρέπει μέσα σε προθεσμία δώδεκα μηνών από την ημερομηνία της αποχώρησής να γίνει έγγραφη καταγγελία στο τμήμα Εσόδων του υποκαταστήματος του ΙΚΑ της περιοχής της εργασίας.

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΕΙΣΦΟΡΕΣ

Στις ασφαλιστικές εισφορές συμμετέχουν ο εργαζόμενος και ο εργοδότης. Έτσι έχουμε την εργατική και εργοδοτική εισφορά. Τις ασφαλιστικές εισφορές (εργοδότη και ασφαλισμένου) είναι υποχρεωμένος να τις καταβάλλει στο ΙΚΑ ο εργοδότης μέσα στην προθεσμία που προβλέπεται από το νόμο.

Εργατική Εισφορά:

Το ποσό της εργατικής εισφοράς είναι ποσοστό επί των ακαθαρίστων αποδοχών του απασχολούμενου. Το ποσό αυτό το παρακρατεί ο εργοδότης από τον εργαζόμενο κατά την πληρωμή των αποδοχών του ή το αργότερο μέσα σε δύο μήνες από αυτήν.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΕΙΣΦΟΡΩΝ ΙΚΑ

ΚΛΑΔΟΙ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΠΙΝΑΚΑΣ ΕΙΣΦΟΡΩΝ ΙΚΑ ΠΟΣΟΣΤΑ (%)			ΙΣΧΥΟΥΝ ΑΠΟ
	ΑΣΦΑΛ/ΝΟΥ	ΕΡΓΟΔΟΤΗ	ΣΥΝΟΛΟ	
ΣΥΝΟΛΟ	13,00%	25,06%	38,06%	01/10/2003

Πηγή: Ιστοσελίδα www.ika.gr

Για ορισμένες κατηγορίες ασφαλισμένων παράλληλα με τα παραπάνω ποσοστά εισφορών ισχύουν και οι εξής ειδικές εισφορές:

ΕΙΔΙΚΕΣ ΕΙΣΦΟΡΕΣ	ΠΟΣΟΣΤΑ ΕΡΓΟΔΟΤΗ	ΠΟΣΟΣΤΑ ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΟΥ	ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΠΟΣΟΣΤΑ
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΥ ΚΙΝΔΥΝΟΥ	1,00	0,00	1,00
ΒΑΡΕΩΝ ΚΑΙ ΑΝΘΥΓΙΕΙΝΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜ.	1,40+0,75	2,20+1,25	3,60+2,00
ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΣΕ ΥΠΟΓΕΙΕΣ ΣΤΟΕΣ	5,00	2,50	7,50
ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΣΕ ΜΕΤΑΛΛΕΙΑ	2,00	1,00	3,00

Πηγή: Ιστοσελίδα www.ika.gr

Επιδότηση Εργατικής Εισφοράς:

Στους εργαζόμενους με καθεστώς πλήρους απασχόλησης, που ασφαλιζονται στο ΙΚΑ για τον κλάδο Σύνταξης και αμείβονται με τον εκάστοτε προβλεπόμενο κατώτατο μισθό ή ημερομίσθιο της Εθνικής Γενικής Συλλογικής Σύμβασης Εργασίας (Ε.Γ.Σ.Σ.Ε.), συμπεριλαμβανομένων τυχόν επιδομάτων οικογενειακών βαρών και χρόνου υπηρεσίας, δεν γίνεται, από 1/9/2000, από τους εργοδότες τους παρακράτηση της εργατικής εισφοράς τους για τον κλάδο Σύνταξης του ΙΚΑ (άρθρο 14 του Ν. 2837/00).

Εργοδοτική Εισφορά:

Το ποσό της εργοδοτικής εισφοράς είναι και αυτό ποσοστό επί των ακαθαρίστων αποδοχών του απασχολούμενου που καταβάλλεται από τον εργοδότη στο ΙΚΑ. Το ποσό αυτό επιβαρύνει τον εργοδότη πέραν των μικτών αποδοχών του απασχολούμενου.

Στις παραπάνω εισφορές προστίθεται ποσοστό 3% για επικουρική ασφάλιση ΙΚΑ-TEAM για όσους υπάγονται στην ασφάλιση του κλάδου επικουρικής ασφάλισης μισθωτών, και από 1/1/93 για όσους ασφαλιζονται στα βαρέα η εισφορά είναι 1,25% επιπλέον δηλαδή $3+1,25=4,25\%$.

2.1.1.2. ΤΑ ΟΡΙΑ ΗΛΙΚΙΑΣ ΚΑΙ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΗΣ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ 3029/2002 ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΟΥΣ ΣΤΟ ΙΚΑ ΜΕΧΡΙ 31/12/92.

Για τους ασφαλισμένους στο ΙΚΑ μέχρι 31/12/92 δεν υπάρχει καμιά αύξηση στα ισχύοντα όρια ηλικίας συνταξιοδότησης. Δίνεται όμως με βάση τη νέα ρύθμιση η δυνατότητα συνταξιοδότησης με πλήρη σύνταξη, σε ηλικία μικρότερη των 58 ετών, σε όσους συμπληρώνουν 37 έτη ασφάλισης (χωρίς όριο ηλικίας).

	ΣΥΝΤΑΞΙΜΑ ΕΤΗ	ΕΤΟΣ ΣΥΜΠΛΗ- ΡΩΣΗΣ	ΓΙΑ ΠΛΗΡΗ ΣΥΝΤΑ- ΞΗ	ΓΙΑ ΜΕΙΩΜΕΝΗ ΣΥΝΤΑΞΗ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ Για μειωμένη σύνταξη απαιτούνται 100 ημέρες ασφάλισης για κάθε χρόνο της τελευταίας πενταετίας
A. ΚΟΙΝΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ					
1. ΑΝΔΡΕΣ	14	1992	65	60	
	14,5	1993	65	60	
	15	Μετά την 1/1/1994	65	60	
	33,5	Οποτεδήποτε	62	60	
	35	Οποτεδήποτε	58		
	37	Οποτεδήποτε	Χ.Ο.Η.		
2. ΓΥΝΑΙΚΕΣ	14	1992	60	55	Για μειωμένη σύνταξη απαιτούνται 100 ημέρες ασφάλισης για κάθε χρόνο της τελευταίας πενταετίας
	14,5	1993	60	55	
	15	Μετά την 1/1/1994	60	55	
	33,5	Οποτεδήποτε	57	55	
	37	Οποτεδήποτε	Χ.Ο.Η.		
3. ΜΗΤΕΡΕΣ ΑΝΗΛΙΚΩΝ Ή ΑΝΙΚΑΝΩΝ ΤΕΚΝΩΝ	18,3	Οποτεδήποτε	55	50	

Β. ΕΙΔΙΚΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ					
1. ΒΑΡΕΑ ΑΝΘ/ΝΑ ΕΠΑΓ/ΤΑ					
A ΑΝΔΡΕΣ	14	1992	60		Τα 4/5 των Η.Α. στα Β.Α.Ε. και 1.000 στα τελευταία 13 έτη
	14,5	1993	60		
	15	Από 1/1/1994 και μετά	60		
	35	Οποτεδήποτε	55	53	7.500 τουλάχιστον στα ΒΑΕ
	37	Οποτεδήποτε	Χ.Ο.Η.		
B. ΓΥΝΑΙΚΕΣ	14	1992	55		Τα 4/5 των Η.Α. στα Β.Α.Ε. και 1.000 στα τελευταία 13 έτη
	14,5	1993	55		
	15	Από 1/1/1994 και μετά	55		
	35	Οποτεδήποτε	55	53	7.500 τουλάχιστον στα ΒΑΕ
	37	Οποτεδήποτε	Χ.Ο.Η.		

Πηγή: Ιστοσελίδα www.ika.gr

*Χ.Ο.Η.: Χωρίς όριο ηλικίας

ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

1. Με 15 συντάξιμα έτη και σε ηλικία 65 ετών για τους άνδρες και 60 ετών για τις γυναίκες, δίνεται η δυνατότητα συνταξιοδότησης από όλα τα Ταμεία των μισθωτών και το Δημόσιο.

2. Με 25 συντάξιμα έτη και εφόσον αυτά συμπληρώνονται μετά την 1/1/98, οι άνδρες έχουν δικαίωμα συνταξιοδότησης με μειωμένη σύνταξη σε ηλικία 60 ετών και οι γυναίκες σε ηλικία 55 ετών (Δημόσιο, ΔΕΚΟ, Τράπεζες).

3. Οι μητέρες τριών παιδιών ή οι άνδρες χήροι οι έχοντες την επιμέλεια τριών παιδιών, δικαιούνται συντάξεως χωρίς όριο ηλικίας, με τη συμπλήρωση

20 συντάξιμων ετών (ισχύει για το δημόσιο, τα Ταμεία των ΔΕΚΟ, των Τραπεζών).

4. Οι μητέρες ανηλίκων που έχουν προσληφθεί μετά την 1/1/83 σε δημόσιο, ΔΕΚΟ, Τράπεζες και συμπληρώνουν 25 συνολικά συντάξιμα έτη (μαζί με το χρόνο ασφάλισης που ενδεχόμενα έχουν στον ιδιωτικό τομέα) μπορούν να συνταξιοδοτηθούν σε ηλικία 50 ετών.

2.1.1.3. ΤΑ ΟΡΙΑ ΗΛΙΚΙΑΣ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΗΣ ΓΙΑ ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΟΥΣ ΜΕΤΑ ΤΗΝ 1/1/1993 ΣΤΟ ΙΚΑ.

Για όσους ασφαλίστηκαν για πρώτη φορά σε οποιοδήποτε φορέα μετά την 1/1/1993, μειώνεται το όριο ηλικίας συνταξιοδότησης για όσους συμπληρώνουν 35 έτη ασφάλισης από το 60ό έτος στο 55ο έτος της ηλικίας, για τη χορήγηση μειωμένης σύνταξης. Θεσμοθετείται παράλληλα η 37ετία για συνταξιοδότηση χωρίς όριο ηλικίας. Όλα τα άλλα ισχύοντα σήμερα όρια ηλικίας συνταξιοδότησης παραμένουν ίδια.

ΟΡΙΑ ΗΛΙΚΙΑΣ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΗΣ ΓΙΑ ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΟΥΣ ΜΕΤΑ ΤΗΝ 1/1/93			
ΣΥΝΤΑΞΙΜΑ ΕΤΗ	ΕΤΟΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗΣ	ΗΛΙΚΙΑ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΗΣ	
		ΜΕ ΙΣΧΥΟΝ ΚΑΘΕΣΤΩΣ	ΜΕ ΝΕΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ
ΑΝΔΡΕΣ-ΓΥΝΑΙΚΕΣ			
15	Οποτεδήποτε	65	65
15	Οποτεδήποτε	60 μειωμένη σύνταξη	60 μειωμένη σύνταξη
35	Οποτεδήποτε	60 μειωμένη σύνταξη	55 μειωμένη σύνταξη
37	Οποτεδήποτε	65	Χ.Ο.Η.
ΜΗΤΕΡΕΣ ΑΝΗΛΙΚΩΝ			
20	Οποτεδήποτε	55	55
20	Οποτεδήποτε	50 μειωμένη σύνταξη	50 μειωμένη σύνταξη
ΜΗΤΕΡΕΣ ΜΕ 3 ΠΑΙΔΙΑ & ΑΝΩ			
20	Οποτεδήποτε	50-56	50-56

ΥΠΑΓΟΜΕΝΟΙ ΣΤΑ ΒΑΕ			
15	Οποτεδήποτε	60	60
ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ ΣΕ ΥΠΟΓΕΙΕΣ ΣΤΟΕΣ & ΥΠΟΘΑΛΑΣΣΙΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ			
15	Οποτεδήποτε	55	55
15	Οποτεδήποτε	50 μειωμένη σύνταξη	50 μειωμένη σύνταξη

Πηγή: Ιστοσελίδα www.ika.gr

2.1.1.4. ΠΩΣ ΘΑ ΥΠΟΛΟΓΙΖΟΝΤΑΙ ΟΙ ΣΥΝΤΑΞΕΙΣ - ΠΟΣΟΣΤΑ ΑΝΑΠΛΗΡΩΣΗΣ ΓΙΑ ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΟΥΣ ΜΕΧΡΙ 31/12/92

Α. Δικαιούχοι πλήρους σύνταξης

Για τους εργαζομένους της κατηγορίας αυτής διατηρείται το σημερινό ισχύον καθεστώς όπως διαμορφώθηκε με το Ν.2556/97 (για κύρια και επικουρική σύνταξη). Έτσι λοιπόν οι συντάξεις θα διατηρηθούν προσαυξημένες μέχρι και 33% σε σχέση με εκείνες που θα έπαιρναν οι ασφαλισμένοι του ΙΚΑ εάν εφαρμόζαμε τους νόμους της περιόδου 1990-1993.

Οι διαφορές προκύπτουν από την κατάργηση των διατάξεων οι οποίες προέβλεπαν τη μείωση των επικουρικών συντάξεων από 1/1/98 στο 20% των συντάξιμων αποδοχών.

ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΩΝ ΠΟΣΟ ΣΥΝΤΑΞΗΣ (ΚΥΡΙΑΣ+ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΗΣ)		
ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΟΙ ΠΡΙΝ ΤΙΣ 31/12/92 ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΟΥΜΕΝΟΙ ΤΟ 2003 ΜΕ 30 ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ (ΓΙΑ ΠΛΗΡΗ ΣΥΝΤΑΞΗ) ΣΥΝΤΑΞΙΜΟΣ ΜΙΣΘΟΣ 1173,88 EURO	ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟΥΣ ΝΟΜΟΥΣ 1902 ΤΟΥ 90 & 2084 ΤΟΥ 92	ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟ ΝΟΜΟ 2556 ΤΟΥ 97 (ισχύον καθεστώς)
1.ΙΚΑ & ΤΕΑΜ*	814,97	921,50 (+13%)
2.ΙΚΑ & ΤΕΑΥΕΚ	882,17	1042,99 (+18%)

3.ΙΚΑ & Τ.Ε.Α. ΗΛΕΚΤΡΟΤΕΧΝΙΤΩΝ	882,17	1063,24(+21%)
4.ΙΚΑ & ΤΕΑΥΦΕ	882,17	1083,20 (+23%)
5.ΙΚΑ & ΤΕΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΩΝ	806,45	1072,63 (+33%)
6.ΙΚΑ & ΤΕΑ ΤΡΟΦΙΜΩΝ	806,45	1083,20 (+23%)
7.ΙΚΑ & ΤΕΑΠΟΖΟ	806,45	932,36 (+06%)
8.ΙΚΑ & Τ.Ε.Α. ΤΣΙΜΕΝΤΩΝ	806,45	994,86 (+13%)
9.ΙΚΑ & ΤΕΑ ΕΡΤ	806,45	1005,72 (+14%)
10.ΙΚΑ & Τ.Ε.Α.Α.ΕΡ. ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	795,30	1000,72 (+26%)

* Στο TEAM 20 έτη Ασφάλισης

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ:

Το ύψος των συντάξεων διατηρείται στο επίπεδο αυτό και με τις νέες ρυθμίσεις.

Η διαφορά που παρουσιάζεται στη συνολική σύνταξη κυμαίνεται από 6 μέχρι και 33% (ανάλογα με το επικουρικό ταμείο) και οφείλεται στην κατάργηση των διατάξεων του νόμου 2084 του 92 που προέβλεπε τη μείωση των επικουρικών συντάξεων στο 20% των συντάξιμων αποδοχών από 1/1/98.

Για τον υπολογισμό των συντάξεων έχουν επιλεγεί τα 30 έτη ασφάλισης και οι 1173.88 € ως συντάξιμος μισθός που αποτελούν τις συνήθειες ασφαλιστικές περιπτώσεις του ΙΚΑ. Είναι αυτονόητο ότι οι ποσοστιαίες διαφορές είναι ίδιες για όλα τα επίπεδα συντάξεων.

Πηγή: Ιστοσελίδα www.ika.gr

Β. Δικαιούχοι μειωμένης σύνταξης

Στην κατηγορία αυτή ανήκουν όσοι εργαζόμενοι παίρνουν πρόωρη σύνταξη (σε ηλικία 50 ετών οι μητέρες, στα 55 οι λοιπές γυναίκες, στα 60 οι άνδρες) για τους οποίους με βάση τους νόμους της περιόδου 1990-1993., η σύνταξή τους μειωνόταν σε σχέση με την πλήρη, κατά 6% το χρόνο (1/200 για κάθε μήνα που υπολειπόταν μέχρι τη συμπλήρωση του κανονικού ορίου ηλικίας συνταξιοδότησης). Έτσι λοιπόν για τους περισσότερους συνταξιούχους της κατηγορίας αυτής η μείωση έφθανε στο 30%. Με τις νέες ρυθμίσεις στο νόμο που ψηφίσαμε, ο συντελεστής μείωσης, μειώνεται στο 4.5% το έτος και επομένως για πέντε έτη φθάνει το 22.5%. Από την ρύθμιση αυτή, προκύπτει αύξηση της σύνταξης αυτής της κατηγορίας κατά 11% σε σχέση με εκείνες που χορηγούνται σήμερα.

ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΩΝ ΠΟΣΟ ΣΥΝΤΑΞΗΣ (ΚΥΡΙΑΣ+ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΗΣ)			
ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΟΙ ΠΡΙΝ ΤΙΣ 31/12/92 ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΟΥΜΕΝΟΙ ΤΟ 2003 ΜΕ 25 ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ (ΜΕΙΩΜΕΝΗ ΣΥΝΤΑΞΗ, ΠΡΩΩΡΗ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΗ) ΣΥΝΤΑΞΙΜΟΣ ΜΙΣΘΟΣ 1027,14€	ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟΥΣ ΝΟΜΟΥΣ 1902/90 & 2084/92	ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟ ΝΟΜΟ 2556/97	ΜΕ ΤΙΣ ΝΕΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ
1.ΙΚΑ & ΤΕΑΜ*	410,85	480,70(+17%)	532,21(+30%)
2.ΙΚΑ & ΤΕΑΥΕΚ	431,40	513,57(+19%)	568,60(+32%)
3.ΙΚΑ & Τ.Ε.Α. ΗΛΕΚΤΡΟΤΕΧΝΙΤΩΝ	431,40	523,84(+21%)	579,90(+34%)
4.ΙΚΑ & ΤΕΑΥΦΕ	431,40	534,12(+24%)	591,34(+37%)
5.ΙΚΑ & ΤΕΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΩΝ	402,05	546,44(+36%)	605,14(+51%)
6.ΙΚΑ & ΤΕΑ ΤΡΟΦΙΜΩΝ	431,40	534,12(+24%)	588,41(+37%)
7.ΙΚΑ & ΤΕΑΠΟΖΟ	431,40	457,23(+06%)	506,24(+17%)
8.ΙΚΑ & Τ.Ε.Α. ΤΣΙΜΕΝΤΩΝ	431,40	497,14(+15%)	551,72(+28%)
9.ΙΚΑ & ΤΕΑ ΕΡΤ	431,40	498,31(+15%)	552,75(+28%)
10.ΙΚΑ & Τ.Ε.Α.Α.ΕΡ. ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	388,26	493,03(+27%)	545,85(+41%)

*Στο ΤΕΑΜ 20 έτη Ασφάλισης

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ: Οι διαφορές προκύπτουν:

1. Από την κατάργηση των διατάξεων του νόμου 2084/92 που προέβλεπαν τη μείωση της επικουρικής σύνταξης από 1/1/98 στο 20% των συντάξιμων αποδοχών για 35 έτη ασφάλισης.

2. Από τη μείωση του συντελεστή μείωσης της σύνταξης κατά την πρόωρη συνταξιοδότηση από 6% το χρόνο σε 4,5%.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ ΙΚΑ
(ΣΥΝΤΑΞΙΜΟΣ ΜΙΣΘΟΣ 1173,88 EURO.)

ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΩΝ	ΠΟΣΟ ΣΥΝΤΑΞΗΣ ΜΕ ΣΗΜΕΡΙΝΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ	ΠΟΣΟ ΣΥΝΤΑΞΗΣ ΜΕ ΝΕΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ	ΙΣΧΥΟΝ ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ ΣΥΝΤ/ΣΗΣ	ΗΛΙΚΙΑ ΣΥΝΤ/ΣΗΣ ΜΕ ΝΕΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ
ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΟΙ ΜΕΧΡΙ 31/12/92 ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΟΥΜΕΝΟΙ ΜΕ ΠΛΗΡΗ ΣΥΝΤΑΞΗ				
A. 35 έτη ασφάλισης	821,72	821,72	58 άνδρες 57 γυναίκες	58 άνδρες 57 γυναίκες
B. 25 έτη ασφάλισης	528,25	528,25	65 άνδρες 60 γυναίκες	65 άνδρες 60 γυναίκες
ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΟΥΜΕΝΟΙ ΜΕ ΜΕΙΩΜΕΝΗ ΣΥΝΤΑΞΗ				
A. 25 έτη ασφάλισης	369,77	409,39	60 άνδρες 55 γυναίκες	60 άνδρες 55 γυναίκες
B. μητέρες ανηλίκων (5.500 ημερ. Ασφ.)	328,69*	363,90*	50 ετών	50 ετών
ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΟΙ ΜΕΤΑ ΤΗΝ 1/1/93 ΠΛΗΡΗ ΣΥΝΤΑΞΗ				
A. 35 έτη ασφάλισης	704,33	821,72	65 άνδρες-γυναίκες	65 άνδρες- γυναίκες
B. 15 έτη ασφάλισης	301,80	381,51	65 άνδρες – γυναίκες	65 άνδρες - γυναίκες
ΜΕΙΩΜΕΝΗ ΣΥΝΤΑΞΗ				
A. 35 έτη ασφάλισης	493,03	636,83	60 άνδρες – γυναίκες	60 άνδρες - γυναίκες
B. 15 έτη ασφάλισης	211,30	295,67	60 άνδρες – γυναίκες	60 άνδρες - γυναίκες
Γ. 35 έτη ασφάλισης	-	451,94	Δεν προβλέπεται χορήγηση σύνταξης σε ηλικία <των 60 ετών	55 άνδρες - γυναίκες
ΚΑΤΩΤΕΡΑ ΟΡΙΑ	206,02	από 381,51 – 476,89		
* αναφέρεται το οργανικό ποσό της σύνταξης				

Πηγή: Ιστοσελίδα www.ika.gr

2.1.1.5. ΓΙΑ ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΟΥΣ ΤΟΥ ΙΚΑ ΜΕΤΑ ΤΗΝ 1/1/93

Η σύνταξη για όσους έχουν ασφαλιστεί για πρώτη φορά μετά την 1/1/93, υπολογίζεται με τον ίδιο τρόπο για όλους τους μισθωτούς. Συγκεκριμένα ως συντάξιμος μισθός λαμβάνεται ο μέσος όρος των αποδοχών της τελευταίας πενταετίας (όπως ισχύει και σήμερα). Το ποσοστό αναπλήρωσης όμως με τις νέες ρυθμίσεις αυξάνεται στο 70% από το 60% που προέβλεπαν οι νόμοι της περιόδου 1990-1993.

Παράλληλα για τους εργαζομένους αυτής της κατηγορίας αυξάνονται σημαντικά οι κατώτατες συντάξεις. Με το νόμο 2676 του 99 αυξήθηκαν αυτές οι συντάξεις κατά 50% και με τις νέες ρυθμίσεις αυξάνονται εκ νέου και θα ανέρχονται από τις 381,51 € μέχρι 476,89 € ανάλογα με τα έτη ασφάλισης.

ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΟΙ ΜΕΤΑ ΤΗΝ 1/1/93 (ΑΝΔΡΕΣ-ΓΥΝΑΙΚΕΣ) ΙΚΑ (35 έτη ασφάλισης, 1467,35 € συντ. Μισθός τελευταίας πενταετίας)				
ΗΛΙΚΙΑ ΣΥΝΤΑΞ/ΤΗΣΗΣ	ΠΟΣΟ ΣΥΝΤΑΞΗΣ			ΔΙΑΦΟΡΑ
	ΜΕ ΙΣΧΥΟΝ ΚΑΘΕΣΤΩΣ		ΜΕ ΝΕΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ	
65	880,41		1027,15	+16,7%
60	616,29		796,18	+29%
55	-		564,93	-
ΜΗΤΕΡΕΣ ΑΝΗΛΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΗ ΜΕΤΑ ΤΗΝ 1/1/93 (1027,15 euro συντάξιμος μισθός ΗΛΙΚΙΑ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΗΣ 50ό ΕΤΟΣ)				
ΕΤΟΣ ΣΥΝΤΑΞ/ΤΗΣΗΣ	ΠΟΣΟ ΣΥΝΤΑΞΗΣ		ΔΙΑΦΟΡΑ	
	ΜΕ ΙΣΧΥΟΝΤΑ ΣΗΜΕΡΑ	ΜΕ ΤΙΣ ΝΕΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ		
Ανεξάρτητα από το χρόνο συντ/τησης	308,14	397,95		+29%

Πηγή : Ιστοσελίδα www.ika.gr

* Με τις νέες ρυθμίσεις όσοι συμπληρώνουν 35 έτη ασφάλισης μπορούν να πάρουν μειωμένη σύνταξη σε ηλικία 55 ετών και άνω.

2.1.1.6. ΤΙ ΙΣΧΥΕΙ ΜΕ ΤΙΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΤΗΣ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑΣ ΔΙΕΤΙΑΣ

ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΗ ΜΕ 37 ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΩΣ ΟΡΙΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ

Οι χρόνοι ασφάλισης που συνυπολογίζονται για τη συμπλήρωση των 37 ετών ασφάλισης και συνταξιοδότηση χωρίς όριο ηλικίας είναι :

α. Ο χρόνος ασφάλισης που έχει διανυθεί σε ομοειδές Ταμείο. Δηλαδή για ασφαλισμένο σε Ταμείο μισθωτών συνυπολογίζεται ο χρόνος ασφάλισης που έχει διανυθεί σε άλλο Ταμείο μισθωτών με διαδοχική ασφάλιση. Αντίστοιχα για ασφαλισμένο σε Ταμείο αυτοαπασχολούμενων ή ελεύθερων επαγγελματιών, συνυπολογίζεται ο χρόνος ασφάλισης που έχει συμπληρωθεί διαδοχικά σε άλλο Ταμείο αυτοαπασχολούμενων ή ελεύθερων επαγγελματιών.

β. Ο χρόνος ασφάλισης που έχει συμπληρωθεί σε ομοειδές Ταμείο χώρας μέλους της Ε.Ε. ή χώρας με την οποία η Ελλάδα έχει διμερή σύμβαση.

Οι χρόνοι ασφάλισης που δεν συνυπολογίζονται είναι όλοι οι άλλοι χρόνοι πραγματικής ή πλασματικής ασφάλισης εκτός από τους αναφερόμενους στην προηγούμενη απάντηση όπως :

- α. Ο χρόνος στρατιωτικής θητείας
- β. Ο πλασματικός χρόνος που αναγνωρίζεται στις γυναίκες ασφαλισμένες του ΙΚΑ
- γ. Ο χρόνος που έχει διανυθεί σε μη ομοειδές Ταμείο
- δ. Ο χρόνος συνταξιοδότησης λόγω αναπηρίας
- ε. Ο χρόνος προαιρετικής ασφάλισης

Για παράδειγμα έστω ότι ασφαλισμένος του ΙΚΑ έχει συμπληρώσει στην ασφάλισή του 25 έτη. Πριν το ΙΚΑ είχε ασφαλιστεί για 12 έτη στο ΤΕΒΕ. Τότε δεν μπορεί να συνταξιοδοτηθεί αφού το ΙΚΑ ασφαρίζει μισθωτούς και το ΤΕΒΕ αυτοαπασχολούμενους.

Στην περίπτωση που ασφαλισμένος του ΤΕΒΕ έχει συμπληρώσει 20 έτη ασφάλισης στο Ταμείο αυτό και πριν το ΤΕΒΕ είχε ασφαλιστεί στο Ταμείο Εμπόρων για 10 έτη, ενώ πριν το Ταμείο εμπόρων είχε ασφαλιστεί ως αυτοαπασχολούμενος σε Φορέα της Γερμανίας για 7 χρόνια μπορεί να πάρει σύνταξη χωρίς όριο ηλικίας αφού έχει συμπληρώσει 37 έτη ασφάλισης σε ομοειδή Ταμεία.

Οι διατάξεις για συνταξιοδότηση με 37 έτη ασφάλισης ή 11.100 ημέρες ασφάλισης ανεξαρτήτως ορίου ηλικίας εφαρμόζονται από όλα τα Ταμεία (μισθωτών, αυτοαπασχολουμένων, ελεύθερων επαγγελματιών) και το Δημόσιο. Δεν ισχύουν οι διατάξεις αυτές στα Ταμεία των εργαζομένων στον Τύπο όταν τα Ταμεία αυτά είναι απονέμοντες τη σύνταξης Φορείς.

2.1.2. ΟΓΑ

2.1.2.1. ΟΓΑ-Γενικά

Γενικά στην ασφάλιση του ΟΓΑ υπάγονται:

- Οι αγρότες, οι απασχολούμενοι δηλ. προσωπικά, συστηματικά και κατά κύριο βιοποριστικό επάγγελμα στην αγροτική οικονομία (ιδιοκτήτες και εκμεταλλευτές αγροκτημάτων, αγρεργάτες, κτηνοτρόφοι, πτηνοτρόφοι, μελισσοκόμοι κ.λ.π.).
- Οι αλιείς που δεν υπάγονται στην ασφάλιση άλλου φορέα.
- Οι επαγγελματίες και βιοτέχνες που ασκούν το επάγγελμά τους σε χωριά ή οικισμούς με πληθυσμό μέχρι και 2.000 κατοίκους, υπό ορισμένες προϋποθέσεις και εφόσον δεν υπάγονται υποχρεωτικά στην ασφάλιση του ΟΑΕΕ (ΤΕΒΕ - ΤΑΕ).
- Τα πρόσωπα που κατοικούν μόνιμα και απασχολούνται με οποιαδήποτε βιοποριστική εργασία σε Δήμους ή Κοινότητες που είχαν πληθυσμό μέχρι 5.000 κατοίκους, σύμφωνα με την απογραφή του έτους 1971, υπό τη ρητή προϋπόθεση ότι δεν υπάγονται στην υποχρεωτική ασφάλιση άλλου φορέα.
- Οι Έλληνες μοναχοί και μοναχές, που απασχολούνται με οποιοδήποτε τρόπο σε αγροτικές εργασίες.

2.1.2.2. Ασφαλιστικές εισφορές - Διαδικασία καταβολής

Η καταβολή των εισφορών ζητείται κάθε εξάμηνο. Προς τούτο για την καταβολή της εισφοράς κάθε εξαμήνου, ο ΟΓΑ στέλνει σε κάθε ασφαλισμένο μέσα στο επόμενο εξάμηνο, ειδοποίηση - απόδειξη καταβολής της εισφοράς.

Η απόδειξη εξοφλείται σε οποιοδήποτε Ταχυδρομικό Γραφείο ή αγροτικό διανομέα. Η εισφορά που αναγράφεται σ' αυτή, συμπεριλαμβάνεται στην απόδειξη εισφοράς του επόμενου εξαμήνου. Το ποσό της μηνιαίας εισφοράς για σύνταξη ανέρχεται σε ποσοστό 7% επί του ποσού της ασφαλιστικής κατηγορίας και το ποσό της μηνιαίας εισφοράς για παροχές ασθένειας ανέρχεται σε ποσοστό 1,5% επί του ποσού της ασφαλιστικής κατηγορίας. Από 1-10-2002, καθιερώθηκε και η εισφορά για το Λογαριασμό Αγροτικής Εστίας (ΛΑΕ), η οποία ανέρχεται σε 1,76 € το μήνα για τους

ασφαλισμένους της 1ης έως και 4ης ασφαλιστικής κατηγορίας και σε 2,64 € για τους ασφαλισμένους της 5ης έως και 7ης κατηγορίας.

2.1.2.3. Παροχές Συντάξεων

Χορηγούνται συντάξεις γήρατος, αναπηρίας, θανάτου (χηρείας, ορφανείας). Επίσης χορηγείται προσαύξηση του ποσού της σύνταξης στις περιπτώσεις απόλυτης αναπηρίας ή τυφλότητας καθώς και εξωϊδρυματικό επίδομα παρα-τετραπληγίας. Διάκριση της σύνταξης μπορεί να γίνει και ανάλογα με τις διατάξεις βάσει των οποίων χορηγείται αυτή στον συνταξιοδοτούμενο.

"Έτσι έχουμε :

- **Κύρια σύνταξη**, που χορηγείται κατά τις διατάξεις του Ν. 2458/1997.
- **Πρόσθετη σύνταξη**, που χορηγείται κατά τις διατάξεις του Ν.1745/1987,
- **Βασική σύνταξη**, που χορηγείται κατά τις διατάξεις του Ν.4169/1961 και λοιπών Νόμων και Π. Δ/των.

Κύρια Σύνταξη

(Σχετική Νομοθεσία Ν. 2458/97, Π.Δ. 78/98)

Κύρια Σύνταξη γήρατος - Προϋποθέσεις - Ποσό

- Ηλικία 65 ετών
- Ασφάλιση στον Κλάδο και καταβολή εισφορών για 15 τουλάχιστον έτη.

Προβλέπεται μεταβατική περίοδος μέχρι το 2003 κατά την οποία απαιτούνται 5 έτη ασφάλισης και καταβολής εισφορών, ενώ από το 2004 ο χρόνος ασφάλισης αυξάνεται κατά ένα έτος και μέχρι τη συμπλήρωση 15. Το ποσό της σύνταξης αυτής είναι ανάλογο των ετών ασφάλισης και του ποσού της ασφαλιστικής κατηγορίας που έχει επιλέξει ο ασφαλισμένος. Το ποσό της σύνταξης αυτής μπορεί να προσαυξηθεί αν ο συνταξιούχος καταστεί τυφλός.

Κύρια Σύνταξη Αναπηρίας - Προϋποθέσεις - Ποσό

- Ανικανότητα για εργασία σε ποσοστό 67% τουλάχιστον
- 5 έτη ασφάλισης και καταβολής εισφορών (τα 2 μέσα στην 5/ετία πριν την επέλευση της αναπηρίας, ή 15 συνολικά έτη ασφάλισης).

Αν πρόκειται για ανικανότητα από εργατικό ατύχημα μπορεί να χορηγηθεί σύνταξη ανεξαρτήτως χρόνου ασφάλισης, ενώ αν πρόκειται για ατύχημα εκτός εργασίας απαιτείται ο μισός χρόνος ασφάλισης που απαιτείται για συνταξιοδότηση από κοινή νόσο. Το ποσό της σύνταξης αναπηρίας, υπολογίζεται όπως και το ποσό της σύνταξης γήρατος. Πάντως δεν μπορεί να είναι κατώτερο του ποσού που αντιστοιχεί σε 15 έτη ασφάλισης στην 1η ασφαλιστική κατηγορία, ενώ αν πρόκειται για αναπηρία από εργατικό ατύχημα δεν μπορεί να είναι κατώτερο από αυτό που αντιστοιχεί σε 20 έτη ασφάλισης στην 1η επίσης κατηγορία. Προσαύξηση στο ποσό της σύνταξης του μπορεί να λάβει ο συνταξιούχος αν καταστεί απόλυτα ανάπηρος.

Σύνταξη θανάτου – Προϋποθέσεις – Ποσό

Για να πάρει ο επιζών των συζύγων και τα ορφανά παιδιά σύνταξη θα πρέπει:

- Ο θανών να ήταν συνταξιούχος του Κλάδου ή να είχε τις χρονικές προϋποθέσεις που απαιτούνται για τη χορήγηση από τον Κλάδο σύνταξης αναπηρίας από κοινή νόσο ή ατύχημα.
- Ο επιζών σύζυγος να μη συνταξιοδοτείται από οποιοδήποτε πηγή, συμπεριλαμβανομένου και του ΟΓΑ.
- Ο επιζών σύζυγος να μην ασχολείται με άλλη εργασία πλην της εργασίας για την οποία υπάγεται στην ασφάλιση του ΟΓΑ.
- Τα ορφανά παιδιά να είναι νόμιμα, άγαμα και ηλικίας μέχρι 18 ετών ή 24 εφόσον πρόκειται για φοιτητές ή να είναι ανάπηρα για κάθε εργασία.

Το ποσό της σύνταξης λόγω θανάτου ορίζεται για τον επιζώντα σύζυγο σε ποσοστό 50% και για κάθε παιδί σε ποσοστό 25% του ποσού της σύνταξης που ελάμβανε ή εδικαιούτο να λάβει ο θανών ασφαλισμένος, δεν μπορεί όμως να υπερβαίνει συνολικά το 100% της σύνταξης του θανόντος.

Πρόσθετη Σύνταξη (Σχετική Νομοθεσία Ν. 1745/87)

Αν ο ασφαλισμένος έχει χρόνο ασφάλισης και καταβολής εισφορών στον Κλάδο Πρόσθετης Ασφάλισης, ο χρόνος αυτός υπολογίζεται για τη θεμελίωση του δικαιώματος σύνταξης από τον Κλάδο Κύριας Ασφάλισης ύστερα από αίτηση του ενδιαφερομένου, ενώ στο ποσό της Κύριας σύνταξης προστίθεται και το ποσό της Πρόσθετης σύνταξης που υπολογίζεται κατά τις

διατάξεις του Ν. 1745/87. (Έτη ασφάλισης Χ ημερομίσθιο ανειδίκευτου εργάτη Χ συντελεστή ασφαλιστικής κατηγορίας).

Βασική Σύνταξη

Ο συνταξιοδοτούμενος από τον ΟΓΑ θα λάβει ως τμήμα της σύνταξης του (πέραν των υπολοίπων τμημάτων σύνταξης τα οποία δικαιούται, δηλαδή της κύριας και της πρόσθετης) και πλήρη τη βασική σύνταξη. Η πλήρης αυτή σύνταξη θα χορηγείται σε όλους τους συνταξιοδοτούμενους από τον ΟΓΑ, που έχουν τις νόμιμες προϋποθέσεις, μέχρι 31.12.2002. Από την 1.1.2003 και εφεξής η βασική σύνταξη θα χορηγείται αλλά το ποσό αυτής θα μειώνεται σταδιακά, κατά ποσοστό 4% ετησίως, μέχρι και το έτος 2026. Η μειούμενη αυτή βασική σύνταξη θα χορηγείται μόνο σε όσους είχαν εγγραφεί (εγγραφή υποχρεωτική και αυτοδίκαιη) και συνταξιοδοτούνται από τον Κλάδο Κύριας Ασφάλισης.

Βασική Σύνταξη γήρατος. Προϋποθέσεις

(Σχετ. Νομοθεσία Ν. 4169/61, Ν.Δ.4575/66, Ν.Δ. 1350/73, Ν. 1140/81)

- Συμπλήρωση του 65ου έτους της ηλικίας.
- Ασφάλιση στον ΟΓΑ για 25 τουλάχιστον χρόνια μετά τη συμπλήρωση του 21ου έτους της ηλικίας.
- Μη λήψη σύνταξης για οποιαδήποτε αιτία από οποιαδήποτε πηγή, εκτός αν πρόκειται για πολεμική σύνταξη ή συντάξεις ειρηνικής περιόδου που χορηγούνται από το Ελληνικό Δημόσιο ή σύνταξη που χορηγεί το ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης Αρτοποιών στους ασφαλισμένους του, ή χορηγία των Δημάρχων και Προέδρων Κοινοτήτων, ή συντάξεις εξωτερικού μικρότερες της βασικής σύνταξης του ΟΓΑ, ή συντάξεις από χώρες της Ε.Ε, ή από χώρες με τις οποίες έχει συναφθεί Σύμβαση Κοινωνικής Ασφάλειας.

Η βασική σύνταξη γήρατος, προσαυξάνεται στην περίπτωση που ο συνταξιούχος καταστεί τυφλός.

Βασική Σύμβαση αναπηρίας (Π.Δ. 334/88)

Βασική σύμβαση αναπηρίας χορηγείται τόσο σε ασφαλισμένους όσο και σε τέκνα συνταξιούχων ή ασφαλισμένων του ΟΓΑ.

α. Σε ασφαλισμένους - προϋποθέσεις

- Ανικανότητα για εργασία σε ποσοστό 67% τουλάχιστον για τρία χρόνια.
- Ασφάλιση στον ΟΓΑ τα 5 ημερολογιακά έτη πριν την επέλευση της αναπηρίας, ενώ σε περίπτωση εργατικού ατυχήματος αρκεί ασφάλιση μιας μόνον ημέρας και σε περίπτωση ατυχήματος εκτός εργασίας ασφάλιση το 12/μηνο πριν το ατύχημα.

β. Σε τέκνα ασφαλισμένων - συνταξιούχων

- Ανικανότητα για την άσκηση βιοποριστικού επαγγέλματος σε ποσοστό 67%, για 3 χρόνια, από πάθηση ή βλάβη που επήλθε πριν τη συμπλήρωση του 21ου έτους της ηλικίας,
- Συμπλήρωση του 18ου έτους της ηλικίας.
- Ένας από τους δύο γονείς να είναι είτε συνταξιούχος του ΟΓΑ κατά την ημέρα υποβολής της αίτησης για συνταξιοδότηση ή την ημέρα του θανάτου του, είτε ασφαλισμένος στον ΟΓΑ ολόκληρη την τριετία πριν από το έτος της υποβολής της αίτησης ή πριν από το θάνατό του.
- Αν πρόκειται για έγγαμο, να συντηρείται κατά το χρόνο υποβολής της αίτησης συνταξιοδότησης είτε από δικά του εισοδήματα που προέρχονται από την αγροτική οικονομία, είτε από τα εισοδήματα του /της συζύγου, που υπάγεται στην ασφάλιση του ΟΓΑ.

Για τη χορήγηση βασικής σύμβασης, αναπηρίας ισχύει επίσης το κώλυμα της συνταξιοδότησης από άλλο φορέα κατά τα αναφερόμενα ανωτέρω για τη βασική σύμβαση γήρατος. Οι δικαιούχοι βασικής σύμβασης αναπηρίας, μπορούν να λάβουν προσαύξηση του ποσού αυτής αν καταστούν απόλυτα ανάπηροι. Το μηνιαίο ποσό της προσαύξησης ισούται με 20 ημερομίσθια ανειδίκευτου εργάτη.

Σύνταξη ανασφάλιστων - Προϋποθέσεις (Ν.1296/82)

- Ελληνική υπηκοότητα ή ομογένεια.
- Μόνιμη διαμονή στην Ελλάδα.
- Συμπλήρωση του 65ου έτους της ηλικίας.
- Να μην παίρνει ο ενδιαφερόμενος ή ο/η σύζυγός του, σε περίπτωση ανδρογύνου, σύνταξη από οποιαδήποτε πηγή, εκτός αν πρόκειται:
  - α) για σύνταξη μικρότερη από τη βασική σύνταξη που χορηγεί ο ΟΓΑ.
  - β) για σύνταξη του άλλου συζύγου από τον ΟΓΑ και
  - γ) για βοηθήματα ή άλλης μορφής οικονομικές ενισχύσεις που χορηγούνται σε αναξιοπαθούντα πρόσωπα από το Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας ή οποιοδήποτε άλλο φορέα.
- Το ετήσιο ατομικό ή οικογενειακό εισόδημά του, από οποιαδήποτε πηγή, των συντάξεων συμπεριλαμβανομένων να μην υπερβαίνει τις ετήσιες συντάξεις που χορηγεί ο ΟΓΑ στον αγρότη ή το αγροτικό ζευγάρι.

Αύξηση Συντάξεων

- Η Κύρια σύνταξη θα αναπροσαρμόζεται κάθε φορά κατά το ποσοστό αναπροσαρμογής των συντάξεων των δημοσίων υπαλλήλων.
- Η Βασική και η Πρόσθετη σύνταξη θα αναπροσαρμόζονται κάθε χρόνο κατά το ποσοστό μεταβολής του δείκτη τιμών καταναλωτή.

Αύξηση μηνιαίων ποσών βασικής σύνταξης κατά 14,67 EURO από 1/1/2003.

Λογαριασμός αγροτικής εστίας (Ν. 3050/13-9-2002 ΦΕΚ 214/Α)

Με τον πρόσφατα ψηφισθέντα νόμο αριθ. 3050/2002 συστάθηκε στον ΟΓΑ, Λογαριασμός Αγροτικής Εστίας. Σκοπός του λογαριασμού αυτού είναι η δημιουργία και η διανομή οργανωμένων προγραμμάτων κοινωνικού τουρισμού (διακοπών και εκδρομών) ή δωρεάν παροχή εισιτηρίων για την παρακολούθηση θεατρικών παραστάσεων και η δωρεάν παροχή βιβλίων. Επίσης προβλέπεται η συμμετοχή των αγροτών σε προγράμματα Ευρωπαϊκής Ένωσης με αντικειμενικό στόχο την ενημέρωση των Ελλήνων αγροτών, για το τί συμβαίνει στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στον αγροτικό χώρο.

Δικαιούχοι

Συνταξιούχοι του ΟΓΑ, συνταξιούχοι του Λογαριασμού Ανασφαλιστών Υπερηλίκων (Ν.1296/82) και οι ασφαλισμένοι αγρότες στον Κλάδο Κύριας Ασφάλισης Αγροτών που είναι ταμειακά ενήμεροι. Η κρατική επιχορήγηση ίση με το συνολικό ετήσιο ποσό που εισπράττει ο Λογαριασμός από τις ως άνω εισφορές.

2.1.2.4. ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΙΚΩΝ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ ΚΡΙΣΕΩΣ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΑΓΡΟΤΗ.

Για όσους ασχολούνται μόνο με το αγροτικό επάγγελμα

Βασικό κριτήριο είναι το εισόδημα, που αποδεικνύεται από το εκκαθαστικό της Εφορίας, εφόσον αυτό προέρχεται από γεωργικές επιχειρήσεις, ανεξαρτήτως ύψους ποσού. Η προσκόμιση δικαιολογητικών για όσους απασχολούνται στην αγροτική οικονομία και δεν υποχρεούνται σε υποβολή φορολογικής δήλωσης είναι:

- Βεβαίωση για την εγγραφή στα Μητρώα Αγροτών και Αγροτικών εκμεταλλεύσεων
- Βεβαιώσεις για την επαγγελματική δραστηριότητα , το βιοπορισμό , την αγροτική περιουσία κλπ του αρμόδιου Αγρονόμου , αρμόδιας συνεταιριστικής ή επαγγελματικής οργάνωσης, αρμοδίων Δημόσιων Υπηρεσιών κλπ.
- Βεβαίωση άλλων Ασφαλιστικών Οργανισμών για την ασφαλιστική κατάσταση
- Για τους απασχολούμενους σε περιοχές απομακρυσμένες και δύσβατες, που δεν υπάρχουν τα ανωτέρω δικαιολογητικά η απόδειξη της κατά κύριο λόγο απασχόλησης στην αγροτική οικονομία αποδεικνύεται με κοινή δήλωση του οικείου Δημάρχου ή Προέδρου της Κοινότητας, μετά από γνώμη του ανταποκριτή και του Προέδρου του αγροτικού συλλόγου εφόσον υπάρχει.

Για όσους ασκούν παράλληλα με το αγροτικό και άλλο επάγγελμα

Η κατά κύριο επάγγελμα απασχόληση στην αγροτική οικονομία αποδεικνύεται εφόσον το 50% και πλέον του συνολικού ετήσιου εισοδήματος προέρχεται από γεωργικές επιχειρήσεις. Η υποχρέωση του αγρότη είναι η υποβολή ανά πενταετία των δικαιολογητικών που αποδεικνύουν ότι εξακολουθούν να συντρέχουν στο πρόσωπό του οι προϋποθέσεις ασφάλισης στον ΟΓΑ. Για τους ήδη εγγεγραμμένους αρχή πενταετίας η 1η /1/ 2003. (Άρθρο 6 παρα. 4 του Ν. 3050/2002)

Ασφάλιση Απασχολούμενων Εποχικά Αγροτών

Όσοι αγρότες ασφαλισμένοι στον Κλάδο Κύριας Ασφάλισης του ΟΓΑ απασχολούνται εποχικά σε επιχειρήσεις που μεταποιούν προϊόντα εδάφους, κτηνοτροφίας, αλιείας, δασοπονίας, θηραματοπονίας και παντός είδους εκτροφών για χρονικό διάστημα όχι μεγαλύτερο των τεσσάρων μηνών ετησίως συνεχώς ή διακεκομμένα, θα συνεχίζουν για την απασχόλησή τους αυτή να ασφαρίζονται στον ΟΓΑ και όχι στο ΙΚΑ, εφόσον το προσωπικό των επιχειρήσεων είναι κάτω των 30 ατόμων και ο αριθμός των εποχικά ασφαλισμένων δεν ξεπερνά τους 15. (Άρθρο 7 του Ν. 3050/2002).

Καθυστερούμενες εισφορές του Κλάδου Κύριας Ασφάλισης Αγροτών μπορούν να εξοφληθούν τμηματικά σε εξαμηνιαίες δόσεις, μετά από αίτηση του ασφαλισμένου.

Σημαντικές Ρυθμίσεις

Παρέχεται η δυνατότητα υπαγωγής στην ασφάλιση του Κλάδου Κύριας Ασφάλισης Αγροτών των προσώπων εκείνων, που συνταξιοδοτούνται από έμμεσο δικαίωμα από άλλους φορείς, οι οποίοι συγχρόνως ασκούν αγροτικό επάγγελμα (Ν.2556/97 άρθρο 20). Υπαγωγή στην ασφάλιση του ΟΓΑ των αγρεργατών (Ν.2639/98 άρθρο 27). Παρέχεται η δυνατότητα υπαγωγής στην ασφάλιση του ΟΓΑ από το 18ο έτος της ηλικίας (Ν.2676/99 άρθρο 27). Καθορίστηκε όπως η βασική σύνταξη των προσώπων, που συνταξιοδοτούνται λόγω αναπηρίας από τον Κλάδο να καθίσταται αυτοδικαίως οριστική κατά τον ίδιο τρόπο με τη σύνταξη αναπηρίας του Κλάδου αυτού (Ν.2747/99 άρθρο 9). Καθορίστηκαν οι ασφαλιστικές κατηγορίες στις οποίες θα θεωρούνται ότι

διανύθηκαν οι χρόνοι, που έχουν οι ασφαλισμένοι του ΟΓΑ σε άλλους εκτός Οργανισμού Φορείς, προκειμένου να υπολογισθούν οι χρόνοι της διαδοχικής ασφάλισης (Ν.2874/2000 άρθρο 22). Καθορίστηκε όπως οι καθιστάμενοι συνταξιούχοι του Κλάδου με 15 έτη ασφάλισης δικαιούνται με τις ίδιες χρονικές προϋποθέσεις και τη βασική σύνταξη(Ν.2972/2001 άρθρο41). Επίσης, καθιστάμενοι συνταξιούχοι του Κλάδου λόγω αναπηρίας δικαιούνται με τις ίδιες χρονικές προϋποθέσεις και τη συνταξιοδοτική παροχή του Ν.Δ.4575/66, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει. Επίσης, οι διατάξεις οριστικοποίησης της σύνταξης αναπηρίας του Κλάδου έχουν εφαρμογή, για όλους τους προσωρινά αναπήρους συνταξιούχους της βασικής σύνταξης του ΟΓΑ.

Προσαύξηση σύνταξης λόγω Απολύτου Αναπηρίας

Ο ΟΓΑ σύμφωνα με τη νομοθεσία του χορηγεί επίδομα απολύτου αναπηρίας στους συνταξιούχους λόγω αναπηρίας του Ν.4169/61, εφόσον κριθούν από τις αρμόδιες υγειονομικές επιτροπές ανίκανοι για εργασία σε ποσοστό 100% διαρκώς και εφ' όρου ζωής και ότι χρήζουν περιποίησης και συμπαράστασης άλλου προσώπου. Το ποσό του επιδόματος αυτού, ισούται με 20 ημερομίσθια ανειδίκευτου εργάτη. Για τους ασφαλισμένους του κλάδου Κύριας Ασφάλισης Αγροτών (ν.2458/97), το επίδομα απολύτου αναπηρίας χορηγείται στους συνταξιούχους του κλάδου λόγω αναπηρίας, εφόσον ευρίσκονται διαρκώς σε κατάσταση που απαιτεί συνεχή επίβλεψη και συμπαράσταση άλλου προσώπου, χωρίς ποσοστό αναπηρίας. Το ποσό του επιδόματος αυτού από το έτος 2003 δεν μπορεί να είναι κατώτερο του ποσού που αντιστοιχεί σε 25 έτη ασφάλισης στην 1η ασφαλιστική κατηγορία του Κλάδου Κύριας Ασφάλισης Αγροτών (άρθρο 9 παρ. 7 ν.2458/97) και Π.Δ. 334/88 άρθρο 4.

2.1.2.5. ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗ ΠΕΡΙΘΑΛΨΗ

Περίθαλψη από τον ΟΓΑ δικαιούνται όλοι οι άμεσα και έμμεσα ασφαλισμένοι.

Ι) Άμεσα ασφαλισμένοι είναι :

- Οι Συνταξιούχοι του ΟΓΑ κάθε κατηγορίας (Αναπηρίας, Γήρατος, Υπερηλικών) και τα επιδοτούμενα ορφανά.
- Τα πρόσωπα που ασκούν επάγγελμα για το οποίο σύμφωνα με την

ισχύουσα κάθε φορά Νομοθεσία υπάγονται στην ασφάλιση του ΟΓΑ.

➤ Οι μοναχοί, μοναχές εφόσον απασχολούνται με οποιοδήποτε τρόπο σε αγροτικές εργασίες.

II) Έμμεσα Ασφαλισμένοι είναι :

➤ Οι σύζυγοι των άμεσα ασφαλισμένων.

➤ Τα παιδιά τους ηλικίας κάτω των 18 ετών. Τα παιδιά άνω των 18 ετών και μέχρι τη συμπλήρωση του 24ου έτους, εφόσον είναι άνεργα και άγαμα.

➤ Τα παιδιά, φοιτητές ή σπουδαστές μέχρι και δύο χρόνια μετά τη λήξη των σπουδών τους, όχι όμως πέραν του 26ου έτους της ηλικίας και εφόσον δεν έχουν επιλέξει την περίθαλψη της Σχολής κατά τη διάρκεια της φοίτησης και είναι άγαμα και άνεργα.

➤ Τα ανίκανα για οποιαδήποτε εργασία παιδιά, ανεξάρτητα από ηλικία, που συγκατοικούν και συντηρούνται από ασφαλισμένο ή συνταξιούχο του ΟΓΑ γονέα.

➤ Τα ανήλικα ορφανά και από τους δύο γονείς παιδιά τα οποία συνοικούν και συντηρούνται από συγγενείς τους - ανεξαρτήτως βαθμού συγγενείας - οι οποίοι είναι ασφαλισμένοι ή συνταξιούχοι του ΟΓΑ.

Σε περίπτωση που τα πρόσωπα των παραπάνω κατηγοριών δικαιούνται άμεσα τις παροχές περίθαλψης από άλλο ασφαλιστικό φορέα, δεν τις δικαιούνται από τον ΟΓΑ. Το βιβλιάριο υγείας αποτελεί για κάθε ασφαλισμένο απαραίτητο στοιχείο και χωρίς αυτό ο ασφαλισμένος δεν μπορεί να τύχει καμιάς παροχής ασθένειας από τον ΟΓΑ. Για την έκδοση ή ανανέωση του Βιβλιαρίου Υγείας, ο ενδιαφερόμενος απευθύνεται στον Ανταποκριτή ΟΓΑ του τόπου μόνιμης κατοικίας του (τόπος κατοικίας για τους συνταξιούχους θεωρείται ο τόπος πληρωμής της σύνταξής τους) προκειμένου να εγγραφεί στα τηρούμενα απ' αυτόν Μητρώα Δικαιούχων Περίθαλψης Ασφαλισμένων του ΟΓΑ, προσκομίζοντας το Δελτίο της Ταυτότητάς του καθώς και πρόσφατη φωτογραφία.

Παροχές Υγειονομικής Περίθαλψης

Ο ΟΓΑ παρέχει στους ασφαλισμένους του, άνευ συμμετοχής τους, εξωνοσοκομειακή περίθαλψη μέσω των Αγροτικών Ιατρείων, των Κέντρων Υγείας και των Εξωτερικών Ιατρείων των Κρατικών Νοσοκομείων και των Συμβλημένων με τον ΟΓΑ θεραπευτηρίων Κοινωφελούς χαρακτήρα. Η εξωνοσοκομειακή περίθαλψη περιλαμβάνει τις απαραίτητες ιατρικές φροντίδες,

μικροβιολογικές, παρακλινικές και λοιπές εξετάσεις και θεραπείες, χορήγηση συνταγών φαρμάκων, χορήγηση φαρμάκων για αντιμετώπιση ορισμένων χρόνιων παθήσεων, διενέργεια ορισμένων ειδικών εξετάσεων σε ιδιωτικά εργαστήρια. Παρέχεται εντελώς δωρεάν πλήρης νοσοκομειακή και μαιευτική περίθαλψη στη Γ' θέση των Κρατικών Νοσοκομείων και σε περίπτωση έλλειψης ή ανεπάρκειας τούτων στην ίδια θέση των λοιπών Νοσηλευτικών Ιδρυμάτων και συμβλημένων με τον ΟΓΑ Ιδιωτικών Κλινικών. Επίσης παρέχεται εκπαίδευση σε Ιδρύματα Τυφλών, Κωφών, Αναπήρων και απροσάρμοστων παιδιών, περίθαλψη σε Κρατικά και συμβλημένα με τον ΟΓΑ Θεραπευτήρια χρόνιων παθήσεων καθώς και νοσηλεία σε μη συμβλημένες Ιδιωτικές Κλινικές, σε έκτακτες και επείγουσες περιπτώσεις που κινδυνεύει η ζωή του ασθενή και δεν είναι δυνατή η άμεση εισαγωγή του σε Κρατικό Νοσοκομείο ή δεν υπάρχει ανάλογο Τμήμα στα Κρατικά Νοσοκομεία της Περιοχής. Στους ασφαλισμένους του ΟΓΑ χορηγούνται βοηθητικά θεραπευτικά μέσα.

Οι ασφαλισμένοι του ΟΓΑ μπορούν να νοσηλευτούν στο εξωτερικό, αν η διάγνωση ή η θεραπεία της πάθησής τους ή η εφαρμογή μιας πρόθεσης που έχουν ανάγκη δεν μπορεί να γίνει στην Ελλάδα, αλλά μπορεί να γίνει στο εξωτερικό μετά από γνωμάτευση της αρμόδιας Ειδικής Υγειονομικής Επιτροπής και απόφαση του Διοικητή του ΟΓΑ, η οποία πρέπει να εκδοθεί πριν τη μετάβαση του ασθενή στο εξωτερικό.

Σε περίπτωση νοσηλείας ασφαλισμένου του ΟΓΑ σε Νοσοκομείο του Εξωτερικού, εκτός Χωρών μελών της Ε.Ε., συνεπεία εκτάκτου συμβάντος κατά την προσωρινή διαμονή του για οποιοδήποτε λόγο στην αλλοδαπή, ο ΟΓΑ αποδίδει ποσό μέχρι του διπλασίου εκείνου που θα πλήρωνε σε Κρατικό Νοσοκομείο της περιοχής Αθηνών.

Φαρμακευτική Περίθαλψη

Ο Ο.Γ.Α. παρέχει στους ασφαλισμένους του πλήρη Φαρμακευτική Περίθαλψη. Δικαιούχοι φαρμακευτικής περίθαλψης είναι οι ασφαλισμένοι και οι συνταξιούχοι του ΟΓΑ και τα προστατευόμενα μέλη της οικογενείας τους που δικαιούνται Περίθαλψη από τον Οργανισμό και έχουν βιβλιάριο υγείας ΟΓΑ που ισχύει.

2.1.2.6. ΠΛΗΘΥΣΜΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Ασφαλισμένοι	740.000
Συνταξιούχοι	802.930
Ανασφάλιστοι Υπερ.	52.210

Πηγή: www.oga.gr/oga/asfal.htm

ΣΧΕΣΗ ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΩΝ ΠΡΟΣ ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΟΥΣ: 1/0,9

Από 1/1/98 έως το 2026 ο Ο.Γ.Α. βρίσκεται σε μια μεταβατική περίοδο κατά την οποία ο συνταξιοδοτούμενος από τον Ο.Γ.Α. θα λαμβάνει σύνταξη η οποία θα αποτελείται από το άθροισμα τριών συνταξιοδοτικών παροχών.
Κύρια - Πρόσθετη - Βασική Σύνταξη

2.1.2.7. ΠΙΝΑΚΑΣ ΕΞΕΛΙΞΗΣ ΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΗΣ ΤΟΥ ΚΛΑΔΟΥ ΚΥΡΙΑΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΑΓΡΟΤΩΝ

Μηνιαία ποσά συντάξεων Κύριας Ασφάλισης έτους 2003 (σε ΕΥΡΩ - €)
ανάλογα με το χρόνο ασφάλισης

Ασφαλιστική Κατηγορία	Ποσά συντάξεων κλάδου κύριας ασφάλισης έτους 2004					
	5 έτη	10 έτη	15 έτη	25 έτη	35 έτη	43 έτη
1η κατηγορία : 352,15	35,21	70,40	105,64	176,07	246,50	303,15
2η κατηγορία : 436,51	43,65	87,30	130,95	218,25	305,55	375,39
3η κατηγορία : 525,27	52,50	105,10	157,50	263,00	367,70	452,00
4η κατηγορία : 648,16	64,81	129,60	194,44	324,00	454,00	557,28
5η κατηγορία : 771,05	77,10	152,20	231,31	385,52	539,73	663,07
6η κατηγορία : 893,07	89,30	178,61	267,91	446,52	625,13	768,00
7η κατηγορία : 1014,18	101,40	202,83	304,24	507,00	709,97	872,25

Πηγή: www.oga.gr/oga/asfal2.htm

2.1.3 ΤΑΜΕΙΟ ΝΟΜΙΚΩΝ

2.1.3.1. ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΤΑΜΕΙΟΥ ΝΟΜΙΚΩΝ

Στο Ταμείο Νομικών ασφαρίζονται οι:

- Άμισθοι Ασκούμενοι δικηγόροι (προαιρετικά)
- Δικηγόροι
- Συμβολαιογράφοι
- Υποθηκοφύλακες
- Δικαστικοί Επιμελητές
- Μεταγραφοφύλακες ....
- Δικολάβοι
- Υπάλληλοι κεντρικής υπηρεσίας υπουργείου δικαιοσύνης
- Διευθυντές - Υποδιευθυντές Φυλακών
- Δικαστές
- Δικαστές, υπάλληλοι τακτικών δικαστηρίων
- Εισαγγελικοί λειτουργοί
- Ειρηνοδίκες
- Τα ισόβια μέλη του Ελεγκτικού Συνεδρίου
- Το κύριο προσωπικό του Νομικού Συμβουλίου του κράτους (Το κύριο προσωπικό της Δημόσιας Διοίκησης).
- Υπάλληλοι Εμμίσθων υποθηκοφυλακείων
- Υπάλληλοι των ειδικών ληξιαρχείων (παλαιοί υπάλληλοι)
- Υπάλληλοι του Ταμείου Νομικών
- Δικαστές - υπάλληλοι διοικ/κών δικαστηρίων
- Δικαστές - στρατιωτικής δικαιοσύνης
- Κλητήρες κεντρικής υπηρεσίας Υπουργείου Δικαιοσύνης
- Επιμελητές Τακτικών Δικαστηρίων
- Κλητήρες του Ταμείου Νομικών
- Κλητήρες Διοικητικών Δικαστηρίων

Και ο Κλάδος Επικουρικής Ασφάλισης Δικηγόρων (Κ.Ε.Α.Δ.) λειτουργεί στο Ταμείο Νομικών. Στον Κ.Ε.Α.Δ. ασφαρίζονται και από αυτόν συνταξιοδοτούνται μόνο δικηγόροι υποχρεωτικά, αν συντρέχουν οι προβλεπόμενοι από τις σχετικές διατάξεις όροι και περιορισμοί καθώς και ασκούμενοι δικηγόροι προαιρετικά, εφόσον είχαν την ιδιότητα του

ασκουμένου κατά την 1/1/1981 και ύστερα. Το ανώτατο όριο χρόνου ασφάλισης με την ιδιότητα του ασκουμένου δικηγόρου είναι 28 μήνες.

2.1.3.2. Καθορισμός Εισφορών

Οι μηνιαίες εισφορές των αμίσθων ασφαλισμένων του Ταμείου Νομικών και του ΚΕΑΔ καθορίζονται βάσει των διατάξεων του άρθρου 22, 32, 44 και 52 του Ν.2084/92, των Π.Δ. 125/93 και Π.Δ. 173/93, όπως οι διατάξεις αυτές τροποποιήθηκαν από τις νεώτερες του άρθρου 19 του Ν. 2150/93 και του άρθρου 4 του Ν. 2335/95.

Συγκεκριμένα, οι εισφορές των ασφαλισμένων μέχρι 31-12-92 καθορίζονται βάσει του μέσου μηνιαίου κατά κεφαλήν Ακαθαρίστου Εθνικού Προϊόντος και των ασφαλισμένων μετά την 1-1-93 βάσει ασφαλιστικών κατηγοριών.

Η βάση υπολογισμού (μ.μ.κ.κ Α.Ε.Π. και ασφαλιστική κατηγορία) αναπροσαρμόζεται κάθε έτος κατά το ποσοστό που αυξάνονται οι συντάξεις των δημοσίων πολιτικών υπαλλήλων. Για τους ασφαλισμένους μέχρι 31-12-92 η εισφορά του Ταμείου Νομικών καθορίζεται στο 20% και του ΚΕΑΔ στο 6% της βάσης που βαρύνει τους ασφαλισμένους.

Για τους ασφαλισμένους από 1-1-93 η εισφορά του ταμείου νομικών καθορίζεται στο 30% και του ΚΕΑΔ στο 6% της βάσης. Στην εισφορά του ταμείου νομικών των ασφαλισμένων αυτών ορίζεται συμμετοχή του Κράτους κατά το 1/3, ενώ το σύνολο της εισφοράς ΚΕΑΔ βαρύνει τους ασφαλισμένους.

Οι διορισθέντες μετά την 1-1-93 δικηγόροι και με προηγούμενη ασφάλιση σε άλλο ασφαλιστικό φορέα καταβάλλουν εισφορά βάσει ασφαλιστικών κατηγοριών, αλλά χωρίς τη συμμετοχή του Κράτους. Η εισφορά των δικηγόρων που τελούν σε πλήρη ή μερική αναστολή δικηγορίας υπολογίζεται για το Τ.Ν. σε 4% επί του βασικού μισθού ή του ποσού αποζημιώσεως ή των εξόδων παραστάσεως και δεν μπορεί να είναι κατώτερη της βασικής εισφοράς της αντίστοιχης κατηγορίας ασφαλισμένων (Ν.1090/80, αρθ.1).

Στην ετήσια εισφορά Τ.Ν. και ΚΕΑΔ των δικηγόρων που απασχολούνται με έμμισθη εντολή και έχουν διοριστεί ως δικηγόροι μέχρι 31-12-92 συμμετέχει κατά τα 2/3 ο εντολέας.

2.1.3.3. ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΗΣ

Άνδρες με έναρξη ασφάλισης μέχρι 31/12/1982

1. 30 ετών ασφάλιση χωρίς όριο ηλικίας (καταργήθηκε από 1/1/1998)
2. 25 ετών ασφάλιση και ηλικία 60 ετών (καταργήθηκε από 1/1/1998)
3. 35 ετών ασφάλιση και ηλικία 60 ετών (ισχύει από 1/1/1998)
4. 25 ετών ασφάλιση και ηλικία 60,5 ετών για το έτος 1998 η οποία αυξάνεται περαιτέρω ανά έξι μήνες κάθε έτος μέχρι τη συμπλήρωση του 65ου έτους (η ηλικία πρέπει να έχει συμπληρωθεί κατά την έξοδο από την ασφάλιση).
5. 15 ετών ασφάλιση και ηλικία 65 ετών.

Η ηλικία που απαιτείται στις περιπτώσεις (3) και (5) μπορεί να συμπληρωθεί και μετά την έξοδο από την ασφάλιση. Οι ασφαλισμένοι που είχαν θεμελιώσει συνταξιοδοτικό δικαίωμα μέχρι 31/12/1997, σύμφωνα με τα παραπάνω, μπορούν να αποχωρήσουν από την Υπηρεσίας τους και μετά την 31/12/1997 (σχετική εγκύκλιος του Υπουργείου Εργασίας & Κοινωνικών Ασφαλίσεων αριθ. Φ 43 οικ/1032/10-9-97).

Γυναίκες άγαμες, χήρες, διαζευγμένες, χωρίς ενήλικα τέκνα με έναρξη ασφάλισης μέχρι 31/12/1982

1. 25 ετών ασφάλιση χωρίς όριο ηλικίας (καταργήθηκε από 1/1/1998)
2. 35 ετών ασφάλιση και ηλικία 58 ετών (ισχύει από 1/1/1998)
3. 15 ετών ασφάλιση και ηλικία 65 ετών
4. 25 ετών ασφάλιση και ηλικία 60 ετών, συμπληρωμένη κατά την έξοδο από την ασφάλιση (ισχύει από 1/1/1998).

Η ηλικία που απαιτείται στις περιπτώσεις (2) και (3) μπορεί να συμπληρωθεί και μετά την έξοδο από την ασφάλιση. Οι ασφαλισμένες που είχαν θεμελιώσει συνταξιοδοτικό δικαίωμα μέχρι 31/12/1997, σύμφωνα με τα παραπάνω, μπορούν να αποχωρήσουν από την Υπηρεσίας τους και μετά την 31/12/1997 (σχετική εγκύκλιος του Υπουργείου Εργασίας & Κοινωνικών Ασφαλίσεων αριθ. Φ 43 οικ/1032/10-9-97).

Γυναίκες έγγαμες με έναρξη ασφάλισης μέχρι 31/12/1982

1. 25 ετών ασφάλιση χωρίς όριο ηλικίας (καταργήθηκε από 1/1/1998)
2. 35 ετών ασφάλιση και ηλικία 58 ετών (ισχύει από 1/1/1998)
3. 15 ετών ασφάλιση και ηλικία 65 ετών.
4. 15 ετών πραγματική ασφάλιση για το έτος 1992, η οποία αυξάνει σταδιακά ανά έξι μήνες κάθε έτος, αρχής γενομένης από 1/1/1993, μέχρι τη συμπλήρωση των 25 ετών και ηλικία 60 ετών.

Η ηλικία που απαιτείται στις περιπτώσεις (2) και (3) μπορεί να συμπληρωθεί και μετά την έξοδο από την ασφάλιση. Οι ασφαλισμένες που είχαν θεμελιώσει συνταξιοδοτικό δικαίωμα μέχρι 31/12/1997, σύμφωνα με τα παραπάνω, μπορούν να αποχωρήσουν από την Υπηρεσία τους και μετά την 31/12/1997 (σχετική εγκύκλιος του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων αριθμός Φ 43 οικ/1032/10-9-97).

Γυναίκες μητέρες με ανήλικα παιδιά και έναρξη ασφάλισης μέχρι 31/12/1982

1. 25 ετών ασφάλιση χωρίς όριο ηλικίας (καταργήθηκε από 1/1/1998)
2. 15 ετών ασφάλιση και ηλικία 65 ετών, η οποία μπορεί να συμπληρωθεί και μετά την έξοδο από την ασφάλιση.
3. 15-17,5 ετών πραγματική ασφάλιση και ηλικία 42-47 ετών από* 1992 - 2002 (αύξηση έξι μήνες κατ έτος και στο χρόνο ασφάλισης και στην ηλικία).

[* Από το 1997-2002 ο χρόνος ασφάλισης παραμένει σταθερός 17,5 έτη πραγματική ασφάλιση, ενώ συνεχίζει να αυξάνει η ηλικία. Από το 2003-2017 αυξάνουν ταυτόχρονα και ο χρόνος ασφάλισης και η ηλικία ανά έξι (6) μήνες κατ έτος, μέχρι τη συμπλήρωση χρόνου πραγματικής ασφάλισης 25 ετών και ηλικίας 50 ετών.]

Τόσο η ηλικία όσο και το ανήλικο τέκνο πρέπει να υπάρχουν κατά το χρόνο εξόδου από την ασφάλιση εκτός από τις περιπτώσεις ασφαλισμένων, που είχαν θεμελιώσει συνταξιοδοτικό δικαίωμα μέχρι 31/12/1997, σύμφωνα με τα παραπάνω, οι οποίες μπορούν να αποχωρήσουν από την Υπηρεσία και μετά την 31/12/97 (σχετική εγκύκλιος του Υπουργείου Εργασίας & Κοινωνικών Ασφαλίσεων αριθ. Φ 43 οικ/1032/10-9-97).

Άνδρες με έναρξη ασφάλισης από 1/1/1983 - 31/12/1992

1. 15 ετών ασφάλιση και ηλικία 65 ετών.
2. 35 ετών ασφάλιση και ηλικία 60 ετών.
3. 25 ετών ασφάλιση και ηλικία 60,5 το έτος 1998 η οποία αυξάνει περαιτέρω ανά έξι μήνες κάθε έτος μέχρι τη συμπλήρωση του 65ου έτους.

Η ηλικία, όπου απαιτείται, πρέπει να έχει συμπληρωθεί κατά την έξοδο από την ασφάλιση, εκτός από τις περιπτώσεις (1) και (2) που μπορεί να συμπληρωθεί και μετά.

Μητέρες με ανήλικα τέκνα και έναρξη ασφάλισης από 1/1/1983 - 31/12/1992.

1. 25 ετών πραγματική και ηλικία 50 ετών και ανήλικο τέκνο. Τόσο η ηλικία όσο και το ανήλικο τέκνο πρέπει να υπάρχουν κατά το χρόνο εξόδου από την ασφάλιση εκτός από τις περιπτώσεις ασφαλισμένων, που είχαν θεμελιώσει συνταξιοδοτικό δικαίωμα μέχρι 31/12/1997, σύμφωνα με τα παραπάνω, οι οποίες μπορούν να αποχωρήσουν από την Υπηρεσία και μετά την 31/12/97 (σχετική εγκύκλιος του Υπουργείου Εργασίας & Κοινωνικών Ασφαλίσεων αριθ. Φ 43 οικ/1032/10-9-97).
2. 15 ετών ασφάλιση και ηλικία 65 ετών, η οποία μπορεί να συμπληρωθεί και μετά την έξοδο από την ασφάλιση.
3. Γυναίκες άγαμες, χήρες, διαζευγμένες, χωρίς ενήλικα τέκνα με έναρξη ασφάλισης μέχρι 31/12/1982
4. 25 ετών ασφάλιση χωρίς όριο ηλικίας (καταργήθηκε από 1/1/1998)
5. 35 ετών ασφάλιση και ηλικία 58 ετών (ισχύει από 1/1/1998)
6. 15 ετών ασφάλιση και ηλικία 65 ετών
7. 25 ετών ασφάλιση και ηλικία 60 ετών, συμπληρωμένη κατά την έξοδο από την ασφάλιση (ισχύει από 1/1/1998).

Η ηλικία που απαιτείται στις περιπτώσεις (2) και (3) μπορεί να συμπληρωθεί και μετά την έξοδο από την ασφάλιση. Οι ασφαλισμένες που είχαν θεμελιώσει συνταξιοδοτικό δικαίωμα μέχρι 31/12/1997, σύμφωνα με τα παραπάνω, μπορούν να αποχωρήσουν από την Υπηρεσία τους και μετά την 31/12/1997 (σχετική εγκύκλιος του Υπουργείου Εργασίας & Κοινωνικών Ασφαλίσεων αριθ. Φ 43 οικ/1032/10-9-97).

Έγγαμες, άγαμες, χήρες, διαζευγμένες χωρίς ανήλικα τέκνα με έναρξη ασφάλισης από 1/1/1983 - 31/12/1992

1. 15 ετών ασφάλιση και ηλικία 65 ετών, η οποία μπορεί να συμπληρωθεί και μετά την έξοδο από την ασφάλιση.
2. 35 ετών ασφάλιση και ηλικία 58 ετών, η οποία μπορεί να συμπληρωθεί και μετά την έξοδο από την ασφάλιση.
3. 25 ετών ασφάλιση και ηλικία 60 ετών και ηλικία 60 ετών συμπληρωμένη κατά την έξοδο από την ασφάλιση.

Ο χρόνος ασφάλισης που έχει διανυθεί σε φορείς κύριας ασφάλισης πριν από την ασφάλιση στο Ταμείο Νομικών, προσμετράτε, σύμφωνα με τις διατάξεις περί διαδοχικής ασφάλισης, κατά την επέλευση του ασφαλιστικού κινδύνου (Ν.Δ. 4202/61 όπως ισχύει).

Ο παραπάνω χρόνος σύμφωνα με όσα ισχύουν σήμερα, υπολογίζεται και για τη συμπλήρωση των χρονικών προϋποθέσεων που απαιτούνται για τη θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος.

Από τις διατάξεις των Ν. 1897/90 (ΦΕΚ 120Α) και Ν. 1977/91 (ΦΕΚ 185/91 Α) προβλέπεται η συνταξιοδότηση των παθόντων από τρομοκρατικές ενέργειες.

Για τους ασφαλισμένους στους Φορείς κοινωνικής ασφάλισης από 1/1/1993, οι προϋποθέσεις συνταξιοδότησης λόγω γήρατος ρυθμίζονται από τις διατάξεις του άρθρου 24 του Ν. 2084/92.

2.1.3.4. ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΠΟΣΟΥ ΣΥΝΤΑΞΗΣ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΕΙΣΦΟΡΕΣ

Η σύνταξη που χορηγείται εξαρτάται από την κατηγορία (άμισθος ή έμμισθος) και τάξη (Α' ή Β') στην οποία ανήκει ο ασφαλισμένος, είναι δε ανάλογη με τα χρόνια συντάξιμης υπηρεσίας. Η σύνταξη κανονίζεται σε πεντηκοστά. Μέχρι τα 30 χρόνια συντάξιμης υπηρεσίας σε κάθε χρόνο αντιστοιχεί το 1/50. Πέρα από τα 30 χρόνια συντάξιμης υπηρεσίας και μέχρι τα 40 χρόνια σε κάθε χρόνο αντιστοιχούν 2/50.

Σύνταξη Γήρατος

Η πλήρης σύνταξη (50/50) αντιστοιχεί στα 40 χρόνια συντάξιμης υπηρεσίας. Για τους άμισθους Β' τάξης, η πλήρης σύνταξη είναι το 80% του ποσού της σύνταξης του άμισθου Α' τάξης. Για την Α' τάξη, εμμίσθων η πλήρης σύνταξη είναι το 42% της σύνταξης του άμισθου Α' τάξης και για την Β' τάξη το 21% του ίδιου ποσού. Το ποσό σύνταξης που αντιστοιχεί σήμερα σε κάθε πεντηκοστό είναι :

1. άμισθοι Α' τάξης 11,14 euro
2. άμισθοι Β' τάξης 8,91 euro
3. έμμισθοι Α' τάξης 4,68 euro
4. έμμισθοι Β' τάξης (χωρίς προσαύξηση) 2,34 euro
5. έμμισθοι Β' τάξης (με προσαύξηση) 3,51 euro

Σύνταξη αναπηρίας

Η σύνταξη λόγω αναπηρίας είναι ανάλογη με το χρόνο ασφάλισης και προσαυξάνεται κατά τόσα πεντηκοστά όσα προκύπτουν από το γινόμενο του ποσοστού αναπηρίας επί το υπολειπόμενο προς συμπλήρωση 40 ετών χρόνο ασφάλισης.

Σύνταξη θανάτου

Η κατανομή της σύνταξης του θανόντα στα πρόσωπα, που κατά τα παραπάνω δικαιούνται σύνταξη γίνεται ως εξής :

- χήρα σύζυγος $\frac{3}{4}$ (της σύνταξης που θα εδικαιούτο ο ασφαλισμένος)
- χήρα σύζυγος και ένα τέκνο $\frac{4}{4}$
- χήρα σύζυγος και τέκνα $\frac{4}{4}$
- χήρα σύζυγος και χήρα μητέρα $\frac{4}{4}$
- ένα τέκνο $\frac{2}{4}$
- δύο τέκνα $\frac{3}{4}$
- τρία τέκνα $\frac{4}{4}$
- πατέρας ή μητέρα $\frac{2}{4}$

- πατέρας ή μητέρα και τέκνα $\frac{3}{4}$
- πατέρας ή μητέρα και τέκνα $\frac{4}{4}$
- πατέρας και μητέρα $\frac{2}{4}$

Επίδομα αδείας

Οι συνταξιούχοι του Ταμείου δικαιούνται επίσης και επίδομα αδείας, ίσο με μισή μηνιαία σύνταξη, εφόσον τα οικονομικά του Ταμείου το επιτρέπουν.

Οι ελάχιστη εισφορά στο ταμείο Νομικών είναι 109,30 ευρώ ανά μήνα και τις καταβάλουν οι ασφαλισμένοι της ' Β τάξης.

Τα κατώτατα όρια που ισχύουν σήμερα ανέρχονται σε 359,69 ευρώ για άμισθους ασφαλισμένους ' Α τάξης και σε 187,67 ευρώ για έμμισθους ασφαλισμένους ' Α και ' Β τάξης.

2.1.4. ΤΑΜΕΙΟ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΕΜΠΟΡΩΝ (ΤΑΕ)

2.1.4.1. ΓΕΝΙΚΑ ΓΙΑ ΤΟ Τ.Α.Ε.

Το ΤΑΕ είναι νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου, φορέας κύριας ασφάλισης που εποπτεύεται από το υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Παρέχει παροχές για γήρας, αναπηρία, θάνατο, ασθένεια, μητρότητα. Οι παροχές είναι συντάξεις (γήρατος - αναπηρίας - θανάτου). Υγειονομική περίθαλψη και έξοδα κηδείας.

Αυτοί που υπάγονται στην ασφάλιση είναι:

- Όλα τα φυσικά πρόσωπα άνω των 18 ετών που ασκούν εμπορία.
- Τα ετερόρρυθμα μέλη Εμπορικών Εταιριών.
- Τα μέλη των διοικήσεων των Α.Ε. με 3% ποσοστό.
- Τα μέλη Ε.Π.Ε.
- Οι επιχειρηματίες ιδιωτικών κλινικών και θεραπευτηρίων που δεν έχουν την ιδιότητα του γιατρού.
- Κινηματογραφιστές
- Χρηματιστής - αντικριστής.
- Πλανόδιοι έμποροι.
- Μέλη οικογένειας (Χήρα σύζυγος ή ανάπηρος και άπορος σύζυγος)
- Τα γνήσια, νομιμοποιηθέντα, αναγνωρισθέντα ως και υιοθετημένα άγαμα τέκνα.
- Η διαζευχθείσα με υπαιτιότητα συζύγου ή διαζευχθείσα κόρη με κοινή υπαιτιότητα ως και εκείνη που η δίκη της για διαζύγιο διεκόπη βίαια, λόγω θανάτου του άνδρα, εφόσον δεν παίρνει άλλη σύνταξη.
- Οι γονείς, αν ο πατέρας είναι ανάπηρος και άπορος, ή άπορος και 60 ετών και δεν παίρνουν σύνταξη και εφόσον κατά το χρόνο θανάτου δεν υπάρχουν χήρα ή χήρος ή τέκνα.

ΚΑΤΑΤΑΞΗ ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΩΝ ΣΕ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ.

Τα υπαγόμενα στην ασφάλιση του Ταμείου πρόσωπα, κατατάσσονται σε μία από τις τρεις ασφαλιστικές κατηγορίες (Ε' έως Ζ') του Ταμείου ως εξής:

Οι εγγραφόμενοι στα μητρώα με αίτησή τους κατατάσσονται στην ασφαλιστική κατηγορία της προτίμησής τους, την οποία δηλώνουν κατά την σύνταξη του δελτίου απογραφής τους.

Οι εγγραφόμενοι αυτεπάγγελτα στο μητρώο ασφαλισμένων κατατάσσονται από την υπηρεσία υποχρεωτικά στην Ε' ασφαλιστική κατηγορία.

Οι εγγραφόμενοι στο μητρώο ύστερα από επίλυση της αμφισβήτησης για την ασφάλισή τους στο ΤΑΕ ή ΤΕΒΕ ή άλλου ασφαλιστικού οργανισμού, κατατάσσονται στην ασφαλιστική κατηγορία της προτίμησής τους, εφόσον παρέχουν κάθε στοιχείο ή πληροφορία χρήσιμη για την επίλυση της αμφισβήτησης ή εφόσον διαρκεί η αμφισβήτηση, καταβάλλουν τις ασφαλιστικές εισφορές, διαφορετικά κατατάσσονται στην Ε' ασφαλιστική κατηγορία από τις υπηρεσίες του Ταμείου. Η μετάταξη σε ανώτερη ασφαλιστική κατηγορία γίνεται με αίτηση των ασφαλισμένων και είναι υποχρεωτική για το Ταμείο. Η μετάταξη ενεργείται από την πρώτη του έτους του επόμενου της υποβολής της αίτησης.

Η μετάταξη ενεργείται σε κατώτερη ασφαλιστική κατηγορία, γίνεται με αίτηση του ασφαλισμένου και υποβολή των απαραίτητων δικαιολογητικών. Οι ασφαλισμένοι από 1.1.1993 που θεωρούνται "νέοι" κατά την έννοια των διατάξεων του Ν. 2084/1992 κατατάσσονται σε μία από τις δέκα τέσσερις (14) ασφαλιστικές κατηγορίες. Όσοι εγγραφούν στην 1η ασφαλιστική Κατηγορία μετατάσσονται στις επόμενες υποχρεωτικές (μέχρι την 5η) κατηγορίες, ανά διετία, πάντοτε στην αρχή του έτους του επόμενου εκείνου στο οποίο συμπληρώθηκε η διετία.

2.1.4.2. ΧΟΡΗΓΗΣΗ ΠΑΡΟΧΩΝ – ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ – ΑΠΟΔΟΧΕΣ

Γήρατος

60ο έτος - 35 έτη ασφάλισης με 9 τουλάχιστον χρόνια πραγματικής ασφάλισης στο Ταμείο.

65ο έτος - 15 έτη ασφάλισης με 9 τουλάχιστον χρόνια πραγματικής ασφάλισης στο Ταμείο.

62ο έτος - 25 έτη ασφάλισης με 9 τουλάχιστον χρόνια πραγματικής ασφάλισης στο Ταμείο.

Η προϋπόθεση αυτή ισχύει μέχρι 31.12.1997. Από 1.1.1998 το 62ο έτος της ηλικίας αυξάνεται (ως όριο) κατά ένα βμηνό κατ' έτος, μέχρι τη συμπλήρωση του 65ου έτους που θα γίνει το έτος 2003. Εφόσον κατά τον χρόνο διακοπής του επαγγέλματος δεν είναι συμπληρωμένο το όριο ηλικίας η σύνταξη απονέμεται μετά τη συμπλήρωση του κατά περίπτωση απαιτούμενου ορίου ηλικίας.

Αναπηρίας

Ο ασφαλισμένος του Ταμείου δικαιούται σύνταξη λόγω αναπηρίας εφόσον πληρεί μία από τις πιο κάτω προϋποθέσεις :

- Με 20 χρόνια συντάξιμα
- 10ετή συντάξιμο χρόνο από τον οποίο τα τρία (3) τουλάχιστον έτη συνέχεια πριν από την διακοπή του επαγγέλματος, συνεπεία της αναπηρίας.
- Ανεξαρτήτως χρόνου υπαγωγής στην ασφάλιση του Ταμείου, εάν διέκοψε την άσκηση του επαγγέλματος και η αναγγελία έγινε μέσα σε έξι μήνες.

Η ειδική προϋπόθεση των τριών (3) ετών δεν ισχύει στη διαδοχική ασφάλιση.

Θανάτου

Για να πάρει κανείς σύνταξη λόγω θανάτου ασφαλισμένου, πρέπει να έχει ο ασφαλισμένος που πέθανε είκοσι τουλάχιστον έτη συνέχεια πριν από την διακοπή του επαγγέλματος και να μην ασκεί εμπορία ή επάγγελμα υπαγόμενο στην ασφάλιση του ΤΕΒΕ.

Σε περίπτωση θανάτου λόγω βίαιου συμβάντος που έλαβε χώρα κατά την άσκηση του εμπορικού επαγγέλματος, χορηγείται σύνταξη ανεξάρτητα από το χρόνο που είχε στην ασφάλιση του Ταμείου ο ασφαλισμένος, εφόσον γίνει αναγγελία στο Ταμείο σε έξι μήνες από την ημέρα του ατυχήματος.

ΤΡΟΠΟΣ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΠΑΡΟΧΗΣ

Ο άμεσα ασφαλισμένος παίρνει βασική σύνταξη της οποίας το ύψος είναι ανάλογο με τα έτη ασφάλισης επί τον αντίστοιχο συντελεστή κάθε ασφαλιστικής κατηγορίας.

ΚΑΤΩΤΑΤΑ - ΜΕΣΑ ΚΑΙ ΑΝΩΤΑΤΑ ΟΡΙΑ ΠΑΡΟΧΩΝ ΑΝΩΤΑΤΗ ΜΕΣΗ ΚΑΤΩΤΑΤΗ.

(ποσά σε ευρο)	ΑΝΩΤΑΤΑ	ΜΕΣΑ	ΚΑΤΩΤΑΤΑ
ΓΗΡΑΤΟΣ	1013,06	417,66	271,17
ΑΝΑΠΗΡΙΑΣ	884,81	345,79	271,17
ΘΑΝΑΤΟΥ	853,12	268,46	244,75

Πηγή: Ιστοσελίδα www.tanpy.gr/asfaleisforesframe.htm

ΠΡΟΣΑΥΞΗΣΕΙΣ

Προβλέπεται προσαύξηση της βασικής παροχής με ορισμένα ποσά, για ορισμένους λόγους όπως στην περίπτωση απόλυτης αναπηρίας (ποσοστό ανικανότητας 100%) όπου χρειάζεται συμπάρσταση άλλου προσώπου, η σύνταξη προσαυξάνεται κατά 50%.

Πέραν 35ετίας, προσαύξηση 5% για κάθε έτος ασφάλισης

ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΕΣ ΠΑΡΟΧΕΣ (ΕΠΙΔΟΜΑΤΑ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ Κ.Λ.Π.)

ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΕΣ ΠΑΡΟΧΕΣ	
ΕΞΟΔΑ ΚΗΔΕΙΑΣ ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΩΝ	642,70 EURO (ΣΥΝΤΑΞΙΜΕΣ ΑΠΟΔΟΧΕΣ ΕΝΟΣ ΜΗΝΑ ΜΕ 35ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ ΣΕ Ζ' ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ)
ΕΠΙΔΟΜΑ ΑΔΕΙΑΣ (ΘΕΡΟΥΣ)	ΣΥΝΤΑΞΙΜΕΣ ΑΠΟΔΟΧΕΣ ΜΙΣΟΥ ΜΗΝΑ
ΔΩΡΟ ΕΟΡΤΩΝ	ΣΥΝΤΑΞΙΜΕΣ ΑΠΟΔΟΧΕΣ ΕΝΟΣ ΜΗΝΑ
ΕΠΙΔΟΜΑ ΤΟΚΕΤΟΥ	387,38 EURO

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΤΗΝ ΚΑΛΥΨΗ ΤΟΥ ΚΙΝΔΥΝΟΥ ΚΑΙ ΕΞΑΙΡΕΣΕΙΣ

Η υγειονομική περίθαλψη, περιλαμβάνει :

Την πλήρη κάλυψη των ασφαλισμένων και των μελών της οικογένειάς τους, στον τομέα της κλειστής περίθαλψης, δηλαδή Νοσοκομειακή περίθαλψη άνευ ποσοστού συμμετοχής, Μαιευτική περίθαλψη άνευ ποσοστού συμμετοχής, πρόσθετη περίθαλψη με ποσοστό συμμετοχής 25%, δαπάνες μετακίνησης με ποσοστό συμμετοχής 25%, παρακλινικές εξετάσεις μέσω του σχηματισμού του ΕΣΥ. Χορήγηση φαρμάκων μέσω του σχηματισμού του ΕΣΥ με συμμετοχή 25% πλήν ορισμένων φαρμάκων που χορηγούνται με συμμετοχή (με 10% αλλά και δωρεάν). Οι συνταξιούχοι έχουν πλήρη ιατροφαρμακευτική και νοσοκομειακή περίθαλψη από το ΙΚΑ.

ΣΥΝΤΑΞΗ ΣΕ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΘΑΝΑΤΟΥ - ΠΟΣΟ ΣΥΝΤΑΞΗΣ ΔΙΚΑΙΟΔΟΧΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ.

Επιζών σύζυγος 60% και το τέκνο 20% ή το 70% άνευ τέκνου της σύνταξης του θανόντος. Εφόσον δεν υπάρχουν άλλοι δικαιούχοι προσαυξάνει κατά 2% για κάθε έτος ίδιας ασφάλισης αν συνεχίζουν την εργασία για την οποία είναι ασφαλισμένοι οι ίδιοι. Χήρα μητέρα 30% της σύνταξης του θανόντος ή το διπλάσιο, αν είναι μόνη. Για κάθε γονέα 30% της σύνταξης του θανόντος ή το διπλάσιο προκειμένου περί ενός μόνο δικαιούχου.

2.1.4.3. ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΠΟΣΟΥ ΣΥΝΤΑΞΗΣ

Το ποσό σύνταξης υπολογίζεται για κάθε συντάξιμο έτος σε 1/35 της ασφαλιστικής κατηγορίας που έχει διανυθεί, βάσει κλίμακας που ισχύει κατά την διακοπή του εμπορικού επαγγέλματος. Το άθροισμα των ποσών των αντιστοίχων ασφαλιστικών κατηγοριών αποτελεί το ποσό της μηνιαίας σύνταξης. Για κάθε έτος πέραν των 35 χορηγείται προσαύξηση 5%.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ:

Ασφαλισμένος που διέκοψε την 31-1-2000 και έχει συμπληρώσει το 60^ο έτος και 38 έτη στην ασφάλιση του Τ.Α.Ε. εκ των οποίων 20 έτη στην Ζ ασφαλιστική κατηγορία και 18 έτη στην Ε ασφαλιστική κατηγορία, το ποσό υπολογίζεται ως εξής:

20/35 Ζ ασφαλιστική κατηγορία κλίμακας (24,32 X 20)	486,40
15/35 Ε ασφαλιστική κατηγορία κλίμακας (19,16 X 15)	287,40
ΣΥΝΟΛΟ	773,80
συν 15% (3 x 5)	116,07
ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΜΗΝΙΑΙΑ ΣΥΝΤΑΞΗ	889,87

Πηγή: www.tanpy.gr/asfaleisforesframe.htm

2.1.5. ΤΑΜΕΙΟ ΕΜΠΟΡΩΝ ΒΙΟΤΕΧΝΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ (ΤΕΒΕ)

2.1.5.1. Κλάδος Σύνταξης ΤΕΒΕ

Οι συντάξεις χωρίζονται σε:

Σύνταξη γήρατος

Για την συνταξιοδότηση λόγω γήρατος απαιτείται μία από τις παρακάτω προϋποθέσεις :

- 15 χρόνια ασφάλισης και συμπλήρωση 65ου έτους της ηλικίας
- 35 χρόνια ασφάλισης και συμπλήρωση 60ου έτους της ηλικίας.

Σύνταξη αναπηρίας

Σύνταξη λόγω αναπηρίας χορηγείται στους ασφαλισμένους που διέκοψαν το επάγγελμα λόγω ανικανότητας μετά την συμπλήρωση 10 ετών συνταξίμου χρόνου ή ανεξάρτητα από συντάξιμο χρόνο στην περίπτωση που η ανικανότητα επήλθε λόγω βίαιου γεγονότος κατά την άσκηση του επαγγέλματος και εφόσον ο ασφαλισμένος κριθεί από τις Υγειονομικές Επιτροπές ανίκανος κατά ποσοστό 66,6% τουλάχιστον. Για βίαιο συμβάν εκτός εργασίας απαιτούνται 5 έτη.

Για τους ασφαλιζόμενους μετά το 50ο έτος ηλικίας απαιτούνται 15 έτη ασφάλισης. Αν η αναπηρία επήλθε μετά τη διακοπή του επαγγέλματος απαιτούνται 20 χρόνια ασφάλισης.

Σύνταξη θανάτου

Απαιτείται χρόνος ασφάλισης 10 ετών εκτός αν ο θανών ασφαλίσθηκε στο Ταμείο για πρώτη φορά μετά το 50ο έτος ηλικίας, οπότε απαιτούνται 15 έτη ασφάλισης. Χρόνος ασφάλισης 20 ετών ανεξάρτητα πότε διέκοψε το επάγγελμα ο ασφαλισμένος. Αν πέθανε από βίαιο συμβάν κατά την άσκηση του επαγγέλματος αρκεί η εγγραφή στα μητρώα του Ταμείου. Για βίαιο συμβάν εκτός εργασίας απαιτούνται 5 έτη.

2.1.5.2. Περιθαλψη που παρέχει το ΤΕΒΕ

Ο κλάδος Παροχών ασθενείας του ΤΕΒΕ καλύπτει τους εν ενεργεία ασφαλισμένους του και τα μέλη οικογένειας αυτών, για παροχές σε είδος νοσοκομειακή, φαρμακευτική, ιατρική περίθαλψη και για παροχές σε χρήμα έξοδα κηδείας, επιδόματα τοκετού και επίδομα από εργατικό ατύχημα.

Ιατρική περίθαλψη

Το ΤΕΒΕ είναι συμβεβλημένο με ιατρούς των αντιστοίχων ειδικοτήτων σ' όλη την χώρα (θεραπευτικές). Ο ασφαλισμένος επιλέγει τον ιατρό της αρεσκείας του, από τους συμβεβλημένους της περιοχής του.

Επίσης ο ασφαλισμένος μπορεί να εξυπηρετείται από τα εξωτερικά ιατρεία των κρατικών νοσοκομείων. Ο ασφαλισμένος καταβάλλει συμμετοχή, που ανέρχεται στο 25% της τιμής, που ισχύει κάθε φορά, σύμφωνα με το κρατικό τιμολόγιο, για τις παρακλινικές εξετάσεις και τις ειδικές θεραπείες (φυσιοθεραπείες κ.λ.π.).

Νοσοκομειακή περίθαλψη

Προβλέπεται νοσηλεία σε οποιοδήποτε κρατικό νοσοκομείο ή συμβεβλημένη με το ταμείο κλινική σε γ' θέση, χωρίς καμία συμμετοχή του νοσηλευομένου στη δαπάνη. Σε περίπτωση νοσηλείας σε μη συμβεβλημένη κλινική, εφόσον το περιστατικό είναι έκτακτο το ΤΕΒΕ χορηγεί τα νοσήλια βάση τιμολογίου καθορισμένου από το διοικητικό συμβούλιο αυτού.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΟΥΣ ΜΕΧΡΙ ΚΑΙ ΤΙΣ 31.12.1992

ΣΤ' ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	25,31 euro
Ζ' ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	35,44 euro
Η' - Θ' - Ι' ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	50,62 euro

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΟΥΣ ΑΠΟ 1.1.1993 ΚΑΙ ΜΕΤΑ

5η	73,77 euro
6η-7η-8η-9η-10η	103,28 euro
11η-12η-13η-14η	147,54 euro

Τα παραπάνω ποσά αναπροσαρμόζονται με την εκάστοτε αύξηση των εισφορών.

Απόδοση των δαπανών νοσηλείας του ασφαλισμένου στο εξωτερικό.

Το ταμείο καλύπτει ολόκληρη τη δαπάνη για τη διάγνωση ή τη νοσηλεία στο εξωτερικό του ασθενούς και προκειμένου για μεταμόσχευση και τη δαπάνη του τυχόν δότη. Δηλαδή το ταμείο καταβάλλει:

- Τα εισιτήρια μετάβασης και επιστροφής του ασθενούς και του τυχόν αναγκαίου συνοδού ή δότη.
- Έξοδα διαμονής και διατροφής του ασθενούς και συνοδού ή δότη.
- Τις δαπάνες για νοσηλεία και τις ιατρικές αμοιβές.
- Όλες τις απαραίτητες ιατρικές πράξεις, τα φάρμακα, οι εργαστηριακές εξετάσεις, φυσιοθεραπείες και κάθε πρόσθετο είδος που είναι απαραίτητο για τη επέμβαση.
- Επίσης και οι δαπάνες που έγιναν εκτός Νοσοκομείου για την διάγνωση ή την ολοκλήρωση της θεραπείας. Η απόδοση των δαπανών νοσηλείας γίνεται με την επιστροφή του ασθενή και την κατάθεση των δικαιολογητικών.
- Για οικονομική διευκόλυνση των ασφαλισμένων μπορεί να χορηγηθεί προκαταβολή μετά από απόφαση του Διοικητή.

Φαρμακευτική περίθαλψη

Το ΤΕΒΕ χορηγεί στους ασθενείς ασφαλισμένους του οποιοδήποτε φάρμακο, από τα κυκλοφορούντα νόμιμα και εγκεκριμένα από τον ΕΟΦ. Στη φαρμακευτική περίθαλψη συμμετέχει ο ασφαλισμένος με ποσοστό 25% στην αξία των φαρμάκων, εκτός ορισμένων που χορηγούνται για χρόνιες παθήσεις, οπότε το ποσοστό συμμετοχής είναι 0% ή 10%.

Επίσης χορηγεί ορισμένα θεραπευτικά μέσα (αναπηρικά αμαξίδια, κηδεμόνες πάσης φύσεως, κ.λ.π.) με συμμετοχή του ασφαλισμένου στην δαπάνη 25% και σε ορισμένες περιπτώσεις ειδικών παθήσεων με συμμετοχή 15% ή 20%. Για τον έλεγχο της ορθής περίθαλψης των ασφαλισμένων από τους ιατρούς, τα Νοσοκομεία, τις Κλινικές, τα Θεραπευτήρια και τα συμβεβλημένα εργαστήρια (μικροβιολογικά, ακτινολογικά φυσιοθεραπευτήρια κ.λ.π.) λειτουργεί στο Ταμείο Υγειονομική Υπηρεσία από μόνιμους ελεγκτές ιατρούς. Για τον έλεγχο των φαρμακείων λειτουργεί ειδική υπηρεσία αποτελούμενη από φαρμακοποιούς και βοηθούς φαρμακοποιούς.

2.1.5.3. ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΕΙΣΦΟΡΕΣ

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΕΙΣΦΟΡΕΣ (ΠΑΛΑΙΟΙ ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΟΙ ΜΕΧΡΙ 31/12/1992)

	ΑΠΟ 01/2003 ΕΩΣ 12/2003	ΑΠΟ 01/2004 ΕΩΣ 12/2004
A	$36,00 + 53,00 = 89,00$	$39,00 + 53,00 = 92,00$
B	$52,00 + 53,00 = 105,00$	$56,00 + 53,00 = 109,00$
Γ	$67,00 + 53,00 = 120,00$	$72,00 + 53,00 = 125,00$
Δ	$82,00 + 53,00 = 135,00$	$89,00 + 53,00 = 142,00$
E	$109,00 + 53,00 = 162,00$	$118,00 + 53,00 = 171,00$
ΣΤ	$125,00 + 53,00 = 178,00$	$135,00 + 53,00 = 188,00$
Z	$154,00 + 53,00 = 207,00$	$166,00 + 53,00 = 219,00$
H	$189,00 + 53,00 = 242,00$	$204,00 + 53,00 = 257,00$
Θ	$284,00 + 53,00 = 337,00$	$307,00 + 53,00 = 360,00$
I	$347,00 + 53,00 = 400,00$	$375,00 + 53,00 = 428,00$

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΕΙΣΦΟΡΕΣ (Νέοι Ασφαλισμένοι μέχρι 31/12/1992) έτος 2004

Α/Α	ΚΛΑΔΟΣ ΣΥΝΤΑΞΗΣ	ΚΛΑΔΟΣ ΑΣΘΕΝΕΙΑΣ	ΣΥΝΟΛΟ
<i>ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΕΣ</i>			
1	82,14	44,88	127,02
2	101,01	55,19	156,20
3	171,07	65,44	236,51
4	197,77	75,65	273,42
5	223,33	85,42	308,75
<i>ΠΡΟΑΙΡΕΤΙΚΕΣ</i>			
6	242,96	92,93	335,89
7	261,95	100,19	362,14
8	280,93	107,46	388,39
9	299,91	114,72	414,63
10	318,90	121,98	440,88
11	337,88	129,24	467,12
12	356,86	136,50	493,36
13	375,85	143,76	519,61
14	394,83	151,02	545,85

2.1.5.4. ΑΠΟΔΟΧΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΟΥ

Το ποσόν της σύνταξης γήρατος και αναπηρίας ποικίλει ανάλογα με τα έτη ασφάλισης και την ασφαλιστική κατηγορία, στην οποία υπήχθη ο

ασφαλισμένος κατά το χρόνο της ενεργού ασφάλισής του. Η Σύνταξη λόγω θανάτου υπολογίζεται ως ποσοστό επί της σύνταξης που θα ελάμβανε ο θανών ασφαλισμένος η επί της Σύνταξης που ελάμβανε ο Συνταξιούχος.

Το εν λόγω ποσό σύνταξης αποτελείται:

- Από βασική σύνταξη, η οποία είναι ίση με το τετραπλάσιο του ποσού της μηνιαίας εισφοράς της Α' ασφαλιστικής κατηγορίας του Κλάδου σύνταξης.
- Από προσαυξήσεις που υπολογίζονται Κλάδου Συντάξεων που ισχύει κάθε φορά κατά την αίτηση των αντίστοιχων ασφαλιστικών κατηγοριών στις οποίες είχε καταταγεί ο ασφαλισμένος στην διάρκεια του χρόνου ασφάλισης του , ως εξής:
  1. Για τα πρώτα 30 έτη ασφάλισης, προσαύξηση 15% για κάθε έτος.
  2. Από το 31ο έτος ασφάλισης, μέχρι και το 35ο έτος προσαύξηση 25% για κάθε έτος, και
  3. Από το 36ο έτος ασφάλισης και άνω, προσαύξηση 30% για κάθε έτος

2.1.5.5. ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΣΥΝΤΑΞΗΣ ΤΕΒΕ

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ 1ο (30 ΧΡΟΝΙΑ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ)

ΒΑΣΙΚΗ ΣΥΝΤΑΞΗ : $27,94 \times 4 = 117,75$

Γ. ΚΛΑΣΗ 5 ΕΤΗ $\times 7,79 = 38,97$

Δ. ΚΛΑΣΗ 5 ΕΤΗ $\times 9,62 = 48,11$

ΣΤ. ΚΛΑΣΗ 5 ΕΤΗ $\times 14,56 = 72,78$

Ζ. ΚΛΑΣΗ 15 ΕΤΗ $\times 17,96 = 269,45$

ΣΥΝΟΛΟ : 541,07

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ 2^ο
(35 ΧΡΟΝΙΑ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ)

ΒΑΣΙΚΗ ΣΥΝΤΑΞΗ : $27,94 \times 4 = 117,75$

Γ. ΚΛΑΣΗ 5 ΕΤΗ $\times 7,79 = 38,97$

Δ. ΚΛΑΣΗ 5 ΕΤΗ $\times 9,62 = 48,11$

ΣΤ. ΚΛΑΣΗ 5 ΕΤΗ $\times 14,56 = 72,78$

Ζ. ΚΛΑΣΗ 15 ΕΤΗ $\times 17,96 = 269,45$

Ζ ΚΛΑΣΗ 5 ΕΤΗ $\times 29,94 = 149,70$

ΣΥΝΟΛΟ : 686,76

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ 3^ο

(42 ΧΡΟΝΙΑ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ)

ΒΑΣΙΚΗ ΣΥΝΤΑΞΗ : $27,94 \times 4 = 117,75$

Γ. ΚΛΑΣΗ 5 ΕΤΗ $\times 7,79 = 38,97$

Δ. ΚΛΑΣΗ 5 ΕΤΗ $\times 9,62 = 48,11$

ΣΤ. ΚΛΑΣΗ 5 ΕΤΗ $\times 14,56 = 72,78$

Ζ. ΚΛΑΣΗ 5 ΕΤΗ $\times 17,96 = 89,82$

Ι. ΚΛΑΣΗ 10 ΕΤΗ $\times 40,60 = 405,96$

Ι. ΚΛΑΣΗ 5 ΕΤΗ $\times 67,66 = 338,30$

Ι. ΚΛΑΣΗ 7 ΕΤΗ $\times 81,19 = 568,34$

ΣΥΝΟΛΟ : 1674,03

Πηγή: Ιστοσελίδα http://www.tebe.gr/asfai_eisfores/5.htm

2.1.5.6. ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΝΤΑΞΗΣ ΤΕΒΕ

ΣΥΝΤΑΞΗ ΓΗΡΑΤΟΣ

Για να δικαιωθούν σύνταξη γήρατος οι ασφαλισμένοι θα πρέπει:

1. Να έχουν συμπληρώσει το 60ον έτος της ηλικίας των , 35 ετών ασφάλιση
2. Να έχουν συμπληρώσει το 65ον έτος της ηλικίας των , 15 ετών ασφάλιση
3. Να έχουν συμπληρώσει 15 χρόνια στην ασφάλιση ανεξάρτητα από ηλικία εφόσον είναι τυφλοί. Για τον υπολογισμό δε της σύνταξης θεωρείται ότι έχουν 35 χρόνια στην ασφάλιση.
4. Να έχουν συμπληρώσει τα 15 χρόνια στην ασφάλιση ανεξάρτητα από ηλικία εφόσον είναι παραπληγικοί ή τετραπληγικοί. Ο υπολογισμός της σύνταξης είναι ο ίδιος που ισχύει για τους τυφλούς.

2.1.6. ΤΑΜΕΙΟ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΕΡΓΟΛΗΠΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ (ΤΣΜΕΔΕ)

2.1.6.1. ΓΕΝΙΚΑ

Το ΤΣΜΕΔΕ είναι φορέας κύριας ασφάλισης, Ν.Π.Δ.Δ και ιδρύθηκε το 1934. Το ΤΣΜΕΔΕ εποπτεύεται από το υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Στο Ταμείο λειτουργούν 3 κλάδοι :

- Σύνταξης
- Υγείας
- Ειδικός Λογαριασμός Προσθέτων Παροχών.

Τα πρόσωπα που ασφαλιζονται στο ταμείο είναι:

- Τα μέλη του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδος (Αρχιτέκτονες, Πολιτικοί Μηχανικοί κ.λ.π.) καθώς και οι Εργολήπτες Δημοσίων Έργων (Α.Ν. 2326/40) εγγεγραμμένοι στο ΜΕΕΠ
- Οι ελεύθερα απασχολούμενοι υπομηχανικοί των Σχολών του Ν.Δ. 3971/59 που τελούσαν υπό την εποπτεία του Ε.Μ.Π. (Ν.Δ. 3971/59)
- Οι έμμισθοι υπομηχανικοί του Ν. 1027/80 και Ν. 1028/80
- Οι Εργολήπτες Δημοσίων Έργων απόφοιτοι των ΚΑΤΕΕ-ΤΕΙ σύμφωνα με την υπ' αριθμ. 1156/97 Απόφαση του Δ.Σ. του Τ.Σ.Μ.Ε.Δ.Ε.
- Οι μόνιμοι υπάλληλοι του ΤΣΜΕΔΕ και του ΤΕΕ
- Ο Διευθυντής Ιατρός και ο Αναπληρωματικός Διευθυντής (επί θητεία) του Κ.Υ.Τ. καθώς και οι με έμμισθη εντολή Δικηγόροι.

ΣΤΗΝ ΑΣΦΑΛΙΣΗ ΤΟΥ ΚΛΑΔΟΥ ΥΓΕΙΑΣ ΥΠΑΓΟΝΤΑΙ :

Όλοι οι μέχρι 31.12.92 ασφαλισμένοι στο ΤΣΜΕΔΕ εν ενεργεία ή συνταξιούχοι και τα μέλη οικογενείας των εφόσον δεν δικαιούνται περίθαλψη από άλλο ασφαλιστικό φορέα, πρέπει υποχρεωτικά να ασφαλιζονται στον Κλάδο Υγείας από 1.10.72 σύμφωνα με τον Ν.1259/72 και Ν.915/79 άρθρο 31.

Επίσης σύμφωνα με το αρθ. 39 του Ν.2084/92 όσοι πρωτασφαλιζονται σε φορέα κοινωνικής ασφάλισης μετά την 1.1.93 υποχρεωτικά υπάγονται στον Κλάδο Υγείας του ΤΣΜΕΔΕ (δεν έχουν δικαίωμα επιλογής).

Ως μέλη οικογενείας για την εφαρμογή του Ν.1259/72 θεωρούνται εφόσον συμβιούν και συντηρούνται από τον ασφαλισμένο και δηλώνονται στην φορολογική δήλωση σαν προστατευόμενα μέλη οι πιο κάτω:

- Η ανασφάλιστη σύζυγος ή ο ανασφάλιστος σύζυγος
- Τα άγαμα τέκνα (νόμιμα, νομιμοποιηθέντα, αναγνωρισθέντα, υιοθετημένα ή πρόγονοι και επί θήλεος ασφαλισμένης ή συνταξιούχου και τα εξώγαμα τέκνα αυτής). Στην ασφάλιση υπάγονται τα άγαμα άρρενα ή θήλεα τέκνα μέχρι τη συμπλήρωση του 18ου έτους της ηλικίας τους. Εάν σπουδάζουν ή είναι άνεργα, συνεχίζουν την ασφάλισή τους μέχρι του 24ου έτους της ηλικίας τους. Επίσης εάν συνεχίζουν τις σπουδές τους και μετά το 24ο έτος της ηλικίας τους συνεχίζουν και την ασφάλισή τους για 2 χρόνια ακόμα και όχι πέρα από το 26ο έτος της ηλικίας τους. Μετά τη λήξη των πιο πάνω ορίων ηλικίας πρέπει να γίνεται επιστροφή του βιβλιαρίου υγείας και διαγραφή των τέκνων.
- Ο άπορος και ανίκανος προς εργασία ή αυτός που υπερέβη το 65ο έτος της ηλικίας του πατέρας φυσικός ή θετός όπως και η άπορη φυσική ή θετή μητέρα.
- Οι ορφανοί από πατέρα και μητέρα εγγονοί και αδελφοί όπως και οι ορφανοί μόνον από πατέρα ή μητέρα αδελφοί ή εγγονοί, εφόσον ο επιζών γονέας θεωρείται μέλος της οικογενείας του ασφαλισμένου μέχρι συμπλήρωσεως του 20ου έτους της ηλικίας των και εφόσον είναι άγαμοι. Σύμφωνα με τον Ν. 1469/84 ο ανασφάλιστος διαζευγμένος σύζυγος (άνδρας ή γυναίκα) μπορεί να διατηρήσει σαν άμεσα ασφαλισμένος, το δικαίωμα παροχών σε είδος που είχε κατά τον χρόνο λύσεως του γάμου αφού συγκεντρώσει ορισμένες προϋποθέσεις.

2.1.6.2. ΠΛΗΡΩΜΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΕΙΣΦΟΡΩΝ

Οι ασφαλιστικές εισφορές πληρώνονται εμπρόθεσμα πάντοτε στην Ε.Τ.Ε. ή στα Ε.Λ.Τ.Α. ή μέσω πιστωτικής κάρτας (VISA) για τους Ελεύθερους Επαγγελματίες και μόνο στην Ε.Τ.Ε. για τους Μισθωτούς.

Η πληρωμή μ' αυτόν τον τρόπο γίνεται βάσει ειδικών ειδοποιητηρίων πληρωμής που εκδίδει το ταμείο και αποστέλλει στους υπόχρεους επί των οποίων αναγράφεται και η προθεσμία εξόφλησης αυτών. Σε περίπτωση καθυστέρησης πέραν των ανωτέρω προθεσμιών οι εισφορές και των ελευθέρων επαγγελματιών και των μισθωτών, πληρώνονται με τιμές που

ισχύουν κατά την ημερομηνία εξόφλησης, επιπλέον δε επιβαρύνονται με πρόσθετο τέλος.

2.1.6.3. ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΕΙΣΦΟΡΕΣ

Ι. ΕΛΕΥΘΕΡΟΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΕΣ		
Α. ΠΑΛΙΟ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟ (Ασφαλισμένοι έως 31/12/92)		
	ΑΝΩ 5ΕΤΙΑΣ	ΚΑΤΩ 5ΕΤΙΑΣ
ΚΥΡΙΑ ΣΥΝΤΑΞΗ	117,34 €	70,40 €
Διαφορά Κ.Σ. Α.Εξαμ. 2004	$5,59 * 6 = 33,54 €$	$3,35 * 6 = 20,10 €$
ΕΙΔΙΚΟΣ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΣ	58,64 €	35,18 €
Διαφορά ΕΛΠΠ. 2003-2004	$0,87 * 18 = 15,66 €$	$0,52 * 18 = 9,36 €$
ΕΦ' ΑΠΑΞ ΕΛΠΠ	19,55 €	19,55 €
Διαφορά ΕΦΑΠΑΞ 2003-2004	$0,29 * 18 = 5,22 €$	$0,29 * 18 = 5,22 €$
ΚΛΑΔΟΣ ΥΓΕΙΑΣ	37,84 €	37,84 €
Διαφορά Κ.Υ.Τ.. Α.Εξαμ. 2004	$1,80 * 6 = 10,80 €$	$1,80 * 6 = 10,80 €$
Β. ΝΕΟ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟ (Ασφαλισμένοι από 01/01/93)		
	ΑΝΩ 5ΕΤΙΑΣ	ΚΑΤΩ 5ΕΤΙΑΣ
ΚΥΡΙΑ ΣΥΝΤΑΞΗ	117,34 €	70,40 €
Διαφορά Κ.Σ. Α.Εξαμ. 2004	$5,59 * 6 = 33,54 €$	$3,35 * 6 = 20,10 €$
ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΗ ΣΥΝΤΑΞΗ	35,20 €	21,12 €
Διαφορά ΕΠΙΚ. Α.Εξαμ. 2004	$1,67 * 6 = 10,02 €$	$1,00 * 6 = 6,00 €$
ΚΛΑΔΟΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ	23,47 €	23,47 €
Διαφορά ΠΡΟΝ. Α.Εξαμ. 2004	$1,12 * 6 = 6,72 €$	$1,12 * 6 = 6,72 €$
ΚΛΑΔΟΣ ΥΓΕΙΑΣ	37,84 €	37,84 €
Διαφορά Κ.Υ.Τ.. Α.Εξαμ. 2004	$1,80 * 6 = 10,80 €$	$1,80 * 6 = 10,80 €$

ΙΙ. ΜΙΣΘΩΤΟΙ**Α. ΠΑΛΙΟ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟ (Ασφαλισμένοι έως 31/12/92)**

	ΑΝΩ 5ΕΤΙΑΣ	ΚΑΤΩ 5ΕΤΙΑΣ	ΕΡΓΟΔΟΤΙΚΕΣ ΕΙΣΦΟΡΕΣ
ΚΥΡΙΑ ΣΥΝΤΑΞΗ	117,34 €	70,40 €	
Διαφορά Κ.Σ. Α.Εξαρμ. 2004	$5,59 * 6 = 33,54$ €	$3,35 * 6 = 20,10$ €	
ΕΙΔΙΚΟΣ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΣ	58,64 €	35,18 €	130,27 €
Διαφορά ΕΛΠΠ. 2003-2004	$0,87 * 18 = 15,66$ €	$0,52 * 18 = 9,36$ €	$1,93 * 18 = 34,74$ €
ΕΦ' ΑΠΑΞ ΕΛΠΠ	19,55 €	19,55 €	
Διαφορά ΕΦΑΠΑΞ 2003-2004	$0,29 * 18 = 5,22$ €	$0,29 * 18 = 5,22$ €	
ΚΛΑΔΟΣ ΥΓΕΙΑΣ	2,15%	2,15%	4,30%

(*) Σημ. Ο ΚΛΑΔΟΣ ΥΓΕΙΑΣ υπολογίζεται επί του Συνόλου Αποδοχών. Το Σύνολο Αποδοχών δεν μπορεί να είναι Κατώτερο από το Α.Ε.Π της 01/01/2004 (586,69 €) καθώς επίσης δεν μπορεί να είναι ανώτερο από την Ανωτάτη Κλάση του ΙΚΑ όπως αυτή διαμορφώνεται κάθε φορά. (έτος 2004 = 2058,25 €). ΚΥΡΙΑ ΣΥΝΤΑΞΗ – ΕΙΔΙΚΟΣ ΛΟΓ/ΣΜΟΣ – ΕΦ' ΑΠΑΞ επί 12 (12 Μήνες). ΚΛΑΔΟΣ ΥΓΕΙΑΣ επί 14 (12 Μήνες + Δ.Πάσχα + Επιδ.Αδείας + Δ.Χριστουγέννων).

ΠΡΟΣΟΧΗ!!! Για όσους Μηχανικούς έχουν γίνει κρατήσεις από 01/01/2003 έως 30/6/2004 θα πρέπει να ΚΡΑΤΗΘΟΥΝ και να ΑΠΟΔΟΘΟΥΝ (έως το τέλος ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 2004) οι διαφορές που προκύπτουν λόγω της αναδρομικής αύξησης των εισφορών βάσει του ΠΙΝΑΚΑ ΙΙΑ.

Β. ΝΕΟ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟ (Ασφαλισμένοι από 01/01/93)

	ΑΝΩ 5ΕΤΙΑΣ	ΚΑΤΩ 5ΕΤΙΑΣ	ΕΡΓΟΔΟΤΙΚΕΣ ΕΙΣΦΟΡΕΣ
ΚΥΡΙΑ ΣΥΝΤΑΞΗ	6,67%	4,00%	13,33%
ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΗ ΣΥΝΤΑΞΗ	3,00%	1,80%	3,00%
ΚΛΑΔΟΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ	4,00%	4,00%	

ΚΛΑΔΟΣ ΥΓΕΙΑΣ	2,15%	2,15%	4,30%
(*)Σημ . ΟΛΕΣ οι εισφορές υπολογίζονται στο ΣΥΝΟΛΟ ΑΠΟΔΟΧΩΝ με ανώτατο όριο 4.693,52 €. ΟΛΟΙ οι Κλάδοι επί 14 (12 Μήνες + Δ.Πάσχα + Επίδ..Αδείας + Δ.Χριστουγέννων).			

2.1.6.4. ΠΕΡΙΘΑΛΨΗ

ΚΛΑΔΟΣ ΥΓΕΙΑΣ

Ο Κλάδος Υγείας παρέχει Ιατροφαρμακευτική, Νοσοκομειακή και Οδοντιατρική περίθαλψη στους ασφαλισμένους και συνταξιούχους του και στα μέλη της οικογενείας τους, εφόσον δεν έχουν περίθαλψη από άλλον φορέα. Στον Κλάδο Υγείας ισχύει το σύστημα της ελεύθερης επιλογής γιατρού και δεν υπάρχουν συμβεβλημένοι γιατροί ούτε ιατρεία.

Στην ασφάλιση του Κλάδου υγείας, υπάγονται όλοι οι ασφαλισμένοι στο ΤΣΜΕΔΕ εν ενεργεία ή συνταξιούχοι και τα μέλη οικογενείας των εφόσον δεν δικαιούνται περίθαλψη από άλλο ασφαλιστικό φορέα, πρέπει υποχρεωτικά να ασφαίζονται στον Κλάδο Υγείας από 1.10.1972, σύμφωνα με το Ν. 1259/72 και Ν. 915/79 άρθρο 31. Ως μέλη οικογενείας για την εφαρμογή του Ν. 1259/72 θεωρούνται εφόσον συμβιών και συντηρούνται από τον ασφαλισμένο οι πιο κάτω :

- Η ανασφάλιστη σύζυγος ή ο ανασφάλιστος σύζυγος
- Τα άγαμα τέκνα (νόμιμα, νομιμοποιηθέντα, αναγνωρισθέντα, υιοθετημένα ή πρόγονοι και επί θήλεος ασφαλισμένης ή συνταξιούχου και τα εξώγαμα αυτής).
- Στην ασφάλιση του ΚΥΤ υπάγονται τα άγαμα άρρενα ή θήλεα τέκνα μέχρι την συμπλήρωση του 18ου έτους της ηλικίας τους. Εάν σπουδάζουν ή είναι άνεργα, συνεχίζουν την ασφάλιση τους μέχρι του 24ου έτους της ηλικίας τους. Επίσης εάν συνεχίζουν τις σπουδές τους και μετά το 24ο έτος της ηλικίας τους συνεχίζουν και την ασφάλισή τους για 2 χρόνια ακόμη και όχι πέρα από το 26ο έτος της ηλικίας τους. Μετά την λήξη των πιο πάνω ορίων ηλικίας πρέπει να γίνεται επιστροφή του βιβλιαρίου υγείας και διαγραφή των τέκνων.
- Ο άπορος και ανίκανος για εργασία ή αυτός που υπερέβη το 65ο έτος της ηλικίας του πατέρα φυσικός ή θετός όπως και η άπορη φυσική ή θετή μητέρα.

- Οι ορφανοί από πατέρα και μητέρα εγγονοί και αδελφοί όπως και οι ορφανοί μόνο από πατέρα ή μητέρα αδελφοί ή εγγονοί, εφόσον ο επιζών γονέας θεωρείται μέλος της οικογένειας του ασφαλισμένου μέχρι συμπλήρωσης του 20ου έτους της ηλικίας των και εφόσον είναι άγαμοι

Φαρμακευτική Περίθαλψη

Από τον ΚΥ χορηγούνται όλα τα εγκεκριμένα φάρμακα από το Υγειονομικό Συμβούλιο με συμμετοχή του ασφαλισμένου κατά 25% και σε ειδικές περιπτώσεις 10% πλην των παθήσεων που ο νόμος ρητά εξαιρεί.

Νοσοκομειακή περίθαλψη

Νοσοκομειακή περίθαλψη παρέχεται και σε μη συμβεβλημένα Νοσηλευτήρια υπό την προϋπόθεση ότι οι ασφαλισμένοι θα καταβάλουν οι ίδιοι τις δαπάνες νοσηλείας των με τις ίδιες πιο πάνω υποχρεώσεις, δηλαδή εντός τριημέρου αναγγελίας της εισόδου τους.

Οδοντιατρική Περίθαλψη

Η οδοντιατρική περίθαλψη παρέχεται από οδοντιάτρους της ελεύθερης εκλογής των ασφαλισμένων και περιλαμβάνει την οδοντοθεραπεία οδοντοπροσθετική και ορθοδοντική.

2.1.6.5. ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΗ

1. ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΗΣ ΩΣ ΤΙΣ 31.12.1997

Ως τις 31.12.1997, οι ασφαλισμένοι του ΤΣΜΕΔΕ μπορούν να συνταξιοδοτηθούν λόγω γήρατος αν καλύπτουν τις παρακάτω προϋποθέσεις :

- 15 χρόνια ασφάλισης και ηλικία 65 ετών
- 20 χρόνια ασφάλισης και ηλικία 60 ετών
- 25 χρόνια ασφάλισης και ηλικία 58 ετών
- 35 χρόνια ασφάλισης ανεξάρτητα ορίου ηλικίας

2. ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΗΣ ΜΕΤΑ ΤΗΝ 01.01.1998

Για όσους ασφαλισμένους δεν συμπληρώνουν τις παραπάνω προϋποθέσεις συνταξιοδότησης λόγω γήρατος ως τις 31.12.1997, αυτές τροποποιούνται από 01.01.1998 και μάλιστα διαφοροποιούνται ανάλογα με το φύλλο καθώς και ανάλογα με το αν ο ασφαλισμένος είναι μονοσυνταξιούχος ή διπλοσυνταξιούχος (δηλαδή αν ο ασφαλισμένος θα πάρει σύνταξη μόνο από το ΤΣΜΕΔΕ ή αν παράλληλα δικαιούται σύνταξης και από δεύτερο φορέα π.χ. Δημόσιο, ΟΤΕ, ΙΚΑ, ΤΕΒΕ κ.λ.π)

Αναλυτικότερα :

3. Μονοσυνταξιούχοι

Για όσους ασφαλισμένους θα συνταξιοδοτηθούν μόνο από το ΤΣΜΕΔΕ, καθώς και για όσους θα πάρουν μεν σύνταξη και από τον άλλον φορέα αλλά θα προηγηθεί η συνταξιοδότηση από το ΤΣΜΕΔΕ (και θα ακολουθήσει η συνταξιοδότηση από το δεύτερο φορέα) ισχύουν από 01.01.1998 οι παρακάτω προϋποθέσεις :

- Χρόνος ασφάλισης 15 ετών και ηλικία 65 ετών (ισχύει τόσο για τους άνδρες όσο και για τις γυναίκες)
- Χρόνος ασφάλισης 35 ετών και για μεν τις γυναίκες ηλικία 58 ετών, για δε τους άνδρες ηλικία που αναλύεται στον παρακάτω πίνακα ανάλογα με το έτος συνταξιοδότησης.

Έτος συνταξιοδότησης	Χρόνια ασφάλισης	Όριο ηλικίας
1998	35 χρόνια	58 1/2 ετών
1999	35 χρόνια	59 ετών
2000	35 χρόνια	59 1/2 ετών
2001 & επόμενα	35 χρόνια	60 ετών

ΓΙΑ ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΕΧΟΥΝ ΑΣΦΑΛΙΣΤΕΙ ΠΡΙΝ ΤΗΝ 01.01.1983 ΚΑΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΝΟΥΝ ΜΕΤΑ ΤΗΝ 01.01.1998 20 ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ

Έτος συνταξιοδότησης	Χρόνια ασφάλισης	Όριο ηλικίας
----------------------	------------------	--------------

1998	20 ½ χρόνια	60 ετών
1999	21 χρόνια	60 ετών
2000	21 ½ χρόνια	60 ετών
2001	22 χρόνια	60 ετών
2002	22 ½ χρόνια	60 ετών
2003	23 χρόνια	60 ετών
2004	23 ½ χρόνια	60 ετών
2005	24 χρόνια	60 ετών
2006	24 ½ χρόνια	60 ετών
2007 & επόμενα	25 χρόνια	60 ετών

ΓΙΑ ΤΙΣ ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΠΟΥ ΑΣΦΑΛΙΣΤΗΚΑΝ ΜΕΤΑ ΤΗΝ 01.01.1983

Έτος συνταξιοδότησης	Χρόνια ασφάλισης	Όριο ηλικίας
1998	25 χρόνια	58 ½ ετών
1999	25 χρόνια	59 ετών
2000	25 χρόνια	59 ½ ετών
2001 & επόμενα	25 χρόνια	60 ετών

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΑΝΔΡΕΣ ΑΝΑΛΟΓΑ ΜΕ ΤΟ ΕΤΟΣ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΗΣ

Έτος συνταξιοδότησης	Χρόνια ασφάλισης	Όριο ηλικίας
1998	25 χρόνια	58 ½ ετών
1999	25 χρόνια	59 ετών
2000	25 χρόνια	59 ½ ετών
2001	25 χρόνια	60 ετών
2002	25 χρόνια	60 ½ ετών
2003	25 χρόνια	61 ετών
2004	25 χρόνια	61 ½ ετών
2005	25 χρόνια	62 ετών
2006	25 χρόνια	62 ½ ετών

2007	25 χρόνια	63 ετών
2008	25 χρόνια	63 ½ ετών
2009	25 χρόνια	64 ετών
2010	25 χρόνια	64 ½ ετών
2011 & επόμενα	25 χρόνια	65 ετών

4. Διπλοσυνταξιούχοι

Οι παράλληλα ασφαλισμένοι και σε άλλο, πλην του ΤΣΜΕΔΕ, φορέα κύριας ασφάλισης (Δημόσιο, ΙΚΑ, ΤΑΠΟΤΕ, ΤΕΒΕ κ.λ.π) ορίζονται από το ΤΣΜΕΔΕ ως διπλοσυνταξιούχοι. Αν προηγηθεί η συνταξιοδότηση από το ΤΣΜΕΔΕ και ακολουθήσει η συνταξιοδότηση από τον άλλο φορέα, ισχύουν για το ΤΣΜΕΔΕ οι ίδιες προϋποθέσεις συνταξιοδότησης λόγω γήρατος με αυτές των μονοσυνταξιούχων. Αν προηγηθεί η συνταξιοδότηση από τον άλλο φορέα κύριας ασφάλισης και ακολουθήσει η συνταξιοδότηση από το ΤΣΜΕΔΕ τότε ισχύει ότι όσοι διπλοσυνταξιούχοι συνταξιοδοτήθηκαν από τον άλλο φορέα (π.χ. Δημόσιο) πριν την 01.01.1998 και πριν από την ίδια ημερομηνία θεμελίωσαν και στο ΤΣΜΕΔΕ τις προϋποθέσεις συνταξιοδότησης που ίσχυαν τότε (15 χρόνια ασφάλισης και ηλικία 65 ετών, 20 χρόνια ασφάλισης και ηλικία 60 ετών, 25 χρόνια ασφάλισης και ηλικία 58 ετών, 35 χρόνια ασφάλισης ανεξαρτήτως ηλικίας), αλλά δεν άσκησαν το δικαίωμά τους για σύνταξη από το ΤΣΜΕΔΕ μέχρι 31.12.1997 , διατηρούν το δικαίωμα να συνταξιοδοτηθούν από το ΤΣΜΕΔΕ όποτε επιθυμούν μετά την 01.01.1998 χωρίς να θίγονται από τις νέες προϋποθέσεις.

Οι παράλληλα ασφαλισμένοι και σε άλλο, πλην του ΤΣΜΕΔΕ, φορέα κύριας ασφάλισης (Δημόσιο, ΙΚΑ, ΤΑΠΟΤΕ, ΤΕΒΕ κ.λ.π) ορίζονται από το ΤΣΜΕΔΕ ως διπλοσυνταξιούχοι. Αν προηγηθεί η συνταξιοδότηση από το ΤΣΜΕΔΕ και ακολουθήσει η συνταξιοδότηση από τον άλλο φορέα, ισχύουν για το ΤΣΜΕΔΕ οι ίδιες προϋποθέσεις συνταξιοδότησης λόγω γήρατος με αυτές των μονοσυνταξιούχων. Αν προηγηθεί η συνταξιοδότηση από τον άλλο φορέα κύριας ασφάλισης και ακολουθήσει η συνταξιοδότηση από το ΤΣΜΕΔΕ τότε ισχύει ότι όσοι διπλοσυνταξιούχοι συνταξιοδοτήθηκαν από τον άλλο φορέα (π.χ. Δημόσιο) πριν την 01.01.1998 και πριν από την ίδια ημερομηνία θεμελίωσαν και στο ΤΣΜΕΔΕ τις προϋποθέσεις συνταξιοδότησης που ίσχυαν

τότε (15 χρόνια ασφάλισης και ηλικία 65 ετών, 20 χρόνια ασφάλισης και ηλικία 60 ετών, 25 χρόνια ασφάλισης και ηλικία 58 ετών, 35 χρόνια ασφάλισης ανεξαρτήτως ηλικίας), αλλά δεν άσκησαν το δικαίωμά τους για σύνταξη από το ΤΣΜΕΔΕ μέχρι 31.12.1997 , διατηρούν το δικαίωμα να συνταξοδοτηθούν από το ΤΣΜΕΔΕ όποτε επιθυμούν μετά την 01.01.1998 χωρίς να θίγονται από τις νέες προϋποθέσεις.

ΑΝΑΠΗΡΙΑΣ

Χορηγείται σύνταξη για τους μονοσυνταξιούχους ανεξάρτητα από ηλικία με 5 χρόνια πραγματικής ασφάλισης στο ΤΣΜΕΔΕ και με την προϋπόθεση διακοπής άσκησης επαγγέλματος και ποσοστό αναπηρίας 67 % ή και με λιγότερα χρόνια σε περίπτωση βίαιου συμβάντος στην άσκηση του επαγγέλματος.

Για τους διπλοσυνταξιούχους σύμφωνα με το Ν. 2084/92 απαιτούνται 10 χρόνια πραγματικής ασφάλισης στα οποία από 01.01.1998 και μέχρι τα 12 έτη προστίθεται κατ' έτος ένα εξάμηνο.

Η σύνταξη αναπηρίας αρχίζει από την ημερομηνία που επήλθε η ανικανότητα, βάσει της γνωμάτευσης της αρμόδιας Υγειονομικής Επιτροπής.

ΘΑΝΑΤΟΥ

Απαιτείται 5ετής χρόνος ασφάλισης εκτός αν πρόκειται για βίαιο συμβάν στην άσκηση του επαγγέλματος. Η σύνταξη χορηγείται στην χήρα και χήρο σύζυγο.

ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΠΟΣΟΥ ΣΥΝΤΑΞΗΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΟΥΣ ΜΕΧΡΙ 31.12.1992

ΓΗΡΑΤΟΣ - ΑΝΑΠΗΡΙΑΣ

Πλήρης σύνταξη είναι αυτή των 35 ετών και αποτελεί το 80 % του βασικού μισθού. Για χρόνο ασφάλισης από 35 - 45 χρόνια, η σύνταξη προσαυξάνεται κατά το 1/35 της πλήρης. Για χρόνο μικρότερο των 35 ετών υπολογίζεται για κάθε χρόνο 1/35 του ποσού της πλήρους σύνταξης. Τα

κατώτατα όρια ανέρχονται στα 20/35 (γήρατος). Τα ποσά των συντάξεων φαίνονται στο συνημμένο πίνακα. Τα κατώτατα όρια λόγω αναπηρίας είναι τα 18/35.

ΘΑΝΑΤΟΥ

α) Η χήρα ή 1 παιδί παίρνει το 75% της σύνταξης που έπαιρνε ή θα έπαιρνε αν ζούσε ο σύζυγος.

β) Η χήρα με 1 παιδί παίρνει το 85% κ.ο.κ.

γ) Η χήρα με 2 παιδιά ή περισσότερα παίρνει το 100% της σύνταξης που δικαιούται

δ) Τα 2 παιδιά παίρνουν 90% της σύνταξης του θανόντος

2.1.7. NAT

2.1.7.1. ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

Οι ασφαλισμένοι που υπάγονται στο NAT είναι:

- Οι Έλληνες απογεγραμμένοι, ναυτικοί που ανήκουν σε συγκροτημένο πλήρωμα πλοίου με ελληνική σημαία.
- Οι Πρόεδροι, Γραμματείς και Ταμίες των νόμιμα αναγνωρισμένων και επί δεκαετία τουλάχιστο, λειτουργουσών ναυτικών οργανώσεων ή οι νόμιμοι αναπληρωτές αυτών για όσο χρόνο αναπληρούν τους πρώτους.
- Οι νόμιμοι εκπρόσωποι στο Εσωτερικό ή Εξωτερικό της εδρεύουσας στην Ελλάδα Ανωτάτης Οργάνωσης των Ελλήνων ναυτικών (Π.Ν.Ο.), για όσο χρόνο εκπροσωπούν την οργάνωση αυτή και όχι πέραν την πενταετίας, εφόσον έχουν δίπλωμα ή πτυχίο ναυτικής ικανότητας και δεκαετή, τουλάχιστον, εργασία σε πλοίο.
- Οι υπηρετούντες ως αρχιπλοηγοί, πλοηγοί και βοηθητικό προσωπικό των πλοηγικών σταθμών καθώς και οι υπηρετούντες ως πλοηγοί σε λιμένες ξένων κρατών.
- Οι μετεκπαιδευόμενοι στις Δημόσιες Σχολές Εμπορικού Ναυτικού Δ.Σ.Ε.Ν. για ένα χρόνο μετεκπαίδευσής τους.
- Οι υπάλληλοι προξενικών Λιμεναρχείων και οι Καθηγητές ή Διευθυντές Σπουδών Δ.Σ.Ε.Ν. εφόσον έχουν δέκα τουλάχιστον χρόνια πραγματική, ναυτική υπηρεσία στο Εμπορικό Ναυτικό.
- Οι υπηρετούντες με σχέση ιδιωτικού ή δημοσίου Δικαίου στο υπουργείο Εμπορικής Ναυτιλίας ή τις υπηρεσίες αυτού, εφόσον έχουν δεκαετή, τουλάχιστον, πραγματική ναυτική υπηρεσία στο Εμπορικό Ναυτικό, η οποία περιορίζεται σε πενταετή αν είναι κάτοχοι διπλώματος Πλοιάρχου, Μηχανικού ή ραδιοτηλεγραφητού Α' τάξης Εμπορικού Ναυτικού.
- Οι υπηρετούντες με σχέση ιδιωτικού ή δημοσίου Δικαίου, στους υπό το Υπουργείο Εμπορικής Ναυτιλίας Οργανισμούς, εφόσον έχουν δεκαετή, τουλάχιστον, πραγματική ναυτική υπηρεσία.
- Οι αρχιπλοίαρχοι, αρχιμηχανικοί, πλοίαρχοι Α' και μηχανικοί Α' ναυτιλιακών επιχειρήσεων, εφόσον κατέχουν δίπλωμα πλοιάρχου, μηχανικού Α' τάξης και πενταετή τουλάχιστον πραγματική ναυτική υπηρεσία, μετά την απόκτηση του εν λόγω διπλώματος, σε πλοία με

ελληνική σημαία ή με ξένη σημαία, αλλά συμβεβλημένα μετά του NAT και δεν ασκούν, αποδεδειγμένα, άλλο επάγγελμα ή λειτούργημα ούτε είναι συνταξιούχοι του NAT. Ός προϋπόθεση, επίσης, για την ασφάλιση στο NAT των παραπάνω προσώπων, είναι να διαχειρίζεται ή να εκπροσωπεί η Ναυτιλιακή επιχείρηση και ορισμένο αριθμό πλοίων εν ενεργεία. Ο αναγνωριζόμενος χρόνος ασφάλισης για τους εργαζομένους με την ιδιότητα του Πλοιάρχου ή Μηχανικού Α', λαμβάνεται υπόψη κατά τα 2/3.

- Οι Αρχιραδιοτηλεγραφετές ναυτιλιακών επιχειρήσεων, εφόσον κατέχουν δίπλωμα ραδιοτηλεγραφετού Α' τάξης, δεκαετή, τουλάχιστον πραγματική ναυτιλιακή υπηρεσία ραδιοτηλεγραφετή Α' ή Β' τάξης σε πλοία με ελληνική ή ξένη σημαία, συμβεβλημένα μετά του NAT, δεν ασκούν αποδεδειγμένα άλλο επάγγελμα ή λειτούργημα, δεν είναι συνταξιούχοι του NAT και η ναυτιλιακή επιχείρηση στην οποία εργάζονται εκπροσωπεί ορισμένο αριθμό πλοίων εν ενεργεία με ελληνική ή ξένη σημαία, αλλά συμβεβλημένων με το NAT.
- Οι εργαζόμενοι στις Δημόσιες Σχολές Εμπορικού Ναυτικού (Δ.Σ.Ε.Ν.) και στην Εστία Ναυτικού (Δ.Σ.Ε.Ν.) εφόσον έχουν δεκαετή τουλάχιστον πραγματική ναυτική υπηρεσία σε ορισμένη κατηγορία πλοίων.
- Οι υπηρετούντες σε πλοία με ελληνική ή ξένη σημαία, ασφαλιστικά συμβεβλημένα με το NAT.
- Οι υπηρετούντες επί βοηθητικών πλοίων του Πολεμικού Ναυτικού.
- Οι μεμονωμένοι εργάτες θαλάσσης.
- Οι διακινούμενοι με επιβατηγά πλοία, μεταξύ ελληνικών λιμένων, επιβάτες χωρίς να είναι απογεγραμμένοι ναυτικοί, εφόσον συμβεί ατύχημα με υπαιτιότητα του πλοίου.

2.1.7.2. ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΕΙΣΦΟΡΕΣ ΝΑΥΤΙΚΟΥ ΚΑΙ ΠΛΟΙΟΚΤΗΤΟΥ

Τα συγκροτημένα πληρώματα των Ελληνικών πλοίων καταβάλλουν τακτικές μηνιαίες εισφορές με εξαίρεση τους αλλοδαπούς και μη απογεγραμμένους Έλληνες ναυτικούς εφόσον αυτοί δεν καταλαμβάνουν οργανική θέση. Εισφορές οφειλόμενες ή βεβαιούμενες από το ναυτολόγιο είναι σε εισφορές προς Ν.Α.Τ., Τ.Π.Ε.Ν., Κ.Ε.Α.Ν. (Κεφάλαιο Επικουρικής Ασφάλισης), Προστασίας Φυματικών, Δυτών, Κ.Ν.Ε.(Κεφάλαιο Ναυτικής

Εκπαίδευσης) Ε.Λ.Ο.Ε.Ν., Ν.Ε.Ε. και κάθε άλλη εισφορά, τέλος με νόμο καθαιρούμενη.

Οι εισφορές των ναυτικών και των πλοιοκτητών υπολογίζονται επί του μισθού του προβλεπομένου από τις Συλλογικές Συμβάσεις και όταν δεν υπάρχουν Συλλογικές Συμβάσεις με τις αποφάσεις του Υ.Ε.Ν. κατά τα άρθρα 84, παρ.2, ΚΝ 792/78 και 14 παρ. 2 του Ν. 1085/80. Οι εισφορές που ισχύουν σήμερα υπέρ Ν.Α.Τ., Τ.Π.Ε.Ν. και λοιπών Κεφαλαίων και Λογ/σμών είναι (Ν. 2575/98).

Α. Υπέρ Ν.Α.Τ. :

Οι τακτικές μηνιαίες εισφορές που καταβάλλουν ναυτικοί μέλη πληρωμάτων σε πλοία με Ελληνική Σημαία και οι πλοιοκτήτες αυτών καθορίζονται σε ποσοστό επί του μηνιαίου μισθού των ναυτικών ως εξής: α) Για πλοία ολικής χωρητικότητας μέχρι 25 κ.ο.χ. Για τους ναυτικούς σε 9% για τους πλοιοκτήτες σε 14% από 1/1/2000. β) Για πλοία ολικής χωρητικότητας από 25 κ.ο.χ.-1500 κ.ο.χ. Για τους ναυτικούς σε 9% για τους πλοιοκτήτες σε 14% από 1/1/1998. γ) Για πλοία ολικής χωρητικότητας άνω των 1500 κ.ο.χ. Για τους ναυτικούς σε 9% για τους πλοιοκτήτες σε 14% από 1/1/1998.

Β. Υπέρ Τ.Π.Ε.Ν.:

Οι υπέρ των Ταμείων Πρόνοιας Ε.Ν. εισφορές βαρύνουν μόνο τους ναυτικούς και είναι ανάλογοι της ειδικότητας αυτών (Αξιωματικοί - Κατώτερο Πλήρωμα), προσδιορίζονται δε με κοινή απόφαση των Υπουργών Εμπορικής Ναυτιλίας και Οικονομικών. Το ποσό αυτό προσαυξάνεται με πρόσθετη μηνιαία εισφορά για μεν τα Τ.Π.Α.Ε.Ν. 2.12% επί της εκάστοτε τακτικής ισχύουσας μηνιαίας εισφοράς (Ν.Δ. 423/70) για δε το Τ.Π.Κ.Π.Ε.Ν. 1,79% (Ν.Δ. 354/69)

Γ. Υπέρ Κ.Ε.Α.Ν.:

Η εισφορά του πλοιοκτήτη ανέρχεται σε ποσοστό 2% επί του μισθού της οικείας συλλογικής σύμβασης μετ' επιδομάτων και του ναυτικού σε ποσοστό 2% επί του πιο πάνω μισθού (Ν. 1220/81, αρ.28).

Δ. Υπέρ Ε.Λ.Ο.Ε.Ν.:

Η εισφορά του πλοιοκτήτη ανέρχεται σε ποσοστό 2% και του ναυτικού σε 1% επί του μισθού της οικείας συλλογικής σύμβασης μετ' επιδόματος (Ν. 1085/80, άρθ.25).

Ε. Υπέρ Ν.Ε.Ε.(Ναυτικό Επιμελητήριο)

Από 1/1/1993 οι εισφορές εισπράττονται από το Ν.Α.Τ., υπολογίζονται και καταβάλλονται, από τον πλοιοκτήτη, σε ευρώ(με εξαίρεση τα πλοία συναλλάγματος των οποίων οι εισφορές υπολογίζονται σε ευρώ αλλά καταβάλλονται σε συνάλλαγμα Λονδίνου και Ν.Υόρκης).

ΣΤ. Υπέρ Εστίας Ναυτικού:

Οι ναυτικοί βαρύνονται με εισφορά ποσοστού 0,35% επί του συμβατικού μισθού, οι δε πλοιοκτήτες ποσοστό 0,18% επί του μισθού αυτού (Ν. 1085/80 άρθ.22). Εκτός των παραπάνω εισφορών ο πλοιοκτήτης επιβαρύνεται και με εισφορές υπέρ Κ.Ν.Ε.(Κεφάλαιο Ναυτικής Εκπαίδευσης). Η εισφορά καθορίζεται αναλόγως της χωρητικότητας του πλοίου (Ν. 996/79).

Οι αλλοδαποί ναυτικοί ως και οι απογεγραμμένοι "Έλληνες ναυτικοί εργαζόμενοι επί Ελληνικών πλοίων που έχουν συγκροτημένα πληρώματα δεν υπόκεινται στην καταβολή εισφορών (παρά μόνον αυτών της Εστίας Ναυτικών) εφόσον δεν καταλαμβάνουν οργανική θέση ή δεν ανήκουν σε ναυτική ειδικότητα.

2.1.7.3. ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΗΣ - ΣΥΝΤΑΞΕΙΣ

Ο ναυτικός για να λάβει σύνταξη γήρατος από το ΝΑΤ σύμφωνα με τις διατάξεις που ισχύουν σήμερα πρέπει να έχει τις εξής προϋποθέσεις :

- Να έχει συμπληρώσει ηλικία 50 ετών.
- Να έχει συνθετική υπηρεσία τουλάχιστον 15 ετών.
- Η ηλικία, μαζί με την συνθετική υπηρεσία, να δίνουν αριθμό 70 ή μεγαλύτερο.

Στην εφαρμογή, μόνο αυτής της συνθετικής προϋπηρεσίας δεν υπολογίζονται οι μήνες της ηλικίας ή της υπηρεσίας, αλλά μόνο οι στρογγυλές μονάδες των ετών. Σε κάθε άλλο υπολογισμό για προσαύξηση ή καθορισμό του ύψους της σύνταξης υπολογίζεται και η τελευταία ημέρα υπηρεσίας του ναυτικού. "Συνθετική ναυτική υπηρεσία" είναι η πραγματική ναυτική υπηρεσία, που μετριέται με τον απλό υπολογισμό, αλλά και προσαυξάνεται κατά ένα ποσοστό, ανάλογα με την κατηγορία των πλοίων, στα οποία ο συνταξιοδοτούμενος εργάστηκε σε όλη την ναυτική του ζωή. Η προσαύξηση αυτή, που αποτελεί ένα είδος ανταμοιβής στο ναυτικό, που δούλεψε κάτω από τις χειρότερες συνθήκες εργασίας, καθιερώθηκε για πρώτη φορά με τον συνταξιοδοτικό νόμο 792/75.

Έτσι, με την παραπάνω προσαύξηση, ένας ναυτικός που έχει καθαρή πραγματική υπηρεσία 13 χρόνων σε δεξαμενόπλοια συναλλαγματοφόρα ή 13 1/2 χρόνων σε λοιπά συναλλαγματοφόρα πλοία (εξαιρούνται οι θαλαμηγοί) ή 14 χρόνων σε ακτοπλοϊκά πλοία ή 10 χρόνων ως δύτες επαγγελματικού πλοίου, έχει συνθετική υπηρεσία 15 χρόνων.

Αυτό σημαίνει, με άλλα λόγια, πως η πραγματική ναυτική υπηρεσία που απαιτείται ως κατώτατο όριο, για να βγει ένας ναυτικός στη σύνταξη, δεν είναι 15 αλλά λιγότερη. Φυσικά η συνθετική υπηρεσία ισχύει αναλογικά και για όσους δεν έχουν καθαρή υπηρεσία σε μια κατηγορία πλοίων, αλλά σε περισσότερες.

Σημειώνεται επίσης ότι η συνθετική υπηρεσία λαμβάνεται υπόψη, μόνο για να διαπιστωθεί, εν ένας ναυτικός έχει ή όχι τις ελάχιστες προϋποθέσεις για συνταξιοδότηση και σε καμιά άλλη περίπτωση.

Ειδικότερα οι ημέρες υπηρεσίας του ναυτικού διαιρούνται σε ακτοπλοϊκά πλοία με τον αριθμό 1,10, σε φορτηγά συναλλαγματοφόρα με τον αριθμό 1,09, σε δεξαμενόπλοια με τον αριθμό 1 και σε Π/Κ - Ι/Φ (άνω των 25 κοχ) με τον αριθμό 1,20. Εξαιρούνται οι υπηρεσίες σε πλοία Π/Κ κάτω των 25 κοχ των εξαγορασθεισών υπηρεσιών και των υπηρεσιών σε άλλους ασφαλιστικούς φορείς. Τα κατά τα παραπάνω προκύπτοντα πηλίκα προστίθενται και αν δίνουν άθροισμα μεγαλύτερο ή ίσο με το 7.920, τότε ο ναυτικός μπορεί να πάρει σύνταξη, ανεξάρτητα από την ηλικία του.

Επί διαδοχικής ασφαλίσεως πρέπει να έχει συμπληρώσει ο διαδοχικά ασφαλισμένος μαζί με την υπηρεσία πάνω σε πλοίο και τον χρόνο ασφάλισης σε άλλους φορείς εικοσαετή τουλάχιστον συνθετική ναυτική υπηρεσία και την

ηλικία που απαιτεί για συνταξιοδότηση ο ασφαλιστικός φορέας στον οποίο έχει το μεγαλύτερο χρόνο ασφάλισης εκτός από το NAT.

Εξομοιώνεται με πραγματική ναυτική υπηρεσία ο χρόνος ασφάλισης σε άλλο φορέα όταν ο χρόνος αυτός σύμφωνα με τις ισχύουσες κάθε φορά διατάξεις, είναι απαραίτητος για την απόκτηση αποδεικτικού ναυτικής ικανότητας. Στον διαδοχικά ασφαλισμένο που έχει συμπληρώσει το πενήτηκοστό έτος της ηλικίας του, το NAT αν είναι ο τελευταίος ασφαλιστικός φορέας, χορηγεί τη σύνταξη που δικαιούται με βάση τα χρόνια της πραγματικής ναυτικής υπηρεσίας του.

Η σύνταξη αυτή ύστερα από αίτηση του συνταξιούχου στο NAT προσαυξάνεται, αφού ληφθούν υπόψη τα χρόνια ασφάλισής του σε άλλο φορέα, μόνο όταν συμπληρώσει το όριο ηλικίας που απαιτεί ο άλλος φορέας. Για την θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος, σύμφωνα με τα παραπάνω, δεν λαμβάνεται υπόψη ο χρόνος ασθενείας και στρατιωτικής υπηρεσίας ο οποίος όμως υπολογίζεται για επαύξηση της σύνταξης.

Τα παραπάνω δεν ισχύουν για τους ναυτικούς που έχουν συμπληρώσει συνθετική ναυτική υπηρεσία στο NAT δεκαπέντε ετών μόνο με ναυτική υπηρεσία, έστω κι αν έχουν και χρόνο ασφάλισης σε άλλους φορείς. Αν ο ασφαλισμένος παίρνει σύνταξη από άλλο ασφαλιστικό φορέα και συμπληρώσει τις προϋποθέσεις συνταξιοδότησης και από το NAT, παίρνει σύνταξη που δικαιούται με βάση τα χρόνια της πραγματικής ναυτικής υπηρεσίας του και όχι την κατώτατη σύνταξη του Ταμείου. Η υπηρεσία που πραγματοποιήθηκε στην ασφάλιση του άλλου ασφαλιστικού φορέα και μεταφέρεται στο NAT, καταχωρείται στην μερίδα του ασφαλισμένου κατά χρονική σειρά πραγματοποιήσεώς της και με ειδικότητας Κυβερνήτη πλοίου 25 κοχ. Η σειρά αυτή λαμβάνεται υπόψη για την εξεύρεση του συνταξιοδοτικού μισθού.

Με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου του NAT, η οποία εγκρίνεται από τους υπουργούς Οικονομικών και Εμπορικής Ναυτιλίας, καθορίζεται κάθε φορά το κατώτατο όριο της παρεχόμενης σύνταξης από το NAT. Ο νόμος 792/72 προβλέπει ότι το κατώτατο όριο δεν είναι δυνατόν να είναι μεγαλύτερο του 28% της ανώτατης σύνταξης που χορηγείται κάθε φορά.

ΚΑΤΩΤΑΤΕΣ ΣΥΝΤΑΞΕΙΣ NAT (ποσά σε ευρώ)	
ΓΗΡΑΤΟΣ	311,09
ΘΑΝΑΤΟΥ	279,50
ΑΝΩΤΑΤΗ ΣΥΝΤΑΞΗ NAT (σε ευρώ)	1110,71

2.1.7.4. ΑΛΛΕΣ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΕΙΣ NAT

ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΗ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ ΝΑΥΤΙΚΟΥ

Τα πρόσωπα της οικογένειας του ναυτικού, που δικαιούνται σύνταξη σε περίπτωση θανάτου του είναι :

α) Η χήρα σύζυγος

β) Τα άγαμα παιδιά (κορίτσια, αγόρια) μέχρι την συμπλήρωση του 24ου έτους ηλικίας τους όταν σπουδάζουν σε σχολές τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (εσωτερικού ή εξωτερικού) εφόσον αυτές αναγνωρίζονται από την νομοθεσία του κράτους και τα άγαμα ή έγγαμα παιδιά που είναι απόλυτα ή οριστικά ανίκανα για κάθε βιοποριστικό επάγγελμα

γ) Στην περίπτωση που ο αποβιώσας ναυτικός είναι άγαμος σύνταξη από το NAT δικαιούται ο πατέρας του εφόσον όμως συμπληρώσει το 60ο έτος της ηλικίας του ή εφόσον είναι απολύτως ανίκανος για κάθε εργασία. Εάν δεν ζει ο πατέρας του συνταξιοδοτείται η χήρα μητέρα

δ) Αν δεν υπάρχουν στην ζωή πατέρας ή μητέρας του θανόντος, τότε τη σύνταξη δικαιούνται τα αδέρφια του με τις ίδιες προϋποθέσεις που ισχύουν για τα παιδιά του ναυτικού.

Στα δικαιούμενα σύνταξης μέλη της οικογένειας του θανόντος ναυτικού χορηγείται σύνταξη που ορίζεται σε ποσοστό επί της σύνταξης που θα έπαιρνε ο ίδιος εάν ζούσε ως εξής :

Στα 60% προκειμένου για σύζυγο χωρίς προστατευόμενα συνταξιοδοτικώς παιδιά, στα 75% εφόσον συνταξιοδοτείται η χήρα με ένα παιδί, στα 90% η χήρα με δύο παιδιά και στα 100% η χήρα με τρία παιδιά και άνω.

Προκειμένου για συνταξιοδότηση παιδιών που είναι ορφανά από πατέρα και μητέρα στα 60% εφόσον συνταξιοδοτείται ένα παιδί, στα 75% εφόσον

συνταξιοδοτούνται δύο παιδιά, στα 90% τρία και στα 100% τέσσερα και άνω. Στα 50% προκειμένου για συνταξιοδότηση του πατέρα ή της μητέρας. Προκειμένου για συνταξιοδότηση αδελφών στα 30% εφόσον το συνταξιοδοτούμενο πρόσωπο είναι ένα, στα 45% εφόσον συνταξιοδοτούνται δύο και στα 60% εφόσον συνταξιοδοτούνται τρεις και άνω. Σημειώνεται ότι ο πατέρας, η μητέρα, τα παιδιά και τα αδέλφια του ναυτικού για να συνταξιοδοτηθούν δεν πρέπει να έχουν καθαρό μηνιαίο εισόδημα άνω των 220,10. Το ποσό αυτό αναπροσαρμόζεται κάθε φορά με απόφαση του υπουργού Εμπορικής Ναυτιλίας. Επίσης αν τα μέλη της οικογένειας που πρόκειται να συνταξιοδοτηθούν είναι συνταξιούχοι άλλου ασφαλιστικού οργανισμού ή του Δημοσίου, παίρνουν την σύνταξη που δικαιούνται και όχι την κατώτατη σύνταξη του Ταμείου.

"ΕΦΑΠΑΞ" ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΕΙΣ NAT

Στην περίπτωση που ο ναυτικός δεν συμπλήρωσε το κατώτατο όριο των 15 ετών συνθετικής υπηρεσίας και δεν μπορεί να θεμελιώσει δικαίωμα για σύνταξη ή που δεν δικαιούται σύνταξη ούτε με την "ελάχιστη ασφαλιστική προστασία", αλλά έχει πραγματική ναυτική υπηρεσία τουλάχιστον 10 ετών, τότε μπορεί να θεμελιώσει δικαίωμα για "εφάπαξ" αποζημίωση από το NAT με τις παρακάτω προϋποθέσεις :

- Τα χρόνια της ηλικίας του και της πραγματικής του ναυτικής υπηρεσίας να συμπληρώνουν σε άθροισμα τον αριθμό 80.
- Να κριθεί από τις υγειονομικές επιτροπές του ΙΚΑ, απολύτως και διαρκώς ανίκανος για κάθε εργασία.

Δικαίωμα παροχής "εφάπαξ" αποζημίωσης έχει και η οικογένεια του αποβιώσαντος ναυτικού, η χήρα, τα παιδιά κ.λ.π. εφόσον ο ναυτικός που απεβίωσε είχε πραγματοποιήσει 10 έως 15 έτη πραγματικής ναυτικής εργασίας.

ΣΥΝΤΑΞΗ ΛΟΓΩ ΑΤΥΧΗΜΑΤΟΣ (NAT)

Σύνταξη ατυχήματος χορηγείται στο ναυτικό, που γίνεται ανίκανος για το επάγγελμά του, όταν η πάθησή του προήλθε με αφορμή τη ναυτική του εργασία ή εκδηλώθηκε κατά την εκτέλεσή της, με την προϋπόθεση ότι ο ναυτικός ήταν μέλος "συγκροτημένου πληρώματος" πλοίου με ελληνική ή ξένη

σημαία, ασφαλιστικά όμως συμβεβλημένου με το NAT. Στις περιπτώσεις που χορηγείται σύνταξη για ατύχημα, η σύνταξη είναι ανάλογη με το ποσοστό αναπηρίας του ναυτικού το οποίο καθορίζεται κατά την εξέτασή του από την υγειονομική επιτροπή του NAT. Επανεξετάζεται από τις Υγειονομικές Επιτροπές κάθε τριετία μέχρι συμπληρώσεως του 50ού έτους της ηλικίας του εκτός από αυτούς που πάσχουν από ανίατο νόσημα. Σύνταξη ατυχήματος απονέμεται στα δικαιούμενα πρόσωπα της οικογένειας του ναυτικού, όταν ο θάνατος προήλθε από ατύχημα, με τις ίδιες προϋποθέσεις που αναφέρθηκαν πιο πάνω.

Στις περιπτώσεις θανάτου του ναυτικού, ο νόμος δέχεται και χαρακτηρίζει ως ναυτικό ατύχημα τις πιο κάτω περιπτώσεις :

- Το θάνατο του ναυτικού κατά το χρόνο της ναυτολόγησής του, από οποιαδήποτε αιτία, κατά τη διάρκεια του πλου του πλοίου.
- Το θάνατο του ναυτικού που συμβαίνει στην ξηρά μέσα σε 10 το πολύ ημέρες από την αποβίβασή του από το πλοίο, που έχει ως αιτία βαριά ασθένεια που εκδηλώθηκε στη διάρκεια της εργασίας του.
- Εξαιρετικά, το θάνατο ή την απώλεια του ναυτικού, σε αεροπορικά δυστυχήματα, κατά τη μετάβασή του για ναυτολόγηση ή κατά την επιστροφή του μετά την απόλυση.

ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΗ ΣΥΝΤΑΞΗ

Το NAT καλύπτει μέσω του ΚΕΑΜ και τον κλάδο επικουρικής σύνταξης. Για την θεμελίωση δικαιώματος σύνταξης απαιτούνται οι εξής προϋποθέσεις :

- Να έχει συνταξιοδοτηθεί ο ναυτικός από το NAT ή σε περίπτωση θανάτου η οικογένειά του και να έχει συντάξιμο χρόνο επικουρικής σύνταξης τουλάχιστον τον απαιτούμενο για την απονομή συντάξεως από το NAT.
- Για τον προαναφερθέντα χρόνο ασφάλισης πρέπει να έχουν καταβληθεί όλες οι εισφορές μιας πενταετίας, δηλαδή η εξαγορά για την συμπλήρωση του ελαχίστου χρόνου των 5 ετών που δεν έχει πραγματοποιηθεί γίνεται με εφάπαξ καταβολή. Τον υπολειπόμενο πέραν της πενταετίας χρόνο, μπορεί ο ναυτικός να εξαγοράσει είτε με εφάπαξ καταβολή εντός δύο μηνών από την γνωστοποίηση του ποσού της εξαγοράς, δικαιούμενος έκπτωση 10%, είτε καταβάλλοντας άμεσα το 1/4 του ποσού, το υπόλοιπο σε 72 μηνιαίες δόσεις, επιβαρυνόμενο με πρόσθετα τέλη 1% μηνιαίως.

2.1.8. Ταμείο Συντάξεων και Αυτασφάλισης Υγειονομικών (ΤΣΑΥ)

2.1.8.1. ΓΕΝΙΚΑ

Το ΤΣΑΥ είναι νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.), φορέας κύριας ασφάλισης των Υγειονομικών που εποπτεύεται από το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης.

Το ΤΣΑΥ ιδρύθηκε με το Ν.Δ. αριθ. 8/14.8.25 ως Ταμείο Ασφάλισης των Ιατρών και αργότερα με το Ν. 5333/32 λειτούργησε ως Ταμείο Ασφάλισης όλων των Υγειονομικών. Ο οριστικός τίτλος ονομασίας του Ταμείου διαμορφώθηκε με το Κ.Ν. 5945/34 ο οποίος κωδικοποίησε τις μέχρι τότε διατάξεις του σε ενιαίο κείμενο με τον τίτλο «Περί Ταμείου Συντάξεως και Αυτασφάλισης Υγειονομικών» και για συντομία ΤΣΑΥ.

Στο ΤΣΑΥ ασφαλιζονται υποχρεωτικά οι γιατροί, οδοντίατροι, φαρμακοποιοί και κτηνίατροι που ασκούν νόμιμα το επάγγελμα στην Ελλάδα. Στο ταμείο λειτουργούν 3 Κλάδοι Σύνταξης, Ασθένειας και Πρόνοιας.

2.1.8.2. ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΕΙΣΦΟΡΕΣ - ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΗ

ΕΙΣΦΟΡΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΩΝ

Οι μηνιαίες εισφορές, για τον κλάδο σύνταξης και ασθένειας καθορίζονται στην αρχή κάθε έτους σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 2084/1992. Οι εισφορές τώρα διαμορφώνονται σε 118,35 ευρώ.

ΕΙΣΦΟΡΑ ΕΡΓΟΔΟΤΗ

Ποσοστό 13,33% στο σύνολο των αποδοχών των ασφαλισμένων για τον Κλάδο Σύνταξης και ποσοστό 4,30% για τον Κλάδο Περιθαλψής.

ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΗΣ ΛΟΓΩ ΓΗΡΑΤΟΣ

Ανεξαρτήτως ηλικίας με 35 χρόνια ασφάλιση. Με 15 χρόνια πραγματική ασφάλιση (ή 17 χρόνια αν συνταξιοδοτούνται και από άλλη πηγή) και ηλικία 64 χρονών για τους άνδρες και 58 για τις γυναίκες. Με 30 χρόνια ασφάλιση και ηλικία 59 χρόνων. Σε όλες τις περιπτώσεις χρειάζονται 15 χρόνια πραγματικής ασφάλισης.

ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΗΣ ΛΟΓΩ ΑΝΑΠΗΡΙΑΣ Η ΘΑΝΑΤΟΥ

Ανεξαρτήτως από την ηλικία με 5 χρόνια πραγματικής ασφάλισης (ή 10 αν συνταξιοδοτούνται και από άλλη πηγή). Σε περίπτωση ανικανότητας ή

θανάτου από βίαιο συμβάν στην εργασία, αρκεί μία μέρα ασφάλισης
Και στις δύο περιπτώσεις χρειάζεται ποσοστό αναπηρίας 66,67%.

ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ ΣΥΝΤΑΞΗΣ ΛΟΓΩ ΘΑΝΑΤΟΥ

Η χήρα σύζυγος ή ο άπορος και ανίκανος για εργασία σύζυγος, τα παιδιά μέχρι τα 18 τους χρόνια, εκτός εάν είναι ανίκανα για εργασία και άπορα και οι αδελφές και αδελφοί. Τους αδελφούς και αδελφές πρέπει να τους συντηρούσε ο αποβιώσας κατά το τελευταίο πριν το θάνατό του έτος. Τα άγαμα αγόρια και οι αδελφοί μέχρι τα 18 τους χρόνια, ή μέχρι τα 25, εάν φοιτούν σε ανώτερες ή ανώτατες σχολές και δεν έχουν δικό τους εισόδημα ή σύνταξη από άλλη πηγή.

Οι άγαμες και μη εύπορες κόρες ασφαλισμένων ή συνταξιούχων, και εκείνες που μέχρι την 17.10.1990 είχαν συμπληρώσει το 50ο έτος της ηλικίας τους εφόσον δεν εργάζονται και δεν παίρνουν σύνταξη από άλλη πηγή. Η σύνταξη στην περίπτωση αυτή δεν μπορεί να αρχίσει πριν από τη συμπλήρωση του 55ου έτους, επίσης και οι διαζευγμένες με κοινή υπαιτιότητα ή χωρίς υπαιτιότητα δική τους, εφόσον ευρίσκονται σε ένδεια και είναι ανίκανες για εργασία και επιπλέον ο θάνατος του πατέρα τους, ή η λύση του γάμου να έχουν γίνει πριν την 4.12.91.

Ασφαλισμένοι του Ταμείου που δεν συμπληρώνουν τις προϋποθέσεις συνταξιοδότησης και είναι ενδείς, μπορούν να λάβουν μηνιαίο βοήθημα ίσο με τα 3/4 των κατώτατων ορίων σύνταξης.

Στα μέλη της οικογένειας που δικαιούνται σύνταξη από το ταμείο, χορηγείται σε περίπτωση δολοφονίας του άμεσα ασφαλισμένου κατά την άσκηση του καθήκοντος, το ποσό της σύνταξης των 40 χρόνων ασφάλισης.

ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΠΟΣΟΥ ΣΥΝΤΑΞΗΣ ΓΗΡΑΤΟΣ - ΑΝΑΠΗΡΙΑΣ.

Τα κατώτατα όρια σύνταξης είναι ίσα με το ποσό σύνταξης των 25 χρόνων ασφάλισης. Για κάθε επιπλέον χρόνο ασφάλισης και μέχρι τα 35 χρόνια, η σύνταξη προσαυξάνεται κατά 6,43% του παραπάνω ποσού. Η σύνταξη στα 35 χρόνια ασφάλισης είναι 1024,27 euro.

Οι συντάξεις των δικαιούχων προσώπων υπολογίζονται σε ποσοστό σύνταξης που θα έπαιρνε ο θανών π.χ. χήρα 75% του ποσού του συζύγου κ.λ.π.

2.2. Επικουρική Ασφάλιση

Η επικουρική ασφάλιση δημιουργήθηκε για την αύξηση της κύριας σύνταξης του άμεσα ασφαλισμένου για την ίδια απασχόληση.

Καθένα από τα ταμεία λειτουργεί αυτοτελώς και διέπεται κατά βάση από τις καταστατικές του διατάξεις. Όμως, τα συσταθέντα μέχρι 17.10.1990 Ταμεία αυτής της μορφής ανήχθησαν σε Οργανισμούς Κοινωνικών Ασφαλίσεων, χωρίς να θιγεί η αυτονομία και η διοίκησή τους. Οι "θεσμικοί νόμοι" εκφράζονται με σαφήνεια στο προκείμενο θέμα. Ορίζεται, λοιπόν, από το Ν.2084/92 άρθρο 4 παρ. 2, ότι "Φορείς κοινωνικής ασφάλισης νοούνται όλα τα ασφαλιστικά Ταμεία και οργανισμοί που λειτουργούν με τη μορφή Ν.Π.Δ.Δ. και υπάγονται στην εποπτεία του Υπουργείου Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

Επίσης φορείς ασφάλισης νοούνται τα Ταμεία ή Κλάδοι ή Λογαριασμοί που λειτουργούν με την μορφή ΝΠΙΔ οι υπηρεσίες και κάθε άλλος φορέας ανεξαρτήτως ονομασίας και νομικής μορφής, που χορηγούν περιοδικές παροχές υπό τύπο συντάξεων (κύριες και επικουρικές), βοηθημάτων ή μερισμάτων ή παροχές ασθένειας ή εφάπαξ βοηθήματα εφόσον καταβάλλεται εργοδοτική εισφορά ή κοινωνικός πόρος.

Με τα άρθρα 52 παρ. 2 και 53 παρ. 1 του ν.2084/92 ρυθμίζονται θέματα **επικουρικής ασφάλισης** "παλαιών" ασφαλισμένων, αφενός σε ό,τι αφορά τη σχέση εισφοράς ασφαλισμένου και εργοδότη που πρέπει να είναι ίση (1 προς 1) και αφετέρου ορίζεται ότι οι προϋποθέσεις συνταξιοδότησης των Ταμείων κύριας ασφάλισης ισχύουν και για τους Φορείς επικουρικής ασφάλισης.

Μετά τη θεμελίωση δικαιώματος και κύριας σύνταξης, το απονεμηθέν ποσό της επικουρικής σύνταξης μειώνεται αισθητά. Έτσι τα Ταμεία αυτά για ένα χρονικό διάστημα, που ποικίλει κατά περίπτωση, λειτουργούν με ευθύνη και δική τους αναλογιστική βάση σε υποκατάσταση της κύριας ασφάλισης.

Θα αναφερθούμε παρακάτω σε αυτά που κατά τη γνώμη μας επηρεάζουν το ασφαλιστικό γίνεσθαι του κάθε Ταμείου και μπορεί να αποτελούν τα κομβικά σημεία μιας ενδεχόμενης αλλαγής των Καταστατικών διατάξεών τους. Ειδικότερα, πρόκειται:

1.-"Παλαιοί" και "νέοι" ασφαλισμένοι.

Ο Ν.2084/92 με τα άρθρ. 22-43 διαχώρισε τους ασφαλισμένους όλων των Ταμείων, πλην του Ν.Α.Τ. Η διάκριση είναι ουσιαστική. Για τους "νέους" ασφαλισμένους έχουν προβλεφθεί αυστηρότερες προϋποθέσεις για θεμελίωση του δικαιώματος σε σύνταξη, περιορίσθηκε το ύψος αυτής, καθιερώθηκε ίση επιβάρυνση των οποιοδήποτε ασφαλιζομένων ασχέτως ύψους αποδοχών και προέβη σε κατάργηση της δυνατότητας παράλληλης υποχρεωτικής ασφάλισης (μηχανικών, δικηγόρων κ.λ.π.).

2.-Εξίσωση εισφορών.

Για τους "παλαιούς" ασφαλισμένους η σχέση εισφοράς προς επικουρικό Ταμείο ασφαλισμένου προς εργοδότη προβλέπεται σε (1 προς 1). Όπου η σχέση αυτή είναι διαφορετική κατά Ταμείο από 1.1.1995 έπρεπε να είχε αποκατασταθεί. Η σχετική διαδικασία προβλέπει υπουργική απόφαση μετά από γνώμη του Δ.Σ. του Ταμείου (Ν.1902/90 άρθρο 18 παρ. 1,2 και Ν.2084/92 άρθρο 52).

Για τους "νέους" ασφαλισμένους προβλέπεται εισφορά 3% και 3% (ασφαλισμένου, εργοδότη) αντίστοιχα, χωρίς δυνατότητα περαιτέρω αύξησης. Σε περίπτωση συρροής περισσοτέρων Φορέων ασφάλισης, στους "νέους" ασφαλισμένους, η υποχρέωση του εργοδότη υφίσταται μόνο προς ένα Φορέα.

Τέλος, για τους "νέους" ασφαλισμένους που ανήκουν στα Βαρέα και Ανθυγιεινά Επαγγέλματα (ΒΑΕ) του ΙΚΑ, όπως είναι οι νυκτοφύλακες, καθαρίστριες πλήρους απασχόλησης, οδηγοί αυτοκινήτων κ.ά., καταβάλλονται και πρόσθετες εισφορές 2%, ήτοι 1,25% ασφ. και 0,75% εργοδότη (Ν.2084/92 άρθρ. 32).

3.-Αναγνώριση Προϋπηρεσιών.

Τα Ταμεία αναγνωρίζουν στην ασφάλισή τους διάφορες υπηρεσίες πραγματικής απασχόλησης ή και πλασματικές με εξαγορά ή μη. Ήδη στην ασφάλιση παντός Φορέα ως χρόνος ασφάλισης λογίζεται, πλην του χρόνου πραγματικής και προαιρετικής ασφάλισης και:

-Ο χρόνος στρατιωτικής υπηρεσίας που αναγνωρίζεται κατά τους ορισμούς του Ν.1358/83.

-Ο χρόνος γονικής άδειας ανατροφής παιδιών.

-Ο χρόνος επιδότησης λόγω ασθένειας και τακτικής ανεργίας και μέχρι 200 ημέρες κατά περίπτωση, την τελευταία δεκαετία πριν από την υποβολή αίτησης για συνταξιοδότηση.

-Ο χρόνος εκπαιδευτικής άδειας άνευ αποδοχών και μέχρι 2 ετών.

-Ο χρόνος συνταξιοδότησης λόγω αναπηρίας, για την τυχόν συμπλήρωση των ελαχίστων προϋποθέσεων που απαιτούνται για τη συνταξιοδότηση λόγω γήρατος.

Παρακάτω θα ασχοληθούμε με τα εξής επικουρικά ταμεία:

- Τ.Ε.Α.Μ. - (Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης Μισθωτών)
- Τ.Ε.Α.Δ.Υ. - (Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης Δημοσίων Υπαλλήλων)
- Τ.Ε.Α.Π.Ο.Ζ.Ο. - (Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης Προσωπικού Ανωνύμων Εταιρειών Οινοποιίας Ζυθοποιίας)

2.2.1 Τ.Ε.Α.Μ. - Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης Μισθωτών

Όπως είναι γνωστό, από 1-8-1983 εντάχθηκε στο ΙΚΑ το τέως Τ.Ε.Α.Μ. ως ίδιος κλάδος Επικουρικής Ασφάλισης αυτού, και παράλληλα το ΙΚΑ συνεισπράττει από την ίδια ημερομηνία τις εισφορές του Τ.Ε.Α.Μ. Επιβάλλεται λοιπόν να περιγράψουμε τα πρόσωπα που ασφαλιζονται στο ανωτέρω ταμείο. Το ποσοστό των εισφορών που συνεισπράττει το ΙΚΑ και τις παροχές (συντάξεις) που χορηγούνται από αυτό. Έτσι έχουμε :

Ασφαλιζόμενα πρόσωπα : Αρχικά στην ασφάλιση του Τ.Ε.Α.Μ. είχαν υπαχθεί ορισμένες μόνο κατηγορίες εργαζομένων. Μετά όμως, από 1-2-1983 γενικεύθηκε η ασφάλιση του ανωτέρω Ταμείου, καθόσον επεκτάθηκε σε όλους τους εργαζόμενους της χώρας που δεν είναι ασφαλισμένοι σε άλλο Επικουρικό Ταμείο. Οι προϋποθέσεις για υποχρεωτική ασφάλιση στο Τ.Ε.Α.Μ είναι οι εξής :

α) Ο ενδιαφερόμενος να ασφαλιζεται στο ΙΚΑ ή σε άλλο Ταμείο κυρίας ασφάλισης μισθωτών, και

β) Για την ίδια απασχόληση, να μην ασφαρίζεται σε άλλο Ταμείο ή κλάδο Επικουρικής Ασφάλισης.

Τα ανωτέρω ισχύουν και για τούς εργαζόμενους στο Δημόσιο, τα Ν.Π.Δ.Δ. και τους Οργανισμούς Κοινής Ωφέλειας, εφόσον υπάγονται για κύρια ασφάλιση στο ΙΚΑ ή σε άλλο Ταμείο κύριας ασφάλισης μισθωτών και δεν συνταξιοδοτούνται με το καθεστώς των δημοσίων υπαλλήλων, ή με παρεμφερείς διατάξεις.

Η «παράλληλη ασφάλιση» μεταξύ Τ.Ε.Α.Μ. και άλλου Επικουρικού Ταμείου ισχύει μόνο στην περίπτωση των παλαιών ασφαλισμένων (μέχρι 31-12-92), που είναι πολλαπλά απασχολούμενοι, με διαφορετικές όμως εργασίες.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΣΦΑΛΙΖΟΜΕΝΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ

ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΩΝ		ΧΡΟΝΟΣ ΕΝΤΑΞΗΣ Ή ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΗΣ	
	ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΟΙ ΣΥΓΧΩΝΕΥΘΕΝΤΩΝ ΤΑΜΕΙΩΝ		
Οι απασχολούμενοι σε μεταλλεία, λιγνιτωρυχεία, λατομεία.		1-11-80	N. 997/79
Οι απασχολούμενοι στους Ο.Τ.Α. με σχέση Ιδιωτικού Δικαίου.		1-11-80	
Οι θυρωροί Επιχειρήσεων Μεγάλων μουσικής.		1-11-81	
Οι έμμισθοι Λογιστές - Βοηθοί		1-11-81	
Το προσωπικό Ε.Ο.Π.		1-11-81	Π.Δ.1061/81
Οι έμμισθοι Φαρμακοποιοί		1-11-81	
Γενική υπαγωγή στο ΤΕΑΜ όλων όσων ασφαλίζονται στο ΙΚΑ και		1-2-83	Εγκύκλιος ΙΚΑ 13/84

δεν έχουν δικό τους Επικουρικό Ταμείο			
	Μισθωτών καπνού	1-6-83	Εγκύκλιος ΙΚΑ 88/83,57/84
	Τ.Ε.Α.Μ.Π.Ε.Ο.	1-6-83	
	Τ.Ε.Α.Υ.Υ.Κ.	1-6-84	Εγκύκλιος ΙΚΑ 95/84,187/84
	Τ.Ε.Α.Ε.Υ.	1-4-85	Εγκύκλιος ΙΚΑ 89,195/85
	Τ.Ε.Α.Μ.Κ. Κλωστ/ργων	1-1-87	Εγκύκλιος ΙΚΑ 5/87
	Τ.Ε.Α.Μ.Ε.Ζ. Εσπιατορίων κ.λ.π.	1-1-87	Εγκύκλιος ΙΚΑ 6/87
	Τ.Ε.Α.Ε.Υ.Δ.Ε. Δέρματος	1-2-92	Εγκύκλιος ΙΚΑ 3/93
	Προσωπικού Ερυθρού Σταυρού	1-9-92	Εγκύκλιος ΙΚΑ 37/93
	Ε.Τ.Α.Κ.Ε.Κ. Κρέατος	1-9-92	Εγκύκλιος ΙΚΑ 35/93
	Μισθωτών Λιπασμάτων	6-9-92	Ν. 2335/95
	Τ.Ε.Α.Ε.Δ.Ξ.Ε.	12-7-96	Εγκύκλιος ΙΚΑ 94/96
	Τ.Ε.Α.Ε.Υ.Ε.Ε.Ο.	1-5-99	Εγκύκλιος ΙΚΑ 7/2001
	Ε.Τ.Ε.Μ.	1-3-99	Εγκύκλιος ΙΚΑ 39/99
	Τ.Ε.Α.Π.Α.Ε.Λ.	1-5- 2001	Εγκύκλιος ΙΚΑ 66/2001

Πηγή: Ιστοσελίδα www.lawnet.gr/nomoi/asfal/emp21/page2.htm

Εξαιρέσεις: Δεν υπάγονται στην ασφάλιση του TEAM οι εξής κατηγορίες μισθωτών (άρθρο 56 Ν. 1140/81)

α) Όσοι ασφαρίζονται για την ίδια απασχόληση υποχρεωτικά σε άλλο Επικουρικό Ταμείο ή κλάδο Επικουρικής Ασφάλισης.

β) Οι εργαζόμενοι συνταξιούχοι. Συγκεκριμένα εξαιρούνται:

I. Οι συνταξιούχοι οποιουδήποτε φορέα κύριας ασφάλισης (Δημοσίου, Τ.Ε.Β.Ε., Τ.Α.Ε. κλπ.) εφόσον μετά την συνταξιοδότησή τους αναλαμβάνουν νέα εργασία ασφαλιστέα στο Τ.Ε.Α.Μ.

II. Οι ασφαλισμένοι του ΙΚΑ (κύρια ασφάλιση) ή άλλου Ταμείου κύριας ασφάλισης μισθωτών που υπάγονται στην ασφάλιση του ΤΕΑΜ, από την ημερομηνία που συνταξιοδοτούνται από το φορέα κύριας ασφάλισης.

III. Οι συνταξιούχοι φορέα ή κλάδου επικουρικής ασφάλισης. Δηλαδή οι εργαζόμενοι που συνταξιοδοτούνται από άλλο Επικουρικό Ταμείο πριν συνταξιοδοτηθούν από άλλο φορέα κύριας ασφάλισης, καθώς και οι συνταξιούχοι του Τ.Ε.Α.Μ. που εξακολουθούν να εργάζονται.

γ) Τα πρόσωπα που ασφαρίζονται σε δύο διαφορετικούς φορείς κύριας ασφάλισης, για εργασίες τους από τις οποίες ή μια υπάγεται στην ασφάλιση του Τ.Ε.Α.Μ. και η άλλη στην ασφάλιση άλλου επικουρικού Ταμείου.

δ) Τα πρόσωπα που έχουν πολλαπλή απασχόληση και ασφάλιση για κάθε μία από τις εργασίες τους στο ίδιο Ασφαλιστικό Ταμείο, ενώ για την επικουρική ασφάλιση υπάγονται στην ασφάλιση και άλλου επικουρικού Ταμείου.

Οι ανωτέρω διατάξεις δεν καταλαμβάνουν τους εργαζόμενους έμμεσα συνταξιούχους, δηλαδή τους συνταξιούχους λόγω θανάτου.

Πολλαπλή ασφάλιση: Αντιμετωπίζεται με ανάλογο τρόπο όπως αυτή ισχύει στο ΙΚΑ, δηλαδή ο πολλαπλά απασχολούμενος όταν για κάθε εργασία του υπάγεται στην ασφάλιση του Τ.Ε.Α.Μ., τότε όλες οι ασφαλίσεις του αυτές είναι ισχυρές.

Εισφορές: Η εισφορά υπέρ του Τ.Ε.Α.Μ. ανέρχεται γενικά σε ποσοστό 6%, από το οποίο 3% βαρύνει τον εργοδότη και 3% τον εργαζόμενο, και υπολογίζεται πάνω στις ίδιες αποδοχές που υπόκεινται σε εισφορές υπέρ του ΙΚΑ. Παράλληλα οι ασφαλισμένοι που υπάγονται στα βαριά και ανθυγιεινά επαγγέλματα, επιβαρύνονται με πρόσθετη ειδική εισφορά, που ανέρχεται σε ποσοστό 2% και βαρύνει κατά 1,25% τον ασφαλισμένο και κατά 0,75% τον εργοδότη. Έτσι το συνολικό ποσοστό ασφαλιστρού για την κατηγορία αυτή

διαμορφώνεται σε 8%, από το οποίο ποσοστό 4,25% βαρύνει τον ασφαλισμένο και 3,75% τον εργοδότη.

Όπως αναφέραμε προηγουμένως, το ΙΚΑ συνεισπράττει μαζί με τις εισφορές του και την ανωτέρω εισφορά 6% ή 8%. Για το σκοπό αυτό έχουν ενοποιηθεί τα ασφάλιστρα του ΙΚΑ και του Τ.Ε.Α.Μ. για όσους υπάγονται στην ασφάλιση του τελευταίου, οπότε οι εισφορές γι' αυτούς υπολογίζονται με βάση τα ενοποιημένα αυτά ασφάλιστρα.

Παράδειγμα : Έτσι το ασφάλιστρο γενικά των επιχειρήσεων που ανέρχεται σε 37,86% ενοποιείται σε 43,86%, δηλαδή 37,86% + 6% (εργοδότη 27,96% - ασφαλισμένου 15,90%). Επίσης για τους υπαγόμενους στα βαριά και ανθυγιεινά επαγγέλματα το ασφάλιστρο ανέρχεται σε 41,46% + 8% = 49,46% (εργοδότη 30,11% - ασφαλισμένου 19,35%) και εφόσον υπόκεινται σε εισφορά επαγγελματικού κινδύνου το ασφάλιστρο ανέρχεται σε 42,46% + 8% = 50,46% (εργοδότη 31,11% - ασφαλισμένου 19,35%).

ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΩΝ - ΕΙΣΦΟΡΕΣ

Α) ΜΙΚΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ

	ΕΡΓΟΔΟΤΗ	ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΟΥ	ΣΥΝΟΛΟ
ΙΚΑ (Χωρίς TEAM, Επαγγελματικό κίνδυνο και ΒΑΡΕΑ	24,96	12,90	37,86
ΙΚΑ-TEAM (χωρίς Επαγγελματικό Κίνδυνο και ΒΑΡΕΑ)	27,96	15,90	43,86
ΙΚΑ + Επαγγελματικός Κίνδυνος (χωρίς TEAM και ΒΑΡΕΑ)	25,96	12,90	38,86
ΙΚΑ + ΒΑΡΕΑ (χωρίς TEAM και Επαγγελματικό Κίνδυνο)	26,36	15,10	41,46
ΙΚΑ + TEAM + Επαγγελματικός Κίνδυνος (χωρίς ΒΑΡΕΑ	28,96	15,90	44,86

ΙΚΑ + TEAM + ΒΑΡΕΑ (Χωρίς Επαγγελματικό Κίνδυνο)	30,11	19,35	49,46
ΙΚΑ + TEAM + ΒΑΡΕΑ + Επαγγελματικός Κίνδυνος	31,11	19,35	50,46
ΙΚΑ + Επαγγελματικός Κίνδυνος + ΒΑΡΕΑ (χωρίς TEAM)	27,36	15,10	42,46

Β) ΑΣΦΑΛΙΣΗ ΓΙΑ ΚΛΑΔΟ ΑΣΘΕΝΕΙΑΣ

	ΕΡΓΟΔΟΤΗ	ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΟΥ	ΣΥΝΟΛΟ
ΙΚΑ (Χωρίς TEAM, και Επαγγελματικό κίνδυνο	11,63	6,23	17,86
ΙΚΑ-TEAM (χωρίς Επαγγελματικό Κίνδυνο	14,63	9,23	23,86
ΙΚΑ + TEAM+ Επαγγελματικός Κίνδυνος	15,63	9,23	24,86
ΙΚΑ + Επαγγελματικός Κίνδυνος (χωρίς TEAM)	12,63	6,23	18,86

Γ) ΑΣΦΑΛΙΣΗ ΓΙΑ ΚΛΑΔΟ ΣΥΝΤΑΞΗΣ

	ΕΡΓΟΔΟΤΗ	ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΟΥ	ΣΥΝΟΛΟ
ΙΚΑ (χωρίς TEAM, Επαγγελματικό Κίνδυνο και ΒΑΡΕΑ)	19,86	10,35	30,21
ΙΚΑ + TEAM (χωρίς Επαγγελματικό Κίνδυνο και ΒΑΡΕΑ)	22,86	13,35	36,21
ΙΚΑ + Επαγγελματικός Κίνδυνος (χωρίς TEAM και	20,86	10,35	31,21

BAPEA)			
ΙΚΑ + BAPEA (χωρίς TEAM και Επαγγελματικό Κίνδυνο)	21,26	12,55	33,81
ΙΚΑ + TEAM + Επαγγελματικός Κίνδυνος (χωρίς BAPEA)	23,86	13,35	37,21
ΙΚΑ + TEAM + BAPEA (χωρίς Επαγγελματικό Κίνδυνο)	25,01	16,80	41,81
ΙΚΑ + BAPEA + TEAM + Επαγγελματικός Κίνδυνος	26,01	16,80	42,81
ΙΚΑ + Επαγγελματικός Κίνδυνος + BAPEA (χωρίς TEAM)	22,26	12,55	34,81

Πρόσθετες Ειδικές Εισφορές

Για τούς εργαζομένους που ασφαλιζονται για πρώτη φορά σε φορείς κοινωνικής ασφάλισης από 1.1.1993 δηλαδή τα άτομα που δεν είχαν ασφαλιστεί σε κανένα ασφαλιστικό φορέα (εκτός Ο.Γ.Α. και Ν.Α.Τ.) πριν από την ανωτέρω ημερομηνία, προβλέπεται για ορισμένες κατηγορίες η καταβολή πρόσθετης εισφοράς για την ασφάλιση Σύνταξης (αναπηρίας, γήρατος, θανάτου). Η εισφορά αυτή επιβλήθηκε, όπως είναι ευνόητο, για την εξισορρόπηση της δαπάνης από την πρόωγη συνταξιοδότησή τους και ανέρχεται για ορισμένες κατηγορίες εργαζομένων σε ποσοστό 3,60% (2,20% ασφαλισμένου και 1,40% εργοδότη), ενώ για άλλες κατηγορίες σε ποσοστό 7,50% (2,50% ασφαλισμένου -5% εργοδότη). Σημειώνεται ότι, επειδή πρόκειται για νέους ασφαλισμένους (από 1.1.93), οι εισφορές πρέπει να υπολογίζονται στο σύνολο των καταβαλλομένων αποδοχών, χωρίς τον γνωστό περιορισμό της ανώτατης ασφαλιστικής κλάσης.

Όπως είναι επόμενο, μετά την ενοποίηση του ασφαλιστρού, ισχύει και στην προκειμένη περίπτωση το εκάστοτε ανώτατο όριο των αποδοχών που υπόκεινται σε εισφορές υπέρ του ΙΚΑ. Επίσης για τούς αμειβόμενους με κυμαινόμενες αποδοχές μισθωτούς, οι εισφορές υπολογίζονται με βάση το τεκμαρτό ημερομίσθιο της ασφαλιστικής ασφαλιστικής κλάσης στην οποία έχουν καταταγεί. Παράλληλα βέβαια ισχύουν και οι μειώσεις των εισφορών

πού προβλέπονται για ορισμένες κατηγορίες μισθωτών και επιχειρήσεων, όπως για μαθητές, σπουδαστές, παραμεθόριες επιχειρήσεις κλπ.

ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΩΝ	ΠΑΛΑΙΟΙ ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΟΙ		ΝΕΟΙ ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΟΙ	
	Ασφάλιστρο	Χρονική περίοδος απασχόλησης	Ασφάλιστρο	Χρονική περίοδος απασχόλησης
Προσωπικό ΟΤΑ υπαγόμενο στην ασφάλιση του ΙΚΑ-TEAM (Ν. 1694/87)	6% 8%	Μέχρι 31.12.1992 Από 01.01.1993	8%	Από 01.01.1993
Ηθοποιοί και λοιπές κατηγορίες ασφαλισμένων του ΤΣΗΣΤΘ (Ν. 1210/81)	6% 8%	Μέχρι 31.01.1998 Από 01.02.1998	8%	Από 01.01.1993
Μουσικοί, χορευτές (Π.Δ. 212/84)	6% 8%	Μέχρι σήμερα και από την έναρξη ισχύος του Π.Δ που θα εκδοθεί.	8%	Από 01.01.1993

Τρόπος καταβολής εισφορών

Οι εισφορές υπέρ του Τ.Ε.Α.Μ. καταβάλλονται μαζί με τις εισφορές του ΙΚΑ που αντιστοιχούν στην αξία των εισφορών ΙΚΑ και TEAM, σύμφωνα με όσα γενικώς ισχύουν για τους λοιπούς ασφαλισμένους του Ιδρύματος.

Σε περίπτωση που η εισφορά υπέρ του Τ.Ε.Α.Μ. δεν καταβληθεί εμπρόθεσμα επιβαρύνεται, όπως και οι εισφορές του ΙΚΑ με τα σχετικά πρόσθετα τέλη. Καταβολή της εισφοράς γίνεται κάθε μήνα και το αργότερο μέχρι το τέλος του επόμενου μήνα από εκείνο στον οποίο αντιστοιχεί η προαιρετική ασφάλιση.

Παροχές Σύνταξης

Οι συντάξεις που παρέχει σήμερα το TEAM, διακρίνονται στις εξής κατηγορίες: α) Γήρατος,
β) Αναπηρίας και
γ) Θανάτου.

Επίσης προβλέπεται ή χορήγηση σύνταξης λόγω εργατικού ατυχήματος και επαγγελματικής ασθένειας. Βασική προϋπόθεση για τη χορήγηση σύνταξης σε όλες τις περιπτώσεις, είναι ή προηγούμενη συνταξιοδότηση του ασφαλισμένου από τον οργανισμό της κύριας ασφάλισής του, δηλαδή είτε από το ΙΚΑ είτε από άλλο Φορέα. Οι απαιτούμενες χρονικές προϋποθέσεις για κάθε μία κατηγορία σύνταξης, έχουν ως εξής:

Σύνταξη Γήρατος: Ο ασφαλισμένος για να λάβει σύνταξη Γήρατος πρέπει να έχει πραγματοποιήσει στην ασφάλιση του TEAM.:

α) Είτε τέσσερις χιλιάδες πενήντα (4.050) ημέρες εργασίας τουλάχιστον .

β) Είτε χίλιες (1.000) ημέρες εργασίας τουλάχιστον οι οποίες αυξάνονται προοδευτικά σε 4.050, με την προσθήκη σε αυτές ανά 175 ημέρες κατά μέσο όρο και για κάθε επόμενο ημερολογιακό έτος. Η προοδευτική αύξηση αρχίζει μετά την πρώτη πενταετία από της υπαγωγής της κάθε κατηγορίας εργαζομένων στην ασφάλιση του τέως TEAM ή του ΙΚΑ - TEAM μετά τη συγχώνευση, για όσους υπάχθηκαν ή θα υπαχθούν στην ασφάλιση σε μεταγενέστερο χρόνο από την έναρξη τής λειτουργίας του Ταμείου.

Ως χρόνος έναρξης λειτουργίας του τέως TEAM νοείται η έναρξη της ασφάλισης σε αυτό κάθε ομάδας ασφαλισμένων. Υπενθυμίζεται ότι ή υπαγωγή των διαφόρων ομάδων εργαζομένων στην ασφάλιση του TEAM., πραγματοποιήθηκε σταδιακά.

Πίνακας Ημερών Εργασίας

Έτος μετά την υπαγωγή στην ασφάλιση

Ημέρες

Για τα πρώτα 5 έτη					1.000
Από	1/1/6 ^{ου}	έτους	μετά	υπαγωγή	1.175
»	1/1/7 ^{ου}	»	»	»	1.350
»	1/1/8 ^{ου}	»	»	»	1.525
»	1/1/9 ^{ου}	»	»	»	1.700
»	1/1/10 ^{ου}	»	»	»	1.875
»	1/1/11 ^{ου}	»	»	»	2.050
»	1/1/12 ^{ου}	»	»	»	2.225
»	1/1/13 ^{ου}	»	»	»	2.400
»	1/1/14 ^{ου}	»	»	»	2.575
»	1/1/15 ^{ου}	»	»	»	2.750
»	1/1/16 ^{ου}	»	»	»	2.925
»	1/1/17 ^{ου}	»	»	»	3.100
»	1/1/18 ^{ου}	»	»	»	3.275
»	1/1/19 ^{ου}	»	»	»	3.450
»	1/1/20 ^{ου}	»	»	»	3.625
»	1/1/21 ^{ου}	»	»	»	3.800
»	1/1/22 ^{ου}	»	»	»	3.975

Παράδειγμα

Προκειμένου για ασφαλισμένους που έχουν υπαχθεί στην ασφάλιση του TEAM από 01.02.1983, δηλαδή για τα πρόσωπα που δεν υπάγονται σε άλλο Ταμείο επικουρικής ασφάλισης, η προοδευτική αύξηση των χρονικών προϋποθέσεων άρχισε από 01.01.1989. Έτσι, εφόσον το δικαίωμα για σύνταξη Γήρατος των ανωτέρω προσώπων θεμελιώνεται από 1/Ιανουαρίου μέχρι 31.12.2002, απαιτείται η συμπλήρωση 3.450 ημερών ασφάλισης, ενώ για σύνταξη Αναπηρίας απαιτείται η συμπλήρωση 1.500 ημερών ασφάλισης, από τις οποίες 300 το λιγότερο μέσα στα πέντε ημερολογιακά χρόνια τα προηγούμενα εκείνου που ο ασφαλισμένος κατέστη ανάπηρος.

Σύνταξη θανάτου

Απαιτείται ο θανών ασφαλισμένος να έχει τις προϋποθέσεις που προβλέπονται για τη χορήγηση σύνταξης Γήρατος ή αναπηρίας. Σύνταξη θανάτου χορηγείται στα μέλη της οικογένειας του θανόντος ασφαλισμένου ή συνταξιούχου, στα οποία αναγνωρίζεται δικαίωμα σε κύρια σύνταξη από τη νομοθεσία του ΙΚΑ ή άλλου Οργανισμού κύριας ασφάλισης, στην ασφάλιση του οποίου είχε υπαχθεί ο θανών.

Σύνταξη από ατύχημα ή επαγγελματική ασθένεια

Όταν η αναπηρία ή ο θάνατος του ασφαλισμένου οφείλεται στις ανωτέρω περιπτώσεις, η σύνταξη χορηγείται με ευνοϊκότερες προϋποθέσεις. Συγκεκριμένα :

α) Όταν από τα αρμόδια όργανα του ΙΚΑ ή άλλου Ταμείου κύριας ασφάλισης αναγνωρίζεται ότι, η αναπηρία ή ο θάνατος του ασφαλισμένου οφείλεται σε εργατικό ατύχημα ή επαγγελματική ασθένεια, δεν απαιτείται η συμπλήρωση ορισμένου αριθμού ημερών εργασίας για τη χορήγηση σύνταξης. Δηλαδή έστω και μία ημέρα ασφάλισης στο ΤΕΑΜ, Εάν έχει ο παθών, δικαιούται να λάβει σύνταξη αναπηρίας, και σε περίπτωση θανάτου αυτού οι κληρονόμοι του.

β) Όταν η αναπηρία ή ο θάνατος του ασφαλισμένου οφείλεται σε ατύχημα εκτός εργασίας, απαιτείται η πραγματοποίηση μόνο του μισού (1/2) τού απαιτούμενου κάθε φορά χρόνου ασφάλισης για τη χορήγηση σύνταξης γήρατος ή αναπηρίας.

ΑΤΥΧΗΜΑ

Σαν ατύχημα γενικά νοείται η σωματική και διανοητική βλάβη που επέρχεται από βίαιο και αιφνίδιο συμβάν, συνεπεία εξωτερικής επίδρασης, η οποία δεν προκλήθηκε από τον παρόντα. Το ατύχημα και η επαγγελματική ασθένεια που εξομοιώνεται προς αυτό, αν και έχουν μεγάλη σημασία για την κοινωνική ασφάλιση, παρά ταύτα δεν αποτελούν ιδιαίτερο ασφαλιστικό κλάδο στο Ίδρυμα.

Θύματα τρομοκρατικών ενεργειών

Σύμφωνα με το άρθρο 3 παρ. 2 τού Ν. 1977/91 οι ασφαλισμένοι που καθίστανται πλήρως ανίκανοι για εργασία εξαιτίας τραυματισμού τους κατά την εκδήλωση τρομοκρατικών πράξεων, χωρίς απαραίτητα να είναι οι ίδιοι στόχοι των τρομοκρατών, καθώς και τα μέλη της οικογένειάς τους σε περίπτωση θανάτου από την ίδια αιτία, δικαιούνται αυξημένης επικουρικής σύνταξης.

Ποσό σύνταξης - Υπολογισμός : Διακρίνουμε τις εξής περιπτώσεις:

A) Σύνταξη Γήρατος ή Άναπηρίας : Το ποσό της μηνιαίας σύνταξης αποτελείται:

- I. Από το βασικό ποσό που ανέρχεται σε ποσοστό 9% του 25πλάσιου του κατώτατου ημερομισθίου ανειδίκευτου εργάτη, όπως αυτό που ισχύει κάθε φορά.
- II. Από προσαύξηση του ανωτέρω ποσού της σύνταξης λόγω ασφαλιστικής κλάσης, η οποία ανέρχεται σε ποσοστό 12% επί του αριθμού της διαφοράς της 1ης ασφαλιστικής κλάσης και της κλάσης που έχει καταταγεί ο ασφαλισμένος. Δηλαδή η προσαύξηση για τον ασφαλισμένο που ανήκει στην 15η κλάση θα είναι $15 - 1 = 14 \times 12\% = 168\%$.
- III. Από προσαύξηση του ανωτέρω ποσού σύνταξης (δηλαδή βασικού και ασφαλιστικής κλάσης) λόγω χρόνου ασφάλισης, η οποία ανέρχεται σε ποσοστό 4% για κάθε 300 ημέρες ασφάλισης πάνω από τις 1.500 και μέχρι τις 7.500, και σε ποσοστό 3% για κάθε 308 ημέρες ασφάλισης πάνω από τις 7.500.

2.2.2 Τ.Ε.Α.Δ.Υ. - ΤΑΜΕΙΟ ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ

Σας γνωρίζουμε ότι με το Ν. 2676/5.1.1999 οργανωτική και λειτουργική αναδιάρθρωση των φορέων κοινωνικής ασφάλισης και άλλες διατάξεις συστάθηκε το Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης Δημοσίων Υπαλλήλων

που καλύπτει για Επικουρική ασφάλιση τους Δημοσίους Υπαλλήλους. Συγκεκριμένα προβλέπονται τα εξής:

Άρθρο 14

Συστάθηκε Ενιαίος φορέας Επικουρικής Ασφάλισης των Δημοσίων Υπαλλήλων που έχει τη μορφή του ΝΠΔΔ και ονομάζεται Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης Δημοσίων Υπαλλήλων με σκοπό την παροχή Επικουρικής σύνταξης στους ασφαλισμένους του καθώς και στα μέλη των οικογενειών τους.

A. ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΟΥΣ ΜΕΧΡΙ 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1992

(Υπό την έννοια παλαιοί ασφαλισμένοι θεωρούνται σύμφωνα με τις διατάξεις των Ν. 2084/92 και 2320/95 όσοι έχουν διοριστεί στο Δημόσιο μέχρι 31.12.92 ή και μετά την ημερομηνία αυτή, εφόσον έχουν ασφάλιση σε οποιονδήποτε φορέα κύριας ασφάλισης π.χ. Δημόσιο, ΙΚΑ κλπ. πριν την 1.1.1993).

ΕΙΣΦΟΡΑ ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΩΝ

1. Τακτική κράτηση

Μηνιαία εισφορά ποσοστό 5% στις Τακτικές αποδοχές που λαμβάνουν οι ασφαλισμένοι με βάση τις μισθοδοτικές καταστάσεις. Ως τακτικές αποδοχές νοούνται ο βασικός μισθός μισθολογικού κλιμακίου το χρονοεπίδομα και οι αυξήσεις της εισοδηματικής πολιτικής ή κάθε αύξηση που τυχόν δίδεται αντί αυτής.

Δεν ενεργείται κράτηση στο τμήμα των τακτικών αποδοχών που υπερβαίνει τον μηνιαίο βασικό μισθό του πρώτου μισθολογικού κλιμακίου Ν. 2470/97 όπως θα ισχύει κάθε φορά προσαυξημένο με το επίδομα χρόνου υπηρεσίας 60% και την αύξηση της εισοδηματικής πολιτικής ή κάθε άλλης αύξησης που θα παρέχεται αντί αυτής.

2. Κράτηση των αποδοχών του πρώτου 15-μερου

Η παραπάνω κράτηση ενεργείται στους ασφαλιζόμενους για πρώτη φορά στο Τ.Ε.Α.Δ.Υ. και ισούται με τις αποδοχές του πρώτου δεκαπενθημέρου

(βασικός μισθός + χρονοεπίδομα αν υπάρχει) από το διορισμό σε 24 ισόποσες δόσεις.

3. Εφάπαξ κράτηση της διαφοράς αποδοχών

Η παραπάνω κράτηση ενεργείται σε όσους προάγονται ή λαμβάνουν μισθολογική προαγωγή και είναι ίση με το 1/2 της διαφοράς των αποδοχών (ο υπολογισμός γίνεται στο βασικό μισθό και στο χρονοεπίδομα).

4. Κράτηση 5% στις πάσης φύσεως αμοιβές των ασφαλισμένων στο Ταμείο λόγω παροχής πρόσθετης υπηρεσίας στο Δημόσιο ή σε Ν.Π.Δ.Δ.

Παράδειγμα

Καθηγητής ΤΕΙ το έτος 1998 ελάμβανε τις εξής αποδοχές:

ΒΑΣΙΚΟΣ ΜΙΣΘΟΣ	877,48€
ΧΡΟΝΟΕΠΙΔΟΜΑ 40%	350,99€
ΣΥΝΟΛΟ	1228,47€

Στον ανωτέρω δεν θα γίνει κράτηση στο σύνολο των τακτικών αποδοχών που είναι 1228,47€ αλλά στο ποσόν των 1075,28€ που είναι ο βασικός μισθός του 1^{ου} ΜΚ (Ν. 2470) και χρονοεπίδομα 60% δηλαδή

ΒΑΣΙΚΟΣ ΜΙΣΘΟΣ	672,05€
ΧΡΟΝΟΕΠΙΔΟΜΑ 60%	403,23€
ΣΥΝΟΛΟ	1075,28€

Η ανωτάτη λοιπόν κράτηση σύμφωνα με τα ανωτέρω είναι $1040,06€ \times 5\% = 52€$. Υπάρχει λοιπόν ανώτατο ύψος αποδοχών και αυτό είναι το άθροισμα του βασικού μισθού του 1^{ου} ΜΚ και χρονοεπιδόματος 60%.

ΕΙΣΦΟΡΑ ΕΡΓΟΔΟΤΗ

Για τους ασφαλισμένους μέχρι 31.12.1992 θεσπίζεται με τον Ν. 2676/99 εργοδοτική εισφορά ως ακολούθως:

Από 1.1.2000 το Δημόσιο υποχρεούνται σε απόδοση εργοδοτικής εισφοράς υπέρ του ΤΕΑΔΥ σε ποσοστό 1% που υπολογίζεται επί των ιδίων τακτικών αποδοχών που υπολογίζεται η μηνιαία τακτική εισφορά των ασφαλισμένων. Από 1.1.2001 το ποσοστό της εργοδοτικής εισφοράς αυξάνεται σε 2% μειούμενης αντίστοιχα της εισφοράς των ασφαλισμένων κατά 1% και από 1.1.2002 σε 3% μειούμενης της εισφοράς των ασφαλισμένων κατά 2% οπότε διαμορφώνεται η εισφορά και του εργοδότη και του ασφαλισμένου σε ποσοστό 3% (δηλαδή την 1.1.2002 έχουμε ισόποση εισφορά εργοδότη και ασφαλισμένου για το ΤΕΑΔΥ).

Β. ΚΡΑΤΗΣΕΙΣ ΥΠΕΡ ΤΕΑΔΥ ΓΙΑ ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΟΥΣ ΑΠΟ 1.1.93 ΚΑΙ ΕΦΕΞΗΣ

Αυτοί που ασφαρίζονται για πρώτη φορά μετά την 1.1.1993 σε οποιοδήποτε φορέα ασφάλισης συμπεριλαμβανομένου και του Δημοσίου. Για τους διοριζόμενους μετά την 1.1.93 και ασφαλισμένους στο ΤΕΑΔΥ εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 22 και 32 του Ν. 2084/92 όπως αυτές ισχύουν κάθε φορά :

α) Εισφορά υπέρ ΤΕΑΔΥ σε ποσοστό 3% για τον ασφαλισμένο και 3% για τον εργοδότη υπολογιζόμενη επί του συνόλου των αποδοχών. (Η εισφορά υπέρ του ΤΕΑΔΥ ενεργείται στις ίδιες αποδοχές που ενεργείται η κράτηση υπέρ του φορέα κύριας ασφάλισης).

β) Κράτηση ποσού ίσου με τις αποδοχές του πρώτου δεκαπενθημέρου (Βασικός μισθός + χρονοεπίδομα + Τακτικά επιδόματα, εξαιρείται το κίνητρο απόδοσης) σε 24 ισόποσες μηνιαίες δόσεις.

γ) Κράτηση υπέρ ΤΕΑΔΥ στα Δώρα Χριστουγέννων και Πάσχα καθώς και στο επίδομα Αδείας σύμφωνα με το άρθρο 65 του Ν. 2084/92.

Υπολογισμός της σύνταξης των ασφαλισμένων στο ΤΕΑΔΥ:

1) Η σύνταξη που χορηγείται με τη συμπλήρωση τριάντα πέντε (35) χρόνων συντάξιμης υπηρεσίας, ανέρχεται σε ποσοστό 20% των συνταξίμων αποδοχών του τελευταίου μήνα εξόδου από την υπηρεσία. Για κάθε έτος ασφάλισης που υπολείπεται από τα 35 χρόνια ασφάλισης το ποσό της σύνταξης μειώνεται κατά 1/35.

Το ποσό της σύνταξης για όσους παραμένουν στην υπηρεσία μετά τη συμπλήρωση 35ετούς συντάξιμου χρόνου ασφάλισης αυξάνεται κατά 1/50 για κάθε έτος πέραν του 35ου έτους και όχι πέρα των 5/50.

Ως χρόνος ασφάλισης για τον υπολογισμό του ποσού της σύνταξης, θεωρείται ο χρόνος πραγματικής ασφάλισης για τον οποίον έχουν καταβληθεί εισφορές καθώς και κάθε αναγνωριζόμενος με εξαγορά χρόνος προϋπηρεσίας.

2) Όπου από τις καταστατικές διατάξεις των καταργηθέντων Ταμείων προβλέπεται ποσοστό μικρότερο του 20% αυτό αυξάνεται από 1.1.2000 κατά ποσοστό 1% για κάθε έτος που έπεται, μέχρι το ποσοστό να φθάσει το 20%. Ο χρόνος ολοκλήρωσης μπορεί να μειώνεται ή να αυξάνεται αντίστοιχα με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και γνώμη του Δ.Σ. του ΤΕΑΔΥ και ύστερα από μελέτη οικονομικής δυνατότητας του φορέα.

3) Όπου από τις καταστατικές διατάξεις των καταργηθέντων Ταμείων προβλέπεται ποσοστό μεγαλύτερο του 20% και εφόσον οι ενδιαφερόμενοι έχουν υπαχθεί στην ασφάλιση μέχρι 31.12.92 το ποσοστό αυτό εξακολουθεί να καταβάλλεται και για τους ασφαλισμένους που θα καταστούν συνταξιούχοι και μετά τη σύσταση του ΤΕΑΔΥ.

ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΙΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ. 18 ΤΟΥ Ν. 2676/99

Με τις διατάξεις του άρθρου 18 Ν. 2676/99 ρυθμίζονται θέματα σχετικά με τις προϋποθέσεις συνταξιοδότησης των ασφαλισμένων του ΤΕΑΔΥ. Ασφαλισμένοι του ΤΕΑΔΥ και τα μέλη της οικογενείας αυτών δικαιούνται σύνταξης, αν συνταξιοδοτηθούν για την αυτή αιτία από το Δημόσιο ή τον φορέα Κύριας Ασφάλισης και έχουν κατά περίπτωση τις προϋποθέσεις συνταξιοδότησεως του Κύριου φορέα.

Από 1.4.99 υπάρχει εναρμόνιση όσον αφορά τις προϋποθέσεις συνταξιοδότησης των ασφαλισμένων του ΤΕΑΔΥ και των μελών των οικογενειών τους και είναι ίδιες με αυτές που ισχύουν για την συνταξιοδότηση από τον φορέα κύριας ασφάλισης.

Μέλη οικογενείας θεωρούνται :

- 1) ο επιζών των συζύγων,
- 2) τα άγαμα παιδιά φυσικά, νόμιμα, αναγνωρισθέντα, νομιμοποιηθέντα και υιοθετημένα.

Η σύνταξη των μελών οικογενείας από 1.4.99 υπολογίζεται στο ίδιο ποσοστό με το χορηγούμενο κάθε φορά από το Δημόσιο ή το φορέα Κύριας Ασφάλισης. Η ανικανότητα προς εργασία των ασφαλισμένων καθώς και η ανικανότητα προς εργασία των παιδιών των ασφαλισμένων και συνταξιούχων,

διαπιστώνεται από την συνταξιοδοτική απόφαση του Δημοσίου ή του φορέα Κύριας Ασφάλισης.

ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΟΡΙΑ ΗΛΙΚΙΑΣ ΓΙΑ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΗ ΑΠΟ ΤΟ ΤΕΑΔΥ (ΠΟΛΙΤΙΚΟΙ - ΔΗΜΟΣΙΟΙ ΥΠΑΛΛΗΛΟΙ – ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΙ)

Α. ΠΑΛΑΙΟΙ ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΟΙ

ΠΙΝΑΚΑΣ Α΄

ΔΙΟΡΙΣΘΕΝΤΕΣ ΜΕΧΡΙ ΚΑΙ 31.12.82 ΠΟΥ ΕΧΟΥΝ ΘΕΜΕΛΙΩΣΕΙ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΙΚΟ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΜΕΧΡΙ ΚΑΙ 31.12.97

ΑΙΤΙΑ ΕΞΟ-ΔΥΟ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ	ΕΛΑΧΙΣΤΟΣ ΧΡΟΝΟΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΘΕΜΕΛΙΩ-ΣΗ ΔΙΚΑΙΩΜΑ-ΤΟΣ ΑΠΟ ΤΟ ΤΕΑΔΥ	ΗΛΙΚΙΑ ΕΝΑΡΞΗΣ ΚΑΤΑΒΟΛΗΣ ΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΗΣ	ΕΤΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΓΙΑ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΗ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΩΣ ΟΡΙΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ
Παραίτηση	ΑΝΔΡΕΣ	25 15	55 65	32
	ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΑΝΥΠΑΝΤΡΕΣ ΚΑΙ ΧΗΡΕΣ Ή ΔΙΑΖΕΥΓΜΕΝΕΣ ΧΩΡΙΣ ΠΑΙΔΙΑ	25 15	53 65	32
	ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΠΑΝΤΡΕΜΕΝΕΣ ΧΩΡΙΣ ΠΑΙΔΙΑ Η ΜΕ ΑΓΑΜΑ ΠΑΙΔΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΖΕΥΓΜΕΝΕΣ Η ΧΗΡΕΣ Ή ΑΓΑΜΕΣ ΜΗΤΕΡΕΣ ΜΕ ΑΓΑΜΑ ΠΑΙΔΙΑ	15 – 17,5 15	53 65	22 – 24,5

	ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΜΕ ΑΝΗΛΙΚΑ Ή ΑΝΑΠΗΡΑ ΠΑΙΔΙΑ Η ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΟ ΣΥΖΥΓΟ (67% ΚΑΙ ΑΝΩ)	15 – 17,5 15	42 – 44,5 65	22 – 24,5
	ΓΥΝΑΙΚΕΣ Η ΧΗΡΟΙ ΑΝΔΡΕΣ ΜΕ 3 ΤΟΥΛΑΧΙΣΤΟΝ ΠΑΙΔΙΑ Η ΜΕ ΤΗΝ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ 3 ΤΟΥΛΑΧΙΣΤΟΝ ΠΑΙΔΙΩΝ	20	Ανεξαρτήτως Ορίου Ηλικίας	
ΑΠΟΛΥΣΗ (χωρίς υπατιότητα του υπαλλήλου)	Άνδρες και Γυναίκες	20 15	Ανεξαρτήτως Ορίου Ηλικίας	
ΚΑΤΑΛΗΨΗ ΑΠΟ ΤΟ ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ (65 ή 67)	Άνδρες και Γυναίκες	15	Ανεξαρτήτως Ορίου Ηλικίας	
Σωματική ή διανοητική αδυναμία που οφείλεται στην υπηρεσία	Άνδρες και Γυναίκες	4 ½	Ανεξαρτήτως Ορίου Ηλικίας	
Σωματική ή διανοητική αδυναμία που οφείλεται στην υπηρεσία	Άνδρες και Γυναίκες	Οποτεδήποτε	Ανεξαρτήτως Ορίου Ηλικίας	

ΠΙΝΑΚΑΣ Β'

ΔΙΟΡΙΣΘΕΝΤΕΣ ΑΠΟ 1.1.1993 ΚΑΙ ΕΦΕΞΗΣ

ΑΙΤΙΑ ΕΞΟΔΟΥ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ	ΕΛΑΧΙΣΤΟΣ ΧΡΟΝΟΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΘΕΜΕΛΙΩΣΗ ΕΠΙΚ. ΣΥΝΤΑΞΗΣ ΑΠΟ ΤΟ Τ.Ε.Α.Δ.Υ.	ΗΛΙΚΙΑ ΕΝΑΡΞΗΣ ΚΑΤΑΒΟΛΗΣ ΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΗΣ	ΟΡΙΑ ΗΛΙΚΙΑΣ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΗΣ***
ΠΑΡΑΤΗΣΗ	ΑΝΔΡΕΣ	15	65	60
	ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΑΝΥΠΑΝΤΡΕΣ ΚΑΙ ΧΗΡΕΣ Η ΔΙΑΖΕΥΓΜΕΝΕΣ ΧΩΡΙΣ ΠΑΙΔΙΑ	15	65	60
	ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΠΑΝΤΡΕΜΕΝΕΣ ΧΩΡΙΣ ΠΑΙΔΙΑ Η ΜΕ ΑΓΑΜΑ ΠΑΙΔΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΖΕΥΓΜΕΝΕΣ Η ΧΗΡΕΣ Η ΑΓΑΜΕΣ ΜΗΤΕΡΕΣ ΜΕ ΑΓΑΜΑ ΠΑΙΔΙΑ	15	65	60
	ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΜΕ ΑΝΗΛΙΚΑ Η ΑΝΑΠΗΡΑ ΠΑΙΔΙΑ Η ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΟ ΣΥΖΥΓΟ (67% ΚΑΙ ΑΝΩ)*	20 15	55 65	50
	ΓΥΝΑΙΚΕΣ Η ΑΝΔΡΕΣ ΜΕ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ 3 ΠΑΙΔΙΩΝ	15	65	
	ΜΗΤΕΡΕΣ ΜΕ 3 ΠΑΙΔΙΑ, ΜΕ 4, ΜΕ 5 ΚΑΙ ΑΝΩ ΠΑΙΔΙΑ	20 20 20 ή 15	56 53 50 65	
	Όριο ηλικίας (65 ή 67)	Άνδρες και Γυναίκες	15	
Κατάργηση θέσης	Άνδρες και Γυναίκες	15	ΑΟΗ**	
Σωματική ή διανοητική ανικανότητα	Άνδρες και Γυναίκες	4 ½	ΑΟΗ	

που δεν οφείλεται στην υπηρεσία				
Λόγω ατυχήματος που δεν οφείλεται στην υπηρεσία	Άνδρες και Γυναίκες	2 ¼	ΑΟΗ	
Σωματική ή διανοητική ανικανότητα που δεν οφείλεται στην υπηρεσία	Άνδρες και Γυναίκες	Οποτεδήποτε	ΑΟΗ	
Παντελώς τυφλοί, παραπληγικοί, τετραπληγικοί και πάσχοντες από μεσογειακή αναιμία	Άνδρες και Γυναίκες	15	ΑΟΗ	

Επεξηγήσεις:

- * Συνυπολογίζεται και ο χρόνος της διαδοχικής ασφάλισης
- ** Ανεξαρτήτως Ορίου Ηλικίας.
- *** Η **σύνταξη** στην περίπτωση αυτή καταβάλλεται μειωμένη κατά 1/200 για κάθε μήνα που υπολείπεται του αντίστοιχου ορίου ηλικίας για την έναρξη καταβολής της σύνταξης.

Γ. ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ ΓΙΑ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΗ

Ο Δημόσιος Υπάλληλος που συμπληρώνει τον απαιτούμενο κάθε φορά ελάχιστο χρόνο ασφάλισης στο Τ.Ε.Α.Δ.Υ. για θεμελίωση συνταξιοδοτικού Δικαιώματος θεμελιώνει μεν δικαίωμα για Επικουρική Σύνταξη και μπορεί να αποχωρήσει από την υπηρεσία δεν είναι όμως δυνατή η καταβολή της Σύνταξης του αν δεν έχει συμπληρώσει το απαιτούμενο κατά περίπτωση όριο ηλικίας.

Τέλος, διευκρινίζουμε τις έννοιες του παλιού και νέου ασφαλισμένου όπως ισχύουν μετά την ψήφιση των Ν. 2084/92 και 2320/95. Νέος

ασφαλισμένος είναι εκείνος ο οποίος ασφαλίστηκε για πρώτη φορά σε οποιονδήποτε ασφαλιστικό οργανισμό κύριας ασφάλισης μετά την 01.01.1993. Παλιός ασφαλισμένος είναι εκείνος ο οποίος ασφαλίστηκε για πρώτη φορά σε ασφαλιστικό οργανισμό κύριας ασφάλισης μέχρι και την 31.12.1992.

Στην ασφάλιση του Τ.Ε.Α.Δ.Υ. υπάγονται υποχρεωτικά και αυτοδίκαια: Τα πρόσωπα που ασφαλίζονται στα Πρώην Ταμεία Αρωγής Υπαλλήλων: Υπηρεσίας Πολιτικής Αεροπορίας, των Υπουργείων, Βιομηχανίας, Γεωργίας, Δικαιοσύνης, Εμπορίου, Οικονομικών, Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, ΠΕΧΩΔΕ, Προεδρίας Κυβερνήσεως και Εξωτερικών, Κοινωνικών Υπηρεσιών. Συγκοινωνιών και Τελωνειακών Υπαλλήλων.

2.2.3 Τ.Ε.Α.Π.Ο.Ζ.Ο. - Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης Προσωπικού Ανων. Εταιρειών Οινοποιίας Ζυθοποιίας

Προϋποθέσεις Συνταξιοδότησης από το ΤΕΑΠΟΖΟ (για τους έχοντες Κύριο Οργανισμό Ασφάλισης το ΙΚΑ)

Α. Σύνταξη Γήρατος

Άνδρες:

1. Να έχουν 4.500 ημέρες (15 έτη) επικουρικής ασφάλισης και να έχουν συμπληρώσει το 65^ο έτος της ηλικίας.
2. Να έχουν συμπληρώσει 4.500 ημέρες και το 60 έτος της ηλικίας. (Πρόσθετη προϋπόθεση να έχουν 100 ημέρες ασφάλισης ανά έτος πριν την συμπλήρωση του ορίου ηλικίας. Στην περίπτωση αυτή η σύνταξη που θα χορηγηθεί θα είναι μειωμένη κατά 1/267 για κάθε μήνα που λείπει μέχρι την ηλικία των 65 ετών).
3. Να έχουν 10.000 ημέρες (33,5 έτη) και να έχουν συμπληρώσει το 62^ο έτος της ηλικίας.
4. Να έχουν 10.000 ημέρες και να έχουν συμπληρώσει το 60^ο έτος της ηλικίας. (Πρόσθετη προϋπόθεση η ύπαρξη 100 ημέρες ασφάλισης ανά έτος πριν την συμπλήρωση του ορίου ηλικίας ή της υποβολής της αίτησης. Η σύνταξη που θα χορηγηθεί θα είναι μειωμένη κατά 1/267 για κάθε μήνα που λείπει μέχρι την συμπλήρωση του 62^{ου} έτους της ηλικίας).
5. Να έχουν 10.500 ημέρες (35 έτη — λαμβάνονται υπόψη μέχρι 300 ημέρες ανά έτος) και να έχουν συμπληρώσει το 58^ο έτος της ηλικίας τους.

6. Να έχουν συμπληρώσει 11.100 ημέρες επικουρικής ασφάλισης (ανεξαρτήτου ηλικίας).
7. Να συνταξιοδοτηθούν από το ΙΚΑ με 35ετία ή με 37ετία και να έχουν 7.500 ημέρες (τουλάχιστον) στην επικουρική ασφάλιση. Στην περίπτωση αυτή χορηγείται μειωμένη σύνταξη.
8. Να συνταξιοδοτηθούν από το ΙΚΑ σε ηλικία 60 ετών έχοντας 4.500 ημέρες σύμφωνα με τον θεσμό των βαρέων και ανθυγιεινών. Στην περίπτωση αυτή δύναται να λάβουν από το Ταμείο πλήρη σύνταξη γήρατος (σε αντίθεση με την διάταξη 2) αφού καταβάλλουν επιπλέον ασφαλιστρο 2% για 3.600 ημέρες.
9. Να συνταξιοδοτηθούν από το ΙΚΑ με 35ετία σε ηλικία 35 ετών έχοντας 7.500 ημερομίσθια σε βαρέα και ανθυγιεινή εργασία.
(Στην περίπτωση αυτή δύναται να συνταξιοδοτηθούν από το Ταμείο εφόσον έχουν συμπληρώσει 7.500 ημερομίσθια και να πληρώσουν πρόσθετη εισφορά 2% για 4.500 ημέρες. Η σύνταξη που θα απονεμηθεί στην περίπτωση αυτή είναι πλήρης).

Γυναίκες:

Στις γυναίκες ασφαλισμένες τα όρια ηλικίας μειώνονται κατά 5 έτη.

10. Σε μητέρες με ανήλικο τέκνο , χορηγείται πλήρη σύνταξη σε ηλικία 55 ετών και εφ' όσον έχουν συμπληρώσει 5.500 ημέρες. (Σε ηλικία 50 ετών χορηγείται μειωμένη σύνταξη κατά 1/267 για κάθε μήνα που λείπει μέχρι την συμπλήρωση του 55^{ου} έτους της ηλικίας).

B. Συντάξεις Αναπηρίας

Άνδρες — Γυναίκες:

Γενικές διατάξεις

1. Να έχουν συμπληρώσει 1.500 ημερομίσθια ασφάλισης εκ των οποίων 600 ημερομίσθια την τελευταία πενταετία πριν την επέλευση του ασφαλιστικού κινδύνου.
  - I. Ποσοστό αναπηρίας 50-66,9% το ½ του πλήρους ποσού σύνταξης.
  - II. Ποσοστό αναπηρίας 67-79,8% τα ¾ του πλήρους ποσού σύνταξης.
  - III. Ποσοστό αναπηρίας >80% πλήρες ποσό σύνταξης.

Στην περίπτωση I, εάν το ποσοστό αναπηρίας οφείλεται κατά κύριο λόγο σε ψυχιατρική πάθηση χορηγούνται τα $\frac{3}{4}$ του πλήρους ποσού σύνταξης.

Στην περίπτωση II, εάν το ποσοστό αναπηρίας οφείλεται κατά κύριο λόγο σε ψυχιατρική πάθηση ο ασφαλισμένος έχει πλέον των 6.000 ημερομισθίων χορηγείται πλήρες ποσό σύνταξης.

2. Να έχει 4500 ημερομίσθια κατά την επέλευση του ασφαλιστικού κινδύνου.
3. Ειδικές διατάξεις (ανάλογα με το έτος ηλικίας κατά την επέλευση του ασφαλιστικού κινδύνου).

Γ. Σύνταξη λόγω θανάτου

Γενικές διατάξεις

Άνδρες- Γυναίκες

1. Να έχουν συμπληρώσει 1.500 ημέρες εκ των οποίων 300 την τελευταία πενταετία, πριν την επέλευση του ασφαλιστικού κινδύνου ή την υποβολή της αίτησης.

2. Να έχουν 4.500 ημέρες ασφάλισης

Ειδικές διατάξεις (ανάλογα με το έτος ηλικίας κατά την επέλευση του ασφαλιστικού κινδύνου).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ

ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ

3.1.ΓΕΝΙΚΑ

Η παγκόσμια ασφαλιστική αγορά αναπτύχθηκε ραγδαία ιδιαίτερα μετά τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο, με πραγματικό μέσο ετήσιο ρυθμό ανόδου της παγκόσμιας παραγωγής ασφαλίσεων τουλάχιστον κατά μια ποσοστιαία μονάδα υψηλότερο από τον ρυθμό ανόδου του παγκόσμιου εθνικού εισοδήματος.

Επισημαίνεται ότι ο θεσμός της ασφάλισης συνδέεται άμεσα με:

- τη διαμόρφωση της κρατικής πολιτικής στον τομέα της κοινωνικής ασφάλισης για σύνταξη και υγεία.
- την λειτουργία του πιστωτικού συστήματος.
- την πολιτική αντιμετώπισης τεχνολογικών, βιομηχανικών και περιβαλλοντολογικών κινδύνων.
- την αντιμετώπιση των φυσικών καταστροφών.
- τη διαμόρφωση της πολιτικής στον τομέα της υγείας και της ιατρικής περίθαλψης.
- την κάλυψη σημαντικών διαστάσεων του χρηματοοικονομικού κινδύνου των επιχειρήσεων.

Στα πλαίσια της νέας οικονομικής πραγματικότητας που τείνουν να δημιουργήσουν η απελευθέρωση και διεθνοποίηση των αγορών από τη μια μεριά, και η τεχνολογική πρόοδος από την άλλη, η διεύρυνση της ασφαλισιμότητας των κινδύνων, καθώς και η ανάπτυξη και ο εκσυγχρονισμός της ιδιωτικής ασφάλισης μπορούν να συμβάλλουν αποφασιστικά στην επιτυχή αντιμετώπιση καίριων μακροοικονομικών και κοινωνικών προβλημάτων. Η ασφαλισιμότητα των κινδύνων μπορεί να αποτελέσει τη διαχωριστική γραμμή για μια νέα «κατανομή εργασίας» μεταξύ της ιδιωτικής ασφάλισης και της ιδιωτικής οικονομίας από τη μία πλευρά, και του Κρατικού τομέα από την άλλη.

3.2. ΒΑΣΙΚΕΣ ΝΟΜΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ

Τα ασφαλιστήρια συμβόλαια είναι νομικά κείμενα που περιέχουν τις γενικές αρχές του νομοθετικού πλαισίου, που ρυθμίζει την ασφαλιστική σύμβαση και γενικότερα την ιδιωτική ασφάλιση. Εδώ θα εξετάσουμε μερικές βασικές νομικές αρχές που συναντούμε στα ασφαλιστήρια, τις βασικές απαιτήσεις, για να είναι ένα συμβόλαιο ισχυρό, καθώς και τα διακεκριμένα νομικά χαρακτηριστικά των ασφαλιστηρίων συμβολαίων.

ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΗΣ

Η αρχή αυτή είναι από τις βασικότερες ασφαλιστικές αρχές. Τα περισσότερα ασφαλιστήρια περιουσίας είναι συμβόλαια αποζημίωσης. Ένα συμβόλαιο αποζημίωσης ορίζει ότι ο ασφαλισμένος δεν δικαιούται να εισπράξει περισσότερα από τη ζημία του, δεν μπορεί δηλαδή, όπως χαρακτηριστικά αναφέρεται, να γίνει πλουσιότερος. Η αρχή της αποζημίωσης έχει δύο θεμελιώδεις σκοπούς:

1. Να εμποδίσει τον ασφαλισμένο να κερδίσει, από την ασφάλιση. Ο ασφαλισμένος δεν πρέπει να κερδίσει αν συμβεί ζημία, αλλά να αποκατασταθεί οικονομικά στην οικονομική κατάσταση που βρισκόταν πριν από αυτή. Για παράδειγμα, αν το σπίτι σας κοστίζει 30.000 euro και πάθει ζημία 6.000 euro θα παραβιαζόταν η αρχή της αποζημίωσης, αν αποζημιωνόσασταν για 30.000 euro γιατί τότε θα κερδίζατε από την ασφάλιση.

2. Να μειώσει τον ηθικό κίνδυνο. Αν κάποιοι μη έντιμοι ασφαλισμένοι μπορούν να κερδίσουν από μία ζημία, μπορεί και να την προκαλέσουν σκόπιμα, για να εισπράξουν την ασφάλιση. Αν η αποζημίωση δεν υπερβαίνει τη ζημία, ο ηθικός κίνδυνος μειώνεται.

ΚΑΝΟΝΑΣ ΤΗΣ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΗΣ ΑΞΙΑΣ

Η έννοια της πραγματικής αξίας σχετίζεται με την «αρχή της αποζημίωσης». Στην ασφάλιση περιουσίας, η μέθοδος αποζημίωσης βασίζεται στην πραγματική αξία της περιουσίας τη στιγμή της ζημίας, που υπολογίζεται ως εξής:

Πραγματική αξία = Κόστος αντικατάστασης - Απόσβεση

Αν και ο κανόνας της «πραγματικής αξίας» είναι ο συνήθης κανόνας αποζημίωσης στις ασφαλίσεις περιουσίας, άλλες διαδικασίες ακολουθούνται σε άλλους τύπους ασφάλισης.

Στην ασφάλιση ευθύνης τα καταβαλλόμενα ποσά είναι οι πραγματικές ζημίες που ο ασφαλισμένος υποχρεούται να πληρώσει για τον τραυματισμό ή τη ζημία κάποιου άλλου. Στην ασφάλιση των επιχειρήσεων, το καταβαλλόμενο ποσό βασίζεται συνήθως στην απώλεια κερδών, αυξημένη κατά τα έξοδα που τρέχουν, όταν η επιχείρηση κλείσει από ζημία που οφείλεται σε καλυπτόμενο κίνδυνο. Στις ασφαλίσεις ζωής, το καταβαλλόμενο (σε περίπτωση θανάτου) ποσό είναι το ποσό που αναγράφεται στο ασφαλιστήριο.

ΕΞΑΙΡΕΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΗΣ

Υπάρχουν διάφορες σημαντικές εξαιρέσεις από την «αρχή της αποζημίωσης», όπως:

- > ασφαλιστήριο αξίας (για αντικείμενα)
- > ασφάλιση σε κόστος αποκατάστασης
- > ασφάλιση ζωής

Ασφάλιση σε κόστος αποκατάστασης

Ασφάλιση σε κόστος αποκατάστασης σημαίνει ότι στον καθορισμό του ποσού αποζημίωσης δε γίνεται μείωση για απόσβεση.

Ασφάλιση ζωής

Ένα ασφαλιστήριο ζωής είναι ασφαλιστήριο ποσού, το οποίο καταβάλλεται στον δικαιούχο σε περίπτωση θανάτου του ασφαλισμένου. Για προφανείς λόγους η αρχή της αποζημίωσης δεν μπορεί να εφαρμοσθεί στην ανθρώπινη ζωή. Για το λόγο αυτό ο ορθότερος και σύγχρονος χαρακτηρισμός των ασφαλιστηρίων αυτών είναι «ασφαλιστήρια προσώπων» ή «ασφαλιστήρια ποσού».

ΑΡΧΗ ΤΟΥ ΑΣΦΑΛΙΣΙΜΟΥ ΣΥΜΦΕΡΟΝΤΟΣ

Η «αρχή του ασφαλισιμου συμφέροντος» καθορίζει ότι ο ασφαλισμένος πρέπει να βλάπτεται οικονομικά ή με άλλον τρόπο, αν συμβεί ζημία.

Για να είναι ισχυρά τα ασφαλιστήρια συμβόλαια, πρέπει να υπάρχει ασφαλισιμο συμφέρον. Διαφορετικά οι ασφαλισμένοι θα εισέπρατταν και χωρίς να γίνει ζημία, δηλαδή κάτι αντίθετο με το δημόσιο συμφέρον και την ηθική τάξη.

ΟΙ ΣΚΟΠΟΙ ΤΟΥ ΑΣΦΑΛΙΣΙΜΟΥ ΣΥΜΦΕΡΟΝΤΟΣ

Τα ασφαλιστήρια συμβόλαια πρέπει να διέπονται από την «αρχή του ασφαλισιμου συμφέροντος» για τους εξής λόγους:

- για να εμποδίζεται η κερδοσκοπία
- για να μειώνεται ο ηθικός κίνδυνος
- για να προσδιορίζεται η ζημία

Το ασφαλισιμο συμφέρον είναι απαραίτητο, για να εμποδίζεται η κερδοσκοπία αλλιώς θα είχαμε περιπτώσεις που θα ήταν ενάντια στο δημόσιο συμφέρον.

Στις ασφαλίσεις ζωής, η απαίτηση του ασφαλισιμου συμφέροντος μειώνει το κίνητρο δολοφονίας(μείωση ηθικού κινδύνου) του ασφαλισμένου για να εισπραχθεί το ασφάλισμα.

Το ασφαλισιμο συμφέρον μετρά το ποσό της ζημιάς του ασφαλισμένου. Στις ασφαλίσεις περιουσίας, τα περισσότερα συμβόλαια είναι συμβόλαια αποζημίωσης και μέτρο για την αποκατάσταση είναι το ασφαλισιμο συμφέρον του ασφαλισμένου.

ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΜΕΓΙΣΤΗΣ ΚΑΛΗΣ ΠΙΣΤΗΣ

Το ασφαλιστήριο συμβόλαιο βασίζεται στην αρχή της μέγιστης καλής πίστης. Αυτό σημαίνει ότι επιβάλλεται και στα δύο συμβαλλόμενα στο συμβόλαιο μέρη υψηλότερος βαθμός εντιμότητας από ότι σε άλλα συμβόλαια.

Η αρχή της μέγιστης καλής πίστης στηρίζεται στα εξής:

- δηλώσεις
- απόκρυψη γεγονότων
- δεσμεύσεις

Οι Δηλώσεις γίνονται από αυτόν που ζητά να ασφαλισθεί. Για παράδειγμα, όταν κάνετε αίτηση για ασφάλιση ζωής, σας κάνουν ερωτήσεις για την ηλικία, το βάρος, το επάγγελμα, την υγεία, το οικογενειακό ιστορικό κ.τ.λ.

Η έννοια των δηλώσεων αυτών είναι το ότι ο ασφαλιστής μπορεί να ακυρώσει το συμβόλαιο, αν η δήλωση είναι ουσιώδης για την ανάληψη του κινδύνου και την επέλευση της ζημίας ή εσφαλμένη.

Για παράδειγμα, ο Α κάνει αίτηση για ασφάλεια ζωής και δηλώνει στην αίτηση ότι δεν έχει επισκεφθεί γιατρό τα τελευταία πέντε χρόνια, αν και έχει κάνει εγχείρηση καρκίνου 6 μήνες πριν. Έχει, δηλαδή, κάνει δήλωση που είναι ψευδής και ουσιώδης. Αν ο Α πεθάνει, μετά την έκδοση του συμβολαίου, ο ασφαλιστής μπορεί να αρνηθεί τη καταβολή ασφαλισματος λόγω ψευδούς δήλωσης.

Αν όμως ο αιτών την ασφάλιση διατυπώσει γνώμη ή άποψη που αποδεικνύεται αργότερα λανθασμένη, ο ασφαλιστής πρέπει να αποδείξει, για να αρνηθεί την αποζημίωση, ότι ο αιτών είχε δόλο και σκοπό να εξαπατήσει.

ΓΕΝΙΚΟΙ ΟΡΟΙ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ

ΛΗΠΤΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ:

Εκείνος ή εκείνη που συνάπτει την ασφάλιση με την Εταιρία και καταβάλλει τα αντίστοιχα ασφαλιστρα.

ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΟΣ:

Εκείνος ή εκείνη επί της ζωής του οποίου συνάπτεται η ασφάλιση.

ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ:

Το πρόσωπο που έχει το δικαίωμα να εισπράξει το ασφαλισμα σε περίπτωση θανάτου του ασφαλισμένου προσώπου.

ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΟ:

Το ποσό που καταβάλλεται εφ' άπαξ ή περιοδικά από τον συμβαλλόμενο στην Εταιρία για την ασφάλιση που προβλέπει το ασφαλιστήριο συμβόλαιο.

ΑΣΦΑΛΙΣΜΑ:

Το ποσό που καταβάλλεται από την Εταιρία, είτε σε περίπτωση απώλειας της ζωής του ασφαλισμένου πριν από την λήξη της ασφαλίσεως, είτε σε περίπτωση επιβίωσης κατά την λήξη της ασφαλίσεως.

3.3. ΟΜΑΔΙΚΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΕΙΣ ΖΩΗΣ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑΣ

Οι περισσότερες μεγάλες επιχειρήσεις έχουν μία μεγάλη ποικιλία ομαδικών προγραμμάτων που παρέχουν οικονομική εξασφάλιση στους εργαζόμενους και τις οικογένειες τους.

Τα ομαδικά ασφαλιστήρια συνήθως χρηματοδοτούνται από τους εργοδότες και καταβάλλουν παροχές, αν οι εργαζόμενοι πεθάνουν, αρρωστήσουν, μείνουν ανίκανοι ή χάσουν το εισόδημά τους.

ΦΥΣΗ ΤΗΣ ΟΜΑΔΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ

Ομαδική ασφάλιση είναι μία μορφή ασφάλισης που δίνει παροχές σε έναν αριθμό ατόμων μέσω ενός συμβολαίου. Η ομαδική ασφάλιση διαφέρει από την ατομική ασφάλιση. Οι κυριότερες διαφορές είναι:

- κάλυψη πολλών ατόμων με ένα συμβόλαιο
- χαμηλό κόστος προστασίας
- δεν απαιτούνται αποδεικτικά ασφαλισιμότητας
- τιμολόγηση βάσει εμπειρίας

Αποτελεί ιδιαίτερο χαρακτηριστικό της ομαδικής ασφάλισης η κάλυψη πολλών ατόμων με ένα συμβόλαιο. Το βασικό αυτό συμβόλαιο συνάπτεται μεταξύ της ασφαλιστικής εταιρίας και του συμβαλλομένου για τα μέλη της ομάδας.

Δεύτερο χαρακτηριστικό της ομαδικής ασφάλισης είναι η χαμηλού κόστους προστασία στα μέλη της. Οι εργοδότες συνήθως πληρώνουν μέρος ή το σύνολο του κόστους ενώ τα έξοδα διαχείρισης του προγράμματος

μειώνεται σαν αποτέλεσμα των μεθόδων μαζικής διανομής. Τέλος η τιμολόγηση της ομάδας είναι εμπειρική. Εάν η ομάδα έχει επαρκές μέγεθος, η πραγματική εμπειρία των ζημιών είναι ο καθοριστικός παράγοντας της τιμολόγησης ασφαλιστρών.

ΟΜΑΔΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ ΖΩΗΣ

Τα ομαδικά προγράμματα ζωής συνήθως περιλαμβάνουν την ετησίως ανανεούμενη ασφάλιση ζωής, την ομαδική κάλυψη θανάτου από ατύχημα, μόνιμης ολικής ανικανότητας και μόνιμης μερικής ανικανότητας.

Η ετησίως ανανεούμενη ομαδική ασφάλιση είναι η πιο σημαντική μορφή ασφάλισης σήμερα. Η παρεχόμενη προστασία είναι σε ετήσια βάση και με χαμηλό κόστος για τους εργαζομένους. Συνήθως το πόσο αυτό της ασφάλισης ζωής ισούται με 12 ή 24 μισθούς. Η ασφάλιση διατηρείται όσο ο εργαζόμενος είναι μέλος της ομάδας.

Πολλά ομαδικά προγράμματα παρέχουν ομαδική κάλυψη θανάτου από ατύχημα, μόνιμη ολική ανικανότητα και μόνιμη μερική ανικανότητα κυρίως από ατύχημα. Πολλοί εργοδότες δίνουν μαζί με την ασφάλιση ζωής ομαδικές καλύψεις υγείας στο προσωπικό τους για να αντιμετωπίσει τα έξοδα από μη εργατικά ατυχήματα ή ασθένειες. Επίσης αρκετοί εργοδότες παρέχουν καλύψεις ανικανότητας που εξασφαλίζουν ένα μέρος των αποδοχών που χάνονται κατά την περίοδο ανικανότητας.

ΟΜΑΔΙΚΑ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

Σημαντική είναι η ανάπτυξη των ιδιωτικών συνταξιοδοτικών προγραμμάτων τα τελευταία χρόνια διεθνώς. Στην Αμερική το 56% των υπαλλήλων καλύπτεται από ιδιωτικά συνταξιοδοτικά προγράμματα ενώ στην Ευρωπαϊκή Ένωση συνεχώς αυξανόμενος ρυθμός ασφαρίζεται με τέτοια προγράμματα. Τα προγράμματα αυτά έχουν τεράστια κοινωνική και οικονομική σημασία. Σημαντικά ποσά καταβάλλονται σε συνταξιοδοτούμενους υπαλλήλους και στα εξαρτώμενα μέλη τους δημιουργώντας τους ένα αίσθημα ασφάλειας. Παράλληλα τα ιδιωτικά συνταξιοδοτικά προγράμματα είναι σημαντική πηγή κεφαλαίων για τις χρηματαγορές. Τα κεφάλαια αυτά επενδύονται σε ακίνητα, εργοστάσια, μηχανές και εξοπλισμό. Η ανάπτυξη των προγραμμάτων αυτών κατά χώρα έχει στενή σχέση με τη φορολογική τους

αντιμετώπιση από το κράτος. Στην Ελλάδα τα προγράμματα αυτά έχουν κάνει την εμφάνισή τους τα τελευταία χρόνια και είναι αρκετά πιο πίσω σε σχέση με τις άλλες ευρωπαϊκές χώρες.

ΗΛΙΚΙΑ ΑΠΟΧΩΡΗΣΗΣ – ΤΥΠΟΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

Το κάθε πρόσωπο έχει την δυνατότητα στον τομέα της ιδιωτικής ασφάλισης να προσαρμόσει τις εισφορές, τις καλύψεις και τις παροχές στα μέτρα του, όπως αυτό θέλει. Δηλαδή μπορεί να αυξομειώσει την ηλικία συνταξιοδότησης γνωρίζοντας ότι παράλληλα θα αλλάξουν οι εισφορές που θα καταβάλλει καθώς και οι παροχές. Σήμερα στην χώρα μας τα συνταξιοδοτικά προγράμματα προβλέπουν ως κανονική ηλικία αποχώρησης συνήθως τα 65, για την λήψη πλήρους παροχής.

Υπάρχουν δύο βασικοί τύποι συνταξιοδοτικών προγραμμάτων τα προγράμματα με «καθορισμένες εισφορές» και τα προγράμματα με «καθορισμένες παροχές». Ένα πρόγραμμα με καθορισμένες εισφορές είναι αυτό που το ποσοστό εισφορών είναι καθορισμένο αλλά η συνταξιοδοτική παροχή μεταβλητή, ενώ τα προγράμματα με καθορισμένες παροχές έχουν καθορίσει από την αρχή τις παροχές και η ασφαλιστική εταιρία έχει την δυνατότητα να μεταβάλει τις εισφορές για τον κάθε εργαζόμενο. Το καλύτερο βέβαια είναι να έχουν συμφωνηθεί από την αρχή του ασφαλιστικού συμβολαίου και οι εισφορές και οι καλύψεις. Η ασφαλιστική εταιρία σε αυτή την περίπτωση θα πρέπει να έχει υπολογίσει όλες τις παραμέτρους (π.χ. πληθωρισμός) από την έναρξη του ασφαλιστικού συμβολαίου.

3.4 ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΙΕΣ – ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

Οι εταιρίες με τις οποίες επιλέξαμε να ασχοληθούμε είναι οι εξής:

- ΦΟΙΝΙΞ ΜΕΤΡΟΛΙΦΕ ΕΜΠΟΡΙΚΗ
- ALICO
- ΑΣΠΙΣ ΠΡΟΝΟΙΑ
- INTERAMERICAN A.E.
- ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΠΙΣΤΗ

Από τα προγράμματα που παρέχουν οι εταιρίες εμείς θα κοιτάξουμε κυρίως τα προγράμματα παροχής ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης και τα προγράμματα τα συνταξιοδοτικά.

3.4.1. ΦΟΙΝΙΞ METROLIFE ΕΜΠΟΡΙΚΗ

ΠΑΡΟΧΕΣ ΥΓΕΙΑΣ

Η εταιρία προσπαθεί να παρέχει ένα ολοκληρωμένο σύστημα καλύψεων και υπηρεσιών από τις οποίες ο πελάτης θα μπορεί να επιλέξει αυτές που πιστεύει ότι ικανοποιούν τις απαιτήσεις του. Στόχος κάθε ιδιωτικής εταιρίας είναι να παρέχει τις καλύτερες υπηρεσίες στους πελάτες της. Έτσι η εταιρία παρέχει:

- 24ωρη τηλεφωνική υπηρεσία αναγγελίας συμβάντων
- 24ωρη εξυπηρέτηση και παροχή ιατρικών συμβουλών
- συντονισμό πρόσβασης στις υπηρεσίες υγείας σε δίκτυο Νοσοκομείων στην Ελλάδα και το εξωτερικό καθώς και δίκτυο ιατρών και διαγνωστικών κέντρων, δίκτυο φαρμακείων και φυσιοθεραπευτικών κέντρων
- επισκέψεις ιατρών στο σπίτι
- υγειονομική αερομεταφορά

Η εταιρία παρέχει και ορισμένα επιδόματα για τις περιπτώσεις που ο πελάτης τους χρειάζεται ιατροφαρμακευτική ή νοσοκομειακή περίθαλψη.

Το Νοσοκομειακό επίδομα προβλέπει την παροχή ημερήσιου νοσοκομειακού επιδόματος στον ασφαλισμένο και τα προστατευόμενα μέλη στην περίπτωση νοσηλείας τους από ατύχημα ή ασθένεια. Επιπλέον το πρόγραμμα παρέχει στον ασφαλισμένο και στην ασφαλισμένη σύζυγό του επίδομα ανάρρωσης.

Η Εξωνοσοκομειακή Περίθαλψη προβλέπει την καταβολή των πραγματοποιηθέντων εξόδων εξωνοσοκομειακής περίθαλψης (γιατροί, φάρμακα, διαγνωστικές εξετάσεις) του ασφαλισμένου και των προστατευόμενων μελών συνεπεία ατυχήματος ή ασθένειας, σε ετήσια βάση.

Προληπτικός έλεγχος (check-up) παρέχετε στον κυρίως ασφαλισμένο και στην ασφαλισμένη σύζυγό του και δίνει την δυνατότητα να πραγματοποιήσουν προληπτικό ιατρικό έλεγχο μια φορά το χρόνο σε συμβεβλημένα με την εταιρεία διαγνωστικά κέντρα.

Η Νοσοκομειακή Περίθαλψη και Εξωνοσοκομειακή Ιατρική Βοήθεια παρέχετε σε 24ωρη βάση στον ασφαλισμένο και τα προστατευόμενα μέλη, σε περίπτωση ατυχήματος ή ασθένειας.

Νοσοκομειακή και Εξωνοσοκομειακή Περίθαλψη.

Η κάλυψη αυτή παρέχει:

- Δίκτυο συμβεβλημένων ιατρών όλων των ειδικοτήτων για απεριόριστες ιατρικές επισκέψεις ετησίως στα ιατρεία τους.
- Δίκτυο συμβεβλημένων διαγνωστικών κέντρων για απεριόριστες μικροβιολογικές και διαγνωστικές εξετάσεις ετησίως.
- Απεριόριστη νοσοκομειακή περίθαλψη.
- Νοσηλεία στο εξωτερικό κατά 80% και μέχρι του ανωτάτου ποσού κάλυψης.

Η Νοσοκομειακή Περίθαλψη παρέχει απεριόριστη κάλυψη δαπανών κατά περίπτωση. Υπάρχει εκπιπτόμενο ποσό κατά περίπτωση νοσηλείας. Η κάλυψη στο εξωτερικό παρέχεται κατά 85% μέχρι ενός ποσού ανάλογα με τη θέση νοσηλείας.

ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΙΚΕΣ ΠΑΡΟΧΕΣ

Η ασφάλιση με σκοπό την συνταξιοδότηση διασφαλίζει την καταβολή μηνιαίας σύνταξης στον ασφαλισμένο για το συνολικό χρονικό διάστημα επιβίωσής του. Τα συνταξιοδοτικά προγράμματα παρέχουν τη δυνατότητα επιλογής, σταθερού ή αυξανόμενου ποσού μηνιαίας σύνταξης, όπως επίσης και τη συμμετοχή του πελάτη στα κέρδη που θα προκύψουν από την απόδοση των επενδυόμενων κεφαλαίων.

Η εταιρεία παρέχει η επιπλέον δυνατότητα στον ασφαλιζόμενο να επιλέξει μεταξύ περιοδικού και εφάπαξ ασφαλιστρού. Επίσης προσφέρει τη δυνατότητα επιλογής μηνιαίας ή εφάπαξ καταβολής του συσσωρευμένου κεφαλαίου (ή συνδυασμού τους) στην έναρξη της συνταξιοδότησης καθώς και τη δυνατότητα στον πελάτη, στην περίπτωση δυσάρεστου περιστατικού, να μεταβιβάζει αυτόματα τη μηνιαία σύνταξη, ολόκληρη ή ποσοστό αυτής, στους δικαιούχους που θα ορίσει, ισοβίως ή για περιορισμένο χρονικό διάστημα. Ο Συμβαλλόμενος έχει τη δυνατότητα εξαγοράς του προγράμματος συνταξιοδότησης, εάν το επιθυμεί. Τα συνταξιοδοτικά προγράμματα δέχονται επιπλέον καλύψεις (προσθήκες) για την αντιμετώπιση των πιθανών δυσμενών συνεπειών στην περίπτωση ατυχήματος ή ασθένειας.

Τα Συνταξιοδοτικά προγράμματα σας παρέχουν:

- Εγγυημένη, ισόβια μηνιαία σύνταξη με έναρξη συνταξιοδότησης από το 55^ο έτος της ηλικίας σας και για το ποσό που εσείς επιλέγετε.
- Δυνατότητα καταβολής εφάπαξ ή περιοδικού ασφαλιστρού (εξάμηνιο-ετήσιο) ή περιοδικού ασφαλιστρού προκαθορισμένης περιόδου, με ελάχιστο ετήσιο ασφάλιστρο € 300.
- Καταβολή στους δικαιούχους που έχουν ορισθεί, των καθαρών ασφαλιστρών που έχουν καταβληθεί αλλά και των συσσωρευμένων κερδών που μπορούν να προκύψουν από την υπεραπόδοση της επένδυσης των μαθηματικών αποθεμάτων, σε περίπτωση απώλειας ζωής του ασφαλισμένου από ατύχημα ή ασθένεια, η οποία επέρχεται πριν την έναρξη της συνταξιοδότησης.
- Δυνατότητα επιλογής κόστους συνταξιοδοτικού προγράμματος, το οποίο μπορεί να παραμένει σταθερό για όλο το διάστημα της ασφάλισης ή να αναπροσαρμόζεται ανάλογα με την επιθυμία σας κατά 2% ή 3% προσφέροντάς σας πληθωριστικές αναπροσαρμογές.
- Δυνατότητα έκτακτων καταβολών με ελάχιστο ποσό 600 € για την αύξηση των συσσωρευμένων κεφαλαίων άρα και της ισόβιας εγγυημένης μηνιαίας σύνταξής σας.
- Δυνατότητα καταβολής των επιπλέον συσσωρευμένων ποσών από τις υπεραποδόσεις των επενδύσεων των μαθηματικών αποθεμάτων, εφόσον αυτές προκύψουν.
- Δυνατότητα επιλογής καταβολής στον ασφαλισμένο ή ισόβιας εγγυημένης μηνιαίας σύνταξης ή εφάπαξ ποσού ή συνδυασμού τους.
- Δυνατότητα προσδιορισμού εγγυημένης περιόδου (βεβαίας περιόδου) η οποία προβλέπει την καταβολή εγγυημένης μηνιαίας σύνταξης, στους δικαιούχους που έχουν ορισθεί από τον ασφαλισμένο, στην περίπτωση που αποβιώσει κατά τη διάρκεια της εγγυημένης περιόδου συνταξιοδότησης και η οποία θα τους καταβάλλεται για το συγκεκριμένο, προεπιλεγμένο, χρονικό διάστημα 5, 10 ή 15 ετών.
- Δυνατότητα καταβολής οικογενειακού επιδόματος με τη μορφή μηνιαίας σύνταξης στην οικογένεια του ασφαλισμένου, σε περίπτωση απώλειας της ζωής του η οποία επέρχεται πριν την προκαθορισμένη ημερομηνία συνταξιοδότησης και η οποία διαρκεί μέχρι την ημερομηνία που αρχίζει η συνταξιοδότησή του.

- Δυνατότητα καταβολής μηνιαίου επιδόματος για 2 χρόνια στον ασφαλισμένο, στη περίπτωση που καταστεί ολικά ανίκανος να ασκήσει την συγκεκριμένη εργασία ή άλλη αντίστοιχη των προσόντων και της μόρφωσής του.
- Δυνατότητα καταβολής μηνιαίας σύνταξης αναπηρίας στον ασφαλισμένο στη περίπτωση που έχει παρέλθει η 2ετία και παραμένει μόνιμα ολικά ανίκανος για οποιαδήποτε εργασία. Η μηνιαία αυτή σύνταξη καταβάλλεται συνεχώς μέχρι και την προκαθορισμένη ημερομηνία έναρξης καταβολής της ισόβιας εγγυημένης μηνιαίας σύνταξης στον ασφαλισμένο.
- Δυνατότητα απαλλαγής πληρωμής ασφαλιστρών συνέπεια μόνιμης ολικής ανικανότητας από ατύχημα ή ασθένεια.

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΕΙΣΦΟΡΕΣ ΚΑΙ ΠΑΡΟΧΕΣ

Έχοντας ως παράδειγμα ένα άντρα και μία γυναίκα ηλικίας 30 ετών που η διάρκεια πληρωμής του συμβολαίου είναι 35 χρόνια. Τα ποσά των ασφαλιστρών καθώς και το ποσό της σύνταξης φαίνονται στους παρακάτω πίνακες.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ 1 ^ο – ΑΝΔΡΑΣ 30 ΕΤΩΝ	
ΗΛΙΚΙΑ ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΟΥ	30 ΕΤΩΝ
ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΠΛΗΡΩΜΗΣ	35 ΕΤΗ
ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΝΑΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΟΥ ΣΥΝΤΑΞΗΣ ΓΗΡΑΤΟΣ	3%
ΤΡΟΠΟΣ ΠΛΗΡΩΜΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΩΝ	ΕΤΗΣΙΩΣ

	ΚΟΣΤΟΣ ΕΤΗΣΙΩΣ(ΤΟΝ 1 ^ο ΧΡΟΝΟ)	ΜΗΝΙΑΙΑ ΠΑΡΟΧΗ
ΕΓΓΥΗΜΕΝΗ ΣΥΝΤΑΞΗ ΓΗΡΑΤΟΣ	666,65€	440€
ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΟ ΕΠΙΔΟΜΑ		440€
ΣΥΝΤΑΞΗ ΑΝΑΠΗΡΙΑΣ		440€

Το συνολικό κόστος του προγράμματος ανά έτος ανέρχεται σε 1064,88€ ενώ ανά μήνα ανέρχεται σε 88,74€.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ 2 ^ο – ΓΥΝΑΙΚΑ 30 ΕΤΩΝ	
ΗΛΙΚΙΑ ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΟΥ	30 ΕΤΩΝ
ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΠΛΗΡΩΜΗΣ	35 ΕΤΗ
ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΝΑΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΟΥ ΣΥΝΤΑΞΗΣ ΓΗΡΑΤΟΣ	3%
ΤΡΟΠΟΣ ΠΛΗΡΩΜΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΩΝ	ΕΤΗΣΙΩΣ

	ΚΟΣΤΟΣ ΕΤΗΣΙΩΣ(ΤΟΝ 1 ^ο ΧΡΟΝΟ)	ΜΗΝΙΑΙΑ ΠΑΡΟΧΗ
ΕΓΓΥΗΜΕΝΗ ΣΥΝΤΑΞΗ ΓΗΡΑΤΟΣ	733,49€	440€
ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΟ ΕΠΙΔΟΜΑ		440€
ΣΥΝΤΑΞΗ ΑΝΑΠΗΡΙΑΣ		440€

Το συνολικό κόστος του προγράμματος ανά έτος ανέρχεται σε 1030,87€ ενώ ανά μήνα ανέρχεται σε 85,91€.

Στις παραπάνω παροχές ο ασφαλισμένος με ένα πρόσθετο κόστος 490€ ετησίως μπορεί να προσθέσει και όλες τις παροχές υγείας που προσφέρει η εταιρία.

3.4.2. ALICO AIG LIFE

ΙΑΤΡΟΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΘΑΛΨΗ – ΠΑΡΟΧΕΣ ΥΓΕΙΑΣ

Η εταιρία αυτή είναι Αμερικανικών συμφερόντων από τις μεγαλύτερες στις ΗΠΑ. Η εταιρία παρέχει όσο αφορά τις παροχές υγείας, την δυνατότητα πρόσβασης για τους ασφαλισμένους της σε ιατρικά κέντρα των ΗΠΑ.

Το κόστος για την ασφάλιση στην ALICO είναι 36€ το χρόνο αλλά με το ποσό αυτό σου παρέχει μόνο την διάγνωση από τα κέντρα των ΗΠΑ. Όλο το υπόλοιπο κόστος επιβαρύνει τον ασφαλισμένο. Με αυτό το πρόγραμμα σου δίνει επίσης χρηματική αποζημίωση σε περίπτωση νοσηλείας 30€ ημερησίως και προσφέρεται συνήθως σαν πρόσθετο σε κάποιο άλλο πρόγραμμα περίθαλψης.

Η πλήρης ιατροφαρμακευτική περίθαλψη στην ALICO κοστίζει 503€ το χρόνο με όλες τις καλύψεις καθώς και με πληρωμή των νοσηλίων στην

Ελλάδα, ενώ στο εξωτερικό σου καλύπτει μέχρι και το 85% των εξόδων. Επίσης η εταιρία δικαιολογεί και εξωνοσοκομειακή περίθαλψη σε ιδιωτικό ιατρό.

Σαν επιπλέον παροχή η εταιρία με ένα πρόσθετο κόστος των 60 το χρόνο μπορεί να προσφέρει αποζημίωση μέχρι 150.000 σε περίπτωση σοβαρού τροχαίου ατυχήματος όταν στον ασφαλιζόμενο θα προκύψει μόνιμη και ολική ανικανότητα. Γενικά στην ALICO μπορεί ο ασφαλιζόμενος να παραμετρωποιήσει το ασφαλιστήριο του και να το προσαρμόσει όπως αυτός θέλει.

ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

Στα συνταξιοδοτικά προγράμματα η εταιρία δίνει την δυνατότητα στον ασφαλιζόμενο να επιλέξει την ηλικία που θα πάρει σύνταξη καθώς και το ποσό αυτής και να προσαρμόσει τις εισφορές του ανάλογα με τις απαιτήσεις του. Επίσης δίνει την δυνατότητα ο ασφαλισμένος να επιλέξει μεταξύ ενός εφάπαξ ποσού ή μίας ισόβιας μηνιαίας Σύνταξης ή το συνδυασμό και τον δύο. Παρακάτω μπορούμε να δούμε ένα παράδειγμα για ένα άτομο που έχει ασφαλιστεί στην ηλικία των 30 ετών και θα πάρει σύνταξη στην ηλικία των 65 ετών.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΑΝΔΡΑΣ ΗΛΙΚΙΑΣ 30 ΕΤΩΝ ΠΟΥ ΘΑ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΘΕΙ ΜΕΤΑ ΑΠΟ 35 ΧΡΟΝΙΑ	
ΠΛΗΡΩΤΕΟ ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΟ	1200€ ΕΤΗΣΙΩΣ ή 106€ ΜΗΝΙΑΙΩΣ
ΑΠΟΔΟΧΕΣ	
ΜΗΝΙΑΙΑ ΣΥΝΤΑΞΗ	743€

Στο παραπάνω παράδειγμα βλέπουμε ότι ένας άνδρας ηλικίας 30 ετών θέλοντας να συνταξιοδοτηθεί στα 65 του θα πρέπει να καταβάλει ασφάλιστρα 1200€ το χρόνο ή 106€ τον μήνα. Οι μηνιαίες αποδοχές του μετά από 35 χρόνια θα είναι 743€. Ο ασφαλισμένος έχει την δυνατότητα να επιλέξει να πάρει ένα εφάπαξ ποσό που για το παραπάνω παράδειγμα θα ανέρχεται σε 10.4863€. Όλα τα παραπάνω ποσά τα έχει υπολογίσει η εταιρία εφόσον έχει απόδοση στις επενδύσεις της 6% κάθε χρόνο. Τα παραπάνω ποσά είναι κυμαινόμενα αλλά δεν μπορούν να είναι λιγότερο από 475€ για την ισόβια μηνιαία σύνταξη και 66304€ για το εφάπαξ. Η ALICO δίνει την δυνατότητα

εφόσον το επιθυμεί ο πελάτης της να κάνει συνδυασμό του συνταξιοδοτικού προγράμματος με κάποιο επενδυτικό πρόγραμμα ή να το συνδυάσει με αμοιβαία κεφάλαια της εταιρίας.

3.4.3. ΑΣΠΙΣ ΠΡΟΝΟΙΑ

ΙΑΤΡΟΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΘΑΛΨΗ – ΠΑΡΟΧΕΣ ΥΓΕΙΑΣ

Η ΑΣΠΙΣ ΠΡΟΝΟΙΑ στα προγράμματα υγείας παρέχει τα εξής:

- Απεριόριστες ιατρικές επισκέψεις σε συμβεβλημένα ιατρεία με συμμετοχή 6€ ανά επίσκεψη
- Απεριόριστες ιατρικές επισκέψεις στο σπίτι με συμμετοχή 18€ ανά επίσκεψη
- Απεριόριστες διαγνωστικές εξετάσεις
- Δωρεάν ετήσιο προληπτικό έλεγχο (check up)
- Εξετάσεις προγεννητικού ελέγχου
- Δωρεάν επισκέψεις για εμβόλια παιδιών
- Κάλυψη εξόδων νοσηλείας 100% στην Ελλάδα, 80% ΗΠΑ – Καναδά, 90% στις υπόλοιπες χώρες
- Ανώτατο όριο κάλυψης ανά έτος 370000€ με αύξηση του ορίου με την πάροδο της πενταετίας
- Κάλυψη σε μονάδα εντατικής θεραπείας
- Αμοιβές χειρουργού
- Αμοιβή αποκλειστικής νοσοκόμας
- Επείγουσα αερομεταφορά
- Επίδομα τοκετού ή κάλυψη βάσει εξόδων νοσηλείας
- Κατ' οίκον νοσηλεία από κινητές μονάδες με εξειδικευμένο προσωπικό
- Φυσικοθεραπεία σε συμβεβλημένα φυσιοθεραπευτήρια για την αποθεραπεία του ασθενή μετά από ασθένεια ή ατύχημα με συμμετοχή 6€
- Οδοντιατρική κάλυψη με δωρεάν επισκέψεις σε συμβεβλημένα οδοντιατρικά κέντρα για κάθε είδους οδοντιατρική φροντίδα

Η τιμολόγηση του προγράμματος με όλες τις παραπάνω καλύψεις είναι η ακόλουθη:

ΚΑΛΥΨΗ	ΕΤΗΣΙΑ ΚΑΘΑΡΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΑ
ΒΑΣΙΚΗ ΑΣΦΑΛΕΙΑ	95,96€
ΙΑΤΡΟΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΘΑΛΨΗ	262,79€
ΣΥΝΟΛΟ	358,75€
ΕΤΗΣΙΕΣ ΕΠΙΒΑΡΥΝΣΕΙΣ	39,44€
ΤΕΛΙΚΟ ΕΤΗΣΙΟ ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΟ	398,19€

Η χρέωση για την βασική ασφάλεια προβλέπει την καταβολή του ποσού των 30000€ στους δικαιούχους του ασφαλισμένου σε περίπτωση θανάτου πριν από την λήξη της ασφάλειας.

ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

Στα συνταξιοδοτικά προγράμματα της εταιρίας ο ασφαλιζόμενος έχει την δυνατότητα να επιλέξει την ηλικία που θα πάρει σύνταξη καθώς και το ποσό της και να προσαρμοστούν οι εισφορές του ανάλογα με τις απαιτήσεις του. Επίσης έχει την δυνατότητα να επιλέξει μεταξύ ενός εφάπαξ ποσού ή μίας ισόβιας μηνιαίας Σύνταξης ή το συνδυασμό και τον δύο. Παρακάτω μπορούμε να δούμε ένα παράδειγμα για ένα άτομο που έχει ασφαλιστεί στην ηλικία των 35 ετών και θα πάρει σύνταξη στην ηλικία των 65 ετών. Το παρακάτω πρόγραμμα περιλαμβάνει συνδυασμό εφάπαξ και ισόβιας μηνιαίας σύνταξης:

ΠΙΝΑΚΑΣ 1^{ος} – ΑΝΔΡΑΣ 35 ΕΤΩΝ			
ΕΤΗΣΙΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΑ	ΗΛΙΚΙΑ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΗΣ	ΙΣΟΒΙΑ ΜΗΝΙΑΙΑ ΣΥΝΤΑΞΗ	ΕΦΑΠΑΞ
614,70€	65	74,06€	11.519,35€

ΠΙΝΑΚΑΣ 2 ^{ος} – ΑΝΔΡΑΣ 35 ΕΤΩΝ			
ΕΤΗΣΙΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΑ	ΗΛΙΚΙΑ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΗΣ	ΙΣΟΒΙΑ ΜΗΝΙΑΙΑ ΣΥΝΤΑΞΗ	ΕΦΑΠΑΞ
1024,50€	65	123,43€	19.198,82€

ΠΙΝΑΚΑΣ 3 ^{ος} – ΓΥΝΑΙΚΑ 35 ΕΤΩΝ			
ΕΤΗΣΙΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΑ	ΗΛΙΚΙΑ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΗΣ	ΙΣΟΒΙΑ ΜΗΝΙΑΙΑ ΣΥΝΤΑΞΗ	ΕΦΑΠΑΞ
663,31€	65	74,08€	12.429,85€

ΠΙΝΑΚΑΣ 4 ^{ος} – ΓΥΝΑΙΚΑ 35 ΕΤΩΝ			
ΕΤΗΣΙΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΑ	ΗΛΙΚΙΑ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΗΣ	ΙΣΟΒΙΑ ΜΗΝΙΑΙΑ ΣΥΝΤΑΞΗ	ΕΦΑΠΑΞ
1105,51€	65	123,47€	20.716,41€

Στην περίπτωση που δεν έχουμε συνδιασμό και εφάπαξ καταβολής και σύνταξης αλλά έχουμε μόνο ισόβια μηνιαία σύνταξη τα παραπάνω ποσά διαμορφώνονται ως εξής:

ΠΙΝΑΚΑΣ 5 ^{ος} – ΑΝΔΡΑΣ 35 ΕΤΩΝ		
ΕΤΗΣΙΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΑ	ΗΛΙΚΙΑ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΗΣ	ΙΣΟΒΙΑ ΜΗΝΙΑΙΑ ΣΥΝΤΑΞΗ
614,70€	65	300€

ΠΙΝΑΚΑΣ 6 ^{ος} – ΑΝΔΡΑΣ 35 ΕΤΩΝ		
ΕΤΗΣΙΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΑ	ΗΛΙΚΙΑ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΗΣ	ΙΣΟΒΙΑ ΜΗΝΙΑΙΑ ΣΥΝΤΑΞΗ
1024,50€	65	500€

ΠΙΝΑΚΑΣ 6 ^{ος} – ΓΥΝΑΙΚΑ 35 ΕΤΩΝ		
ΕΤΗΣΙΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΑ	ΗΛΙΚΙΑ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΗΣ	ΙΣΟΒΙΑ ΜΗΝΙΑΙΑ ΣΥΝΤΑΞΗ
663,31€	65	300€

ΠΙΝΑΚΑΣ 7 ^{ος} – ΑΝΔΡΑΣ 35 ΕΤΩΝ		
ΕΤΗΣΙΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΑ	ΗΛΙΚΙΑ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΗΣ	ΙΣΟΒΙΑ ΜΗΝΙΑΙΑ ΣΥΝΤΑΞΗ
1105,51€	65	500€

Επίσης η ΑΣΠΙΣ ΠΡΟΝΟΙΑ σου δίνει την δυνατότητα της εξαγοράς του συμβολαίου σε οποιοδήποτε συνταξιοδοτικό πρόγραμμα οποιαδήποτε χρονική στιγμή (την μετατροπή του σε εφάπαξ ποσό).

3.4.4. INTERAMERICAN

ΙΑΤΡΟΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΘΑΛΨΗ – ΠΑΡΟΧΕΣ ΥΓΕΙΑΣ

Το πρόγραμμα υγείας της interamerican καλύπτει τον ασφαλισμένο για όσες υπηρεσίες υγείας χρειασθεί, αρκεί να έχουν παραχθεί μέσω του δικτύου ιατρών, διαγνωστικών κέντρων ή νοσηλευτικών ιδρυμάτων που συνεργάζονται με την εταιρία. Οι υπηρεσίες αναφέρονται αναλυτικά παρακάτω:

- Ιατρικές επισκέψεις
- Διαγνωστικές εξετάσεις
- Ετήσιος προληπτικός έλεγχος
- Παροχές μητρότητας
- Έξοδα νοσηλείας
- Αμοιβή χειρουργού-ιατρού
- Άμεση ιατρική βοήθεια
- Υγειονομική μεταφορά παθόντος

ΙΑΤΡΙΚΕΣ ΕΠΙΣΚΕΨΕΙΣ

Κάθε ασφαλισμένος ή εξαρτώμενο μέλος καλύπτεται για έναν συγκεκριμένο αριθμό ιατρικών επισκέψεων κατά έτος, ανάλογα με την ηλικία του. Το κόστος αυτών των επισκέψεων καλύπτεται κατά 100% και η πληρωμή των ιατρών γίνεται κατ' ευθείαν από την εταιρία. Ακόμα καλύπτεται κατά 100% το κόστος των ιατρικών πράξεων και διαγνωστικών εξετάσεων που πραγματοποιούνται στα ιατρεία των συνεργαζομένων ιατρών χωρίς κανένα περιορισμό. Εάν κριθεί απαραίτητο από τον ιατρό του συντονιστικού κέντρου οι ανωτέρω επισκέψεις μπορούν να πραγματοποιηθούν κατ' οίκον, κατά τις μεταμεσονύκτιες ώρες ή τις αργίες, με μία μικρή συμμετοχή του ασφαλιζόμενου.

ΔΙΑΓΝΩΣΤΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ

Καλύπτεται κατά 100% και χωρίς κανένα περιορισμό το κόστος των διαγνωστικών εξετάσεων που έχουν γίνει σε διαγνωστικό κέντρο του δικτύου και για τις οποίες έχει παραπέμψει τον ασφαλιζόμενο ιατρός του δικτύου.

ΕΤΗΣΙΟΣ ΠΡΟΛΗΠΤΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ

Κάθε ασφαλιζόμενος άνω των 20 ετών καλύπτεται για ορισμένες προκαθορισμένες διαγνωστικές εξετάσεις ανάλογα με την ηλικία και το φύλο του καθώς και για μία κλινική εξέταση από ιατρό του δικτύου. Κατά την επίσκεψη αυτή εάν κριθεί απαραίτητο από τον ιατρό μπορεί να παραπέμψει τον ασφαλιζόμενο να κάνει και άλλες εξετάσεις.

ΠΑΡΟΧΗ ΜΗΤΡΟΤΗΤΑΣ

Μετά από μήνες συνεχούς ασφάλισης, σε περίπτωση κύησης, κάθε ασφαλιζόμενη δικαιούται ένα πακέτο διαγνωστικών εξετάσεων για τον προγεννητικό έλεγχο καθώς και την κάλυψη της παρακολούθησης της κύησης από ιατρό του δικτύου. Επίσης μετά από 24 μήνες συνεχούς ασφάλισης σε περίπτωση τοκετού κάθε ασφαλιζόμενη δικαιούται ένα επίδομα 1467,35€.

ΕΞΟΔΑ ΝΟΣΗΛΕΙΑΣ

Εάν ιατρός του δικτύου παραπέμψει τον ασφαλιζόμενο για νοσηλεία τότε καλύπτονται τα έξοδα που θα πραγματοποιηθούν σε θέση νοσηλείας Β κατά το 80%. Αν όμως συμμετέχει στα έξοδα νοσηλείας του ασφαλιζόμενου και ο κύριος φορέας κοινωνικής ασφάλισης, τότε καλύπτεται το 100% της διαφοράς. Στην περίπτωση που ο ασφαλιζόμενος επιλέξει να νοσηλευτεί σε ένα από τα ειδικά συμβεβλημένα νοσοκομεία η εταιρία καλύπτει το 100% των εξόδων.

Εάν ο ασφαλιζόμενος παραπεμφθεί για νοσηλεία και επιλέξει να νοσηλευτεί στο εξωτερικό το ανώτατο όριο κάλυψης εξόδων για δωμάτιο και διατροφή είναι 440,20€ ανά ημέρα. Από τα υπόλοιπα αναγνωριζόμενα έξοδα καλύπτεται το 80%. Θεωρούμε αξιόλογο να αναφέρουμε ότι η συμμετοχή του ασφαλιζόμενου δεν μπορεί να ξεπεράσει συνολικά για όλες τις νοσηλείες που μπορούν να συμβούν μέσα σε ένα έτος το ποσό των 2934,70€.

Σε περίπτωση που ο ασφαλιζόμενος νοσηλευθεί χωρίς να έχει παραπεμφθεί από ιατρό του δικτύου τότε εκπίπτουν τα πρώτα 293,47€ και καλύπτεται το 60% του υπόλοιπου ποσού. Από αυτή την περίπτωση εξαιρούνται τα επείγοντα περιστατικά.

ΑΜΟΙΒΗ ΧΕΙΡΟΥΡΓΟΥ

Εάν ιατρός του δικτύου παραπέμψει τον ασφαλιζόμενο για χειρουργική επέμβαση καλύπτεται το 100% της αμοιβής του χειρουργού και του αναισθησιολόγου.

Σε περίπτωση που ο ασφαλιζόμενος χειρουργηθεί χωρίς να έχει παραπεμφθεί από ιατρό του δικτύου, τότε συμμετέχει στην αμοιβή του χειρουργού κατά 40% όπως και στα υπόλοιπα έξοδα νοσηλείας.

ΑΝΩΤΑΤΑ ΟΡΙΑ – ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ

Το συνολικό ανώτατο όριο κάλυψης εξόδων εντός του νοσοκομείου είναι 29.3470,29€ κατ' έτος για την Ελλάδα και το εξωτερικό αθροιστικά.

Με την κάλυψη άμεσης ιατρικής βοήθειας παρέχονται τα εξής:

- Πραγματοποίηση ή συντονισμός της υγειονομικής μεταφοράς του ασφαλισμένου σε περίπτωση επείγοντος περιστατικού

- Επαναπατρισμός συνταξιδευόντων μελών της οικογένειας
- Χορήγηση εισιτηρίου μετάβασης και επιστροφής στενού συγγενή για ανάληψη της φροντίδας ανήλικων παιδιών.
- Πρόσθετη κάλυψη για έξοδα νοσηλείας στο εξωτερικό εάν οφείλεται σε αιφνίδια ασθένεια ή ατύχημα
- Χορήγηση εισιτηρίου μετάβασης και επιστροφής στενού συγγενή στον τόπο νοσηλείας.
- Μεταφορά σορού

Μέσω του συντονιστικού κέντρου της « γραμμής υγείας » παρέχονται τα εξής:

- Ιατρικές συμβουλές και καθοδήγηση για την αντιμετώπιση προβλημάτων υγείας
- Πληροφορίες για την λειτουργία και την χρήση του δικτύου υπηρεσιών υγείας

Σε περίπτωση ολικής ανικανότητας του ασφαλιζόμενου από ατύχημα ή ασθένεια περισσότερο από 6 μήνες το πρόγραμμα παραμένει σε πλήρη ισχύ χωρίς να χρειασθεί άλλη καταβολή ασφαλίσεων σε όλη την διάρκεια της ανικανότητας.

Σε περίπτωση ξαφνικής ασθένειας ή ατυχήματος του ασφαλιζόμενου ενώ βρίσκεται μακριά από τον τόπο της μόνιμης διαμονής του στην Ελλάδα, η εταιρία με δικά της μέσα ή μέσα τρίτων αναλαμβάνει την ασφαλή και υπεύθυνη μεταφορά του, από το κέντρο υγείας, νοσοκομείο ή κλινική όπου του παρασχέθηκαν οι πρώτες βοήθειες στο κατάλληλο για την περίπτωση του νοσοκομείο. Η μεταφορά γίνεται αποκλειστικά και μόνο με ιατρικά κριτήρια. Η εταιρία αναλαμβάνει επιπλέον την οργάνωση και τα έξοδα για τον επαναπατρισμό των μη παθόντων εξαρτημένων μελών της οικογένειας του. Στην περίπτωση απώλειας ζωής του ασφαλιζόμενου η εταιρία δίνει 5000€ στον δικαιούχο που έχει ορίσει ο πρώτος.

ΚΟΣΤΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ(ΠΑΡΟΧΕΣ ΥΓΕΙΑΣ)

Το κόστος του παραπάνω προγράμματος της εταιρίας φαίνεται από τον παρακάτω πίνακα για ένα άτομο ηλικίας 25 ετών και για ένα άτομο ηλικίας 35 ετών χωρίς να έχουν κάποιο πρόβλημα υγείας.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1 ^{ος} – ΑΤΟΜΟ 25 ΕΤΩΝ (ετησίως)	
ΚΑΘΑΡΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΑ	801,67€
ΕΞΟΔΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ	50,13€
Φ.Κ.Ε.	74,00€
ΧΑΡΤΟΣΗΜΟ	22,22€
INTERAMERICAN ΒΟΗΘΕΙΑΣ	40,00€
ΣΥΝΟΛΟ	988,02€

ΠΙΝΑΚΑΣ 2 ^{ος} – ΑΤΟΜΟ 35 ΕΤΩΝ (ετησίως)	
ΚΑΘΑΡΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΑ	720,06€
ΕΞΟΔΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ	50,13€
Φ.Κ.Ε.	64,00€
ΧΑΡΤΟΣΗΜΟ	20,02€
INTERAMERICAN ΒΟΗΘΕΙΑΣ	40,00€
ΣΥΝΟΛΟ	894,21€

ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

Τα συνταξιοδοτικά προγράμματα της interamerican δίνουν τη δυνατότητα να επιλέξει κάποιος την ηλικία που θα πάρει σύνταξη καθώς και το ποσό της και να προσαρμοστούν οι εισφορές του ανάλογα με τις απαιτήσεις του. Επίσης έχει την δυνατότητα ο ασφαλιζόμενος να επιλέξει μεταξύ ενός εφάπαξ ποσού ή μίας ισόβιας μηνιαίας Σύνταξης ή το συνδυασμό και τον δύο. Η εταιρία και στο συνταξιοδοτικό της πρόγραμμα απαλλάσσει τον ασφαλιζόμενο από τα ασφάλιστρα σε περίπτωση ολικής ανικανότητας από ατύχημα ή από ασθένεια με το πρόγραμμα να παραμένει σε πλήρη ισχύ. Παρακάτω μπορούμε να δούμε παραδείγματα για ένα άτομο που έχει ασφαλιστεί στην ηλικία των 35 ετών και θα πάρει σύνταξη στην ηλικία των 60 ετών καθώς και για ένα άτομο που έχει ασφαλιστεί στην ηλικία των 25 ετών και θα πάρει επίσης και αυτός σύνταξη στην ηλικία των 60 ετών. Το ποσό της σύνταξης έχουμε υπολογίσει να είναι 700€ μηνιαίως.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1 ^{ος} - ΗΛΙΚΙΑ 25 ΕΤΩΝ ΜΕ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΠΛΗΡΩΜΩΝ 35 ΕΤΗ	
ΙΣΟΒΙΑ ΜΗΝΙΑΙΑ ΣΥΝΤΑΞΗ ΣΤΗ ΛΗΞΗ	700,00€
ΕΦΑΠΑΕ ΣΤΗ ΛΗΞΗ	128.071,05€

ΑΞΙΑ ΕΞΑΓΟΡΑΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΠΡΙΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΛΗΞΗ ΤΟΥ	
ΕΤΟΣ	ΑΞΙΑ ΕΞΑΓΟΡΑΣ
03	3.327,17€
06	9.898,60€
09	17.578,33€
10	20.407,98€
15	36.109,03€
20	53.856,36€
25	74.739,81€
30	99.290,38€
35	128.071,05€

ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΑ(ετήσια)	
ΚΑΘΑΡΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΑ	2.218,51€
ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΥ	30,00€
Φ.Κ.Ε.	2,00€
ΧΑΡΤΟΣΗΜΟ	54,01€
ΣΥΝΟΛΟ	2304,52€

Έτσι βλέπουμε ότι το κόστος του προγράμματος σε αυτή την περίπτωση είναι 2.304,52€ ετησίως ή 192,04€ τον μήνα.

ΠΙΝΑΚΑΣ 2 ^{ος} - ΗΛΙΚΙΑ 35 ΕΤΩΝ ΜΕ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΠΛΗΡΩΜΩΝ 25 ΕΤΗ	
ΙΣΟΒΙΑ ΜΗΝΙΑΙΑ ΣΥΝΤΑΞΗ ΣΤΗ ΛΗΞΗ	700,00€
ΕΦΑΠΑΕ ΣΤΗ ΛΗΞΗ	114.615,61€

ΑΞΙΑ ΕΞΑΓΟΡΑΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΠΡΙΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΛΗΞΗ ΤΟΥ	
ΕΤΟΣ	ΑΞΙΑ ΕΞΑΓΟΡΑΣ
03	5.177,34€
06	15.331,83€
09	27.186,69€
10	31.551,43€
15	55.729,08€
20	82.921,84€
25	114.615,61€

ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΑ(ετήσια)	
ΚΑΘΑΡΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΑ	3.399,23€
ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΥ	30,00€
Φ.Κ.Ε.	3,00€
ΧΑΡΤΟΣΗΜΟ	84,37€
ΣΥΝΟΛΟ	3.514,60€

Έτσι βλέπουμε ότι το κόστος του προγράμματος σε αυτή την περίπτωση είναι 3514,60€ ετησίως ή 292,88€ τον μήνα.

3.4.5. ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΠΙΣΤΗ

Η ευρωπαϊκή πίστη ιδρύθηκε το 1977 και λειτουργεί σήμερα με 75 καταστήματα και γραφεία πωλήσεων σε ολόκληρη την Ελλάδα. Διατηρεί ένα δίκτυο πωλήσεων από 1800 συνεργάτες. Η εταιρία απασχολεί περισσότερους από 170 υπαλλήλους για την εξυπηρέτηση παραπάνω από 180.000 πελάτες.

Η εταιρία για να κάνει ασφάλιση είτε για ιατροφαρμακευτική περίθαλψη είτε για συνταξιοδοτικό πρόγραμμα περνάει τον ασφαλιζόμενο από πλήρης ιατρικές εξετάσεις.

Σε περίπτωση που ο πελάτης επιλέξει την ασφάλιση μηνιαίου εισοδήματος προστασίας της οικογένειας, η Ευρωπαϊκή πίστη θα καταβάλει κάθε μήνα στους δικαιούχους που θα ορίσει ο ασφαλισμένος ένα καθορισμένο ποσό, υπό την μορφή μηνιαίας σύνταξης. Η έναρξη καταβολής του συγκεκριμένου ποσού ορίζεται από την στιγμή που συμβεί απώλεια ζωής του

ασφαλισμένου. Η συγκεκριμένη καταβολή παρέχεται στους δικαιούχους μέχρι τη λήξη της ασφάλισης.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΥΓΕΙΑΣ «ΙΠΠΟΚΡΑΤΗΣ»

Στο πρόγραμμα αυτό της εταιρίας παρέχονται οι παρακάτω παροχές:

- Κεφάλαιο σε περίπτωση θανάτου 2.934,70€
- Ανώτατο ποσό νοσοκομειακής κάλυψης 6.000,00€ κατά περίπτωση
- Παροχή δωματίου και τροφής για νοσηλεία μέχρι 75,00€ ημερησίως
- Παροχή μητρότητας για ποσό 300,00€ μετά από 24 μήνες συνεχούς ασφάλισης
- Κάλυψη μικροεπεμβάσεων μέχρι του ποσού των 300,00€ εντός νοσηλευτικού ιδρύματος
- Κάλυψη θανάτου από ατύχημα 4.402,05€
- Ιατροφαρμακευτικά έξοδα από ατύχημα μέχρι του ποσού 225€

ΠΙΝΑΚΑΣ 1 ^{ος} – ΕΤΗΣΙΑ ΜΙΚΤΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΥΓΕΙΑΣ		
ΗΛΙΚΙΑ	ΑΝΔΡΕΣ	ΓΥΝΑΙΚΕΣ
20	169,17€	214,62€
25	173,47€	218,29€
30	179,06€	222,89€
35	186,33€	228,75€
40	195,73€	236,31€
45	208,01€	324,50€
50	256,54€	337,46€
55	278,94€	355,26€

ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΑΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

Η εταιρία παρέχει περίθαλψη με το πρόγραμμα αυτό σε περίπτωση που ο ασφαλιζόμενος εισαχθεί σε νοσηλευτικό ίδρυμα για νοσηλεία ως εσωτερικός ασθενής. Η εταιρία θα καταβάλει αποζημίωση ίση με το σύνολο των αναγνωρισμένων δαπανών μείον το εκπιπτόμενο ποσό και μέχρι του ποσού που δαπάνησε. Επίσης καλύπτονται μικροεπεμβάσεις μέχρι του ποσού των

150,00€ που δεν χρήζουν νοσηλεία σε νοσηλευτικά ιδρύματα. Σε περίπτωση που χρειαστεί νοσηλεία στο εξωτερικό η εταιρία θα καλύψει τα έξοδα μέχρι του ποσού των 176080,00€.

ΠΙΝΑΚΑΣ 2 ^{ος} – ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΑ ΓΙΑ ΕΥΡΕΙΑ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΑΚΗ ΠΕΡΙΘΑΛΨΗ				
	I	II	III	IV
ΑΝΩΤΑΤΟ ΠΟΣΟ ΚΑΤΑ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ	6.000,00€	9.000,00€	12.000,00€	15.000,00€
ΕΚΠΙΠΤΟΜΕΝΟ	300,00€	450,00€	600,00€	750,00€
ΔΩΜΑΤΙΟ ΚΑΙ ΤΡΟΦΗ ΗΜΕΡΗΣΙΩΣ	75,00€	90,00€	120,00€	150,00€
ΠΑΡΟΧΗ ΜΗΤΡΟΤΗΤΑΣ	300,00€	450,00€	600,00€	750,00€

ΠΙΝΑΚΑΣ 3 ^{ος} – ΕΤΗΣΙΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΑ					
ΦΥΛΛΟ	ΗΛΙΚΙΑ	ΠΟΣΑ ΣΕ ΕΥΡΩ			
ΑΝΔΡΑΣ	19-45	88,77	147,53	196,92	246,96
	46-60	114,60	172,71	228,55	286,02
	61-64	143,30	215,96	285,69	357,68
ΓΥΝΑΙΚΑ	19-40	129,13	193,69	258,25	303,45
	41-60	192,40	201,76	268,91	335,73
	61-64	240,50	252,44	336,38	419,66
ΠΑΙΔΙΑ	ΕΩΣ 18	55,52	82,96	110,73	138,49

ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

Η εταιρία παρέχει συνταξιοδοτικά προγράμματα που μπορεί κάποιος να τα συνδυάσει με κάποιο πρόγραμμα υγείας ή και μόνο το συνταξιοδοτικό πρόγραμμα. Επίσης ο ασφαλιζόμενος έχει στην δυνατότητα εξαγοράς οποιουδήποτε προγράμματος οποιαδήποτε στιγμή το θελήσει. Τα παρακάτω ποσά αναφέρονται μόνο στο συνταξιοδοτικό πρόγραμμα χωρίς καμία άλλη παροχή.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1 ^{ος} – ΑΝΔΡΑΣ 30 ΕΤΩΝ ΜΕ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ 35	
ΕΤΗΣΙΑ ΚΑΘΑΡΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΑ	ΜΗΝΙΑΙΕΣ ΑΠΟΔΟΧΕΣ ΣΤΗΝ ΛΗΞΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΥ
216,50€	300,00€
505,16€	700,00€
721,67€	1.000,00€

ΠΙΝΑΚΑΣ 2 ^{ος} – ΑΝΔΡΑΣ 35 ΕΤΩΝ ΜΕ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ 30	
ΕΤΗΣΙΑ ΚΑΘΑΡΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΑ	ΜΗΝΙΑΙΕΣ ΑΠΟΔΟΧΕΣ ΣΤΗΝ ΛΗΞΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΥ
197,05€	300,00€
459,70€	700,00€
656,72€	1.000,00€

ΠΙΝΑΚΑΣ 3 ^{ος} – ΑΝΔΡΑΣ 25 ΕΤΩΝ ΜΕ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ 40	
ΕΤΗΣΙΑ ΚΑΘΑΡΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΑ	ΜΗΝΙΑΙΕΣ ΑΠΟΔΟΧΕΣ ΣΤΗΝ ΛΗΞΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΥ
281,50€	300,00€
656,71€	700,00€
938,17€	1.000,00€

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ

Σκοπός του προγράμματος αυτού είναι η διασφάλιση ενός σταθερού εισοδήματος και η προστασία του από κάθε πιθανό κίνδυνο. Το πρόγραμμα αυτό παρέχει:

- Ισόβια σύνταξη με την συμπλήρωση του 65^{ου} έτους με επιστροφή ασφαλιστρών σε περίπτωση απώλειας ζωής πριν την συνταξιοδότηση
- Μηνιαίο εισόδημα ισόποσο με την ισόβια σύνταξη μέχρι την ηλικία των 65 ετών σε περίπτωση που κάποιο ατύχημα ή ασθένεια οδηγήσουν σε μόνιμη ή ολική ανικανότητα προς εργασία

- Απαλλαγή περαιτέρω πληρωμής ασφαλιστρών στην περίπτωση μόνιμης ολικής ανικανότητας
- Μηνιαίο εισόδημα ισόποσο με την ισόβια σύνταξη μέχρι και 2 χρόνια στην περίπτωση που κάποιο ατύχημα ή ασθένεια προκαλέσουν πρόσκαιρη ανικανότητα εργασίας
- Συμμετοχή στην υπεραπόδοση που προέρχεται από την επένδυση του μαθηματικού αποθέματος

Τα πλεονεκτήματα του προγράμματος αυτού είναι τα εξής:

- Ολική προστασία εισοδήματος από κάθε πιθανό κίνδυνο διακοπής του
- Εγγυημένη ισόβια σύνταξη
- Ανταγωνιστικό ασφάλιστρο εισόδου αφού το ασφάλιστρο του προγράμματος αυξάνεται με μέσο ετήσιο ρυθμό 2,2% έως 2,7% ανάλογα με την ηλικία του ασφαλισμένου

ΚΟΣΤΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ - ΑΡΧΙΚΑ ΕΤΗΣΙΑ ΜΙΚΤΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΑ

Τα παρακάτω ποσά είναι υπολογισμένα για παροχή μηνιαίας σύνταξης 700€ και 100€

ΠΙΝΑΚΑΣ 4^{ος}

ΗΛΙΚΙΑ	ΠΟΣΑ ΣΕ ΕΥΡΩ ΓΙΑ ΕΝΑΡΞΗ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΗΣ ΣΤΟ 65 ^ο ΕΤΟΣ ΓΙΑ ΠΑΡΟΧΗ ΣΥΝΤΑΞΗΣ 700€	ΠΟΣΑ ΣΕ ΕΥΡΩ ΓΙΑ ΕΝΑΡΞΗ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΗΣ ΣΤΟ 65 ^ο ΕΤΟΣ ΓΙΑ ΠΑΡΟΧΗ ΣΥΝΤΑΞΗΣ 100€
20	1.044,40 €	149,20€
21	1.085,70 €	155,10€
22	1.129,10 €	161,30€
23	1.175,30 €	167,90€
24	1.225,00 €	175,00€
25	1.277,50 €	182,50€
26	1.334,20 €	190,60€
27	1.394,40 €	199,20€
28	1.459,50 €	208,50€
29	1.529,50 €	218,50€
30	1.604,40 €	229,20€
31	1.684,90 €	240,70€
32	1.776,60 €	253,80€

33	1.875,30 €	267,90€
34	1.981,70 €	283,10€
35	2.096,50 €	299,50€
36	2.237,20 €	319,60€
37	2.372,30 €	338,90€
38	2.520,00 €	360,00€
39	2.681,00 €	383,00€
40	2.857,40 €	408,20€
41	3.075,10 €	439,30€
42	3.304,70 €	472,10€
43	3.556,70 €	508,10€
44	3.836,00 €	548,00€
45	4.146,10 €	592,30€
46	4.537,40 €	648,20€
47	4.898,60 €	699,80€
48	5.303,20 €	757,60€
49	5.761,00 €	823,00€
50	6.281,80 €	897,40€

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ

ΟΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΗΣ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

4.1. ΚΥΡΙΟΤΕΡΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΠΟΥ ΕΠΗΡΕΑΖΟΥΝ ΤΗ ΔΥΝΑΜΙΚΗ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

Το Ελληνικό σύστημα κοινωνικής ασφάλισης βρίσκεται σε μία φάση ωρίμανσης, η οποία χαρακτηρίζεται από την επίδραση εσωτερικών και εξωτερικών παραγόντων. Οι κυριότεροι παράγοντες που επηρεάζουν τη δυναμική του συστήματος είναι:

α) Η γήρανση του πληθυσμού και η συνεχώς φθίνουσα αναλογία πληθυσμού σε παραγωγικές ηλικίες προς τον πληθυσμό άνω από 65 χρόνων.

Δημογραφικά δεδομένα και προβολές Eurostat 2000-2050 (χιλ. άτομα)							
	2000	2010	2020	2030	2040	2050	
Πληθυσμός (χιλιάδες)	10.543	10.768	10.806	10.710	10.562	10.231	
Άτομα (χιλιάδες):							
Άνω των 65	1.820	2.073	2.297	2.582	2.943	3.100	
Άνω των ορίων ΙΚΑ	2.143	2.391	2.654	2.980	3.336	3.410	
Άνω των 75	708	1.001	1.125	1.263	1.470	1.679	
Μεταξύ 20 και 65	6.423	6.553	6.415	6.195	5.730	5.276	
Κάτω των 20	2.300	2.143	2.094	1.933	1.889	1.855	
Ως ποσοστό του πληθυσμού:							
Άτομα 65+	17,3%	19,2%	21,3%	24,1%	27,9%	30,3%	
Άνω των ορίων ΙΚΑ	20,3%	22,2%	24,6%	27,8%	31,6%	33,3%	
Άτομα 75+	6,7%	9,3%	10,4%	11,8%	13,9%	16,4%	

Πηγή: Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών / Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, Η Ελληνική Έκθεση Στρατηγικής για τις Συντάξεις: Παραρτήματα, Αθήνα, Σεπτέμβριος 2002, σ. 47.

Ο αριθμός των ατόμων στις ηλικίες συνταξιοδότησης θα αυξηθεί ως το 2040 περίπου κατά 50% συγκριτικά με το 2000, ακολουθώντας τις αυξητικές εξελίξεις της περιόδου 1970-2000.

Την ίδια περίοδο ο αριθμός των ατόμων που θα είναι στις ηλικίες εργασίας προβλέπεται να μειωθεί περίπου κατά 13%. Αποτέλεσμα αυτού θα είναι η δραματική μείωση της αναλογίας εργαζομένων προς συνταξιούχους από 2,39 που είναι σήμερα, κάτω από 1,2 μετά το 2040.

β) Η ένταξη στοιχείων κοινωνικής αλληλεγγύης στη λειτουργία του συστήματος (διατήρηση των κατωτάτων ορίων συντάξεων, επέκταση του Επιδόματος Κοινωνικής Αλληλεγγύης Συνταξιούχων).

γ) Οι εξελίξεις στην αγορά εργασίας (μείωση της ανεργίας, αύξηση της απασχόλησης, μεταφορά ασφαλισμένων από τον ΟΓΑ στο ΙΚΑ και στον ΟΑΕΕ).

δ) Το καθεστώς πρόωρων συνταξιοδοτήσεων.

ε) Η εξέλιξη των μηχανισμών αύξησης των συντάξεων και τύποποίησης του ποσοστού αναπλήρωσης.

Η μεταρρύθμιση του ασφαλιστικού συστήματος αποτελεί πλέον αναγκαίο μηχανισμό για τον εκσυγχρονισμό του ελληνικού μοντέλου κοινωνικής προστασίας. Οι τεχνικές της μεταρρύθμισης επικεντρώνονται σε τρία κύρια επίπεδα:

α) Το πρώτο επίπεδο αφορά την ενίσχυση του κοινωνικού ρόλου του συστήματος μέσω της εξασφάλισης της επάρκειας των ασφαλιστικών παροχών για τις σημερινές και τις επερχόμενες γενεές.

β) Το δεύτερο επίπεδο αφορά την οικονομική βιωσιμότητα της κοινωνικής ασφάλισης μέσω ενίσχυσης των εσόδων και μείωσης των δαπανών.

γ) Το τρίτο επίπεδο αφορά τη διοικητική αναδιοργάνωση των ασφαλιστικών φορέων.

Ήδη για την προώθηση μεταρρυθμιστικών παρεμβάσεων και στα τρία επίπεδα έχουν υιοθετηθεί αντίστοιχα μέτρα που σχηματοποιούνται ως εξής:

- κατοχύρωση των κατωτάτων ορίων συντάξεων και αναβάθμιση της αγοραστικής τους δύναμης θέσπιση οργάνων για την παρακολούθηση της οικονομικής λειτουργίας του συστήματος
- λειτουργικός εκσυγχρονισμός των φορέων κοινωνικής ασφάλισης και αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών
- καταγραφή και αξιολόγηση της ασφαλιστικής λειτουργίας των φορέων (βεβαίωση και είσπραξη των εισφορών, μητρώα ασφαλισμένων, τήρηση ασφαλιστικών εισφορών, μητρώα ασφαλισμένων, τήρηση ασφαλιστικών λογαριασμών, έκδοση συνταξιοδοτικών αποφάσεων κλπ)
- κατάργηση μικρών Ταμείων και ενσωμάτωσή τους σε μεγαλύτερες ενότητες
- αξιοποίηση της κινητής και ακίνητης περιουσίας των ταμείων
- θεσμοθέτηση των επαγγελματικών ταμείων.

Το ελληνικό κράτος χρειάζεται εκσυγχρονισμό στο μοντέλο κοινωνικής ασφάλειας το οποίο εντάσσεται στο πλαίσιο της ευρύτερης συζήτησης σε ευρωπαϊκό επίπεδο για την κατοχύρωση του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Μοντέλου και στο πεδίο της ασφαλιστικής προστασίας (όπως κατοχυρώθηκε πλέον με τις Αποφάσεις των Ευρωπαϊκών Συμβουλίων του Laeken και του Goteborg για τους κοινούς στόχους και τις μεθόδους εργασίας στον τομέα των συντάξεων).¹

4.2. ΤΙ ΑΛΛΑΖΕΙ ΓΙΑ ΑΥΤΟΥΣ ΠΟΥ ΘΑ ΥΠΟΒΑΛΛΟΥΝ ΑΙΤΗΣΗ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΗΣ ΜΕΣΑ ΣΤΟ 2005.

Οι αλλαγές που θα ισχύουν για αυτούς που θα υποβάλλουν αίτηση συνταξιοδότησης μέσα στο 2005 αναφέρονται στην εγκύκλιο 120/2004 που παραρτήματος.

4.3. ΤΙ ΑΛΛΑΖΕΙ ΓΙΑ ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΟΥΣ ΚΑΙ ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΟΥΣ

Η αύξηση των ορίων ηλικίας κατά 6μηνες από το 2004 για όσους θεμελιώσουν δικαίωμα συνταξιοδότησης μέσα στο 2004 είναι μια από τις βασικές αλλαγές που επιφέρει η κλιμακούμενη ασφαλιστική μεταρρύθμιση

¹ Πηγή: Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών / Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, Η Ελληνική Έκθεση Στρατηγικής για τις Συντάξεις, Αθήνα, Σεπτέμβριος 2002, σ.12.

μέχρι και το 2007 όπου πλέον όλοι θα συνταξιοδοτούνται στο 65 έτος της ηλικίας τους . Ειδικότερα η αύξηση των ορίων ηλικίας κατά 6 μήνες αφορά τους ασφαλισμένους στο Δημόσιο, στις ΔΕΚΟ, στις τράπεζες, στον ΟΑΕΕ στο ΤΣΠΕΑΘ (δημοσιογράφοι), στο ταμείο Νομικών, στο ΤΣΜΕΔΕ (μηχανικοί) κ.ά. Η συγκεκριμένη ρύθμιση δεν αφορά τους ασφαλισμένους του ΙΚΑ, του ΟΓΑ και του ΤΕΒΕ οι οποίοι ήδη συνταξιοδοτούνται με την συμπλήρωση του 65^{ου} έτους της ηλικίας τους .

ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΑΥΞΗΣΕΙΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ

Σύμφωνα τώρα με τις επιμέρους νομοθετικές ρυθμίσεις και τροποποιήσεις το 2004 θα γίνουν αυξήσεις στις συντάξεις των παρακάτω κατηγοριών συνταξιούχων και είναι εκτός των αυξήσεων που θα προβλέπει η εισοδηματική πολιτική του 2004.

ΑΝΑΛΥΤΙΚΟΤΕΡΑ:

ΕΚΑΣ

Αυξάνεται κατά 27% το Επίδομα Κοινωνικής Αλληλεγγύης (ΕΚΑΣ) Τα νέα ποσά του ΕΚΑΣ θα είναι 140 ευρώ το ανώτατο (από 111,18 ευρώ) και 35,3 ευρώ το κατώτατο (οι ενδιάμεσες κλίμακες, δηλ. 105,9 ευρώ και 70,6 ευρώ θα δοθούν, επίσης, με βάση τα εισοδηματικά κριτήρια που θα καθορίσει το υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών).

ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΟΙ ΔΗΜΟΣΙΟΥ

Αυξάνονται οι κύριες συντάξεις των συνταξιούχων δημοσίων υπαλλήλων και συνταξιούχων μέχρι 28,17 ευρώ το μήνα, σε εφαρμογή του Ν.3075/2002 που προβλέπει την επέκταση του επιδόματος των 176 ευρώ και κατά 1% οι επικουρικές συντάξεις των δημοσίων υπαλλήλων που είναι χαμηλότερες του 20% των συντάξιμων αποδοχών (όσα ταμεία χορηγούν επικουρική σύνταξη 18% από 1/1/2004, η σύνταξη θα είναι 19%).

ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΟΙ ΤΡΑΠΕΖΩΝ –ΔΕΚΟ

Οι συντάξεις των συνταξιούχων των ταμείων τραπεζών, ΟΤΕ και ΔΕΗ θα αυξηθούν μέσα από την σταδιακή ενσωμάτωση της ΑΤΑ των

προηγούμενων ετών (Σε 5 δόσεις συνολικά, με καταβολή της πρώτης δόσης από 1/1/2004).

ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΟΙ ΝΑΤ

Αυξάνεται από 62,5% σε 65% το ποσοστό αναπλήρωσης και οι συντάξεις των ήδη συνταξιούχων του ΝΑΤ. Θα ακολουθήσουν άλλες δύο αυξήσεις, το 2005 και το 2006, έτσι ώστε οι συντάξεις του ΝΑΤ να φτάσουν σε ποσοστό αναπλήρωσης 70%.

ΣΥΝΤΑΞΕΙΣ ΟΓΑ

Οι βασικές συντάξεις του ΟΓΑ αυξάνονται από 1/1/2004 κατά 30 ευρώ, και από 170 ευρώ που είναι σήμερα θα φθασουν τα 200 ευρώ.

4.4. ΠΟΙΑ ΘΑ ΕΙΝΑΙ ΤΑ ΤΑΜΕΙΑ ΚΥΡΙΑΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΑΠΟ ΤΟ 2008.

Με ανακοίνωση του υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων διευκρινίζεται ότι κατόπιν συμφωνίας με τους κοινωνικούς εταίρους, «όπως προβλέπεται και από το Ν.3029/02, έως τις 31.12.2008 θα δημιουργηθούν οκτώ Ταμεία Κύριας Ασφάλισης:

- **ΙΚΑ – ΕΤΑΜ**
- **Δημοσίων Υπαλλήλων**
- **ΟΑΕΕ – Ελευθέρων Επαγγελματιών**
- **ΟΓΑ:** Αγροτών και επ αμοιβή απασχολούμενων στον πρωτογενή τομέα
- **ΤΣΜΕΔΕ:** Διπλωματούχων Μηχανικών κ.λ.π.
- **ΤΣΑΥ:** Γιατρών, Φαρμακοποιών
- **Ταμείο Νομικών:** Δικηγόρων, Δικαστικών κ.λ.π.
- **Ταμείο ή Ταμεία Τύπου**

Ο ΟΑΠ – ΔΕΗ και το Ταμείο της Τράπεζας της Ελλάδας, παραμένουν ως έχουν λόγω των ιδιομορφιών που παρουσιάζουν.

Επίσης προβλέπεται η ένταξη του Ταμείου των πρώην Εργαζομένων της Ιονικής και Λαϊκής Τράπεζας στο ΙΚΑ καθώς και ο κλάδος σύνταξης του ΤΑΠ - ΟΤΕ (ασφαλισμένοι ΟΤΕ – ΕΛΤΑ – ΟΣΕ) θα έχει ενταχθεί στο ΙΚΑ – ΕΤΑΜ».

4.5. ΕΠΙΛΟΓΗ ΦΟΡΕΑ-ΝΕΟΙ ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΟΙ

Σύμφωνα με το άρθρο 39 του Ν. 2084/92 οι νέοι ασφαλισμένοι εκείνοι δηλαδή που εισέρχονται στην παραγωγική διαδικασία (στην αγορά εργασίας) για πρώτη φορά από 1/1/93 και μετά και δεν έχει προϋπάρξει ασφάλιση σε άλλο φορέα Κύριας Ασφάλισης, θα υπάγονται υποχρεωτικά μόνο σε ένα Φορέα Κύριας Ασφάλισης ή το Δημόσιο, σε ένα φορέα επικουρικής Ασφάλισης, σε ένα φορέα ασθένειας και ένα φορέα ασφάλισης πρόνοιας.

Εάν συντρέχουν προϋποθέσεις για την υποχρεωτική ασφάλιση σε περισσότερους από ένα φορείς λόγω παράλληλης απασχόλησης, θα ασφαλιζονται υποχρεωτικά μόνο στον ένα φορέα τον οποίο θα επιλέγουν με σχετική δήλωση τους εντός προθεσμίας έξι μηνών από την έναρξη της δεύτερης απασχόλησης. Εφ' όσον όμως το επιθυμούν, τα πρόσωπα αυτά δύνανται να ασφαλιστούν προαιρετικά και σε περισσότερους του ενός φορείς, αν αυτό προβλέπεται από την ισχύουσα νομοθεσία, ύστερα από σχετική αίτηση που υποβάλλεται στον αρμόδιο φορέα εντός της παραπάνω προθεσμίας. Στην περίπτωση αυτή υποχρεούνται στην καταβολή του συνόλου των ασφαλιστικών εισφορών των προβλεπομένων από τις ισχύουσες διατάξεις του φορέα (εγκ. 40/98)

ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΟ ΣΤΑΔΙΟ

Ειδικά για τα πρόσωπα τα οποία μέχρι 23/12/97 είχαν χάσει ή δεν άσκησαν το δικαίωμα επιλογής δόθηκε με το άρθρο 16 του Ν. 2556/97 νέα εξαμήνη προθεσμία η οποία άρχιζε από τις 24/12/97 και έληγε 24-6-98, για να υποβάλλουν σχετική δήλωση επιλογής.

Στις περιπτώσεις που ο φορέας επιλογής δεν ήταν το ΤΕΒΕ, οι καταβληθείσες εισφορές μέχρι την υποβολή της δήλωσης επιλογής δεν επιστρέφονται και ο αντίστοιχος χρόνος είναι ισχυρός χρόνος ασφάλισης. Εάν όμως είχαν καταλογισθεί από το ΤΕΒΕ εισφορές με πράξεις επιβολής χωρίς να εισπραχθούν, οι πράξεις αυτές πρέπει να ακυρωθούν. Εάν δεν είχε υποβληθεί δήλωση επιλογής εντός του εξαμήνου και το ΤΕΒΕ ήταν πρώτος φορέας ασφάλισης, παραμένει υποχρεωτικά στην ασφάλιση του Ταμείου και διαγράφεται από τον άλλο ασφαλιστικό φορέα.

Αντίθετα αν το ΤΕΒΕ είναι δεύτερος ασφαλιστικός φορέας και έχει παρέλθει άπρακτη η εξάμηνη προθεσμία, υποβάλλει δε αίτημα εξαιρέσεως μετά τις 24/6/98 τότε τυχόν καταβληθείσες εισφορές μετά την 1/7/98 επιστρέφονται.

ΑΝΑΛΗΨΗ ΔΕΥΤΕΡΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ ΜΕΤΑ ΤΟ Ν. 2556/97

Από της ισχύος του Ν. 2556/97 και εφόσον ο ασφαλιζόμενος έχει δικαίωμα επιλογής θα πρέπει να το ασκήσει εντός 6 μηνών από την ανάληψη της δεύτερης δραστηριότητας. Αν μέσα στην ανωτέρω οριζόμενη προθεσμία δεν ασκηθεί το δικαίωμα επιλογής από τον ασφαλισμένο, τότε καθίσταται υποχρεωτική η ασφάλιση στον φορέα εκείνο που υπάγεται η πρώτη κάθε φορά αναληφθείσα εργασία.

Στην περίπτωση αυτή εάν το ΤΕΒΕ είναι δεύτερος φορέας υποχρεούται στην διαγραφή του ασφαλισμένου από το Ταμείο, λόγω κακής υπαγωγής και επιστρέφονται τυχόν καταβληθείσες εισφορές, εφόσον υποβληθεί και σχετική βεβαίωση από τον άλλο φορέα

4.6. ΕΠΙΛΟΓΗ ΦΟΡΕΑ ΓΙΑ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΥΠΑΓΟΜΕΝΕΣ ΣΤΟΝ Ο.Α.Ε.Ε. (ΤΕΒΕ) – ΙΚΑ

Παρατηρείται συχνά μεγάλος προβληματισμός από τις υπηρεσίες του Ταμείου όταν νέοι ασφαλισμένοι υποβάλλουν δήλωση επιλογής φορέα για δραστηριότητες υπαγόμενες στον Ο.Α.Ε.Ε. (ΤΕΒΕ) και στο ΙΚΑ. Κι' αυτό γιατί στο ΙΚΑ δεν είναι πάντα συνεχής η ασφάλιση και πρέπει να διευκρινιστεί ότι κάθε φορά που δημιουργείται ασφάλιση σε δεύτερο φορέα (π.χ. ΙΚΑ) έχει ο ασφαλισμένος το δικαίωμα επιλογής αυτού εντός εξάμηνου. Συνεπώς θα ερευνάται κάθε φορά εάν η ασφάλιση στο ΙΚΑ είναι συνεχής ή διακοπτόμενη και θα ζητείται η σχετική βεβαίωση του άλλου φορέα από την οποία θα φαίνεται ότι πρόκειται για νεοεισερχόμενο στην ασφάλιση από 1/1/93 και θα περιλαμβάνει αναλυτικά τα χρονικά διαστήματα ασφάλισης καθώς και το ότι συνεχίζει ασφαλισμένος κατά την ημερομηνία έκδοσης της βεβαίωσης.

Σε περίπτωση μη συμπλήρωσης της ανωτέρω βεβαίωσης ΙΚΑ ως προς τα χρονικά διαστήματα θα ζητούνται βιβλιάρια ενσήμων ΙΚΑ και βεβαίωση εργοδότη για τη συνέχιση της δραστηριότητας από τον ίδιο τον ασφ/νο.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ

α) Ασφαλισμένος στο ΤΕΒΕ από 2/98, αναλαμβάνει δραστηριότητα υπαγόμενη στην ασφάλιση του ΙΚΑ από 1/3/99 και δεν υπέβαλε δήλωση επιλογής εντός εξαμήνου (δηλ. μέχρι 30/8/99)

Στην περίπτωση αυτή παραμένει στην υποχρεωτική ασφάλιση του Ο.Α.Ε.Ε. (ΤΕΒΕ) ως πρώτου φορέα ασφάλισης

β) Ο ίδιος ασφ/νος σταμάτησε την προηγούμενη δραστηριότητα που υπαγόταν στο ΙΚΑ στις 5/12/99, αλλά στις 7/5/2000 ανέλαβε πάλι εργασία που υπάγεται στο ΙΚΑ. Στην περίπτωση αυτή έχει το δικαίωμα εντός εξαμήνου δηλ, από 7/5/2000 μέχρι 7/11/2000, να υποβάλλει δήλωση επιλογής φορέα.

Εάν επιλέξει την ασφάλιση του Ο.Α.Ε.Ε.(ΤΕΒΕ) εξαιρείται της ασφάλισης του ΙΚΑ και συνεχίζει κανονικά την καταβολή εισφορών στον Ο.Α.Ε.Ε. (ΤΕΒΕ) Εάν επιλέξει την ασφάλιση του ΙΚΑ, εξαιρείται της ασφάλισης του ΤΕΒΕ από 7/5/2000 και επιστρέφονται τυχόν καταβληθείσες εισφορές από 5/2000 και μέχρι την ημερομηνία υποβολής της δήλωσης.

ΠΡΟΣΟΧΗ: Η εξαίρεση διαρκεί για όσο διάστημα ασκούνται παράλληλα οι δύο δραστηριότητες και σταματά όταν παύσει η δραστηριότητα για την οποία ασφαλίστηκε στο ΙΚΑ οπότε επιστρέφει στην υποχρεωτική ασφάλιση του ΤΕΒΕ. Κάθε φορά που θα δημιουργούνται προϋποθέσεις δεύτερης ασφάλισης θα έχει ο ασφαλιζόμενος τη δυνατότητα για επιλογή φορέα εντός εξαμήνου η οποία εάν παρέλθει άπρακτη θα υποχρεούται στην παραμονή της υποχρεωτικής ασφάλισης του πρώτου φορέα που στο συγκεκριμένο παράδειγμα είναι το ΤΕΒΕ.

Εξαιρούνται της δυνατότητας επιλογής οι ασφαλισμένοι στο ΝΑΤ ως υπαγόμενο στον έλεγχο και την εποπτεία του Υπουργείου Εμπορικής Ναυτιλίας. Στο ΤΣΑΥ, ΤΣΜΕΔΕ και στο Ταμείο Νομικών όπου η ασφάλιση είναι υποχρεωτική και δεν παρέχεται δικαίωμα επιλογής (εγκ. 46/95 και 16/99) και στον ΟΓΑ (άρθρο 43 του Ν. 2084/92).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ

ΤΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΣΤΙΣ ΚΥΡΙΟΤΕΡΕΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΕΣ ΧΩΡΕΣ

Στο κεφάλαιο αυτό θα εξετάσουμε τα ασφαλιστικά συστήματα που ισχύουν σε Αυστρία, Γερμανία, Σουηδία, Ισπανία, Ιταλία και Ηνωμένο Βασίλειο.

5.1. ΑΥΣΤΡΙΑ

Το Αυστριακό Κράτος ενόψει της ανάγκης καθιέρωσης ενός βιωσιμότερου και αποτελεσματικότερου κοινωνικοασφαλιστικού συστήματος για τη χώρα επιχειρεί μία ασφαλιστική μεταρρύθμιση.

Η εξαγγελία των ασφαλιστικών αυτών αλλαγών, που αφορούν αυξήσεις ορίων ηλικίας, περιορισμό παροχών, αυξημένες ασφαλιστικές εισφορές, παρεμβάσεις οι οποίες κρίνονται αναγκαίες και επιτακτικές για τη βιωσιμότητα του ασφαλιστικού της συστήματος, πυροδότησε κλίμα απεργιών και αναταράξεων για τη χώρα και η Κυβέρνηση μέσα από διάλογους και διαπραγματεύσεις με τα συνδικάτα και τους κοινωνικούς εταίρους καλείται να εξισορροπήσει τα πνεύματα προς την κατεύθυνση μιας δίκαιης λύσης.

ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΔΟΜΗ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

Το Αυστριακό Σύστημα Κοινωνικής Ασφάλισης, είναι διαρθρωμένο σε τρεις πυλώνες :

- **Ο 1^{ος} Πυλώνας**, περιλαμβάνει το Δημόσιο σύστημα
- **Ο 2^{ος} Πυλώνας**, περιλαμβάνει τα Συμπληρωματικά Συστήματα – Επαγγελματικά Ταμεία
- **Ο 3^{ος} Πυλώνας**, περιλαμβάνει την Ιδιωτική Ασφάλιση.

(Στον 1^ο Πυλώνα καλύπτεται το 94% του πληθυσμού, στον 2^ο το 3% και το υπόλοιπο 3% στον 3^ο Πυλώνα).

Ο 1^{ος} Πυλώνας, που περιλαμβάνει τα εκ του νόμου συστήματα είναι διαρθρωμένος κατά το κλασικό σύστημα Bismark, οργάνωση της κοινωνικής ασφάλισης ανάλογα με το επάγγελμα.

Το Δημόσιο σύστημα στηρίζεται σε αναδιανεμητική βάση και διέπεται από την αρχή της υποχρεωτικότητας και καθολικότητας. Καλύπτει τους ασφαλιστικούς κινδύνους Γήρατος, Αναπηρίας, Θανάτου, Ασθένειας και Ατυχήματος και ασκείται μέσω 28 Ασφαλιστικών Ταμείων.

Όλα τα Ασφαλιστικά Ταμεία, εντάσσονται στην Ένωση Αυστριακών Ταμείων, η οποία και αποτελεί την «Ομπρέλα της Κοινωνικής Ασφάλισης» είναι αυτόνομα και αυτοδιοικούμενα με χαλαρή σχέση με την εποπτεύουσα αρχή, που είναι το Ομοσπονδιακό Υπουργείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων και Γενεών.

Υπάρχουν 7 Ταμεία Συνταξιοδοτικά τα οποία καλύπτουν τις εξής κατηγορίες εργαζομένων.

- Μισθωτούς
- Αυτοαπασχολούμενους
- Αγρότες
- Εργαζόμενους σε Ορυχεία
- Σιδηροδρομικούς
- Δικηγόρους – Συμβολαιογράφους
- Δημόσιους Υπαλλήλους

Επίσης υπάρχουν και 19 Ταμεία Ασθένειας και 4 Ταμεία Ασφάλισης Εργατικών Ατυχημάτων. Αυτά είναι επιφορτισμένα με την είσπραξη των εισφορών για ατύχημα, σύνταξη και για ασφάλιση κατά της ανεργίας. Επιπλέον, είναι αρμόδια για την παροχή των επιδομάτων για ανατροφή παιδιών.

Ο αριθμός των ασφαλισμένων που καλύπτεται για ασθένεια είναι 8 εκατομμύρια (99% περίπου του πληθυσμού), για ατυχήματα 5,7 εκατομμύρια (70% του πληθυσμού) και για συντάξεις 5,2 εκατομμύρια (64% του πληθυσμού).

Οι φορείς μέσω των οποίων παρέχονται οι παραπάνω καλύψεις, διοικούνται από Διοικητικά Συμβούλια, τα μέλη των οποίων ορίζονται από τις Συνδικαλιστικές Οργανώσεις και τα Επιμελητήρια. Ο Πρόεδρος – Διοικητής εκλέγεται από τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου.

Το Κράτος ασκεί εποπτεία μέσω 2 (δύο) Κυβερνητικών Επιτροπών, οι οποίοι είναι υπάλληλοι με αυξημένα προσόντα τυπικά και ουσιαστικά και

προέρχονται από το Υπουργείο Κοινωνικής Ασφάλισης και το Υπουργείο Οικονομικών. Οι Κυβερνητικοί Επίτροποι έχουν δικαίωμα άσκησης veto σε αποφάσεις που είναι αντίθετες με την Κυβερνητική Πολιτική ή σε θέματα νομιμότητας. Η Κυβέρνηση καθορίζει μόνο τον αριθμό των μελών καθώς και τη θητεία τους .

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

Η Αυστρία είναι από τις χώρες, όπου ισχύουν ακόμα διαφορετικά όρια ηλικίας μεταξύ ανδρών και γυναικών, πλην των Δημοσίων Υπαλλήλων, όπου άνδρες και γυναίκες συνταξιοδοτούνται στην ηλικία των 61,5 ετών.

Γενικά τα ισχύοντα όρια συνταξιοδότησης είναι:

- Άνδρες 65^ο έτος ηλικίας και 15 χρόνια ασφάλισης τουλάχιστον
- Γυναίκες 60^ο έτος ηλικίας και 15 χρόνια ασφάλισης τουλάχιστον

Όσον αφορά την πρόωρη συνταξιοδότηση τα όρια είναι τα εξής:

- Άνδρες, ηλικία 61,5^ο έτος και 45 χρόνια ασφάλισης
- Γυναίκες, ηλικία 56,5^ο έτος και 40 χρόνια ασφάλισης

Αξίζει να σημειωθεί, ότι μέσα στα πλαίσια του γενικότερου ενδιαφέροντος της Πολιτείας για την προστασία της εργαζόμενης μητέρας, εκτός ορισμένων κοινωνικών παροχών, έχουν θεσμοθετηθεί μέτρα για τη διευκόλυνση του έργου της με τη μορφή ευνοϊκότερων διατάξεων, όσον αφορά την πριμοδότηση του συνολικού χρόνου συνταξιοδότησης, με προσμέτρηση σ' αυτόν του χρόνου ανατροφής των παιδιών ως εξής: για ένα παιδί 4 χρόνια πλασματικής ασφάλισης και για δύο παιδιά 5 χρόνια ασφάλισης.

Σύμφωνα όμως με το νέο σχέδιο ασφαλιστικής μεταρρύθμισης που προωθείται στην Αυστρία, αλλάζουν σταδιακά όλα τα όρια ηλικίας συνταξιοδότησης. Έτσι, το όριο ηλικίας των υπό συνταξιοδότηση γυναικών αυξάνεται ώστε να εναρμονισθεί με αυτό των ανδρών.

Τα όρια συνταξιοδότησης λόγω γήρατος, βαίνουν αυξανόμενα για τις γυναίκες αρχής γενομένης από την 1.1.2010 έως την τελική διαμόρφωσή τους την 1.1.2028 στο 65ό. Τέλος, τα όρια που αφορούν την πρόωρη συνταξιοδότηση θα αυξηθούν σταδιακά από 1.1.2024 μέχρι 1.1.2034, μέχρι το 65^ο.

Εξαιρέσεις ίσως να υπάρξουν στις περιπτώσεις ασφαλισμένων με πρόωρα συνταξιοδοτικά δικαιώματα, οπότε θα τεθούν μεταβατικές διατάξεις. Ειδικότερα, για τις πρόωρες συντάξεις, λόγω της σπουδαίας θέσης που κατέχουν στο ασφαλιστικό σύστημα της Αυστρίας, σημειώνουμε ότι οι συντάξεις αυτές μετατρέπονται σε κανονικές συντάξεις γήρατος, όταν ο ασφαλισμένος φθάσει στην ηλικία κανονικής συνταξιοδότησης γήρατος. Κατά κανόνα αυτό το είδος της σύνταξης λαμβάνεται το πολύ για πέντε έτη πριν τη συνταξιοδότηση σε σχέση με την κανονική σύνταξη γήρατος που λαμβάνεται για μεγαλύτερο διάστημα.

Γενικά η αύξηση των συνταξιούχων την τελευταία δεκαετία είναι σημαντική για την Αυστρία. Την περίοδο από το 1989 έως το 1999 ο αριθμός συνταξιούχων λόγω γήρατος αυξήθηκε από 791.000 σε 1.035.000, οι μειωμένες συνταξιοδοτήσεις που βασίζονται σε μεγάλη περίοδο ασφάλισης αυξήθηκαν από 102.000 σε 131.000, οι πρόωρες λόγω ανεργίας από 14.000 σε 19.000 και οι πρόωρες λόγω μειωμένης ικανότητας για εργασία ή οικονομικής αδυναμίας για επιβίωση από 12.000 σε 71.000 (μόνο για την περίοδο 1994-1999).

Οι αριθμοί αυτοί δείχνουν καθαρά ότι η πρόωρη μειωμένη συνταξιοδότηση με το μεγαλύτερο χρόνο ασφάλισης, είναι ο τύπος συνταξιοδότησης, ο οποίος έχει τη μεγαλύτερη ζήτηση.

Παρακάτω αναφέρουμε ορισμένα στατιστικά στοιχεία για αυτό το είδος της πρόωρης συνταξιοδότησης στην Αυστρία.

Το έτος 1994 είχαμε πάνω από 24.000 αιτήσεις για συνταξιοδότηση. Το έτος 1995 οι αιτήσεις για συνταξιοδότηση αυξήθηκαν σε 28.000 και το 1999 μειώθηκαν σε 23.000 περίπου. Η μέση ηλικία συνταξιοδότησης λόγω γήρατος το 1970 ήταν στα 64,2 για τους άνδρες και 61,5 για τις γυναίκες και σταδιακά μειώθηκε το 1999 στο 60,9 για τους άνδρες και 58,2 για τις γυναίκες.

Σε σχέση με τα παραπάνω στατιστικά λαμβάνοντας υπόψη το γεγονός ότι η μέση διάρκεια ζωής του πληθυσμού βαίνει αυξανόμενη, παρατηρείται ότι θα επηρεασθεί το μέλλον των κοινωνικών ασφαλίσεων, διότι ο χρόνος που θα λαμβάνουν σύνταξη, θα είναι μεγαλύτερος.

Εάν ληφθεί υπόψη ότι το 1994, η μέση διάρκεια ζωής ήταν 73,3 έτη για τους άνδρες και 79,7 για τις γυναίκες, η πρόγνωση για την περίοδο 2030-2050 θα είναι 79 έτη για τους άνδρες και 85 για τις γυναίκες.

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ

Όπως αναφέραμε και παραπάνω, το δημόσιο σύστημα της Αυστρίας στηρίζεται σε αναδιανεμητική βάση και οι πηγές χρηματοδότησής του είναι:

➤ Οι ατομικές εισφορές

(αντιστοιχούν σε ποσοστό 10,25% επί των αποδοχών των ασφαλισμένων και σε ποσοστό 12,55% των εργοδοτών)

➤ Επιχορήγηση του Κράτους για την κάλυψη των ελλειμμάτων

Η έκταση χρηματοδότησης των πηγών αυτών, ποικίλει κατά σύστημα.

Το έτος 1999 το 74,6% των εσόδων του ασφαλιστικού συνταξιοδοτικού συστήματος προέρχεται από τις εισφορές των ασφαλισμένων και το υπόλοιπο 24,4% από επιχορήγηση του Κράτους.

Υπάρχουν σημαντικές διαφορές ως προς τις επιχορηγήσεις των φορέων. Συγκεκριμένα ως προς τους μισθωτούς, η επιχορήγηση του Κράτους ανέρχεται στο 17% και για τους αυτοασφαλιζόμενους στο 68,2%. Τα τελευταία δέκα χρόνια εμφανίζεται η επιχορήγηση του κράτους να έχει ανέλθει στο 2,8% του ΑΕΠ. (προς το παρόν η κρατική επιχορήγηση είναι το 2,3% του ΑΕΠ.)

ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ – ΤΡΟΠΟΣ ΑΥΞΗΣΗΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ

Το ύψος της σύνταξης εξαρτάται από τα έτη ασφάλισης και τις συντάξιμες αποδοχές. Για τον υπολογισμό της σύνταξης λαμβάνεται υπόψη ο μέσος όρος των αποδοχών της καλύτερης 15ετίας, όπου ο εργαζόμενος είχε το υψηλότερο εισόδημα.

Η σύνταξη υπολογίζεται σε ποσοστό 2% των συντάξιμων αποδοχών για κάθε έτος ασφάλισης. (π.χ. για 40 έτη η σύνταξη ισούται με ποσοστό 80% των συντάξιμων αποδοχών. Η αναπροσαρμογή των συντάξεων διαμορφώνεται με βάση τη μέση σύνταξη των μισθών που προβλέπονται με τις Εθνικές Συλλογικές Συμβάσεις). Σε περίπτωση που με την αναπροσαρμογή αυτή δεν καλύπτεται ο πληθωρισμός, η διαφορά επιστρέφεται στους συνταξιούχους εφάπαξ.

Στην Αυστρία υπάρχει **οργανωμένο πληροφοριακό σύστημα** από το έτος 1972, το οποίο έχει συμβάλει αφενός στη μείωση του κόστους διαχείρισης της ασφάλισης (ανέρχεται στα 2,3% των εισφορών της Κοινωνικής Ασφάλισης), αφετέρου στην απλούστευση των διαδικασιών, στην αποδυνάμωση της γραφειοκρατίας, στη μεγιστοποίηση της αποδοτικότητας των υπαλλήλων.

Όλα τα παραπάνω συμβάλλουν στην καλύτερη εξυπηρέτηση των ασφαλισμένων και συνταξιούχων για τους οποίους ο απαιτούμενος χρόνος για την έκδοση της σύνταξής τους είναι τρεις (3) μήνες ακόμη και σε περίπτωση διαδοχικής ασφάλισης, όπου η σύνταξη καταβάλλεται ολόκληρη από τον τελευταίο φορέα, χωρίς τη συμμετοχή του προηγούμενου.

Ο 2^{ος} ΠΥΛΩΝΑΣ έχει διαδραματίσει παραδοσιακά δευτερεύοντα ρόλο στις κοινωνικές ασφάλισεις στην Αυστρία. Ασφαλίζονται 300.000 άτομο σε σύνολο εργαζομένων 3.640.000.

Το νομικό πλαίσιο για την επαγγελματική ασφάλιση δημιουργήθηκε το 1990 με τα χαρακτηριστικά της προαιρετικότητας της ασφάλισης. Από το 2002 θεσμοθετήθηκε υποχρέωση του εργοδότη (καταβολή εισφοράς σε ποσοστό 1,35% στο σύνολο των αποδοχών του εργαζόμενου) να ασφαλίζει τον εργαζόμενο σε επαγγελματικά ταμεία, τα οποία μπορούν να ιδρύουν και οι ίδιοι εργαζόμενοι. Οι εισφορές αυτές καταβάλλονται στο φορέα διαχείρισης, που μπορεί να είναι Τράπεζες ή Ασφαλιστικές Εταιρείες.

Σε περίπτωση που αποχωρήσει ο εργαζόμενος από την εργασία του έχει τη δυνατότητα να λάβει,

- τη σύνταξη που του αναλογεί,
- να μεταφέρει το σχετικό απόθεμα στο νέο πρόγραμμα που εντάσσεται η νέα του εργασία
- να λάβει σε χρήμα το αναλογούν απόθεμα που έχει δημιουργηθεί μέχρι την αποχώρησή του, το οποίο δύναται να το μεταφέρει ακόμα και σε φορέα του πρώτου πυλώνα.

Όσον αφορά τον δεύτερο πυλώνα, τα προγράμματα κάθε επαγγελματικού ταμείου τα υπογράφει αναλογιστής και από 1/4/2003 ελέγχονται από την αναλογιστική αρχή της οποίας αντικείμενο είναι:

- Η φερεγγυότητα των τραπεζών.
- Η φερεγγυότητα των ασφαλιστικών εταιρειών.
- Η βιωσιμότητα των φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης
- Η βιωσιμότητα των επαγγελματικών Ταμείων.

Ο 3^{ος} ΠΥΛΩΝΑΣ, Ιδιωτική ασφάλιση επαφίεται στη διακριτική ευχέρεια του ατόμου. Στα πλαίσια των φορολογικών μεταρρυθμίσεων που έγιναν το 2000, δημιουργήθηκε ένα ειδικό ανταποδοτικό πρόγραμμα για την παροχή ιδιωτικής ασφάλισης. Το πρόγραμμα περιλαμβάνει:

- συμπληρωματικά συνταξιοδοτικά προγράμματα με ιδιωτικές ασφαλιστικές εταιρείες
- εισφορές εργαζομένων σε κάποιο συνταξιοδοτικό λογαριασμό
- αποταμιευτικά συνταξιοδοτικά επενδυτικά κεφάλαια
- προαιρετική επιπρόσθετη κάλυψη στο βασικό ποσό σύνταξης.

Η κοινωνική Ασφάλιση στην Αυστρία βασίζεται στο διανεμητικό σύστημα (Pay as you go) σύμφωνα με το οποίο τα έσοδα καλύπτουν τα έξοδα σε ετήσια βάση. Το σύστημα όμως αυτό στηρίζεται κυρίως στη σχέση:

(Αριθμός Ασφαλισμένων) / (Αριθμός Συνταξιούχων), η οποία σήμερα είναι:

ασφαλισμένοι: 3845600 / συνταξιούχοι: 961400

ασφαλιστική σχέση: 1:4

Η σχέση αυτή συνεχώς επιδεινώνεται. Τούτο γίνεται εμφανές και από τον παρακάτω πίνακα, από τον οποίο προκύπτει η συνεχής αύξηση των συνταξιούχων σε διάστημα 50 χρόνων (από 1980-2030).

	Άνδρες	Γυναίκες	Σύνολο Πληθυσμού Άνδρες +Γυναίκες
1980	11,7%	23%	15,3%
1985	10,4%	24,2%	14,3%
1990	10,8%	24,2%	15%
1995	11,4%	23,4%	15,2%
2000	12,2%	24,3%	21,1%
2005	14%	25,8%	22,7%
2010	15,6%	27%	24,4%
2015	17,3%	28,4%	26%
2020	18,9%	30,7%	28,5%
2025	21,3%	34%	31,9
2030	24,6%	37,1%	35%

Επομένως για να διατηρηθεί η ισορροπία του διανεμητικού συστήματος απαιτείται η διαρκής αύξηση των ασφαλιστικών εισφορών με

συνέπεια αυτές να διαμορφωθούν σε πολύ υψηλά επίπεδα. Ήδη το αναλογιστικό έλλειμμα του συστήματος Κοινωνικής Ασφάλισης θεωρείται από τα μεγαλύτερα της Ευρώπης σε σχέση βέβαια με τον πληθυσμό.

Καθίσταται επομένως επιτακτική ανάγκη λήψης άμεσων μέτρων για τον περιορισμό του ελλείμματος, τα οποία όπως αναφέρθηκε και στην εισαγωγή, έχουν εξαγγελθεί από την Κυβέρνηση. Από την κυβέρνηση προτείνονται οι εξής αλλαγές:

- Κατάργηση από το 2004 των πρόωρων συντάξεων
- Εξομοίωση ορίων ηλικίας ανδρών και γυναικών
- Μείωση στο 1,78% από 2% που ισχύει σήμερα για τον υπολογισμό των συντάξεων των αυτοαπασχολουμένων
- Αύξηση του χρόνου, βάσει του οποίου υπολογίζεται το ποσό της σύνταξης για τους μισθωτούς από τα 15 καλύτερα χρόνια που ισχύουν σήμερα σε όλο τον ασφαλιστικό βίο.

Από όσα αναφέρθηκαν συμπεραίνουμε ότι, τη στιγμή αυτή η αναμόρφωση του ασφαλιστικού συστήματος αποτελεί το ζητούμενο για την Αυστρία, δημιουργώντας όμως ένα σοβαρό σημείο αιχμής μεταξύ εργαζομένων και Κυβέρνησης, αφού όπως προαναφέραμε, οι εργαζόμενοι αντέδρασαν με μία πρωτοφανή, για τα χρονικά της Αυστρίας καθολική απεργία.

Αξίζει όμως να σταθούμε στα μέτρα, στα οποία στηρίζεται η επιχειρούμενη ασφαλιστική μεταρρύθμιση στη χώρα αυτή και να σημειώσουμε ότι τα περισσότερα συμπίπτουν με αυτά που έλαβε και το δικό μας Κράτος κατά τις τελευταίες ασφαλιστικές μεταρρυθμίσεις, όπως ενοποίηση (εναρμόνιση) ασφαλιστικών διατάξεων ως προς τα όρια ηλικίας, ύψος παροχών, απαιτούμενου χρόνου συνταξιοδότησης, ενοποίηση Ασφαλιστικών Οργανισμών, θεσμοθέτηση μεγάλων μεταβατικών διαστημάτων, με το λιγότερο δυνατό κόστος.

Τέλος, επιστρέψαμε με τη βασική διαπίστωση ότι και το δικό μας Κράτος, κινείται στους ίδιους άξονες, όχι μόνο στην κατεύθυνση της αντιμετώπισης του ασφαλιστικού προβλήματος, όπως αναφέραμε πιο πάνω, αλλά και στην κατεύθυνση αναβάθμισης του συστήματος, όπως καθιέρωση νέων μορφών ασφάλισης (επαγγελματικά Ταμεία), δημιουργίας αρχείου δεδομένων, εκμετάλλευσης των δυνατοτήτων της μηχανογράφησης στην εξυπηρέτηση του συστήματος, διεκδικώντας έτσι μια ισάξια θέση στην

Ευρώπη με αυτή των άλλων Κρατών, όχι μόνο από πλευράς χειρισμών, αλλά και από πλευράς αποτελεσμάτων.

5.2. ΓΕΡΜΑΝΙΑ

Το κοινωνικοασφαλιστικό σύστημα της Γερμανίας είναι διαρθρωμένο σε τρεις πυλώνες.

Ο **1^{ος} πυλώνας** περιλαμβάνει την κύρια σύνταξη των μισθωτών, ελευθέρων επαγγελματιών, αγροτών, ναυτεργατών κ.λ.π.

Ο **2^{ος} πυλώνας** περιλαμβάνει τις συμπληρωματικές ανά επιχείρηση συντάξεις (επιχειρησιακά συνταξιοδοτικά συστήματα)

Ο **3^{ος} πυλώνας** περιλαμβάνει την ατομική σύνταξη από την ιδιωτική ασφάλιση.

Ο **1^{ος} πυλώνας** είναι διαρθρωμένος κατά το σύστημα Bismark, στηρίζεται σε αναδιανεμητική βάση (pay as you go) και διέπεται από την αρχή της υποχρεωτικότητας και καθολικότητας για τους εργαζομένους με εξαρτημένη εργασία, εκπαιδευόμενους, αγρότες, ναυτικούς, ορισμένες ομάδες αυτοαπασχολουμένων με χαμηλό εισόδημα (π.χ. που δεν απασχολούν προσωπικό), βιοτέχνες, χειρώνακτες, ελεύθερους επαγγελματίες (υδραυλικοί-ηλεκτρολόγοι), καλλιτέχνες, συγγραφείς, δημοσιογράφους κ.λ.π. Στον Α' πυλώνα ανήκουν και τα ταμεία των ελευθέρων επαγγελματιών (γιατροί, δικηγόροι, οδοντίατροι, μηχανικοί κ.λ.π.) που είναι σωματειακής μορφής και εφόσον τα εισοδήματά τους ανέρχονται μέχρι ένα ορισμένο ποσό (επαγγελματικά ταμεία)

Καλυπτόμενοι κίνδυνοι

- α. γήρας
- β. αναπηρία
- γ. θάνατος
- δ. ασθένεια,
- ε. μακροχρόνια φροντίδα υγείας
- στ. εργαστικό ατύχημα και επαγγελματική νόσος
- ζ. ανεργία.

Ο 1^{ος} πυλώνας καλύπτεται **το 82%** των απασχολουμένων στη χώρα (33 εκατ.).

Τα κυριότερα ταμεία συντάξεων :

- Μισθωτών (white-collar employees)
- Εργατών (manual workers)
- Σιδηροδρομικών (railway workers)
- Ναυτεργατών (seamen)
- Μεταλλωρύχων (miners)
- Αγροτών (farmers)
- Καλλιτεχνών
- Απασχολούμενων στον τύπο

Χρηματοδότηση των ταμείων

➤ Μισθωτοί

Καταβολή εισφορών από εργαζόμενους και εργοδότες .

ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ	9,55%
ΕΡΓΟΔΟΤΕΣ	9,55%
ΣΥΝΟΛΟ	19,1%

Ο κρατικός προϋπολογισμός συνεισφέρει σημαντικά ποσά , σε ποσοστό 36% περίπου στις δαπάνες των ταμείων συντάξεων καλύπτοντας τα ελλείμματα που προέρχονται από την ασκούμενη κοινωνική πολιτική (π.χ. επιδόματα ασφαλισμένων απασχολούμενων στα πρώην ανατολικά κράτη, αναγνώριση χρόνου ανατροφής παιδιών , οικογενειακά επιδόματα κ.λ.π.)

Ασφαλιστικές εισφορές καταβάλλονται μέχρι του ποσού των 4.500 € για εργαζόμενους της πρώην Δυτικής Γερμανίας μηνιαίως και 3750 € για εργαζόμενους της πρώην Ανατολικής Γερμανίας .Τα παραπάνω όρια αναπροσαρμόζονται ετησίως με Υπουργική Απόφαση.

Ελεύθεροι επαγγελματίες

- γιατροί : καταβάλλουν εισφορές ποσοστό 19,1% επί του πλαφόν των μισθωτών. Ανά κρατίδιο ποικίλλουν οι εισφορές
- μηχανικοί , κτηνίατροι , φαρμακοποιοί το 60-70% της εισφοράς των μισθωτών
- δικηγόροι ,συμβολαιογράφοι το 28-30% της εισφοράς των μισθωτών
- τα ποσοστά των εισφορών είναι χαμηλά λόγω της μεγάλης ηλικίας συνταξιοδότησης τους.

- οι συντάξεις δημοσίων υπαλλήλων χρηματοδοτούνται αποκλειστικά από το κράτος

Για τους ανέργους οι εισφορές της κρατικής σύνταξης καταβάλλονται από κεφάλαια του ομοσπονδιακού Γραφείου Εργασίας τα οποία προέρχονται από εισφορές του κλάδου ανεργίας.

Κατηγορίες συντάξεων

• Βασική σύνταξη γήρατος (standard)

Σύνταξη Γήρατος

Ανδρες – γυναίκες

- 65 ετών και 5 έτη ασφάλισης
- 63 ετών και 35 έτη ασφάλισης
- 60 ετών και 35 έτη (άνεργοι ανάπηροι)

Γυναίκες

- 60 ετών και 25 έτη ασφάλισης

Υπάρχουν πολλές άλλες κατηγορίες συντάξεων και μεταβατικά στάδια ωρίμανσης που μερικά από αυτά θα τα αναφέρουμε παρακάτω

• Πρόωρη Σύνταξη

Πρόωρη συνταξιοδότηση πριν από τα 65-60 συνεπάγεται μείωση της σύνταξης κατά 0,3% για κάθε μήνα που υπολείπεται των ανωτέρω ορίων ηλικίας. Για κατηγορίες εργαζομένων που εργάζονται σε βαριές και ανθυγιεινές εργασίες υπάρχει η δυνατότητα πρόωρης συνταξιοδότησης.

• Σύνταξη λόγω ανεργίας και μερικής απασχόλησης (partial)

Στα συντάξιμα χρόνια προσμετράτε η στρατιωτική θητεία, τα 3 χρόνια ανατροφής παιδιών, η εργασία για κατ' οίκον περίθαλψη ατόμων, μέχρι 14 ώρες την εβδομάδα και τα έτη σπουδών. Οι συντάξεις αναπροσαρμόζονται από 1^η Ιουλίου κάθε έτους σύμφωνα με τις αυξήσεις των μισθών των εργαζομένων.

Οι εργαζόμενοι υπόγονται υποχρεωτικά στην ασφάλιση ασθένειας. Στην Γερμανία υπάρχουν 540 ασφαλιστικά ταμεία Υγείας εθνικής και περιφερειακής εμβέλειας τα οποία παρέχουν μεταξύ άλλων νοσοκομειακή και

ιατροφαρμακευτική περίθαλψη καθώς και διάφορα επιδόματα, όπως ασθένειας, μητρότητας. Το ύψος των εισφορών ανέρχεται στο 14 % και επιμερίζεται εξίσου μεταξύ των εργαζομένων και των εργοδοτών και μέχρι του ποσού των 2.345 € μηνιαίως από το έτος 2002. Οι ασφαλισμένοι συμμετέχουν στα έξοδα νοσηλείας τους, στην αγορά των φαρμάκων, υγειονομικού υλικού, στις προληπτικές εξετάσεις, κ.λ.π.

Επίσης τα ταμεία ασθένειας καλύπτουν και τα μέλη της οικογένειας του ασφαλισμένου, υπό προϋποθέσεις.

Κλάδος Μακροχρόνιας Φροντίδα Υγείας

Ο κλάδος της μακροχρόνιας φροντίδας θεσμοθετήθηκε την 1^η Ιανουαρίου 1995. Κάθε ταμείο ασθένειας έχει το δικό του κλάδο. Καταβάλλεται εισφορά που ανέρχεται σε 1,7% επί των αποδοχών εργαζομένων (εργαζομένων 0,85%, εργοδότης 0,85%.) Η ασφαλιστική κάλυψη των εργαζομένων είναι υποχρεωτική ακόμη και εάν έχουν ιδιωτική ασφάλιση ασθένειας. Το ύψος των εισφορών διαμορφώνεται ανάλογα με τις αποδοχές του κάθε εργαζομένου.

Η ασφάλιση κατά του κινδύνου του ατυχήματος είναι από τους παλαιότερους κλάδους. Ξεκίνησε το έτος 1884 και κάλυπτε όλους τους εργαζόμενους. Ο κλάδος χρηματοδοτείται από εισφορές εργοδοτών και το ύψος των εισφορών ποικίλλει ανάλογα με τους κινδύνους των χώρων εργασίας.

Παροχές Ανεργίας

Αρμόδια υπηρεσία για τις παροχές ανεργίας είναι το Federal Labour Institution. Γραφεία εργασίας υπάρχουν σε κεντρικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο. Το επίδομα ανεργίας εξαρτάται από το χρόνο απασχόλησης και την ηλικία του ανέργου.

Δημογραφικές αλλαγές και το σύστημα συντάξεων

Στον πρώτο πίνακα εμφανίζεται η δημογραφική εξέλιξη του πληθυσμού άνω των 65 ετών.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1^{ος}

1980	1985	1990	1995
15.5%	15.0%	15.3%	15.6%

Στον δεύτερο πίνακα εμφανίζεται η εξέλιξη των δαπανών συντάξεων

ΠΙΝΑΚΑΣ 2^{ος}

1991	1995	2000	2010	2020	2030
34.0%	38.9%	42.5%	44.4%	49.3%	60.6%

Ο 2^{ος} Πυλώνας περιλαμβάνει τις συμπληρωματικές συντάξεις ανά επιχείρηση. Στις μεγάλες επιχειρήσεις ή κλάδους επιχειρήσεων που απασχολούν πάνω από 5000 άτομα προσωπικό ασφαλιζεται σχεδόν το 90% των εργαζομένων. Στην Γερμανία προβλέπονται πέντε συστήματα ασφάλισης από τα οποία επιλέγει ο εργοδότης. Όλα στηρίζονται στο κεφαλαιοποιητικό σύστημα. Οι εισφορές καταβάλλονται κυρίως από τον εργοδότη.

ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ

- κυρίως σε εταιρείες
- απευθείας καταβολή των παροχών στους εργαζόμενους από τα ίδια κεφάλαια της εταιρείας (του εργοδότη)
- φορολογικές απαλλαγές στα κέρδη της εταιρείας
- οι εργαζόμενοι δεν είναι υποχρεωμένοι να καταβάλλουν εισφορές
- η εταιρεία μπορεί να επενδύσει τα κεφάλαια της όπως αυτή κρίνει
- νομικά κατοχυρωμένο δικαίωμα των ασφαλισμένων
- συγκέντρωση αποθεματικών κεφαλαίου από ένα ή περισσότερους εργοδότες
- κανόνες λειτουργίας υπό κρατική εποπτεία(έως 35% του κεφαλαίου επενδύεται σε μετοχές
- οι εισφορές καταβάλλονται από τον εργοδότη και θεωρούνται ως έξοδα της επιχείρησης
- σε ορισμένες περιπτώσεις συνεισφέρουν και οι εργαζόμενοι

Απευθείας ασφάλιση

- κυρίως σε μικρές εταιρείες
- ομαδικό συμβόλαιο ασφάλισης
- κανόνες λειτουργίας με κρατική εποπτεία (Νόμος Πλαίσιο)
- τα ασφάλιστρα καταβάλλονται από τον εργοδότη και θεωρούνται ως έξοδα επιχείρησης

- δυνατότητα καταβολής πρόσθετου ασφάλιστρου από τους εργαζόμενους

στον **Γ' Πυλώνα** είναι τα συνταξιοδοτικά προγράμματα σε ιδιωτικές ασφαλιστικές εταιρείες. Το κράτος παροτρύνει τη συμμετοχή των εργαζομένων σ' αυτά με παροχή κινήτρων (φοροαπαλλαγές).

Μεγαλύτερα ομοσπονδιακά ταμεία

- Μισθωτών (white collars)
- Ναυτικών
- Μεταλλωρύχων

Αναλογιστικές Υπηρεσίες

Οι ασφαλιστικοί φορείς έχουν δικά τους ινστιτούτα ερευνών τόσο για τα ταμεία συντάξεων όσον και τα ταμεία υγείας. Αναλογιστικές μελέτες διενεργούνται και από τα αρμόδια Υπουργεία.

5.3. ΣΟΥΗΔΙΑ

Η Σουηδία, μία χώρα με έκταση 3,4 φορές μεγαλύτερη από την Ελλάδα, απολαμβάνει έναν από τους υψηλότερους δείκτες βιοτικού επιπέδου παγκοσμίως και ταυτόχρονα ένα άρτιο σύστημα κοινωνικής ασφάλισης που θεωρείται από τα πλέον ανεπτυγμένα στον κόσμο. Η Σουηδία εντάχθηκε στην Ε.Ε. το 1995. Κατά τη δεκαετία του 1990 η Σουηδία βρέθηκε αντιμέτωπη με την οικονομική ύφεση, το σύστημα κοινωνικής ασφάλισης άρχισε να καθίσταται παθητικό με αποτέλεσμα, το κόστος πρόνοιας, να δημιουργήσει μεγάλο δημοσιονομικό έλλειμμα το 1993. Παράγοντες που συνετέλεσαν στην αύξηση των κοινωνικών δαπανών είναι επίσης το υψηλό προσδόκιμο επιβίωσης (4^η θέση παγκοσμίως με 77,5 έτη για τους άντρες και 82,1 έτη για τις γυναίκες), η μη ύπαρξη ασφαλιστικών εισφορών από τους εργαζομένους (περιλαμβάνεται στη φορολογία εισοδήματος), η δραματική αύξηση των εργασιακών απουσιών λόγω ασθένειας (διπλασιάσθηκαν κατά την πενταετία 1998-2002), αλλά και η αύξηση των ποσοστών ανεργίας που δημιούργησε η οικονομική ύφεση.

Σήμερα στις αρχές του 21^{ου} αιώνα έχει ένα από τα πιο σύγχρονα συστήματα κοινωνικής ασφάλισης. Με έναν πληθυσμό 9.000.000 κατοίκων, με προσδόκιμο επιβίωσης για τους άνδρες τα 77,5 και για τις γυναίκες τα 82,1

έτη, έχει ένα αρκετά μεγάλο ποσοστό 17,4% ηλικιωμένων άνω των 65 ετών και 4,9% άνω των 80 ετών, σε αντίθεση με την μεγάλη υπογεννητικότητα 1,5 παιδιά ανά γυναίκα, έχει αυξημένες ανάγκες κοινωνικής προστασίας, οι δαπάνες της οποίας ανέρχονται στο 36% του ΑΕΠ από τις οποίες ποσοστό 20% του ΑΕΠ πραγματοποιούνται από το σύστημα κοινωνικής ασφάλισης.

Η παρούσα κατάσταση στη Σουηδία, επιγραμματικά, έχει ως εξής:

- Σχετικά υπέργηρος πληθυσμός (65+:17,4%, 80+:4,9%, 1,6 παιδιά ανά οικογένεια).
- 50% του εργασιακού πληθυσμού αποτελείται από γυναίκες.
- 80% των γυναικών εργάζονται βιοποριστικά, ενώ απολαμβάνουν ένα πολύ καλό σύστημα παιδικών σταθμών.
- Η ιατρική περίθαλψη εποπτεύεται από τους Δήμους και παρέχεται και κατ' οίκον.
- Περίπου το ήμισυ του πλήθους των ιατρών εργάζεται άμεσα για το σύστημα υγείας, ενώ οι υπόλοιποι είναι συμβεβλημένοι με αυτό.
- Το 16% του ΑΕΠ δαπανάται για την κοινωνική ασφάλιση, μη συμπεριλαμβανομένων των κονδυλίων του Ταμείου Ανεργίας που ανήκει σε διαφορετικό Υπουργείο.
- Το δημοσιονομικό έλλειμμα λόγω των δαπανών για την κοινωνική ασφάλιση έχει τεθεί υπό έλεγχο.
- Το σύστημα Πρόνοιας, παρά τις περικοπές που υπέστη, εξακολουθεί να είναι ένα από τα καλύτερα της Ευρώπης στους τομείς της υγείας, της ανεργίας και των συντάξεων.

Η ΔΟΜΗ ΚΑΙ Η ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

Η Σουηδία έχει μια μακρά ιστορία στην Κοινωνική Ασφάλιση. Η πρώτη κοινωνικοασφαλιστική νομοθεσία το 1890 κάλυπτε μια προαιρετική ασφάλιση ασθένειας. Το 1914 εισήχθη η εθνική σύνταξη γήρατος. Σε όλο τον 20^ο αιώνα αναπτύχθηκε ένα υποδειγματικό σύστημα κοινωνικής ασφάλισης που κάλυπτε όλους τους «κοινωνικούς κινδύνους».

ΕΙΣΦΟΡΕΣ ΚΑΙ ΠΑΡΟΧΕΣ ΑΣΘΕΝΕΙΑΣ

Το National Social Insurance Board (RFV) παρέχει όλα τα είδη των συντάξεων, παροχές πρόνοιας και ασθένειας και καλύπτεται όλος ο πληθυσμός. Όλοι όσοι κατοικούν στη Σουηδία καλύπτονται από το Εθνικό

Σύστημα Ασφάλισης Υγείας, το οποίο υποστηρίζει τις υπηρεσίες υγείας και πρόνοιας που είναι ευθύνη του κράτους. Την ευθύνη για την ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, για τους εσωτερικούς και εξωτερικούς ασθενείς έχουν τα 23 νομαρχιακά συμβούλια και 3 μεγάλοι δήμοι. Την ευθύνη για υπηρεσίες κοινωνικής πρόνοιας έχουν κυρίως οι δήμοι.

Εάν κάποιος ασθενήσει ή είναι αναγκασμένος να μείνει στο σπίτι για φροντίδα ασθενούντος παιδιού, αυτός / αυτή λαμβάνει φορολογητέο ημερήσιο επίδομα που αντιστοιχεί στο 75%-85% του απολεσθέντος εισοδήματος, ανάλογα με τη διάρκεια της απουσίας. Ο ασθενής επιβαρύνεται με αμοιβή για ιατρικές επισκέψεις και οποιαδήποτε συνταγογραφημένα φάρμακα. Ένα μεγάλο μέρος των αμοιβών των ιδιωτικών γιατρών καλύπτονται από αυτή την ασφάλιση. Για οδοντιατρική περίθαλψη, οι ενήλικες ασθενείς καταβάλλουν το σύνολο των δαπανών μέχρι του ποσού των 700€. Πάνω από το ποσό αυτό, η ασφάλιση υγείας συμμετέχει στις δαπάνες, με ποσοστό που κυμαίνεται μεταξύ 25% και μέχρι 70%.

Όταν γεννιέται ένα παιδί, οι γονείς έχουν το νόμιμο δικαίωμα να λάβουν συνολικά 12 μήνες άδεια από την εργασία με αποδοχές, η οποία μπορεί να μοιρασθεί μεταξύ τους και να χρησιμοποιηθεί οποτεδήποτε πριν από τα όγδοα γενέθλια του παιδιού. Ένας από αυτούς τους μήνες επιφυλάσσεται ειδικά για τον πατέρα και αφαιρείται αν ο τελευταίος δεν τον χρησιμοποιήσει. Οι γονείς επίσης λαμβάνουν επίδομα τέκνου απαλλαγμένο από φόρους, ισόποσο για καθένα εξ αυτών, μέχρι την ηλικία των 16. Τα παιδιά που και μετά την ηλικία αυτή σπουδάζουν δικαιούνται επίδομα σπουδών. Στο επίπεδο των πανεπιστημιακών σπουδών τα επιδόματα αυτά συνίστανται κυρίως σε δάνεια.

Οι δήμοι παρέχουν στα παιδιά ημερήσια φροντίδα και μετασχολικές δημιουργικές δραστηριότητες έναντι μειωμένου επιδοτούμενου τιμήματος. Υπό ορισμένες συνθήκες οι οικογένειες με χαμηλό εισόδημα και οι συνταξιούχοι δικαιούνται επιδόματος στέγασης.

Ένα Εθνικό Σύστημα Ασφάλισης εργατικών ατυχημάτων καταβάλλει όλα τα έξοδα ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης για τα συνδεόμενα με την εργασία ατυχήματα.

Οι περισσότεροι εργαζόμενοι στη Σουηδία έχουν ασφάλιση ανεργίας δια μέσου των συνδικαλιστικών τους ενώσεων, ενώ οι άνεργοι που δεν έχουν αυτή την κάλυψη μπορούν να λαμβάνουν μικρότερο βοήθημα σε μετρητά από την Κυβέρνηση. Υπάρχουν εκτεταμένα κυβερνητικά προγράμματα

επαγγελματικής κατάρτισης, προστατευόμενης απασχόλησης και επιχορηγήσεις επανεγκατάστασης για βοήθεια σε ανέργους να βρουν εργασία.

ΕΙΣΦΟΡΕΣ ΚΑΙ ΠΑΡΟΧΕΣ ΣΥΝΤΑΞΗΣ

Οι δαπάνες για κοινωνική ασφάλιση αγγίζουν το 16% του ΑΕΠ με το μεγαλύτερο ποσοστό 50% να πηγαίνει στις συντάξεις, το 30% στις παροχές ασθένειας, με 15% παροχές μητρότητας και παιδιών, με 3% σε άλλες παροχές και το μόνο το 2% σε δαπάνες διοίκησης. Με βάση την αρχή της αναπλήρωσης του εισοδήματος οι παροχές κοινωνικής ασφάλισης αποτελούν το 20-25% του οικογενειακού προϋπολογισμού.

Η χρηματοδότησή της κοινωνικής ασφάλισης γίνεται με εισφορές εργοδοτών και εργαζομένων και από τον κρατικό προϋπολογισμό μέσω των φόρων. Ως προς την κατανομή τους ανά πηγή χρηματοδότησης το μεγαλύτερο ποσοστό 59% προέρχεται από εργοδοτικές εισφορές, το 16% από εισφορές εργαζομένων, το 17% από τον κρατικό προϋπολογισμό και το 8% από την αξιοποίηση των κεφαλαίων.

Στη Σουηδία όλοι οι μόνιμοι κάτοικοι άνω των 16 ετών υπάγονται στην κοινωνική ασφάλιση. Πριν από την θέσπιση του νέου αναθεωρημένου συστήματος συντάξεων, δηλαδή το προηγούμενο του ισχύοντος σήμερα, που άρχισε να εφαρμόζεται το 1960 και ήταν ανταποδοτικό (Pay as you go), για να δικαιωθεί ο δικαιούχος σύνταξης έπρεπε να έχει εργασθεί 30 χρόνια ή να κατοικεί 40 χρόνια στη Σουηδία και το ποσό της σύνταξης υπολογίζεται με βάση τα 15 καλύτερα (σε αποδοχές) χρόνια, ενώ από το 2002 και μετά υπολογίζονται όλα τα χρόνια ασφάλισης 30 (τριάντα) έτη για τον υπολογισμό του ποσού της σύνταξης. Το 2000 η πλήρης βασική σύνταξη για ένα άτομο ήταν 325,5€. Όμως με την πάροδο των ετών διαπιστώθηκε η κρίση του συστήματος, κυρίως λόγω του αυξημένου κόστους των καταβαλλομένων συντάξεων σε συνδυασμό με τη χαμηλή ανάπτυξη.

Έτσι το 1998 το Σουηδικό Κοινοβούλιο ενέκρινε πρόταση για νέο σύστημα συντάξεων το οποίο είχε την σύμφωνη γνώμη 5 πολιτικών κομμάτων, τα οποία εκπροσωπούσαν το 80% του εκλογικού σώματος:

Οι βασικοί άξονες της ασφαλιστικής μεταρρύθμισης είναι:

- Καθιέρωση εισφοράς ύψους 18,5% του εισοδήματος που ισοκατανέμεται σε εργοδότη και εργαζόμενο (εισφορά καταβαλλόταν μόνο από τον εργοδότη).

- Υπολογισμός του ποσού σύνταξης από το σύνολο του συντάξιμου βίου και όχι από τα 15 καλύτερα αμοιβόμενα έτη.
- Ελαστικότητα στο όριο ηλικίας συνταξιοδότησης που αρχίζει από τα 61 έτη.
- Εγγυημένο κατώτατο ύψος σύνταξης.
- Ειδικά μέτρα για τον περιορισμό των εργασιακών απουσιών λόγω ασθένειας.
- Τοποθέτηση των εισφορών των ασφαλισμένων, κατ' επιλογή των ιδίων, σε ένα πλήθος περίπου 600 επενδυτικών προγραμμάτων.

Το νέο σύστημα είναι σχεδιασμένο έτσι ώστε να είναι βιώσιμο σε δημιουργικές αλλαγές, σε πρόωρη ηλικία σύνταξης και ακόμη να θεωρούνται ασφαλιστέοι οι χρόνοι φροντίδας παιδιών, στρατιωτικής θητείας και σπουδών. Από το 2002 και μετά πληρώνουν εισφορές και οι εργαζόμενοι και το ποσό της συνολικής εισφοράς που αποδίδεται στο κράτος κατανέμεται ως εξής :

- 9,25 % επί του μισθού καταβάλλουν οι εργοδότες,
- 9,25 % καταβάλλουν οι εργαζόμενοι,

Σύνολο : 18,50 % επί του συνολικού μισθού.

Οι εργαζόμενοι καταβάλλουν εισφορές (9,25 %) για ποσό μέχρι 35.000€ ετησίως. Για ποσά άνω αυτού του πλαφόν δεν καταβάλλουν εισφορές. Οι εργοδότες καταβάλλουν το 9,25 % ανεξαρτήτως ύψους του ποσού. Επίσης, ποσοστό από 3,5 % και άνω επί του μισθού, καταβάλλουν οι εργοδότες για επαγγελματικά ταμεία ύστερα από συμφωνίες με τα σωματεία ή κλάδους εργαζομένων. Το 18,50 % που καταβάλλεται στην Εφορία κατανέμεται ως εξής : το 16 % του ποσού υπέρ της εγγυημένης παροχής-σύνταξης, το 2,5 % με κεφαλοποίηση (κεφαλοποιητική εισφορά) διαχειρίζεται η «Premium» συνταξιοδοτική αρχή, η οποία ύστερα από υπόδειξη του ασφαλισμένου, μια φορά το χρόνο τα επενδύει σε κάποιες από τις 600 επιλογές (μέχρι 5 διαφορετικούς τρόπους επένδυσης), που παρέχονται (υψηλού ή χαμηλού κινδύνου επιλογές π.χ. μετοχές ή κρατικά ομόλογα). Τα κεφάλαια της κεφαλαιοποιητικής εισφοράς του 2,5 %, μπορούν να παραμείνουν και μετά την συνταξιοδότηση και να τα εκταμιεύσει ο ενδιαφερόμενος, όταν ανέβει η απόδοσή τους και τον συμφέρει καλύτερα. Οι

αυτοαπασχολούμενοι καταβάλλουν 18,50 % εισφορές επί του μισθού, δηλαδή την εισφορά του εργοδότη και του εργαζόμενου.

Παράδοξο του συγκεκριμένου συστήματος είναι η πριμοδότηση των ανωτέρων εισοδημάτων (μη καταβολή εισφοράς 9,25 % των εργαζομένων για ποσά άνω των 35.000€ ετησίως) αντί να υπάρχει πριμοδότηση προς τα χαμηλά εισοδήματα (π.χ. μια καταβολή εισφοράς από τους εργαζόμενους για τα πρώτα 10.000€).

Σημειώνεται ότι το ποσοστό της εισφοροδιαφυγής είναι μηδαμινό αφού οι εισφορές κατατίθενται από τους εργοδότες στην Εφορία και από εκεί μεταφέρονται στο Κρατικό Ταμείο.

Οι νέες διατάξεις του αναθεωρημένου συστήματος συντάξεων που τέθηκαν σε ισχύ από 1.1.2002 αντικατέστησαν τη βασική σύνταξη και τις εθνικές συμπληρωματικές συντάξεις και θέσπισαν μια εγγυημένη σύνταξη, μια ανταποδοτική, συνδεδεμένη με το εισόδημα και τέλος την επαγγελματική σύνταξη.

Η εγγυημένη σύνταξη αποσκοπεί στην παροχή βασικής κάλυψης σε άτομα με μικρό ή καθόλου μισθό και δίδεται και στα άτομα που θα πάρουν σύνταξη που συνδέεται με το εισόδημα.

Η ανταποδοτική σύνταξη, η συνδεδεμένη με το εισόδημα προέρχεται από το 2,5% της εισφοράς το οποίο μεταφέρεται σε ένα ατομικό λογαριασμό ανταποδοτικής σύνταξης και κατατίθεται σε ένα ειδικό ταμείο. Κάθε ασφαλισμένος επιλέγει (μεταξύ 600 κεφάλαια Αποθεματικών) ένα για την επένδυση του κεφαλαίου του (μέχρι 5 τρόποι επένδυσης, αναλόγως του κινδύνου). Εισφορές ατόμων τα οποία δεν επιλέγουν διαχειριστή, επενδύονται στο Ταμείο Επένδυσης Αποταμιεύσεων και τελικώς αυτές οι αποδόσεις των επενδύσεων χρηματοδοτούν την σύνταξη αυτή την συνδεδεμένη με το εισόδημα.

Τέλος σημαντικό κομμάτι του ποσού της σύνταξης (15-20%) αποτελεί η επαγγελματική σύνταξη. Οι ηλικίες συνταξιοδότησης αρχίζουν από τα 61 έτη, όμως το ποσό της σύνταξης είναι αρκετά χαμηλό (50% του συντάξιμου μισθού), ως τα 65 έτη (με ποσοστό αναπλήρωσης το 61 % περίπου του μισθού), ενώ για κάθε έτος άνω των 65 ετών αυξάνεται σημαντικά το ποσοστό αναπλήρωσης, με bonus παραμονής, ενώ στα 70 έτη είναι το 85% αυτού. Είναι φανερό ότι ο μεγαλύτερος χρόνος ασφάλισης αποδίδει μεγαλύτερο ποσό σύνταξης.

Για τον υπολογισμό του ποσού της σύνταξης λαμβάνεται υπ' όψιν όλος ο ασφαλιστικός βίος. Τα ανωτέρω ποσοστά περιλαμβάνουν και τα τρία είδη συντάξεων (εγγυημένη, συνδεδεμένη με εισόδημα και επαγγελματική). Τα άτομα χωρίς δικαίωμα σύνταξης ή με δικαίωμα σε μικρή σύνταξη συνταξιοδοτούνται σε ηλικία 65 ετών και λαμβάνουν 722€ οι άγαμοι και από 645€ οι έγγαμοι.

Για την εφαρμογή του νέου συστήματος συντάξεων, οι ασφαλισμένοι χωρίσθηκαν σε 3 ομάδες:

1. οι γεννηθέντες προ του 1937 συνταξιοδοτούνται εξολοκλήρου με το παλαιό σύστημα.
2. οι γεννηθέντες από 1938 - 1953 συνταξιοδοτούνται με το παλαιό και το νέο σύστημα.
3. οι γεννηθέντες μετά το 1954 συνταξιοδοτούνται με το νέο σύστημα.

Η καταβολή των συντάξεων, με το νέο σύστημα θα μεταφρασθεί σε δείκτη ο οποίος θα βασίζεται σε μελλοντικό ρυθμό αναπτύξεως 1,6% ετησίως και αν η πραγματική ανάπτυξη είναι μεγαλύτερη του ποσοστού αυτού θα αυξάνονται αναλόγως και οι συντάξεις, ενώ αν είναι χαμηλότερη θα μειώνονται ομοίως.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ – ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ - ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟΥ ΤΟΥΣ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΕΙΝΑΙ :

- Η υπογεννητικότητα (1,5 παιδί ανά γυναίκα)
- Το υψηλό προσδόκιμο επιβίωσης (77,5 ετών για άντρες και 82,1 για γυναίκες)
- Το μεγάλο ποσοστό γυναικών που εργάζονται (80 %), με αποτέλεσμα την επιπλέον καταβολή συντάξεων κατά 4,6 χρόνια σε σχέση με τους άντρες (λόγω του υψηλού μέσου όρου επιβίωσης) και αντίστοιχη επιβάρυνση των ασφαλιστικών Ταμείων
- Η αύξηση κατά 100 % περίπου μέσα σε μια τετραετία των αδειών ασθένειας και το χάσιμο εκατομμυρίων εργατωρών ανά έτος
- Υψηλό ποσοστό κρατήσεων (για τα διάφορα επιδόματα) και υψηλή φορολογία (ανασταλτικός παράγοντας για την βελτίωση της οικονομίας).

ΘΕΤΙΚΑ ΣΗΜΕΙΑ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

- Η μέριμνα για τους νέους γονείς, παρέχοντάς τους 1,5 χρόνο γονική άδεια μετά αποδοχών για τις μητέρες και πλήρη υποστήριξη με αναπτυγμένη υποδομή για τη φροντίδα του παιδιού της εργαζόμενης μητέρας (αξίζει να εφαρμοστεί στην Ελλάδα)
- Κατώτατη εγγυημένη σύνταξη για όλους τους κατοίκους
- Κατάργηση λόγω της εγγυημένης σύνταξης των συντάξεων λόγω θανάτου και μη εφαρμογή συνταξιοδότησης διαζευγμένων
- Ελαστικό ωράριο.

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΠΑΡΑΜΕΤΡΩΝ ΤΟΥ ΑΝΩΤΕΡΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ.

- Η γονική μέριμνα (γονικές άδειες και ευρύτερη κρατική μέριμνα)
- Πιθανή εφαρμογή συστήματος χρηματοδότησης-είσπραξης εισφορών μέσω της Εφορίας

5.4. ΙΣΠΑΝΙΑ

ΟΡΓΑΝΩΣΗ, ΔΟΜΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ - ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΓΗΡΑΤΟΣ

Η σύνταξη γήρατος περιλαμβάνει δύο επίπεδα προστασίας ανταποδοτικό και μη ανταποδοτικό. Το ανταποδοτικό επίπεδο καλύπτει όλα τα άτομα που απασχολούνται σε αμοιβόμενες δραστηριότητες, και αφορούν μισθωτούς ή αυτοαπασχολούμενους. Το μη ανταποδοτικό επίπεδο καλύπτει τα άτομα άνω των 65 ετών, κατοίκους της Ισπανίας, οι οποίοι δεν έχουν δικαίωμα σε ανταποδοτική σύνταξη και των οποίων το εισόδημα δεν υπερβαίνει ένα συγκεκριμένο όριο. Τα τελευταία χρόνια, η κάλυψη της σύνταξης γήρατος έχει επεκταθεί. Οι μη ανταποδοτικές συντάξεις τέθηκαν σε ισχύ το 1990 ενώ από το 1995, προστασία εξασφαλίζεται στους αυτοαπασχολούμενους, των οποίων η δραστηριότητα υπόκειται σε υποχρεωτική υπαγωγή σε ομοσπονδία ή επαγγελματική οργάνωση (για παράδειγμα, δικηγόρων, ιατρών, κλπ).

Οι προϋποθέσεις απόκτησης δικαιώματος στην ασφάλιση γήρατος είναι συγκρίσιμες σε όλα τα συστήματα με την εξαίρεση ορισμένων ιδιομορφιών του συστήματος των δημοσίων υπαλλήλων.

Όλα τα συστήματα κοινωνικής ασφάλισης αποτελούν οργανισμούς που εποπτεύονται από το Υπουργείο Εργασίας και κοινωνικών υποθέσεων, με την εξαίρεση του συστήματος των δημοσίων υπαλλήλων, το οποίο εποπτεύεται απευθείας από το Υπουργείο Οικονομικών.

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΩΝ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ

Εκτός των υποχρεωτικών συστημάτων, υπάρχουν συστήματα ή εργαλεία συμπληρωματικής ασφάλισης γήρατος. Αυτά, όπως προκύπτει από το όνομά τους, προστίθενται στα υποχρεωτικά συστήματα, όμως δεν μπορούν να τα υποκαταστήσουν ούτε και να λειτουργήσουν εναλλακτικά. Τα συμπληρωματικά συστήματα δεν είναι υποχρεωτικά, δεδομένου ότι έχουν προαιρετική βάση. Εντούτοις, συμπληρωματικά συστήματα μπορούν να δημιουργηθούν στο πλαίσιο συλλογικών διαπραγματεύσεων μεταξύ εργαζομένων και μισθωτών. Σε αυτές τις περιπτώσεις, είναι υποχρεωτικά για όλα τα μέλη που υπογράφουν τη συμφωνία.

Παρόλο που τα συμπληρωματικά συστήματα λαμβάνουν διάφορες μορφές, αναπτύσσονται σε δύο σχήματα:

- Αμοιβαία Ασφάλιση κοινωνικής πρόνοιας
- Συνταξιοδοτικά Συστήματα και Ταμεία, τα οποία μπορούν να λάβουν τρεις διαφορετικές μορφές: Επαγγελματικά Συστήματα που δημιουργούνται στους κόλπους μιας επιχείρησης, συνδέοντας την επιχείρηση και τους εργαζόμενους, Συλλογικά Συστήματα που δημιουργούνται από μία ομάδα ατόμων με δική τους πρωτοβουλία σε μία συλλογική βάση, Ατομικά Συστήματα.

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΓΗΡΑΤΟΣ

Η προστασία γήρατος (όπως όλες οι κοινωνικές παροχές) χρηματοδοτείται αναδιανεμητικά. Η κοινωνική ασφάλιση απαριθμεί τρεις βασικές πηγές χρηματοδότησης:

- τις εισφορές που καταβάλλουν οι εργοδότες και οι μισθωτοί, ήτοι 23,6% και 4,7% αντίστοιχα (28,30%)
- τις επιδοτήσεις του Κράτους
- άλλα έσοδα.

Η κατανομή της χρηματοδότησης ανάμεσα σε αυτές τις διαφορετικές πηγές ήταν η ακόλουθη για το έτος 2002:

Πηγές Χρηματοδότησης	% του συνόλου
Κοινωνικές εισφορές	65,07
Επιδοτήσεις του Κράτους και άλλων οργανισμών	33,59
Άλλα έσοδα	1,34
ΣΥΝΟΛΟ	100,00

Από το 1997, η δομή της χρηματοδότησης των κοινωνικών παροχών έχει υπάρξει αντικείμενο σημαντικών τροποποιήσεων, ώστε να προσαρμοσθεί στην καθολική (μη ανταποδοτική) ή ανταποδοτική φύση των παροχών. Από θεσμική άποψη, όλες οι παροχές (με την εξαίρεση των μη ανταποδοτικών συντάξεων και των οικογενειακών παροχών) συμπεριλαμβανομένων εκείνων που προκύπτουν από εργατικό ατύχημα ή επαγγελματική ασθένεια θεωρούνται ανταποδοτικές παροχές.

Σαν αποτέλεσμα αυτής της κατηγοριοποίησης, ο προϋπολογισμός της κοινωνικής ασφάλισης για το έτος 2002 διαθέτει τις ακόλουθες πηγές εισοδημάτων:

Είδος Παροχής	Πηγή Χρηματοδότησης
Ανταποδοτικές παροχές	Κοινωνικές εισφορές
Παροχές ή προνόμια σε είδος λόγω επαγγελματικών κινδύνων	Κοινωνικές εισφορές
Υγειονομική περίθαλψη	Κρατική επιδότηση
Οικογενειακές παροχές	Κρατική επιδότηση
Κοινωνικές υπηρεσίες	Κρατική επιδότηση
Μη ανταποδοτικές συντάξεις	Κρατική επιδότηση

ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΑΠΟΚΤΗΣΗΣ ΣΥΝΤΑΞΗΣ

Οι γενικές προϋποθέσεις για τη θεμελίωση δικαιώματος ανταποδοτικής σύνταξης γήρατος είναι οι ακόλουθες:

- συμπλήρωση ηλικίας συνταξιοδότησης, 65 ετών. Υπάρχουν όμως και ειδικές διατάξεις που αφορούν τη μερική και την πρόωρη σύνταξη,

➤ περίοδος συνεισφορών 15 ετών, από τα οποία δύο έτη να έχουν συμπληρωθεί στα 5 τελευταία έτη.

Πρέπει να σημειωθεί ότι και οι άνδρες και οι γυναίκες έχουν ίσες προϋποθέσεις συνταξιοδότησης. Οι γενικές προϋποθέσεις για τη θεμελίωση δικαιώματος μη ανταποδοτικής σύνταξης γήρατος είναι οι ακόλουθες:

- ηλικία άνω των 65 ετών,
- ετήσιο προσωπικό εισόδημα που δεν υπερβαίνει τα 3.387,13 €.

ΝΟΜΙΜΗ ΗΛΙΚΙΑ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΗΣ

Κατά γενικό κανόνα, η ηλικία συνταξιοδότησης είναι 65 έτη, τόσο για τις ανταποδοτικές όσο και για τις μη ανταποδοτικές συντάξεις. Αυτή η ηλικία καθορίστηκε, τουλάχιστον για το ανταποδοτικό επίπεδο, από την εισαγωγή των πρώτων συστημάτων ασφάλισης γήρατος (το 1919). Δεν προβλέπεται να τροποποιείται η νόμιμη ηλικία συνταξιοδότησης. Είναι δυνατόν να μειωθεί λόγω επαγγελματών επικινδύνων ή βαρέων και ανθυγιεινών, μέσω της εφαρμογής ορίων ηλικίας που διαφέρουν ανάλογα με τα χαρακτηριστικά της δραστηριότητας. Η πρόωρη συνταξιοδότηση στην ηλικία των 60 ετών είναι εξίσου δυνατή.

Η ισπανική κοινωνική νομοθεσία προβλέπει τη δυνατότητα λήψης μερικής σύνταξης στην ηλικία των 60 ετών. Αυτή η μερική σύνταξη τίθεται υπό την προϋπόθεση μίας μείωσης του χρόνου εργασίας (από 30% έως 77%) του μισθωτού ο οποίος την αιτείται, καθώς και της πρόσληψης ανέργου, με σκοπό να αντισταθμισθεί αυτή η μείωση.

Κατά τη διάρκεια αυτής της μερικής σύνταξης, ο ενδιαφερόμενος μπορεί να λαμβάνει αυτή τη μερική σύνταξη, καθώς και τα εισοδήματα που προέρχονται από επαγγελματική δραστηριότητα μειωμένου χρόνου. Από τη στιγμή που τα άτομα που λαμβάνουν μερική σύνταξη συμπληρώσουν την ηλικία των 65 ετών, γίνονται δεκτοί στο δικαίωμα κανονικής σύνταξης. Κατά τη διάρκεια της μερικής σύνταξης, οι εισφορές που καταβλήθηκαν από τη στιγμή που ξεκίνησε η περίοδος μερικής σύνταξης, λαμβάνονται υπόψη ως αν είχαν καταβληθεί στο πλαίσιο πλήρους απασχόλησης.

Ανεξάρτητα από τη μείωση της ηλικίας συνταξιοδότησης λόγω επαγγελματών επικινδύνων ή βαρέων και ανθυγιεινών (ειδικότερα για τους ανθρακωρύχους, τους εργαζόμενους στους σιδηροδρόμους, τους θαλάσσιους αλιείς, καθώς και ορισμένους καλλιτέχνες και τους ταυρομάχους), όλοι οι

εργαζόμενοι που υπήχθησαν στην κοινωνική ασφάλιση πριν την 1^η Ιανουαρίου 1967 έχουν τη δυνατότητα να λάβουν πρόωρη σύνταξη από την ηλικία των 60 ετών. Σε αυτήν την περίπτωση, το ποσό της σύνταξης μειώνεται κατά 8% κατ' έτος σύνταξης πριν την ηλικία των 65 ετών (εφόσον η πρόωρη σύνταξη δεν είναι αποτέλεσμα προαιρετικής απόφασης του εργαζόμενου, για παράδειγμα στην περίπτωση απόλυσης, η μείωση θα είναι 7%). Η δυνατότητα πρόωρης σύνταξης έχει ως συνέπεια ότι παρόλο που η νόμιμη ηλικία έχει καθορισθεί στα 65 έτη, ο μέσος όρος συνταξιοδότησης είναι 62,9 έτη.

ΜΕΘΟΔΟΣ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΙΣ ΣΥΝΤΑΞΕΙΣ ΓΗΡΑΤΟΣ

Στο ανταποδοτικό επίπεδο, οι συντάξεις υπολογίζονται λαμβάνοντας υπόψη δύο πλευρές:

α) **Η βάση υπολογισμού** ή ο μέσος όρος των δεκαπέντε τελευταίων ετών εισφορών πριν τη συνταξιοδότηση.

Ο νόμος 24/1997, σχετικά με την Ενίσχυση και Εκλογίκευση του συστήματος κοινωνικής ασφάλισης, τροποποίησε τη μέθοδο υπολογισμού της «βάσης υπολογισμού» για τις συντάξεις γήρατος. Μέχρι εκείνη την ημερομηνία, η βάση υπολογισμού ήταν ο μέσος όρος των εισφορών που είχαν αποδοθεί κατά τη διάρκεια των οκτώ τελευταίων ετών πριν τη συνταξιοδότηση. Σαν αποτέλεσμα αυτού του νόμου, η βάση υπολογισμού ισούται με το μέσο όρο των δεκαπέντε τελευταίων ετών πριν τη συνταξιοδότηση, όμως η μετάβαση προς αυτή την τελευταία μέθοδο υπολογισμού γίνεται προοδευτικά, ως ακολούθως:

Έτος	Έτη εισφορών για τη βάση υπολογισμού
1997	9
1998	10
1999	11
2000	12
2001	13
2002	14
2003	15

β) Ένα ποσοστό που εφαρμόζεται στη βάση υπολογισμού σε συνάρτηση με τα έτη εισφορών. Τα ποσοστά είναι τα ακόλουθα:

Έτη εισφορών	Βάση υπολογισμού
Για τα 15 πρώτα έτη	50%
Για κάθε έτος επιπλέον ανάμεσα στα 16 και 25 έτη	3%
Για κάθε έτος επιπλέον άνω των 26 ετών	2%

Επιτυγχάνεται το 100% της βάσης υπολογισμού μετά τα 35 έτη εισφορών.

Αν ο συνταξιούχος δεν επιτυγχάνει ένα ορισμένο επίπεδο εισφορών, μπορεί να δικαιούται μία συμπληρωματική σύνταξη, ώστε να φτάνει ένα κατώτατο ποσό που ανέρχεται στα 471€. Η παραχώρηση τέτοιων συμπληρωμάτων τίθεται υπό τον περιορισμό ότι ο συνταξιούχος δεν έχει, εκτός της σύνταξης, ετήσια εισοδήματα ανώτερα (5.180,37€).

Το ελάχιστο ποσό της σύνταξης γήρατος εξαρτάται από την ηλικία συνταξιοδότησης και από το αν ο συνταξιούχος έχει ή όχι σύζυγο που τον βαρύνει, όπως απεικονίζεται στον παρακάτω πίνακα:

Είδος σύνταξης	Ποσό Ευρώ / Έτος
Συνταξιούχος των 65 ετών	
- Με σύζυγο που τον βαρύνει	5.944,61
- Χωρίς σύζυγο που τον βαρύνει	5.047,66
Συνταξιούχος κάτω των 65 ετών	
- Με σύζυγο που τον βαρύνει	5.241,19
- Χωρίς σύζυγο που τον βαρύνει	4.437,21

ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ ΚΑΙ ΣΥΣΤΗΜΑ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ

Ο αριθμός των ατόμων άνω των 65 ετών σε σχέση με το συνολικό πληθυσμό έχει εξελιχθεί ως ακολούθως:

Έτος	Πληθυσμός άνω των 65 ετών / Συνολικός πληθυσμός
1980	10,45
1985	11,62
1990	12,79
1995	14,38

Η προβλεπόμενη εξέλιξη αυτού του ποσοστού είναι:

Έτος	Πληθυσμός άνω των 65 ετών / Συνολικός πληθυσμός
2000	15,92
2005	16,52
2010	16,97
2015	17,88
2020	18,89

Κατά τη διάρκεια των τελευταίων ετών, η σχέση ανάμεσα στους εργαζόμενους που καταβάλλουν εισφορές και τους συνταξιούχους έχει εξελιχθεί κατά τον ακόλουθο τρόπο:

Έτος	Συνταξιούχοι / Εργαζόμενοι
1980	2,56
1985	2,36
1990	2,43
1995	2,07
1996	2,05
1997	2,06
1998	2,13

5.5. ΙΤΑΛΙΑ

Το υποχρεωτικό ασφαλιστικό σύστημα της Ιταλίας μέχρι το 1992 ήταν κατακερματισμένο σε πενήντα διαφορετικά καθεστώτα. Έκτοτε, δημοσιονομικοί, δημογραφικοί και εργασιακοί λόγοι επέβαλαν τη μεταρρύθμιση κατά την οποία ενοποιήθηκαν προοδευτικά οι βασικοί κανόνες και τα περισσότερα από τα συστήματα τα διαχειρίζεται το Εθνικό Ινστιτούτο Κοινωνικής Ασφάλισης, στο οποίο αναλογούν τα δύο τρίτα των δαπανών και το οποίο ασφαλίσει την πλειονότητα των απασχολούμενων στον ιδιωτικό τομέα και τους αυτοαπασχολούμενους. Την ασφάλιση των εργαζομένων στο δημόσιο τομέα αναλαμβάνει ένας ξεχωριστός φορέας (INPDAP). Τα πέντε μεγαλύτερα συστήματα καλύπτουν περίπου το 80% των συνολικών δημοσίων δαπανών για συντάξεις.

Ο πρώτος άξονας – πυλώνας καλύπτει το 100% του εγγεγραμμένου απασχολούμενου πληθυσμού στην Ιταλία και περιλαμβάνει συντάξεις γήρατος – αναπηρίας και επιζώντων (θανάτου).

Για το έτος 2000 οι συντάξεις γήρατος αναλογούσαν στο 70% των δημοσίων δαπανών, οι συντάξεις αναπηρίας στο 13% και οι συντάξεις επιζώντων στο υπόλοιπο 17%.

Το 1995 ψηφίσθηκε ο νόμος για την αναμόρφωση του συνταξιοδοτικού συστήματος, του οποίου στόχος ήταν η εδραίωση μιας νέας συμφωνίας μεταξύ των γενεών περνώντας «από ένα σύστημα προκαθορισμένων παροχών σε ένα σύστημα προκαθορισμένων εισφορών».

ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΔΟΜΗ ΠΡΩΤΟΥ ΑΞΟΝΑ-ΠΥΛΩΝΑ

Το Ιταλικό σύστημα κοινωνικής προστασίας, με εξαίρεση την υγειονομική περίθαλψη, δεν είναι οργανωμένο με βάση ένα ενιαίο κριτήριο. Για κάθε τμήμα της κοινωνικής ασφάλισης, κυρίως για τις συντάξεις, υπάρχει και μια ειδική διοίκηση (ένας οργανισμός), η οποία είναι υπεύθυνη για τη συγκέντρωση των εισφορών και την παροχή των επιδομάτων.

Η εφαρμογή της νομοθεσίας και των εποπτικών δραστηριοτήτων και ενεργειών αποτελούν ευθύνη των Υπουργείων και συγκεκριμένα του Υπουργείου Υγείας για την υγεία, το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Προστασίας για τις παροχές συντάξεων, ασθένειας και μητρότητας, ανεργία

και οικογενειακά επιδόματα καθώς και το Υπουργείο Οικονομικών για τα θέματα της χρηματοδότησης του συστήματος.

ΙΔΙΩΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ- ΜΙΣΘΩΤΟΙ & ΑΥΤΟΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΟΙ

Το Εθνικό Ινστιτούτο Κοινωνικής Ασφάλισης (INPS), το οποίο είναι υπεύθυνο για τις παροχές συντάξεων γήρατος, αναπηρίας και θανάτου, τις παροχές ανεργίας στην κατηγορία αυτή ανήκουν οι πρόωρες συντάξεις, οι κοινωνικές συντάξεις και τα κατώτατα όρια συντάξεων. Επίσης διαχειρίζεται ειδικά προγράμματα και σχήματα παροχών για τους αγρότες, τεχνίτες, βιοτέχνες και άτομα που απασχολούνται ως ελεύθεροι επαγγελματίες και έμποροι. Για τα επαγγέλματα αυτά υπάρχουν και ιδιωτικά προγράμματα και σχήματα συντάξεων. Οι οικογενειακές παροχές δηλαδή η συλλογή* και η παροχή των οικογενειακών επιδομάτων, έχουν μεταφερθεί σε ένα αυτόνομο σώμα στα πλαίσια του Εθνικού Ινστιτούτου Κοινωνικής Ασφάλισης (INPS). Το κράτος είναι άμεσα υπεύθυνο για την χρηματοδότηση ενός μέρους των παροχών αυτών.

ΔΗΜΟΣΙΟΣ ΤΟΜΕΑΣ

Το Εθνικό Ινστιτούτο Κοινωνικής Ασφάλισης εργαζομένων στον Δημόσιο Τομέα (INPDAP), υπεύθυνο για τις συντάξεις των δημοσίων υπαλλήλων και των εργαζομένων στην τοπική αυτοδιοίκηση

ΕΙΣΦΟΡΕΣ

Για την υποχρεωτική ασφάλιση των μισθωτών, το ποσοστό εισφοράς ανέρχεται σε 32,7% επί των καταβαλλομένων αποδοχών τους και αναλύεται σε 9% σε βάρος του εργαζομένου και 24% σε βάρος του εργοδότη. Το επιπλέον ποσοστό (24%-23,7%) 0,3% σε βάρος του εργοδότη, πιστώνεται σε ειδικό λογαριασμό και αποτελεί αποθεματικό υπέρ του εργαζόμενου.

Για τους αυτοαπασχολούμενους το ποσοστό της εισφοράς ανέρχεται σε 14% επί του δηλωθέντος εισοδήματος, το οποίο όμως δεν μπορεί να είναι μικρότερο από ένα ελάχιστο ποσό εισοδήματος, με πρόβλεψη εντός της 5ετίας

να ανέλθει στο 19% και ένα επιπλέον ποσοστό 1% υπέρ του ειδικού λογαριασμού.

ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΗΣ ΛΟΓΩ ΓΗΡΑΤΟΣ

Τα όρια ηλικίας συνταξιοδότησης και ο κατ' ελάχιστον απαιτούμενος χρόνος για θεμελίωση δικαιώματος στις συνταξιοδοτικές παροχές διαφοροποιούνται κάτω από συγκεκριμένες προϋποθέσεις, που τίθενται στο νόμο αναμόρφωσης του ασφαλιστικού συστήματος που ψηφίστηκε το 1995. Τους εργαζόμενους με βάση τις προϋποθέσεις που τίθενται στον νόμο μπορούμε να τους διακρίνουμε σε τέσσερις κατηγορίες:

- Εκείνους οι οποίοι μέχρι την 31.12.1995 είχαν πραγματοποιήσει στο σύστημα που βασιζόνταν στις αποδοχές τουλάχιστον 18 χρόνια εργασίας
- Εκείνους οι οποίοι μέχρι την ίδια ως άνω ημερομηνία είχαν λιγότερο από 18 χρόνια εργασίας
- Εκείνους οι οποίοι είχαν τουλάχιστον 15 χρόνια εργασίας
- Εκείνους οι οποίοι εντάσσονται για πρώτη φορά στο νέο σύστημα εισφορών από 1.1.96 και μετά.

Για τις τρεις πρώτες κατηγορίες εργαζόμενων τα όρια ηλικίας συνταξιοδότησης είναι διαφοροποιημένα με βάση το φύλο και ανέρχονται σήμερα στο 60° για τις γυναίκες και το 65° για τους άνδρες ύστερα από σταδιακή αύξηση ως εξής :

- 57° για γυναίκες και 62° για άνδρες για την περίοδο 1.7.1995-31.12.1996
- 58° για γυναίκες και 63° για άνδρες για την περίοδο 1.1.1997 – 30-6-98
- 59° για γυναίκες και 64° για άνδρες για την περίοδο 1.7.1998-31.12.1999
- 60° για γυναίκες και 65° για άνδρες από 1.1.2000

Ο ελάχιστος χρόνος ασφάλισης για θεμελίωση δικαιώματος σε παροχές ανέρχεται σε 20 έτη, με εξαίρεση εκείνους οι οποίοι την 31.12.1992 είχαν ασφαλιστεί για τουλάχιστον 15 χρόνια, για τους οποίους παραμένει η 15ετία ως ελάχιστος χρόνος ασφάλισης.

Δυνατότητα συνταξιοδότησης σε μικρότερο όριο ηλικίας (55°) παρέχεται σε όσους έχουν πραγματοποιήσει τουλάχιστον 35 χρόνια ασφάλισης. Το ανωτέρω όριο ηλικίας όπως προκύπτει από τα στοιχεία που δόθηκαν αυξάνεται μετά την 1.1.2008 στο 57°.

Παρέχεται επίσης δυνατότητα συνταξιοδότησης ανεξάρτητα από όριο ηλικίας στους εργαζόμενους εκείνους, οι οποίοι πραγματοποιούν 40 χρόνια ασφάλισης.

Ειδικές προβλέψεις υφίστανται και για τις εργαζόμενες μητέρες με δυνατότητα αποχώρησης σε μειωμένο όριο ηλικίας (56°) και μείωσης του απαιτούμενου χρόνου ασφάλισης κατά 4 μήνες για κάθε παιδί και μέχρι 1 έτος κατ' ανώτατο όριο.

Για την τέταρτη κατηγορία ασφαλισμένων, δηλαδή για όσους εντάσσονται στο σύστημα από 1.1.1996 και εφεξής, το όριο ηλικίας συνταξιοδότησης είναι κοινό για άνδρες – γυναίκες και ανέρχεται στο 65° έτος, ο δε ελάχιστος χρόνος ανέρχεται σε 5 τουλάχιστον χρόνια πιστωμένων εισφορών.

ΚΑΤΩΤΑΤΟ ΟΡΙΟ ΣΥΝΤΑΞΗΣ

Υφίσταται κατώτατο όριο σύνταξης , το οποίο ανέρχεται στα 402€ και καταβάλλεται με 13 μισθούς το χρόνο. Τα άτομα με χαμηλό εισόδημα απολαμβάνουν και άλλων κοινωνικών μη ανταποδοτικών παροχών. Ενδεικτικά αναφέρθηκε ότι περίπου 1.600.000 άτομα ενισχύονται οικονομικά κάθε μήνα με ποσά που φθάνουν έως τα 516 €.

Υφίσταται επίσης ειδική πρόβλεψη για άτομα με ειδικές ανάγκες π.χ. οι πάσχοντες από ψυχικά νοσήματα δικαιούνται κατ' έτος σύνταξη ή επιταγή ύψους 4.000€ , ενώ για τους βαριά ανάπηρους το ποσό ανέρχεται περίπου στα 4.800€. στους οποίους χορηγείται και επίδομα συνοδού ποσού 450 €.

Ο αριθμός των δικαιούχων των ανωτέρω παροχών ανέρχεται σύμφωνα με τα στοιχεία που αναφέρθηκαν σε 1.548.000.

Επίσης καταβάλλονται κοινωνικά επιδόματα σε 250.000 άτομα, κοινωνικές συντάξεις σε 704.000 άτομα συνήθως υπερήλικες, σε 1.500.000 άτομα ανέργους ή με ελάχιστο χρόνο ασφάλισης και πολεμικές συντάξεις σε 450.000 δικαιούχα πρόσωπα.

ΧΡΟΝΟΣ ΑΠΟΝΟΜΗΣ ΣΥΝΤΑΞΗΣ

Για την έκδοση της συνταξιοδοτικής απόφασης και την απονομή της σύνταξης απαιτείται χρόνος δύο ως τριών μηνών.

ΔΙΑΔΟΧΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ

Σε περίπτωση ασφάλισης σε 2 ή περισσότερους φορείς, ο τελευταίος φορέας είναι υποχρεωμένος να μαζέψει το συνολικό χρόνο ασφάλισης, να κάνει δηλαδή «Επανάθεση» και να απονείμει το ποσό της σύνταξης χωρίς μεταφορά ποσών συντάξεων από τους άλλους φορείς (διαδοχική ασφάλιση).

ΑΤΥΠΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ

Μέχρι το 1995 οι εργαζόμενοι στην άτυπη οικονομία ήταν ακάλυπτοι ασφαλιστικά. Έκτοτε, δημιουργήθηκε, στα πλαίσια του Εθνικού Ινστιτούτου Κοινωνικής Ασφάλισης νέα Διεύθυνση Διαχείρισης, προκειμένου να καλυφθούν και αυτές οι μορφές απασχόλησης. Η κύρια κατηγορία που διακρίνεται στην περίπτωση αυτή είναι οι συντονισμένοι συνεργάτες, οι οποίοι συνδέονται με την επιχείρηση με συμβόλαιο.

Αρχικά η εισφορά ανήρχετο σε ποσοστό 10% επί των αποδοχών τους, από το οποίο τα 2/3 βάρυναν τον εργοδότη και το 1/3 τον εργαζόμενο. Σήμερα η εισφορά για την ασφάλιση αυτής της κατηγορίας ανέρχεται σε ποσοστό 14% με προοπτική να φθάσει μέχρι το 19% μέσα στην επόμενη πενταετία.

Επίσης, προωθείται νομοθετική ρύθμιση με σκοπό την επέκταση της ασφαλιστικής κάλυψης που έχει γίνει για τους συντονισμένους συνεργάτες και σε μια νέα μορφή άτυπης απασχόλησης τους εταίρους και συμμετέχοντες.

ΑΛΛΟΔΑΠΟΙ

Οι νομίμως διαμένοντες στην Ιταλία αλλοδαποί απολαμβάνουν των ίδιων δικαιωμάτων και υποχρεώσεων με τους Ιταλούς υπηκόους. Για τους εποχιακά εργαζόμενους αλλοδαπούς (οι οποίοι είναι συνήθως υπήκοοι τρίτων

χωρών), καταβάλλεται εισφορά κοινωνικής ασφάλισης σε ποσοστό 14%. Σε περίπτωση θεμελίωσης αυτοτελούς σύνταξης από υπήκοο τρίτου κράτους (με το οποίο η Ιταλία δεν έχει συνάψει διμερή σύμβαση), υπάρχει δυνατότητα εξαγωγής της σύνταξης αυτής στο τρίτο κράτος.

ΙΔΙΩΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

Η Ιταλία δεν είχε παράδοση όσον αφορά τον δεύτερο πυλώνα ασφάλισης συγκριτικά με ευρωπαϊκές χώρες, όπως η Αγγλία ή η Ολλανδία. Το ποσοστό εισφοράς του πρώτου πυλώνα που έφτανε το 33% σε συνδυασμό με τις γενναιόδωρες συνταξιοδοτικές παροχές, που πρόσφερε το κράτος δεν άφηνε πολλά περιθώρια συνεισφοράς οικονομικών πόρων και για το δεύτερο πυλώνα.

Με στοιχεία του 2001 το 29% των επιχειρήσεων στην Ιταλία πρόσφεραν προγράμματα ιδιωτικής συμπληρωματικής συνταξιοδότησης, ενώ το 58% πρόσφεραν προγράμματα του τρίτου πυλώνα με την μορφή ομαδικών ή ατομικών ασφαλιστηρίων ζωής.

Το 2001 δημιουργήθηκαν τα πρώτα ατομικά προγράμματα PIP (individual pension plans) συνταξιοδότησης με την μορφή της ιδιωτικής ασφάλισης μετά την νομοθετική ρύθμιση του 2000. Την ίδια χρονιά, 63 ασφαλιστικές εταιρείες κατέγραψαν 220.000 συμβόλαια και εισέπραξαν 335 εκατ.€ τον πρώτο χρόνο λειτουργίας τους.

Οι εισφορές των μελών κατατίθενται σε ατομικές μερίδες και προσαυξάνονται με τη θετική απόδοση που επιτυγχάνει η ασφαλιστική εταιρεία για λογαριασμό του χαρτοφυλακίου της. Παρόλο ότι τα ταμεία και των δύο πυλώνων αντιμετωπίζονται σε γενικές γραμμές με βάση την ίδια πολιτική (π.χ. φορολογική αντιμετώπιση), με σκοπό να επιτευχθεί μια μορφή ομοιογένειας των δύο πυλώνων, όσον αφορά την πολιτική χορήγησης των προσόδων-ράντας στους συνταξιούχους τα ιδιωτικά ατομικά προγράμματα (τρίτος άξονας), δεν υποχρεώνονται από το νόμο να ξαναεκτιμούν τις συγκεκριμένες ράντες με εγγυημένο ποσοστό (1,5% + 0,75 του πληθωρισμού) όπως οφείλουν να πράττουν τα ταμεία του δεύτερου πυλώνα .

ΕΦΑΠΑΞ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΗ

Οι μέθοδοι πληρωμής που υφίστανται των συσσωρευμένων κεφαλαίων για την αποζημίωση των ασφαλισμένων στο δεύτερο και τρίτο πυλώνα είναι δύο :

- Η εφάπαξ αποζημίωση (lump sum compensation)
- Η μηνιαία αποζημίωση μέσω σταθερών προσόδων και ράντων (Differed annuities compensation method)

Πριν την μεταρρύθμιση του 1993 οι ασφαλισμένοι στα προϋπάρχοντα κλειστά ταμεία και αυτά των ασφαλιστικών εταιρειών, προτιμούσαν να αποζημιώνονται τη στιγμή της συνταξιοδότησής τους με την μέθοδο της εφάπαξ χρηματικής καταβολής. Αυτό εν μέρει οφείλονταν και στην προνομιακή μεταχείριση που υπήρχε από φορολογικής πλευράς από το κράτος, όσον αφορά την μέθοδο της εφάπαξ αποζημίωσης σε σχέση με την μέθοδο σταθερών μηνιαίων προσόδων μέχρι το 1993 (για την φορολογική αντιμετώπιση βλέπε κεφ. Φορολογική αντιμετώπιση συμπληρωματικής ασφάλισης). Αυτό το σκηνικό αντιστράφηκε μετά το 1993, όπου το κράτος άρχισε να αντιμετωπίζει την μέθοδο μηνιαίων προσόδων ευνοϊκότερα όσον αφορά την φορολόγησή τους και επιπλέον επέβαλλε την υποχρεωτική υπαγωγή τουλάχιστον του 50% των συσσωρευμένων κεφαλαίων των ασφαλισμένων με την μέθοδο των μηνιαίων προσόδων και ράντων

5.6. ΗΝΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ

Το συνταξιοδοτικό σύστημα του Ηνωμένου Βασιλείου συνίσταται σε μια συνεργασία μεταξύ του κράτους (το οποίο παρέχει την βασική κρατική σύνταξη και την κρατική ανάλογη του εισοδήματος σύνταξη- S.E.R.P.S.), των εργοδοτών (οι οποίοι παρέχουν επαγγελματικά συνταξιοδοτικά σχήματα) και των ασφαλιστικών εταιριών (οι οποίες παρέχουν ιδιωτικές συντάξεις).

ΔΟΜΗ ΤΟΥ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

Το συνταξιοδοτικό σύστημα του Ηνωμένου Βασιλείου αποτελείται από τρεις πυλώνες.

Πρώτος πυλώνας:

- Βασική κρατική σύνταξη (υποχρεωτική, ανταποδοτική, ενιαία)
- Επικουρική κρατική ανάλογη του εισοδήματος σύνταξη (υποχρεωτική, ανταποδοτική)

Δεύτερος πυλώνας:

- Επαγγελματικά συνταξιοδοτικά σχήματα (προαιρετική υπαγωγή)
- Προσφερόμενα από τον εργοδότη

Τρίτος πυλώνας:

- Προσωπικά προγράμματα συνταξιοδότησης

ΠΡΩΤΟΣ ΠΥΛΩΝΑΣ:

ΒΑΣΙΚΗ ΚΡΑΤΙΚΗ ΣΥΝΤΑΞΗ

Η βασική κρατική σύνταξη είναι ανταποδοτικού και αναδιανεμητικού χαρακτήρα παροχή, και χρηματοδοτείται από τις εισφορές των εργαζομένων, των εργοδοτών και την γενική φορολογία. Όλοι οι εργαζόμενοι και οι αυτοαπασχολούμενοι, εκτός των χαμηλόμισθων, πρέπει να πληρώσουν εισφορές στο Εθνικό Ταμείο Ασφάλισης προκειμένου να θεμελιώσουν δικαίωμα στην βασική κρατική σύνταξη.

Προκειμένου για την λήψη πλήρους βασικής κρατικής σύνταξης οι άντρες πρέπει να πληρώσουν εισφορές για 44 χρόνια στο Εθνικό Ασφαλιστικό Ταμείο (αναλογεί στο 90% του συνολικού χρόνου εργασίας). Τα χρόνια αυτά καλούνται χρόνια θεμελίωσης δικαιώματος.

Για τις γυναίκες τα χρόνια θεμελίωσης δικαιώματος, προκειμένου αυτές να συνταξιοδοτηθούν στα 60, είναι 39. Μεταξύ του 2010-2020 πρόκειται να επέλθει εξίσωση στις προϋποθέσεις συνταξιοδότησης μεταξύ ανδρών και γυναικών ανεβάζοντας στο 65^ο έτος το όριο συνταξιοδότησης, και τα χρόνια θεμελίωσης δικαιώματος για πλήρη σύνταξη στα 44 χρόνια.

Η πλήρης βασική κρατική σύνταξη ανέρχεται στις 75,5 λίρες ή 109,48€ την εβδομάδα (μηνιαίως: 302 λίρες, ή 437,92€). Για το 2003-2004 προβλέπεται αύξηση της πλήρους ετήσιας βασικής κρατικής σύνταξης κατά 100 λίρες για κάθε συνταξιούχο και 160 λίρες για κάθε ζευγάρι. Για τα επόμενα έτη, η

βασική κρατική σύνταξη θα αυξάνεται κατά 2,5% το χρόνο ή κατά τον ρυθμό αύξησης του δείκτη τιμών καταναλωτή του Σεπτεμβρίου, ανάλογα με το ποιο από τα δύο είναι μεγαλύτερο.

Είναι δυνατή η λήψη μειωμένης βασικής κρατικής σύνταξης όταν οι ασφαλισμένοι έχουν καταβάλει μειωμένες εισφορές είτε γιατί α) είναι μικρός ο χρόνος ασφάλισης, β) έχουν εισόδημα μικρότερο του κατώτατου ορίου εισοδήματος, το οποίο ορίζεται για το 2003 στις 3900 λίρες ή 5655€ ετησίως. Ελάχιστος χρόνος θεμελίωσης δικαιώματος για την λήψη της βασικής κρατικής σύνταξης είναι τα 11 χρόνια. Η κατώτατη μειωμένη βασική σύνταξη, που αναλογεί σε εισφορές 11 χρόνων ανέρχεται στο 25% της πλήρους βασικής κρατικής σύνταξης.

Η βασική κρατική σύνταξη δεν μπορεί να δοθεί πριν την συμπλήρωση του ορίου συνταξιοδότησης. Από το 2010 η βασική κρατική σύνταξη θα προσαυξάνεται κατά 10% για κάθε επιπλέον έτος παραμονής στην εργασία πέραν του ορίου συνταξιοδότησης (65 έτη). Σήμερα και μέχρι το 2009 το αντίστοιχο ποσοστό είναι 7,5%.

ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΗ ΚΡΑΤΙΚΗ ΑΝΑΛΟΓΗ ΤΟΥ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΣΥΝΤΑΞΗ (SERPS-STATE EARNINGS-RELATED PENSION SCHEME, AND STATE SECOND PENSION)

Ο θεσμός της επικουρικής κρατικής σύνταξης, (είναι γνωστή με το αρκτικόλεξο S.E.R.P.S) ή οποία είναι ανάλογη του εισοδήματος, εισήχθη στο Ηνωμένο Βασίλειο το 1978 και έχει υποχρεωτικό ανταποδοτικό και μεικτό χαρακτήρα. Το ύψος της παροχής εξαρτάται αποκλειστικά από το εισόδημα του κάθε ασφαλισμένου και από τον χρόνο πληρωμής των εισφορών, αφού το ποσό της σύνταξης υπολογίζεται ως το 20% του μέσου όρου των αναπροσαρμοσμένων εισοδημάτων κατά την διάρκεια του συνολικού χρόνου εργασίας του ασφαλισμένου. Για την περίοδο 1978-1986 το καθεστώς του SERPS ήταν ευνοϊκότερο καθώς λάμβανε υπόψη τα 20 καλύτερα χρόνια για τον υπολογισμό της σύνταξης και το ποσοστό υπολογισμού έφτανε το 25%.

Από τον Απρίλιο του 2002, κατά τον οποίο η κυβέρνηση εισήγαγε την μεταρρύθμιση του ασφαλιστικού συστήματος, το SERPS μετατράπηκε στην Δεύτερη Κρατική Σύνταξη (STATE SECOND PENSION).

Η μεταρρύθμιση του Απριλίου του 2002, μέσω της εισαγωγής της δεύτερης κρατικής σύνταξης επιδιώκει την ενίσχυση των συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων των εργαζόμενων με χαμηλές ή μέτριες αποδοχές, ενώ

παράλληλα οι εργαζόμενοι για πρώτη φορά μπορούν να θεμελιώσουν δικαίωμα στην επικουρική σύνταξη για περιόδους κατά τις οποίες δεν μπορούν να δουλέψουν λόγω ανικανότητας, ασθένειας ή απουσίας από την εργασία λόγω φροντίδας παιδιών ή ανήμπορων ατόμων εφόσον καταβάλλονται οι ανάλογες εισφορές.

Η κυβέρνηση μελετά την περίπτωση, αν θα πρέπει να μετατρέψει την κρατική επικουρική σύνταξη σε ενιαίου τύπου παροχή προκειμένου να δίνεται κίνητρο στους μισθωτούς υψηλών αποδοχών να αποχωρούν του καθεστώτος της κρατικής επικουρικής σύνταξης για να υπαχθούν σε καθεστώς ιδιωτικού τύπου παροχής.

Όπως με την βασική σύνταξη, και η επικουρική δεν μπορεί να δοθεί πριν από το όριο συνταξιοδότησης, μπορεί όμως να μεταφερθεί μετά από αυτό λαμβάνοντας μεγαλύτερο ποσοστό σύνταξης.

Υπάρχει δυνατότητα αποχώρησης από τον υποχρεωτικό χαρακτήρα της 2^{ης} κρατικής σύνταξης και υπαγωγή σε ομαδικό ή ατομικό ιδιωτικό συνταξιοδοτικό σύστημα που προσφέρει τουλάχιστον ισοδύναμες εγγυήσεις. Περίπου το 60% των εργαζομένων υπάγονται σε τέτοια συστήματα αποχώρησης και δικαιούνται επιστροφής εισφορών

ΜΗ ΑΝΤΑΠΟΔΟΤΙΚΕΣ ΠΑΡΟΧΕΣ

1) ΕΛΑΧΙΣΤΟ ΕΓΓΥΗΜΕΝΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑ

Το ελάχιστο εγγυημένο εισόδημα παρέχει οικονομική υποστήριξη στους ανθρώπους πάνω από 60. Η παροχή αυτή εξαρτάται από το εισόδημα τους. Προσφάτως το επίπεδο αυτού του ελαχίστου εισοδήματος έχει αυξηθεί ουσιαστικά και η Κυβέρνηση έχει δεσμευτεί για την αύξηση του Ε.Ε.Ε. κατά την διάρκεια της θητείας αυτής της Βουλής, ώστε όλοι οι συνταξιούχοι να μπορούν μοιράζονται την συνεχή ευημερία. Το 2002-2003 το Ε.Ε.Ε. αξίζει 98,5λίρες ή 142,83€ για ένα άτομο πάνω από 60 ετών και 149,8λίρες ή 216,05€ για ένα ζευγάρι. Το Ε.Ε.Ε. εξασφαλίζει εισόδημα κατά 30% περισσότερο από την Βασική Κρατική Σύνταξη

2) ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΙΚΗ ΠΙΣΤΩΣΗ (PENSION CREDIT)

Αυτή η παροχή πρόκειται να αντικαταστήσει το ΕΕΕ από τον Οκτώβριο του 2003. Η νέα αυτή παροχή αναμένεται να φτάσει όχι μόνο στα φτωχότερα νοικοκυριά αλλά να καλύψει σχεδόν το ήμισυ των νοικοκυριών άνω των 60 ετών, αφού οι προϋποθέσεις για την λήψη αυτής είναι λιγότερο αυστηρές από ότι ήταν για την λήψη του ΕΕΕ (αυξάνονται τα ελάχιστα όρια εισοδήματος ή κεφαλαίου)

3) ΑΛΛΑ ΕΠΙΔΟΜΑΤΑ

Επιπλέον των Ε.Ε.Ε. και Pension Credit, οι συνταξιούχοι μπορούν επίσης να λάβουν τα ακόλουθα επιδόματα:

- Επίδομα κατοικίας για χαμηλοσυνταξιούχους (δίδεται βάση εισοδήματος)
- Πληρωμές βασισμένες σε ανάγκες συνταξιούχων που χρειάζονται πρόσθετη οικονομική ενίσχυση (ανάπηροι)
- Διάφορα επιδόματα όπως επίδομα θέρμανσης και δωρεάν άδειες για χρήση τηλεόρασης για άνω των 75 ετών.
- Επιδόματα Υγείας όπως δωρεάν οφθαλμολογικός και οδοντιατρικός έλεγχος και συνταγογράφηση για τους άνω των 60.

ΔΕΥΤΕΡΟΣ ΠΥΛΩΝΑΣ:

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΗΣ (OCCUPATIONAL PENSION SCHEMES)

Στο Ηνωμένο Βασίλειο δεν είναι υποχρεωτικό οι εργοδότες να παρέχουν σύνταξη μέσω ενός επαγγελματικού συστήματος ή οι εργαζόμενοι να συμμετέχουν επαγγελματικό σύστημα όταν αυτό προσφέρεται από τον εργοδότη. Ωστόσο είναι ιδιαίτερα υψηλά τα ποσοστά και της παροχής σύνταξης από επαγγελματικό σύστημα και η ανάληψη τέτοιων συστημάτων. Υπάρχουν περί τα 10000000 εργαζόμενοι (περίπου το μισό εργατικό δυναμικό) που έχουν δικαιώματα σε επαγγελματικά συστήματα.

Υπάρχουν δύο κατηγοριών επαγγελματικά συστήματα:

- τα καθορισμένων αποδοχών
- τα καθορισμένων εισφορών

Η πλειοψηφία των επαγγελματικών συντάξεων προέρχεται από επαγγελματικά συνταξιοδοτικά συστήματα καθορισμένων αποδοχών. Αυτής της κατηγορίας τα επαγγελματικά συστήματα προσφέρουν σύνταξη εξαρτώμενη των χρόνων υπηρεσίας και του μισθού των 5 τελευταίων χρόνων εργασίας (συνήθως το ύψος της σύνταξης φτάνει το 1/2 έως 2/3 του τελικού μισθού). Βασίζονται στο κεφαλαιοποιητικό σύστημα συνταξιοδότησης και είναι απαραίτητο για τους εργοδότες να εξασφαλίσουν ότι υπάρχει αρκετό επεδενδυμένο χρήμα, ώστε να διασφαλίζεται η παροχή των συντάξεων. Η εισφορά του εργοδότη φτάνει το 9,9% κατά μέσο όρο. Σε πιθανή περίπτωση ελλειμμάτων ο εργοδότης είναι υπεύθυνος για την κάλυψη αυτών. Ωστόσο πολλά επαγγελματικά συστήματα καθορισμένων αποδοχών, αφού βρέθηκαν σε κρίση μετατράπηκαν σε επαγγελματικά συστήματα καθορισμένων εισφορών. Στην συγκεκριμένη κατηγορία ταμείων, η οποία θεσμοθετήθηκε το 1988, οι εργαζόμενοι πληρώνουν συγκεκριμένες εισφορές χωρίς εγγυημένη απόδοση. Σε περίπτωση μη καλής επένδυσης, το ρίσκο μετατοπίζεται στον εργαζόμενο, αφού η εισφορά του εργοδότη μειώνεται στο 4,3% κατά μέσο όρο.

Σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, αφήνεται εξολοκλήρου στον εργοδότη (ή πιο σπάνια σε μία ομάδα εργοδοτών) να αποφασίσει για την δημιουργία του επαγγελματικού σχήματος, για τον τρόπο και το ύψος των εισφορών και για το είδος των παροχών.

ΤΡΙΤΟΣ ΠΥΛΩΝΑΣ:

ΠΡΟΣΩΠΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΗΣ (PERSONAL PENSIONS)

Εισήχθησαν το 1988. Προσφέρουν μία 2^η ιδιωτική σύνταξη στους εργαζόμενους, των οποίων ο εργοδότης δεν παρέχει επαγγελματικό σχήμα ή σε αυτούς που αλλάζουν συχνά δουλειά. Παρέχουν επίσης πρόσθετη σύνταξη στους αυτοαπασχολούμενους. Πολλοί εργαζόμενοι έχουν συστήσει ομαδικά ταμεία προσωπικών συντάξεων (Group personal pensions- GPP), στα οποία δεν ασχολούνται οι ίδιοι με την διαχείριση του ταμείου αυτού αλλά κάποιος χρηματοοικονομικός οργανισμός. Παρόλα αυτά αυτό το συνταξιοδοτικό καθεστώς των προσωπικών συντάξεων είναι περιορισμένο. Μόνο το 12% των εργαζομένων (μισθωτών) εισφέρει σε κάποιο τέτοιο καθεστώς. Όσον αφορά στους αυτοαπασχολούμενους το ποσοστό υπαγωγής σε προσωπικά προγράμματα συνταξιοδότησης ανέρχεται στο 44%. Για την ενθάρρυνση της

παροχής της 2^{ης} ιδιωτικής σύνταξης τον Απρίλιο του 2001 εισήχθησαν τα προσωπικά συνταξιοδοτικά προγράμματα «Stakeholder».

ΠΡΟΣΩΠΙΚΑ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ «STAKEHOLDER»

Αυτός ο νέος τύπος συνταξιοδοτικού λογαριασμού ενσωματώνει αυστηρούς ελέγχους στις χρεώσεις και προσφέρει καλλίτερες αποδόσεις για τις ατομικές αποταμιεύσεις. Σχεδιασμένο να κάνει τις δεύτερες συντάξεις πιο ελκυστικές, το κόστος για τα άτομα είναι κατά πολύ μικρότερο από ότι για τις προσωπικές συντάξεις με πλαφόν χρέωσης το 1% της αξίας του κεφαλαίου της σύνταξης, ενώ ο καθορισμός των παροχών γίνεται από την Κυβέρνηση. Οι «Stakeholder» συντάξεις είναι επίσης περισσότερο ευέλικτες από τις προσωπικές όσον αφορά στη μη χρέωση σε περίπτωση μεταφοράς ή διακοπής του κεφαλαίου. 1,25εκ «Stakeholder» συνταξιοδοτικά προγράμματα είχαν λάβει χώρα μέχρι τον Δεκέμβριο του 2002, ενώ το ύψος των εισφορών για το 2001-2002 έφτασε τα 880εκ. λίρες. Παρά την απήχηση του προγράμματος οι ασφαλιστικές εταιρείες διαμαρτύρονται για το πολύ χαμηλό όριο του 1% των εισφορών.

ΟΡΓΑΝΩΣΗ- ΕΠΟΠΤΕΙΑ- ΕΛΕΓΧΟΣ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

Ο σχεδιασμός και η οργάνωση της πολιτικής του συνταξιοδοτικού συστήματος εποπτεύεται από το Υπουργείο Εργασίας και Συντάξεων, το οποίο προέκυψε τον Ιούνιο του 2001 από την συγχώνευση του Υπουργείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων και του Υπουργείου Παιδείας και Απασχόλησης.

Το Ηνωμένου Βασιλείου διαθέτει αρκετές θεσμοθετημένες αρχές ρύθμισης και ελέγχου του ασφαλιστικού συστήματος και ενημέρωσης και προστασίας του ασφαλισμένου.

- Εθνική Αναλογιστική Αρχή(Government Actuary's Department)
- Ρυθμιστική Αρχή Επαγγελματικών Συντάξεων
- Διαμεσολαβητής των συντάξεων (Pensions Ombudsman)
- Συμβουλευτική Υπηρεσία Συντάξεων (OPAS)
- Financial Services Authority (FSA)

5.7. ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΙΑ ΤΙΣ ΧΩΡΕΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

ΠΙΝΑΚΑΣ 1^{ος} – ΑΝΑΛΟΓΙΑ ΤΩΝ ΑΝΩ ΤΩΝ 65 ΕΤΩΝ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΑΡΙΘΜΟ ΑΥΤΩΝ ΠΟΥ ΒΡΙΣΚΟΝΤΑΙ ΜΕΤΑΞΥ 15-64 (εκατοστιαία αναλογία %)

	1975	2000	2025	2050
ΓΑΛΛΙΑ	21,5	24,5	36,2	46,7
ΓΕΡΜΑΝΙΑ	23,5	24,1	39	54,7
ΙΤΑΛΙΑ	18,9	26,7	40	68,1
ΟΛΛΑΝΔΙΑ	16,9	20,1	34,3	45
ΙΣΠΑΝΙΑ	16,1	24,8	36,1	73,8
ΣΟΥΗΔΙΑ	23,5	27,1	41,5	54,5
ΒΡΕΤΑΝΙΑ	22,6	24,4	32,8	39,2
ΑΥΣΤΡΑΛΙΑ	13,6	18,2	29,2	37,5
ΚΑΝΑΔΑΣ	12,9	18,5	32,6	40,9
ΙΑΠΩΝΙΑ	11,6	25,2	49	71,3
Η.Π.Α.	16,3	18,6	29,3	34,9

ΠΙΝΑΚΑΣ 2^{ος} – ΜΕΣΟΣ ΟΡΟΣ ΗΛΙΚΙΑΣ ΑΠΟΧΩΡΗΣΗΣ ΑΠΟ ΤΟ ΕΡΓΑΤΙΚΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ ΣΕ ΕΠΙΛΕΓΜΕΝΕΣ ΧΩΡΕΣ

ΧΩΡΕΣ	ΑΝΔΡΕΣ	ΓΥΝΑΙΚΕΣ
ΚΑΝΑΔΑΣ	62,4	60,8
ΓΕΡΜΑΝΙΑ	60,3	60,1
ΙΤΑΛΙΑ	58,8	57,9
ΙΑΠΩΝΙΑ	68,5	64,7
ΟΛΛΑΝΔΙΑ	60,4	59,8
ΣΟΥΗΔΙΑ	63,7	62,7
ΒΡΕΤΑΝΙΑ	62,6	60,4
Η.Π.Α.	64,6	63,4
ΜΕΣΟΣ ΟΡΟΣ	62,3	61,1

ΠΙΝΑΚΑΣ 3^{ος} – ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ ΓΙΑ ΣΥΝΤΑΞΕΙΣ ΣΤΙΣ ΧΩΡΕΣ ΤΗΣ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ (ΩΣ % ΤΟΥ Α.Ε.Π.)

-	2000	2010	2020	2030	2040	2050
ΒΕΛΓΙΟ	10	9,9	11,4	13,3	13,7	13,3
ΔΑΝΙΑ	10,5	12,5	13,8	14,5	14	13,3
ΓΕΡΜΑΝΙΑ	11,8	11,2	13,8	15,5	16,6	16,9
ΕΛΛΑΔΑ	12,6	12,6	15,4	19,6	23,8	24,8
ΙΣΠΑΝΙΑ	9,4	8,9	9,9	12,6	16	17,3
ΓΑΛΛΙΑ	12,1	13,1	15	16	15,8	-
ΙΡΛΑΝΔΙΑ	4,6	5	6,7	7,6	8,3	9
ΙΤΑΛΙΑ	13,8	13,9	14,8	15,7	15,7	14,1
ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ	7,4	7,5	8,2	9,2	9,5	9,3
ΟΛΛΑΝΔΙΑ	7,9	9,1	11,1	13,1	14,1	13,6
ΑΥΣΤΡΙΑ	14,5	14,9	16	18,1	18,3	17
ΦΙΛΑΝΔΙΑ	11,3	11,6	12,9	14,9	16	15,9
ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ	9,8	11,8	13,1	13,6	13,8	13,2
ΝΟΡΒΗΓΙΑ	9	9,6	10,7	11,4	11,4	10,7
ΒΡΕΤΑΝΙΑ	5,5	5,1	4,9	5,2	5	5
Ε.Ε.	10,4	10,4	11,5	13	13,6	13,3

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΚΤΟ

ΣΥΓΚΡΙΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Σε αυτό το κεφάλαιο θα συγκρίνουμε τις ιδιωτικές ασφαλιστικές εταιρίες με τα δημόσια ασφαλιστικά ταμεία. Θα πάρουμε διάφορα παραδείγματα για να δούμε τις διαφορές και τις ομοιότητες που υπάρχουν μεταξύ των παροχών για τις συντάξεις και για την υγειονομική περίθαλψη.

Στο 1^ο παράδειγμα που αναφέρουμε παρακάτω θα πάρουμε ένα άτομο που ασφαλιζεται στις ιδιωτικές εταιρίες (που έχουμε αναλύσει παραπάνω) και θα το συγκρίνουμε με ένα άτομο ίδιας ηλικίας που θα ασφαλιστεί ταυτόχρονα στο ΙΚΑ και θα συνταξιοδοτηθούν μαζί. Πρέπει επίσης να έχουμε υπ' όψιν ότι οι παροχές υγείας που προσφέρουν οι ιδιωτικές εταιρίες είναι σε αρκετές περιπτώσεις καλύτερες από αυτές που θα μας προσφέρει το ΙΚΑ. Επίσης οι ιδιωτικές εταιρίες σου δίνουν την δυνατότητα της εξαγοράς του συμβολαίου με κάποιο εφάπαξ ποσό οποιαδήποτε χρονική στιγμή και γενικά σου προσφέρουν πολλές εναλλακτικές λύσεις που μπορείς να αναπροσαρμόσεις το ασφαλιστήριο και το συνταξιοδοτικό πρόγραμμα όποια στιγμή επιθυμείς.

Στην περίπτωση αυτή το άτομο είναι ηλικίας 30 ετών και θα συνταξιοδοτηθεί στην ηλικία των 65 ετών. Στους παρακάτω πίνακες θα δούμε ακριβώς τα ποσά των εισφορών και των αποδοχών που θα καταβάλλονται στις εξής ασφαλιστικές εταιρίες:

- ΦΟΙΝΙΞ ΜΕΤΡΟΛΙΦΕ ΕΜΠΟΡΙΚΗ
- ALICO AIG LIFE
- ΑΣΠΙΣ ΠΡΟΝΟΙΑ
- INTERAMERICAN
- ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΠΙΣΤΗ
- ΙΚΑ

ΦΟΙΝΙΞ ΜΕΤΡΟΛΙΦΕ ΕΜΠΟΡΙΚΗ – ΑΝΔΡΑΣ 30 ΕΤΩΝ	
ΗΛΙΚΙΑ ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΟΥ	30 ΕΤΩΝ
ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΠΛΗΡΩΜΗΣ	35 ΕΤΗ
ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΝΑΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΟΥ ΣΥΝΤΑΞΗΣ ΓΗΡΑΤΟΣ	3%
ΤΡΟΠΟΣ ΠΛΗΡΩΜΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΩΝ	ΕΤΗΣΙΩΣ

	ΚΟΣΤΟΣ ΕΤΗΣΙΩΣ(ΤΟΝ 1 ^ο ΧΡΟΝΟ)	ΜΗΝΙΑΙΑ ΠΑΡΟΧΗ
ΕΓΓΥΗΜΕΝΗ ΣΥΝΤΑΞΗ ΓΗΡΑΤΟΣ	666,65€	440€
ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΟ ΕΠΙΔΟΜΑ		440€
ΣΥΝΤΑΞΗ ΑΝΑΠΗΡΙΑΣ		440€

Το συνολικό κόστος του προγράμματος ανά έτος στην ΦΟΙΝΙΞ METROLIFE ΕΜΠΟΡΙΚΗ ανέρχεται σε 1064,88€ ενώ ανά μήνα ανέρχεται σε 88,74€.

ΦΟΙΝΙΞ METROLIFE ΕΜΠΟΡΙΚΗ – ΓΥΝΑΙΚΑ 30 ΕΤΩΝ	
ΗΛΙΚΙΑ ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΟΥ	30 ΕΤΩΝ
ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΠΛΗΡΩΜΗΣ	35 ΕΤΗ
ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΝΑΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΟΥ ΣΥΝΤΑΞΗΣ ΓΗΡΑΤΟΣ	3%
ΤΡΟΠΟΣ ΠΛΗΡΩΜΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΩΝ	ΕΤΗΣΙΩΣ

	ΚΟΣΤΟΣ ΕΤΗΣΙΩΣ(ΤΟΝ 1 ^ο ΧΡΟΝΟ)	ΜΗΝΙΑΙΑ ΠΑΡΟΧΗ
ΕΓΓΥΗΜΕΝΗ ΣΥΝΤΑΞΗ ΓΗΡΑΤΟΣ	733,49€	440€
ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΟ ΕΠΙΔΟΜΑ		440€
ΣΥΝΤΑΞΗ ΑΝΑΠΗΡΙΑΣ		440€

Το συνολικό κόστος του προγράμματος ανά έτος ανέρχεται σε 1030,87€ ενώ ανά μήνα ανέρχεται σε 85,91€.

Στις παραπάνω παροχές ο ασφαλισμένος με ένα πρόσθετο κόστος 490€ ετησίως μπορεί να προσθέσει και όλες τις παροχές υγείας που προσφέρει η εταιρία.

ALICO AIG LIFE - ΑΝΔΡΑΣ ΗΛΙΚΙΑΣ 30 ΕΤΩΝ ΠΟΥ ΘΑ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΘΕΙ ΜΕΤΑ ΑΠΟ 35 ΧΡΟΝΙΑ	
ΠΛΗΡΩΤΕΟ ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΟ	1200€ ΕΤΗΣΙΩΣ ή 106€ ΜΗΝΙΑΙΩΣ
ΑΠΟΔΟΧΕΣ	
ΜΗΝΙΑΙΑ ΣΥΝΤΑΞΗ	743€

Στον παραπάνω πίνακα βλέπουμε ότι ένας άνδρας ηλικίας 30 ετών θέλοντας να συνταξιοδοτηθεί στα 65 του θα πρέπει να καταβάλει ασφάλιστρα 1200€ το χρόνο ή 106€ τον μήνα. Οι μηνιαίες αποδοχές του μετά από 35 χρόνια θα είναι 743€. Ο ασφαλισμένος έχει την δυνατότητα να επιλέξει να πάρει ένα εφάπαξ ποσό που για το παραπάνω παράδειγμα θα ανέρχεται σε 104863€. Όλα τα παραπάνω ποσά τα έχει υπολογίσει η εταιρία εφόσον έχει απόδοση στις επενδύσεις της 6% κάθε χρόνο. Τα παραπάνω ποσά είναι κυμαινόμενα αλλά δεν μπορούν να είναι λιγότερο από 475€ για την ισόβια μηνιαία σύνταξη και 66304€ για το εφάπαξ.

ΑΣΠΙΣ ΠΡΟΝΟΙΑ- ΙΑΤΡΟΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΘΑΛΨΗ

ΚΑΛΥΨΗ	ΕΤΗΣΙΑ ΚΑΘΑΡΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΑ
ΒΑΣΙΚΗ ΑΣΦΑΛΕΙΑ	95,96€
ΙΑΤΡΟΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΘΑΛΨΗ	262,79€
ΣΥΝΟΛΟ	358,75€
ΕΤΗΣΙΕΣ ΕΠΙΒΑΡΥΝΣΕΙΣ	39,44€
ΤΕΛΙΚΟ ΕΤΗΣΙΟ ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΟ	398,19€

ΑΣΠΙΣ ΠΡΟΝΟΙΑ- ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

ΠΙΝΑΚΑΣ 1^{ος} – ΑΝΔΡΑΣ 30 ΕΤΩΝ			
ΕΤΗΣΙΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΑ	ΗΛΙΚΙΑ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟ- ΤΗΣΗΣ	ΙΣΟΒΙΑ ΜΗΝΙΑΙΑ ΣΥΝΤΑΞΗ	ΕΦΑΠΑΞ
614,70€	65	85€	11.519,35€

ΠΙΝΑΚΑΣ 2^{ος} – ΑΝΔΡΑΣ 30 ΕΤΩΝ

ΕΤΗΣΙΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΑ	ΗΛΙΚΙΑ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΗΣ	ΙΣΟΒΙΑ ΜΗΝΙΑΙΑ ΣΥΝΤΑΞΗ	ΕΦΑΠΑΞ
1024,50€	65	132€	19.198,82€

ΠΙΝΑΚΑΣ 3^{ος} – ΓΥΝΑΙΚΑ 30 ΕΤΩΝ

ΕΤΗΣΙΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΑ	ΗΛΙΚΙΑ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΗΣ	ΙΣΟΒΙΑ ΜΗΝΙΑΙΑ ΣΥΝΤΑΞΗ	ΕΦΑΠΑΞ
663,31€	65	85€	12.429,85€

ΠΙΝΑΚΑΣ 4^{ος} – ΓΥΝΑΙΚΑ 30 ΕΤΩΝ

ΕΤΗΣΙΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΑ	ΗΛΙΚΙΑ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΗΣ	ΙΣΟΒΙΑ ΜΗΝΙΑΙΑ ΣΥΝΤΑΞΗ	ΕΦΑΠΑΞ
1105,51€	65	132€	20.716,41€

ΠΙΝΑΚΑΣ 5^{ος} – ΑΝΔΡΑΣ 30 ΕΤΩΝ

ΕΤΗΣΙΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΑ	ΗΛΙΚΙΑ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΗΣ	ΙΣΟΒΙΑ ΜΗΝΙΑΙΑ ΣΥΝΤΑΞΗ
600,71€	65	300€

ΠΙΝΑΚΑΣ 6^{ος} – ΑΝΔΡΑΣ 30 ΕΤΩΝ

ΕΤΗΣΙΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΑ	ΗΛΙΚΙΑ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΗΣ	ΙΣΟΒΙΑ ΜΗΝΙΑΙΑ ΣΥΝΤΑΞΗ
997,68€	65	500€

ΠΙΝΑΚΑΣ 7^{ος} – ΓΥΝΑΙΚΑ 30 ΕΤΩΝ

ΕΤΗΣΙΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΑ	ΗΛΙΚΙΑ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΗΣ	ΙΣΟΒΙΑ ΜΗΝΙΑΙΑ ΣΥΝΤΑΞΗ
633,19€	65	300€

ΠΙΝΑΚΑΣ 8^{ος} – ΑΝΔΡΑΣ 30 ΕΤΩΝ

ΕΤΗΣΙΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΑ	ΗΛΙΚΙΑ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΗΣ	ΙΣΟΒΙΑ ΜΗΝΙΑΙΑ ΣΥΝΤΑΞΗ
1055,58€	65	500€

INTERAMERICAN ΙΑΤΡΟΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΘΑΛΨΗ – ΑΤΟΜΟ 30 ΕΤΩΝ (ετησίως)

ΚΑΘΑΡΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΑ	720,06€
ΕΞΟΔΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ	50,13€
Φ.Κ.Ε.	64,00€
ΧΑΡΤΟΣΗΜΟ	20,02€
INTERAMERICAN ΒΟΗΘΕΙΑΣ	40,00€
ΣΥΝΟΛΟ	894,21€

INTERAMERICAN ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΙΚΟ - ΗΛΙΚΙΑ 30 ΕΤΩΝ ΜΕ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΠΛΗΡΩΜΩΝ 35 ΕΤΗ

ΙΣΟΒΙΑ ΜΗΝΙΑΙΑ ΣΥΝΤΑΞΗ ΣΤΗ ΛΗΞΗ	715,00€
ΕΦΑΠΑΞ ΣΤΗ ΛΗΞΗ	128.071,05€

ΑΞΙΑ ΕΞΑΓΟΡΑΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΠΡΙΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΛΗΞΗ ΤΟΥ

ΕΤΟΣ	ΑΞΙΑ ΕΞΑΓΟΡΑΣ
03	3.327,17€
06	9.898,60€
09	17.578,33€
10	20.407,98€
15	36.109,03€
20	53.856,36€
25	74.739,81€
30	99.290,38€
35	128.071,05€

ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΑ(ετήσια)

ΚΑΘΑΡΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΑ	2.218,51€
ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΥ	30,00€
Φ.Κ.Ε.	2,00€
ΧΑΡΤΟΣΗΜΟ	54,01€
ΣΥΝΟΛΟ	2304,52€

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΠΙΣΤΗ – ΕΤΗΣΙΑ ΜΙΚΤΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΥΓΕΙΑΣ ΜΕ ΟΛΕΣ ΤΙΣ ΚΑΛΥΨΕΙΣ ΚΑΙ ΜΕ ΤΑ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΑΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

ΗΛΙΚΙΑ	ΑΝΔΡΕΣ	ΓΥΝΑΙΚΕΣ
30	358,12€	445,78€

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΠΙΣΤΗ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΙΚΟ – ΑΝΔΡΑΣ 30 ΕΤΩΝ ΜΕ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ 35

ΕΤΗΣΙΑ ΚΑΘΑΡΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΑ	ΜΗΝΙΑΙΕΣ ΑΠΟΔΟΧΕΣ ΣΤΗΝ ΛΗΞΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΥ
216,50€	300,00€
505,16€	700,00€
721,67€	1.000,00€

ΚΛΑΔΟΙ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΠΙΝΑΚΑΣ ΕΙΣΦΟΡΩΝ ΙΚΑ ΠΟΣΟΣΤΑ (%)			ΙΣΧΥΟΥΝ ΑΠΟ
	ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝ ΟΥ	ΕΡΓΟΔΟΤΗ	ΣΥΝΟΛΟ	
ΣΥΝΟΛΟ	13,00%	25,06%	38,06%	01/10/2003

**ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΩΝ ΣΤΟ ΙΚΑ - ΠΟΣΟ ΣΥΝΤΑΞΗΣ
(ΚΥΡΙΑΣ+ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΗΣ)**

ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΟΙ ΠΡΙΝ ΤΙΣ 31/12/92 ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΟΥΜΕΝΟΙ ΤΟ 2003 ΜΕ 30 ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ (ΓΙΑ ΠΛΗΡΗ ΣΥΝΤΑΞΗ) ΣΥΝΤΑΞΙΜΟΣ ΜΙΣΘΟΣ 1173,88 EURO	ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟΥΣ Ν.1902/90 & Ν.2084/92	ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟ Ν.2556/97
1.ΙΚΑ & ΤΕΑΜ*	814,97	921,50 (+13%)
2.ΙΚΑ & ΤΕΑΥΕΚ	882,17	1042,99 (+18%)
3.ΙΚΑ & Τ.Ε.Α. ΗΛΕΚΤΡΟΤΕΧΝΙΤΩΝ	882,17	1063,24 (+21%)
4.ΙΚΑ & ΤΕΑΥΦΕ	882,17	1083,20 (+23%)
5.ΙΚΑ & ΤΕΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΩΝ	806,45	1072,63 (+33%)
6.ΙΚΑ & ΤΕΑ ΤΡΟΦΙΜΩΝ	806,45	1083,20 (+23%)
7.ΙΚΑ & ΤΕΑΠΟΖΟ	806,45	932,36 (+06%)
8.ΙΚΑ & Τ.Ε.Α. ΤΣΙΜΕΝΤΩΝ	806,45	994,86 (+13%)
9.ΙΚΑ & ΤΕΑ ΕΡΤ	806,45	1005,72 (+14%)
10.ΙΚΑ & Τ.Ε.Α.Α.ΕΡ. ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	795,30	1000,72 (+26%)

ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΠΑΡΑΠΑΝΩ ΤΑΜΕΙΩΝ:

Παρακάτω έχουμε ένα συγκριτικό πίνακα μεταξύ όλων των παραπάνω ταμείων που αναφέραμε ώστε να μπορούμε να συγκρίνουμε τα ποσά με απόλυτους αριθμούς για ένα άνδρα που ασφαρίζεται στην ηλικία των 30 ετών και θα συνταξιοδοτηθεί στην ηλικία των 65 ετών.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1^{ος}

ΑΣΦΑΛΕΙΑ	ΠΟΣΑ ΕΙΣΦΟΡΩΝ ΓΙΑ ΠΑΡΟΧΗ ΣΥΝΤΑΞΗΣ (ΕΤΗΣΙΩΣ)	ΠΟΣΑ ΕΙΣΦΟΡΩΝ ΓΙΑ ΠΕΡΙΘΑΛΨΗ (ΕΤΗΣΙΩΣ)	ΣΥΝΟΛΙΚΕΣ ΕΙΣΦΟΡΕΣ (ΕΤΗΣΙΩΣ)	ΕΦΑΠΑΞ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΗ	ΣΥΝΤΑΞΗ (ΜΗΝΙΑΙΩΣ)
ΦΟΙΝΙΞ METROLIFE ΕΜΠΟΡΙΚΙ	665,65€	398,23€	1064,88€	0,00€	440,00€
ALICO AIG LIFE	1200,00€	-	1200,00€	0,00€	743,00€
ALICO AIG LIFE	1200,00€	-	1200,00€	104863,00€	0,00€
ΑΣΠΙΣ ΠΡΟΝΟΙΑ	-	398,19€	398,19€	-	-
ΑΣΠΙΣ ΠΡΟΝΟΙΑ	600,71€	-	600,71€	0,00€	300,00€
ΑΣΠΙΣ ΠΡΟΝΟΙΑ	997,68€	-	997,68€	0,00€	500,00€
INTERAMERICAN	2304,52€	894,21€	3198,73€	128071,05€	0,00€
INTERAMERICAN	2304,52€	894,21€	3198,73€	0,00€	715,00€
ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΠΙΣΤΗ	505,16€	358,12€	863,28€	0,00€	700,00€
ΙΚΑ	2136,46	-	2136,46	-	921,50
ΙΚΑ – TEAM	13,00% από τον μισθό του εργαζόμενου και 25,06% καταβάλλει ο εργοδότης. Συνολικές εισφορές 38,06%				***921,50€

*** θεωρούμε ότι ο μηνιαίος μισθός του εργαζόμενου στο ΙΚΑ είναι 1173,88€.

Άρα ο εργαζόμενος ετησίως καταβάλλει για εισφορές στο ΙΚΑ

$$1173,88 \times 14 \times 13,00\% = 2136,46\text{€}$$

και ο εργοδότης του καταβάλλει:

$$1173,88 \times 14 \times 25,06\% = 4118,44\text{€}$$

Άρα συνολικά καταβάλλονται 6254,90€

Βλέποντας τα ποσά του παραπάνω πίνακα μπορούμε να υπολογίσουμε την απόδοση που θα έχουν τα κεφάλαια που έχουν καταβληθεί συνολικά. Θα θεωρήσουμε ότι ένας άνθρωπος ζει κατά μέσο όρο 85 χρόνια. Στον παρακάτω πίνακα δεν υπολογίζουμε ότι τα ποσά μπορεί να αναπροσαρμοστούν. Έτσι θα

υπολογίσουμε την απόδοση που θα έχουν τα κεφάλαιά του σε κάθε περίπτωση:

ΠΙΝΑΚΑΣ 2^{ος}

ΣΦΑΛΕΙΑ	ΕΤΗΣΙΕΣ ΕΙΣΦΟΡΕΣ	ΣΥΝΟΛΙΚΕΣ ΕΙΣΦΟΡΕΣ ΜΕΧΡΙ ΤΗΝ ΗΛΙΚΙΑ ΤΩΝ 65 ΕΤΩΝ	ΜΗΝΙΑΙΕΣ ΑΠΟΔΟΧΕΣ	ΣΥΝΟΛΙΚΕΣ ΑΠΟΔΟΧΕΣ ΜΕΧΡΙ ΤΗΝ ΗΛΙΚΙΑ ΤΩΝ 85 ΕΤΩΝ	ΑΠΟΔΟΣΗ	ΑΠΟΔΟΣΗ %
ΝΙΞ	1.155,65 €	40.447,75 €	440,00 €	105.600,00 €	2,6108	261,08%
ROLIFE	1.200,00 €	42.000,00 €	743,00 €	178.320,00 €	4,2457	424,57%
ΠΡΟΝΟΙΑ	1.395,87 €	48.855,45 €	500,00 €	120.000,00 €	2,4562	245,62%
ΠΡΟΝΟΙΑ	998,90 €	34.961,50 €	300,00 €	72.000,00 €	2,0594	205,94%
AMERICAN	2.304,52 €	80.658,20 €	715,00 €	171.600,00 €	2,1275	212,75%
ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ	863,28 €	30.214,80 €	700,00 €	168.000,00 €	5,5602	556,02%
TEAM	6254,90 €	218.921,50 €	921,50 €	221.160,00 €	1,0102	101,02%

Από τον παραπάνω πίνακα παρατηρούμε ότι από τις ιδιωτικές εταιρίες η μεγαλύτερη απόδοση των χρημάτων είναι στην ευρωπαϊκή πίστη ενώ το ΙΚΑ έχει την μικρότερη απόδοση.

Στο 2^ο παράδειγμα θα συγκρίνουμε κάποια από τα υπόλοιπα δημόσια ταμεία με τα παραπάνω. Παίρνουμε πάλι το ίδιο άτομο ηλικίας 30 ετών και θεωρούμε ότι θα πάρει σύνταξη στην ηλικία των 65 ετών.

Παρακάτω ακολουθεί συγκριτικός πίνακας των ταμείων ΤΣΜΕΔΕ, ΝΑΤ, και ΤΣΑΥ

ΠΙΝΑΚΑΣ 3^{ος}

ΑΣΦΑΛΕΙΑ	ΠΟΣΑ ΕΙΣΦΟΡΩΝ ΓΙΑ ΠΑΡΟΧΗ ΣΥΝΤΑΞΗΣ (ΕΤΗΣΙΩΣ)	ΠΟΣΑ ΕΙΣΦΟΡΩΝ ΓΙΑ ΠΕΡΙΘΑΛΨΗ (ΕΤΗΣΙΩΣ)	ΣΥΝΟΛΙΚΕΣ ΕΙΣΦΟΡΕΣ (ΕΤΗΣΙΩΣ)	ΕΦΑΠΑΞ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΣΥΝΤΑ- ΞΙΟΔΟΤΗΣΗ	ΣΥΝΤΑΞΗ (ΜΗΝΙΑΙΩΣ)
ΤΣΜΕΔΕ	-	-	1408,08€	0,00€	625,98€
ΝΑΤ	Εισφορές 9% του ναυτικού και 14% του πλοιοκτήτη*		3212,00€		888,56€
ΤΣΑΥ	Ετήσια εισφορά ασφαλισμένου 1420,20€ + εισφορά εργοδότη**		3958,92€		1024,27€

*ο υπολογισμός έχει γίνει για ναυτικό με μισθό 1200,00€

** υπολογισμός για άτομο που έχει μισθό 1200,00€

οι μηνιαίες εισφορές του εργοδότη είναι 13,33%+4,30% άρα

1200,00€ X 17,63% = 211,56€

άρα ετησίως είναι 211,56€ X 12 = 2538,72€

οι εισφορές του ασφαλισμένου είναι 118,35€ X 12 = 1420,20€

ΣΥΝΟΛΟ: 2538,72€ + 1420,20€ = 3958,92

ΠΙΝΑΚΑΣ 4^{ος}

ΤΑΜΕΙΟ	ΕΤΗΣΙΕΣ ΕΙΣΦΟΡΕΣ	ΣΥΝΟΛΙΚΕΣ ΕΙΣΦΟΡΕΣ ΜΕΧΡΙ ΤΗΝ ΗΛΙΚΙΑ ΤΩΝ 65 ΕΤΩΝ ΠΟΥ ΕΙΝΑΙ Η ΗΛΙΚΙΑ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΗΣ	ΜΗΝΙΑΙΕΣ ΑΠΟΔΟΧΕΣ	ΣΥΝΟΛΙΚΕΣ ΑΠΟΔΟΧΕΣ ΜΕΧΡΙ ΤΗΝ ΗΛΙΚΙΑ ΤΩΝ 85 ΕΤΩΝ	ΑΠΟΔΟΣΗ	ΑΠΟΔΟΣΗ %
ΤΣΜΕΔΕ	1.408,08 €	49.282,80 €	625,98 €	150.235,20 €	3,0484	304,84%
	4.140,00 €	144.900,00 €	1.110,71 €	266.570,40 €	1,8397	183,97%
	3.958,52 €	138.548,20 €	1.024,27 €	245.824,80 €	1,7743	177,43%
TEAM	6254,90 €	218.921,50 €	921,50 €	221.160,00 €	1,0102	101,02%

Στο 2^ο παράδειγμα βλέποντας των πίνακα 4 που συγκρίνουμε τα ταμεία του πίνακα 3 με το ΙΚΑ καθώς και με τον πίνακα 2 μπορούμε να δούμε ότι οι ιδιωτικές ασφαλιστικές εταιρίες αξιοποιούν καλύτερα τα χρήματά μας με αποτέλεσμα ο ασφαλισμένος σε αυτές να απολαμβάνει μεγαλύτερες αποδοχές κατά την συνταξιοδότησή του. Από τα δημόσια ταμεία που εξετάσαμε στην σύγκριση την καλύτερη απόδοση των χρημάτων του ασφαλισμένου την έχουμε στο ΤΣΜΕΔΕ και μετά ακολουθεί το ΙΚΑ, όμως και τα 2 είναι πολύ πιο πίσω στις αποδόσεις των χρημάτων από τις ιδιωτικές εταιρίες.

Οι ασφαλισμένοι είναι υποχρεωτικό να ασφαλίζονται στα δημόσια ταμεία αλλά εκτός από αυτό τον λόγο τα δημόσια ταμεία θα τους παρέχουν ασφάλιση εάν κάποια στιγμή υπάρξει αδυναμία πληρωμής από την πλευρά των ασφαλισμένων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΒΔΟΜΟ

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ: ΤΙ ΙΣΧΥΕΙ ΜΕΧΡΙ ΣΗΜΕΡΑ

ΓΕΝΙΚΑ:

ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΓΙΑ ΠΛΗΡΗ ΣΥΝΤΑΞΗ: Στο ΙΚΑ η σύνταξη έχει ως εξής :

- Αθροίζουμε τις μηνιαίες αποδοχές κατά έτος, από τα 5 ημερολογιακά έτη εντός της δεκαετίας που προηγείται του έτους κατά το οποίο υποβάλλεται η αίτηση για σύνταξη.
- Το ΙΚΑ έχει ασφαλιστικές κλάσεις, η ανώτατη είναι η 28^η, δεν λαμβάνεται υπόψη αν ξεπερνά την 28^η κλάση. Δώρα Χριστουγέννων – Πάσχα και επίδομα αδειάς δεν λαμβάνονται υπόψη, ενώ λαμβάνονται υπόψη υπερωρίες, εργασία την Κυριακή κ.τ.λ.
- Το σύνολο των αποδοχών της πενταετίας διαιρείται δια τον αριθμό των ημερών εργασίας (Η.Ε.)
- Το ηλικίο της διαίρεσης μας δίνει το μέσο ημερομίσθιο της 5ετίας, το οποίο εντάσσεται στην ασφαλιστική κλάση, που ισχύει το μήνα Δεκέμβριο.
- Το 25πλασιο του Τ.Η. της ασφαλιστικής κλάσης, στην οποία εμπίπτει το μέσο ημερομίσθιο της 5ετίας αποτελεί τον Συντάξιμο Μισθό.
- Το Τ.Η. αλλάζει κάθε χρόνο.

Στα Ειδικά Ταμεία και στα Επικουρικά, ενώ οι εισφορές υπολογίζονται στο σύνολο των αποδοχών, για τη σύνταξη λαμβάνεται υπόψη μέρος του συνολικού μισθού.

- Ο Συντάξιμος Μισθός π.χ. της Ε.Τ.Ε. αποτελείται από:

1. Το Βασικό Μισθό
2. Το Επίδομα Πολυετίας
3. Το Επίδομα Βαθμού
4. Το Επιστημονικό Επίδομα

Σημειώνεται ότι σε κάθε Ταμείο περιλαμβάνονται διαφορετικά επιδόματα για να βγει ο Συντάξιμος Μισθός. Στη σύνταξη καταβάλλονται και τα οικογενειακά επιδόματα συζύγου και τεκνών.

Ποσοστά Σύνταξης για όσους φύγουν μέχρι 31/12/2007.

- Για τους ασφαλισμένους μέχρι 31/12/92 αντιστοιχεί ποσοστό σύνταξης 2,286% για κάθε έτος, ώστε με 35ετία να αναλογεί το 80% των συντάξιμων αποδοχών. Όσοι παραμείνουν στην υπηρεσία μετά τη συμπλήρωση 35ετους υπηρεσίας, η σύνταξη αυξάνεται κατά 1/50 για κάθε έτος.

- Όσοι συνταξιοδοτηθούν μετά την 1/1/2008 και σταδιακά μετά το 2017, το ποσοστό σύνταξης ανέρχεται στο 70% του Συντάξιμου Μισθού και υπολογίζεται με το μέσο μισθό της τελευταίας πενταετίας.

Για τους ' 'νέους' ' ασφαλισμένους στο ΙΚΑ και στα Ειδικά Ταμεία, λαμβάνεται υπόψη ο μέσος όρος των αποδοχών, που καταβλήθηκαν οι εισφορές, χωρίς δώρα Χριστουγέννων και Πάσχα και Επίδομα Αδείας, των τελευταίων ετών.

ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΑ ΤΑΜΕΙΑ:

Ανάλογα με τις καταστατικές διατάξεις του κάθε Ταμείου υπάρχουν διαφορές μεταξύ τους.

1. Σύνταξη δίνεται όταν αποκτήσει κάποιος δικαίωμα της Κύριας Σύνταξης.
2. Σύνταξη δίνεται ανεξάρτητα της απόκτησης δικαιώματος της Κύριας Σύνταξης.
3. Σύνταξη δίνεται Επικουρική και Κύρια μέχρι την απόκτηση της Κύριας.
4. Υπάρχει πλαφόν στη Σύνταξη.
5. Ποσοστό Σύνταξης από 20% μέχρι 50% της Κύριας.

ΤΑΜΕΙΑ ΠΡΟΝΟΙΑΣ (ΕΦΑΠΑΞ).

Μετά από παρέμβαση της ΟΤΟΕ, δόθηκε λύση στη Νομική μορφή των ΝΠΔΔ, σε ΝΠΙΔ. Σήμερα έχει γίνει η μετατροπή τους σε ΝΠΙΔ και με τι αναλογικές μελέτες του κάθε ταμείου δόθηκε και η διαφορά στο εφάπαξ σε ΕΘΝΙΚΗ – ΑΤΕ - ΕΤΒΑ. Η ΕΜΠΟΡΙΚΗ δεν πήρε απόφαση, ούτε ο Σύλλογος, ούτε το Δ.Σ. του Ταμείου και παραμένει ως ΝΠΔΔ.

Η Ολομέλεια του Αρείου Πάγου πήρε πρόσφατα απόφαση για την αντισυνταγματικότητα του πλαφόν (2084/92). Υπάρχει όμως και η εκκρεμότητα της απόφασης στο Συμβούλιο Επικρατείας για το θέμα αυτό. Αν είναι θετική, τότε, όπου δεν δόθηκε ολόκληρο το εφάπαξ, θα δοθεί. Αν είναι αρνητική, τότε τη λύση θα τη δώσει το Ανώτατο Ειδικό Δικαστήριο (ΑΕΔ).

TAMEIA ΥΓΕΙΑΣ

Την Άνοιξη του 2003, έγινε προσπάθεια για την ενοποίηση και δημιουργία ΕΝΙΑΙΟΥ ΦΟΡΕΑ ΥΓΕΙΑΣ για τους εργαζόμενους στις τράπεζες.

Στόχος είναι ο ενοποιημένος φορέας Υγείας, με τη μορφή ΝΠΙΔ, να παρέχει υπηρεσίες υγείας, περίθαλψης και πρόληψης, υψηλών προδιαγραφών στους Τραπεζοϋπαλλήλους και στις οικογένειες τους. Έτσι, πραγματοποιήθηκε συνάντηση όλων των Ταμείων και των Συλλόγων της ΟΤΟΕ. Παράλληλα, η ΟΤΟΕ απευθύνθηκε στο ΙΝΕ της ΓΣΕΕ - ΑΔΕΔΥ για την ανάθεση μελέτης βιωσιμότητας του έκαστου φορέα Υγείας και ταυτόχρονα ζήτησε από τα Ταμεία Υγείας να δώσουν τα απαραίτητα στοιχεία. Δυστυχώς η προσπάθεια δεν είχε θετικό αποτέλεσμα. Οι επιμέρους Σύλλογοι με το ειδικό βάρος, που έχουν, δεν πήραν τις πρωτοβουλίες, που χρειάστηκαν για την πραγματοποίηση αυτού του στόχου. Είναι όμως η μοναδική προοπτική για το μέλλον των Ταμείων Υγείας. Η προσπάθεια θα συνεχιστεί και, αν αποδειχθεί μέσα από την μελέτη η βιωσιμότητα του ΕΝΙΑΙΟΥ ΦΟΡΕΑ, τότε θα πρέπει να γίνει πράξη. Η απελευθέρωση οικονομικών πόρων από την ενοποίηση μπορεί να λύσει χρόνια προβλήματα, ειδικά στην Περιφέρεια.

ΕΤΑΤ.

Η Πρόταση της ΟΤΟΕ, για λύση στην Κύρια και στην Επικουρική Σύνταξη είναι το ΕΝΙΑΙΟ ΤΑΜΕΙΟ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΤΡΑΠΕΖΟΪΠΑΛΛΗΛΩΝ (ΕΤΑΤ) Η ΟΤΟΕ επιδιώκει με ενιαίο τρόπο να λύσει το ασφαλιστικό στο χώρο των τραπεζών, να δώσει προοπτική και βιωσιμότητα μακράς διάρκειας με τεκμηριωμένη θέση. Η λύση, που προτείνεται, ρυθμίζει συνολικά την Κύρια και την Επικουρική ασφάλιση και προστατεύει τα ασφαλιστικά δικαιώματα των τραπεζοϋπαλλήλων από κάθε μελλοντικό κίνδυνο.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΝΟΜΟΣ ΑΡΙΘ.1976/1991

ΑΡΘΡΟ 14

§4 Στο τέλος του άρθρου 2 του ν.1846/1951 ,όπως τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε ,προστίθεται διάταξη ως έξης:

«Επίσης υπάγονται υποχρεωτικά και αυτοδίκαια στην ασφάλιση του Ι.Κ.Α , του Ι.Κ.Α – Τ.Ε.Α.Μ , του Ο.Α.Ε.Δ , του Ο.Ε.Κ και της Εργατικής Εστίας οι εφοδιασμένες με άδεια εργασίας αδελφές νοσοκόμες. Οι ασφαλιστικές εισφορές υπολογίζονται πάνω στο σύνολο της εργατικής αμοιβής. Οι αποκλειστικές αδελφές εισπράττουν από τον αποδέκτη των υπηρεσιών τους και τις βαρύνουσες τον εργοδότη ασφαλιστικές εισφορές με τριπλότυπες αποδείξεις, που χορηγεί το Ι.Κ.Α και τις αποδίδουν σε αυτό μαζί με τις εισφορές ασφαλισμένου που βαρύνουν τις ίδιες μέχρι το τέλος του επόμενου της απασχόλησης μήνα.

Ο αρμόδιος φορέας για τη χορήγηση της άδειας εργασίας , ο τύπος και το περιεχόμενο της άδειας καθώς και οι προϋποθέσεις χορήγησης της ορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Υγείας , Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και Εργασίας.

Με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου του Ι.Κ.Α καθορίζεται ο τρόπος υπολογισμού των ημερών ασφάλισης και της ασφαλιστικής κλάσης, οι συνέπειες της μη έγκαιρης καταβολής των εισφορών μεταξύ των οποίων μπορεί να είναι και η αφαίρεση της άδειας απασχόλησης, η είσπραξη των καθυστερούμενων εισφορών κατά τον Κ.Ε.Δ.Ε. και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για τη λειτουργία της ασφάλισης των αποκλειστικών νοσοκόμων.

ΑΡΘΡΟ 15: ΣΥΝΕΧΙΣΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΣΤΟ Ι.Κ.Α – Τ.Ε.Α.Μ

§2 Μετά την παρέλευση του ανωτέρω χρονικού διαστήματος , η κρίση οποιουδήποτε διοικητικού οργάνου περί της υπαγωγής των προσώπων της παρ.1 στην ασφάλιση άλλου ταμείου ή κλάδου επικουρικής ασφάλισης σύμφωνα με την ισχύουσα σ' αυτό νομοθεσία δεν μεταβάλλει την ήδη υφιστάμενη ασφαλιστική τους κατάσταση.

§3 Σε περίπτωση που πριν από την παρέλευση των δύο ετών ή εξακοσίων ημερών ασφάλισης στον κλάδο Ι.Κ.Α –Τ.Ε.Α.Μ. ή του έτους που προβλέπεται από την παρ.1γεννηθεί αμφισβήτηση από τα παραπάνω πρόσωπα ή τους εργοδότες αυτών ή άλλο ταμείο ή κλάδο επικουρικής ασφάλισης , σχετικά με τη της υπαγωγής τους στον Κλάδο Ι.Κ.Α. – Τ.Ε.Α.Μ. και εφόσον κριθεί οριστικά , ότι τα πρόσωπα αυτά θα έπρεπε να υπαχθούν στην ασφάλιση άλλου ταμείου ή κλάδου επικουρικής ασφάλισης, οι ασφαλιστικές εισφορές ασφαλισμένων και εργοδοτών , που έχουν καταβληθεί στον κλάδο Ι.Κ.Α. – Τ.Ε.Α.Μ. ,μεταφέρονται στο ταμείο ή κλάδο επικουρικής ασφάλισης , που θα υπαχθούν , εντόκως με το επιτόκιο που προβλέπεται από το άρθρο 40 του ν

1846/1951 όπως ισχύει και ο χρόνος ασφάλισης που αναλογεί σ' αυτές θεωρείται χρόνος ασφάλισης στο νέο ταμείο ή κλάδο επικουρικής ασφάλισης.

Εάν οι εισφορές ασφαλισμένου και εργοδότη που ισχύουν στο νέο ταμείο ή κλάδο επικουρικής ασφάλισης, είναι μεγαλύτερες από τις εισφορές που έχουν καταβληθεί στον Κλάδο Ι.Κ.Α - Τ.Ε.Α.Μ τότε οι εργοδότες υποχρεούνται να καταβάλλουν την επιπλέον διαφορά των ασφαλιστικών εισφορών που υπολογίζεται επί των αποδοχών του πρώτου μήνα υπαγωγής στο νέο ταμείο ή κλάδο επικουρικής ασφάλισης χωρίς πρόσθετες επιβαρύνσεις.

Η κρίση για τον προσδιορισμό του φορέα ασφάλισης γίνεται από τα αρμόδια όργανα των ενδιαφερόμενων φορέων, Σε περίπτωση δε διαφωνίας αυτών, από τριμελή επιτροπή, που συγκροτείται με απόφαση του Υπουργού Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, από έναν εκπρόσωπο κάθε ενδιαφερόμενου ταμείου ή κλάδου και έναν εκπρόσωπο του Υπουργείου Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

ΝΟΜΟΣ ΑΡΙΘ.1977/1991 Προστασία παθόντων από βίαιο συμβάν και θυμάτων τρομοκρατών και άλλες διατάξεις.

ΑΡΘΡΟ 2

§1 Έλληνες πολίτες που καθίστανται πλήρως ανίκανοι για εργασία από τρομοκρατική πράξη στρεφόμενη κατά των προσώπων της παρ.1 του άρθρου 1 του ν.1897/1990 ή άλλων προσώπων ή στόχων των τρομοκρατών, δικαιούνται από το φορέα συνταξιοδότησης τους σύνταξη, που αντιστοιχεί σε 35 χρόνια υπηρεσίας ή ασφάλισης.

Η σύνταξη υπολογίζεται με βάση τον ανώτατο βαθμό ή κλιμάκιο που προβλέπουν για την κατηγορία ή τον κλάδο τους οι διατάξεις που ισχύουν κατά την ημερομηνία του παθήματος. Προκειμένου για ασφαλιστικούς οργανισμούς η σύνταξη υπολογίζεται με βάση τις αποδοχές που ελάμβαναν ή τον ασφαλιστικό μισθό ή την ασφαλιστική κατηγορία ή κλάση στην οποία είχαν καταταγεί οι παθόντες κατά την ημερομηνία του ατυχήματος.

Σε περίπτωση που οι πολίτες είναι ανασφάλιστοι δικαιούνται από το δημόσιο ταμείο μηνιαίου βοηθήματος ίσου με τη μηνιαία σύνταξη που προβλέπουν οι διατάξεις του Κώδικα Πολεμικών Συντάξεων για τους ανάπηρους πολίτες εκ του αμάχου πληθυσμού που φέρουν το ίδιο ποσοστό ανικανότητας.

Στους ασφαλισμένους του Ο.Γ.Α καταβάλλεται με τις ίδιες προϋποθέσεις από τον οργανισμό αυτό το ποσό του βοηθήματος του προηγούμενου εδαφίου.

§2 Ποσοστό της ανωτέρω συντάξεως ή του βοηθήματος δικαιούνται και τα πρόσωπα της οικογένειας του φονευθέντος υπό τις συνθήκες της προηγούμενης παραγράφου, πολίτη, καθώς και του θανόντος μετά την απόκτηση της ιδιότητας του συνταξιούχου ή βοηθηματούχου.

Μέλη της οικογένειας του πολίτη που δικαιούνται συντάξεως ή βοηθήματος, είναι αυτά, που προβλέπουν οι διατάξεις του οικείου συνταξιοδοτικού φορέα ή προκειμένου για τους ανασφάλιστους, τα αναφερόμενα στα άρθρα 5 και 6 του κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων και εφόσον πληρούν τους όρους και τις προϋποθέσεις των διατάξεων αυτών.

Οι χρονικές προϋποθέσεις που απαιτούνται για τη θεμελίωση δικαιώματος συνταξιοδότησης μελών οικογένειας, δεν ισχύουν προκειμένου για ασφαλισμένους ασφαλιστικών οργανισμών. Ως προς τα μέλη της οικογένειας και το ποσοστό σύνταξης τους εφαρμόζονται οι διατάξεις της νομοθεσίας του κάθε φορέα και ειδικά για τον Ο.Γ.Α οι ισχύουσες προϋποθέσεις του Ι.Κ.Α

§3 Τα πρόσωπα του πρώτου εδαφίου της παρ.1 του παρόντος άρθρου που καλύπτονται ασφαλιστικά από το Δημόσιο ή καθεστώς παρόμοιο με αυτό των Δημοσίων Υπαλλήλων και καθίστανται μερικώς ανίκανα για εργασία αλλά εξακολουθούν να εργάζονται ή είναι συνταξιούχοι, δικαιούνται προσωπικού και αμεταβίβαστου επιδόματος ανικανότητας ίσου με το ποσοστό της ανικανότητάς τους.

Το επίδομα αυτό που εξακολουθεί να καταβάλλεται και μετά την έξοδο από την υπηρεσία, υπολογίζεται κατά περίπτωση επί του εκάστοτε βασικού μισθού του βαθμού ή του κλιμακίου με το οποίο μισθοδοτείται ή συνταξιοδοτείται ο υπάλληλος.

Οι διατάξεις της παραγράφου αυτής εφαρμόζονται και επί εκείνων που συνταξιοδοτούνται πλήρως ανίκανοι για εργασία κατά την παρ.1

Επί συρροής επιδομάτων ο δικαιούχος μπορεί να επιλέξει ή το οριζόμενο στην παράγραφο αυτήν ή τα προβλεπόμενα από τις διατάξεις των οικείων φορέων συνταξιοδότησης.

§4 Τα πρόσωπα που καλύπτονται ασφαλιστικά από ασφαλιστικούς οργανισμούς και καθίστανται πλήρως ή μερικώς ανάπηρα, εξακολουθούν δε να εργάζονται ή να συνταξιοδοτούνται από αυτούς λόγω γήρατος και αναπηρίας, δικαιούνται μηνιαίου επιδόματος ανάλογα με το ποσοστό της αναπηρίας τους, ως κατωτέρω:

ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΝΑΠΗΡΙΑΣ:

25%-33%	5	ημερομίσθια	ανειδίκευτου	εργάτη
34%-41%	6	»	»	»
42%-49%	7	»	»	»
50%-57%	8	»	»	»
58%-66%	9	»	»	»
67%και άνω	10	»	»	»

Το επίδομα είναι προσωπικό και καταβάλλεται εφ' όρου ζωής από τον ασφαλιστικό οργανισμό κύριας ασφάλισης στον οποίο ασφαρίζεται ή συνταξιοδοτείται ο παθών κατά το χρόνο του ατυχήματος και δεν επηρεάζεται από οποιαδήποτε μεταβολή του ποσοστού αναπηρίας.

Σε περίπτωση που ο παθών είναι ασφαλισμένος σε περισσότερους του ενός ασφαλιστικούς οργανισμούς κύριας ασφάλισης, το επίδομα καταβάλλεται από τον οργανισμό στον οποίο έχει διανύσει τον περισσότερο χρόνο.

§5 Οι διατάξεις των προηγούμενων παραγράφων που αφορούν συνταξιοδοτικό δικαίωμα ασφαλισμένων ή συνταξιούχων ασφαλιστικών οργανισμών, εφαρμόζονται και επί πολιτών ξένων κρατών, που εργάζονται και ασφαλίζονται στους οργανισμούς αυτούς.

§6 Ως προς μεν το χαρακτήρα της πράξης ως τρομοκρατικής ή του στόχου, εκδίδεται πόρισμα από τον κατά τόπο αρμόδιο πρόεδρο πρωτοδικών, έπειτα από ανάκριση που θα διεξαχθεί, ως προς δε τον τόπο, το χρόνο και τις συνθήκες γενικά, που επήλθε ο τραυματισμός ή ο θάνατος αποφαινόμενοι τα συνταξιοδοτικά όργανα που δικαιοδοτούν ή αποφασίζουν για τις συντάξεις με βάση το κατά τα ανωτέρω πόρισμα του προέδρου πρωτοδικών και οποιοδήποτε άλλο ανακριτικό και αποδεικτικό υλικό έχει συγκεντρωθεί μέχρι της εκδόσεως του πορίσματος του προέδρου πρωτοδικών.

§7 Για το ποσοστό ανικανότητας και την αιτιώδη σχέση τραυματισμού ή του θανάτου με την τρομοκρατική πράξη αποφαινεται η οικεία υγειονομική επιτροπή και προκειμένου για ανασφάλιστους ή δημόσιους υπαλλήλους ή λειτουργούς που καλύπτονται ασφαλιστικά από το Δημόσιο, η Ανώτατη Στρατού Υγειονομική Επιτροπή.

§8 Για τα θέματα που δεν ρυθμίζονται με τις διατάξεις των προηγούμενων, παραγράφων εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις των οικείων φορέων συνταξιοδότησης ή προκειμένου για ανασφάλιστους οι διατάξεις του Κώδικα Πολεμικών Συντάξεων που αφορούν τους αναπήρους πολίτες από τον άμαχο πληθυσμό.

§9 Οι διατάξεις του άρθρου αυτού έχουν εφαρμογή και επί δικαιωμάτων που στηρίζονται σε γεγονότα τα οποία έλαβαν χώρα από 24 Ιουλίου 1974 μέχρι την έναρξη ισχύος τους.

§10 Το επίδομα που προβλέπουν οι διατάξεις του άρθρου 4 του ν.1897/1990 καταβάλλεται και στα πρόσωπα του άρθρου 1 του ιδίου νόμου τα οποία καθίστανται πλήρως ανάκανα για την εκτέλεση των καθηκόντων τους.

Οι διατάξεις του τελευταίου εδαφίου της παρ.3 του άρθρου 2 του παρόντος νόμου έχουν εφαρμογή και επί των υπαγόμενων στο ν.1897/1990.

§11 Κατ' εξαίρεση οι διατάξεις της παραγράφου 1 του ν.1897/1990 έχουν εφαρμογή και σε ασφαλισμένους των ειδικών ταμείων του άρθρου 10 του ν.1902/1990, οι οποίοι έχουν 25 ετή τουλάχιστον πραγματική συντάξιμη υπηρεσία και υπέστησαν μερική ανικανότητα από τρομοκρατική πράξη στρεφόμενη κατά του προσώπου τους.

ΝΟΜΟΣ ΑΡΙΘΜ.2335/1995

ΑΡΘΡΟ 2

§1 Στο τέλος του πρώτου εδαφίου της παρ.2 του άρθρου 39 του ν.2084/1992 προστίθενται εδάφια ως εξής:

«Τα παραπάνω πρόσωπα ασφαρίζονται υποχρεωτικά στους φορείς ασθένειας επικουρικής ασφάλισης και πρόνοιας που αντιστοιχούν στο συνταξιοδοτικό φορέα κύριας ασφάλισης επιλογής τους.

Εάν το ασφαλιστικό καθεστώς επιλογής δεν περιλαμβάνει όλους τους κλάδους ασφάλισης οι οποίοι υφίστανται στο ασφαλιστικό καθεστώς ,στο οποίο τα παραπάνω πρόσωπα μπορούσαν να υπαχθούν λόγω ιδιότητας ή απασχόλησης ,τότε τα πρόσωπα αυτά ως προς τους ελλείποντες κλάδους, ασφαρίζονται υποχρεωτικά στους αντίστοιχους κλάδους του ασφαλιστικού καθεστώτος στο οποίο μπορούσαν να υπαχθούν λόγω ιδιότητας ή απασχόλησης.»

ΑΡΘΡΟ 4

§1 Το τρίτο εδάφιο της παρ.1 του άρθρου 20 του ν.1469/1984 που προστέθηκε με την παρ.1 του άρθρου 11 του ν. 1976/1991 αντικαθίστανται ως εξής:

«Ιδίως όταν ο εργοδότης παραλείπει να καταχωρεί στις καταστάσεις προσωπικού ,μέσα στις προθεσμίες του πρώτου εδαφίου της παρ. αυτής ,τους απασχολούμενους σε αυτόν αλλοδαπούς ή συνταξιούχους γήρατος ή αναπηρίας οποιουδήποτε ασφαλιστικού οργανισμού και του Δημοσίου το ανωτέρω ποσοστό επιβάρυνσης ορίζεται σε 75% των οφειλόμενων από την αιτία αυτή εισφορών. Το Η ποσό της επιβάρυνσης αυτής δεν μπορεί να είναι μικρότερο από τον τεκμαρτό μισθό 12^{ης} ασφαλιστικής κλάσης που ισχύει την ημέρα επιβολής του προστίμου.»

§2 Η παράγραφος 2 του άρθρου 23 του 2084/1992 αντικαθίσταται από τότε που ίσχυσε ως εξής:

«Η πρόσθετη ειδική εισφορά για την ασφάλιση αναπηρίας γήρατος και θανάτου των απασχολούμενων σε υπόγειες στοές μεταλλείων- λιγνιτωρυχείων και σε εναέριες ή υποθαλάσσιες εργασίες καθώς και των ασφαλισμένων της Διεύθυνσης Ασφάλισης Προσωπικού που απασχολούνται σε ορυχεία , σταθμούς παραγωγής και δίκτυα ,ορίζεται σε 7,50% επί των αποδοχών των ασφαλισμένων και βαρύνει κατά ποσοστό 2,50% τους ασφαλισμένους και 5% του εργοδότες».

§3 Η παράγραφος 1 του άρθρου 15 του ν.2224/1994 αντικαθίσταται ως εξής:

«Σε εφαρμογή του άρθρου 3 της Εθνικής Γενικής Συλλογικής Σύμβασης Εργασίας (Ε.Γ.Σ.Σ.Ε)1993 καθορίζεται πρόσθετη εργοδοτική εισφορά 0,26%

και πρόσθετη εργατική εισφορά 0,10% οι οποίες συνεισπράττονται με τις υπέρ του Ι.Κ.Α εισφορές από 1/1/1994.

Οι εισφορές αυτές καταβάλλονται για τους εργαζόμενους που απασχολούνται σε όλους τους εργοδότες, συμπεριλαμβανομένων και του Δημοσίου, των Ν.Π.Δ.Δ. και Ο.Τ.Α, εφόσον οι εργαζόμενοι αυτοί υπάγονται σε έναν τουλάχιστον κλάδο ασφάλισης του Ο.Α.Ε.Δ.

Οι εισφορές αυτές υπολογίζονται επί των αποδοχών που υπολογίζονται και οι εισφορές του Ι.Κ.Α. Μετά 5ετία από την ισχύ της παρούσας διάταξης, με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, έπειτα από τη σύμφωνη γνώμη των οργανώσεων που συνυπογράφουν την Ε.Γ.Σ.Σ.Ε., δύναται να τροποποιηθεί ο τρόπος υπολογισμού των εισφορών για όσους ασφαλιζονται για πρώτη φορά από 1/1/1993 και μετά και που θεωρούνται νεοασφαλισμένοι κατά τον ν.2084/1992.

Για τις αναδρομικές εισφορές του λογαριασμού αυτού και μόνο, δεν έχει εφαρμογή η διμήνη προθεσμία παρακράτησης εργατικής εισφοράς που προβλέπεται στην παρ.5 του άρθρου 26 του ν.1846/1951.

Οι αναδρομικές εισφορές περιόδου απασχόλησης από 1/1/1994 ως και του μήνα δημοσίευσης του νόμου αυτού, εργοδοτών και εργαζομένων, θα καταβληθούν σε είκοσι τέσσερις (24) ισόποσες συνεχείς μηνιαίες δόσεις χωρίς καμία επιβάρυνση. Η πρώτη δόση θα καταβληθεί μέχρι το τέλος του μεθεπόμενου μήνα εκείνου της δημοσίευσης.

Στον οργανισμό Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού συνιστάται Ειδικός Κοινός Λογαριασμός Ανεργίας (Ε.Κ.Λ.Α), στον οποίο περιέχονται οι παραπάνω εισφορές, οι οποίες και αποδίδονται το αργότερο μέσα στο μεθεπόμενο από την είσπραξη τους μήνα.

Για την είσπραξη των εισφορών αυτών καταβάλλεται στο Ι.Κ.Α αποζημίωση το ποσοστό της οποίας ορίζεται σε 4% στα εισπραττόμενα έσοδα από εισφορές, πρόσθετα τέλη και λοιπές προσαυξήσεις.

Η απόδοση της αποζημίωσης αυτής θα γίνεται με την εκκαθάριση των σχετικών λογαριασμών από το Ι.Κ.Α και με την ίδια σχετική διαδικασία που προβλέπεται για τον Ο.Α.Ε.Δ τον Ο.Ε.Κ και την Εργατική Εστία».

§4 Οι διατάξεις της παραγράφου 3 του άρθρου 44 του ν.2084/1992, όπως συμπληρώθηκαν με το πρώτο και το δεύτερο εδάφιο της παρ.3 του άρθρου 19 του ν.2150/1993 αντικαθίστανται ως εξής:

«Η κατά τα ανωτέρω διαμόρφωση της εισφοράς για τους ασφαλισμένους του Ταμείου Νομικών και Τ.Σ.Μ.Ε.Δ.Ε ολοκληρώνεται την 1/1/1998.

Οι πιο πάνω ασφαλισμένοι καταβάλουν για τα έτη 1995,1996 και 1997 το ποσό της εισφοράς που κατέβαλλαν στις 31/12/1994 προσαυξημένο κατά το $\frac{1}{4}$, $\frac{2}{4}$ και $\frac{3}{4}$ του ποσού της διαφορά μεταξύ της εισφοράς αυτής και της εισφοράς που προκύπτει κατ' έτος από την κατά τα ανωτέρω διαμόρφωση. Διαφορές που προκύπτουν από τυχόν καταβολή αυξημένων ασφαλιστικών εισφορών μετά την 1/1/1995 συμψηφίζονται με μελλοντικές οφειλές από ασφαλιστικές εισφορές.»

Η διάταξη αυτή εφαρμόζεται ανάλογα σε όλους τους κλάδους και φορείς ασφάλισης των δικηγόρων καθώς και των ασφαλισμένων του Τ.Σ.Μ.Ε.Δ.Ε. συμπεριλαμβανομένων και των από 1/1/1993 ασφαλισμένων.

§5 Οι παράγραφοι 5 και 6 του άρθρου 2 του ν.2217/1994 αντικαθίστανται ως εξής:

«Οι μέχρι την 31/12/1992 ασφαλισμένοι στο Τ.Σ.Ε εκτελωνιστές κατατάσσονται αυτοδίκαια και για τους δύο κλάδους σύνταξης και ασθένεια στην 6^η ασφαλιστική κατηγορία του Τ.Ε.Β.Ε που ισχύει για τους μέχρι την 31/12/1992 ασφαλισμένους του.

Οι παραπάνω ασφαλισμένοι μπορούν με δήλωση τους να καταταγούν σε οποιαδήποτε ανώτερη της 6^{ης} ασφαλιστική κατηγορία , η οποία θα είναι οπωσδήποτε η ίδια και για τους δύο κλάδους σύνταξης και ασθένειας.

Κατά τα άλλα ισχύουν οι διατάξεις της αριθ.Φ35/84/1991 απόφασης του Υπουργού Υγείας , Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

Οι από 1/1/1993 ασφαλισμένοι στο Τ.Σ.Ε κατατάσσονται και για τους δύο κλάδους στην 1η ασφαλιστική κατηγορία του Τ.Ε.Β.Ε που ισχύει για τους από 1/1/1993 και μετά ασφαλισμένους του ταμείου.

Οι παραπάνω ασφαλισμένοι μπορούν με δήλωση τους να καταταγούν σε οποιαδήποτε ανώτερη της 1^{ης} ασφαλιστική κατηγορία η οποία θα είναι οπωσδήποτε η ίδια και για τους δύο κλάδους σύνταξης και ασθένειας.

Δηλώσεις που είχαν υποβληθεί μετά την 30/11/1991 και είχαν απορριφθεί ως εκπρόθεσμοι , επανεξετάζονται σύμφωνα με τα ανωτέρω και ισχύουν από την ημερομηνία υποβολής τους.

Τυχόν εκκρεμείς δηλώσεις εξετάζονται σύμφωνα με τις διατάξεις της παρούσας παραγράφου».

§6 Στο τέλος του άρθρου 9 του ν.3198/1955 προστίθεται παράγραφος ως εξής:

«Αντίγραφο της καταγγελίας σύμβασης εργασίας κοινοποιείται στον Ο.Α.Ε.Δ σύμφωνα με τις ανωτέρω παραγράφους 1,2 και 3 διαβιβάζεται υποχρεωτικά εντός μηνός από τον Ο.Α.Ε.Δ στο αρμόδιο υποκατάστημα Ι.Κ.Α»

ΝΟΜΟΣ ΑΡΙΘ.2458/1997

ΑΡΘΡΟ 9:ΣΥΝΤΑΞΗ ΛΟΓΩ ΓΗΡΑΤΟΣ Η ΑΝΑΠΗΡΙΑΣ

§7 Οι παράγραφοι 1,2 και 3 του άρθρου 42 του ν.1140/1981 όπως έχουν τροποποιηθεί και ισχύουν ,εφαρμόζονται αναλόγως στους ασφαλισμένους και συνταξιούχους του Κλάδου. Το ποσό της προσαύξησης της σύνταξης λόγω απολύτου αναπηρίας δεν μπορεί να είναι κατώτερο του ποσού που αντιστοιχεί σε είκοσι πέντε (25) έτη ασφάλισης στην πρώτη ασφαλιστική κατηγορία και καταβάλλεται μόνο αν ο συνταξιούχος δεν δικαιωθεί την προβλεπόμενη από το άρθρο 14 π.δ/τος 334/1998 προσαύξηση, συνταξιούχος αναπηρία του Ο.Γ.Α.

ΑΡΘΡΟ 13:ΔΙΑΔΟΧΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ

§1 Οι περί διαδοχικής ασφάλισης συντάξεις, όπως κάθε φορά ισχύουν , έχουν εφαρμογή μεταξύ του καταργούμενου κλάδου πρόσθετης ασφάλισης και των άλλων φορέων επικουρικής ασφάλισης , εφόσον ο χρόνος ασφάλισης

που διανύθηκε στον κλάδο αυτό δεν θεωρήθηκε ως χρόνος διαδραμών στον Κλάδο Κύρια Ασφάλισης Αγροτών, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ.2 του άρθρου 5 του παρόντος νόμου.

§2 Επίσης οι περί διαδοχικής ασφάλισης διατάξεις όπως κάθε φορά ισχύουν, έχουν εφαρμογή μεταξύ του, Κλάδου Κύριας Ασφάλισης Αγροτών, και των άλλων φορέων κύριας ασφάλισης. Στην περίπτωση αυτή περιλαμβάνεται και ο διανυθείς χρόνος στον καταργούμενο κλάδο πρόσθετης ασφάλισης εφόσον θεωρήθηκε ως διαδραμών στον Κλάδο Κύριας Ασφάλισης σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ.2 του παρόντος νόμου.

§3 Στην περίπτωση που οι κλάδοι των παρ.1 και 2 είναι συμμετέχοντες, τόσο ο απονέμων οργανισμός, όσο και οι λοιποί συμμετέχοντες οργανισμοί υπολογίζουν το ποσό της σύνταξης σύμφωνα με τη νομοθεσία τους βάση του συνολικού χρόνου ασφάλισης. Η απόδοση των οφειλόμενων ποσών στον απονέμων φορέα γίνεται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 10 του ν.1405/1983.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Ιστοσελίδα
http://www.ine.otoe.gr/ekdoseis/asfalistiko_03/asfalistiko_03_perieh.htm
- Ιστοσελίδα www.asfalisinet.gr
- Ιστοσελίδα <http://www.tebe.gr/diafora/tebe.htm>
- Ιστοσελίδα http://www.tebe.gr/asfal_eisfores/5.htm
- Ιστοσελίδα <http://www.tsmede.gr/indexx.asp?page=2>
- Ιστοσελίδα <http://www.somtechnik.gr/PRAVO/Misthoi.htm>
- Ιστοσελίδα http://www.ggka.gr/gr_dief19.htm
- Ιστοσελίδα http://www.ggka.gr/asfalsistiko_main.htm
- Ιστοσελίδα http://www.ggka.gr/nomoi_main.htm
- Ιστοσελίδα <http://www.disability.gr/gr-arts/asfalisi01.html>
- Ιστοσελίδα www.oga.gr
- Ιστοσελίδα www.tanpy.gr/
- Ιστοσελίδα www.tanpy.gr/asfaleisforesframe.htm
- Ιστοσελίδα www.tsay.gr
- Ιστοσελίδα www.ggka.gr
- Ιστοσελίδα www.yrakp.gr
- Ιστοσελίδα www.ypegka.gr
- Ιστοσελίδα www.elinyae.gr
- Ιστοσελίδα www.taxheaven.gr
- Ιστοσελίδα www.interamerican.gr
- Ιστοσελίδα www.metrolife.gr
- Ιστοσελίδα www.aspis.gr
- Ιστοσελίδα www.ippokratis.gr
- Ιστοσελίδα www.alico.gr
- Ιστοσελίδα www.europisti.gr
- Ιστοσελίδα www.ika.gr
- Ιστοσελίδα www.ee.gr
- Ιστοσελίδα www.europa.eu.int
- Ενημερωτικά φυλλάδια από Υπουργείο απασχόλησης και κοινωνικής προστασίας
- Ενημερωτικά φυλλάδια από Γενική Γραμματεία Κοινωνικής ασφάλισης.
- Ενημερωτικό φυλλάδιο από Γενική Γραμματεία Εμπορίου «Η ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ – ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ»

- Ενημερωτικό φυλλάδιο από Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών / Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, Η Ελληνική Έκθεση Στρατηγικής για τις Συντάξεις: Αθήνα, Σεπτέμβριος 2002.
- Ομιλία Δημήτρη Ρέππα, Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, Συνέντευξη στην εφημερίδα «ΤΑ ΝΕΑ», 19.11.2001.
- Ενημερωτικό φυλλάδιο από ΤΑΜΕΙΟ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΕΜΠΟΡΩΝ
- Ενημερωτικά φυλλάδια από ΦΟΙΝΙΞ- METROLIFE
- Ενημερωτικά φυλλάδια από INTERAMERICAN
- Ενημερωτικά φυλλάδια από ΑΣΠΙΣ ΟΜΙΛΟΣ ΕΤΑΙΡΙΩΝ
- Ενημερωτικά φυλλάδια από ALICO AIG LIFE
- Ενημερωτικά φυλλάδια από ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΠΙΣΤΗ
- Σημειώσεις εκπαιδευτικού σεμιναρίου ελληνικής αποστολής στο Λονδίνο 15-18/05/03
- Ενημερωτικό φυλλάδιο MISSOC- Info,2001
- Green Book, "Simplicity, Security and Choice. Working and saving for retirement" 2002 Department of Work and Pensions.
- Ιστοσελίδα <http://www.dwp.gov.uk/>
- Ιστοσελίδα <http://www.opra.gov.uk/>
- Ιστοσελίδα <http://www.gad.gov.uk/>
- Ιστοσελίδα <http://www.fsa.gov.uk/>
- Ιστοσελίδα <http://www.opas.org.uk/>
- Έκθεση επιτροπής Οικονομικής Πολιτικής και της Επιτροπής Κοινωνικής Προστασίας για την επάρκεια και την βιωσιμότητα των συντάξεων.
- ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΟΤΟΕ- ΛΕΣΧΗ ΤΡΑΠΕΖΙΚΩΝ ΠΑΤΡΑΣ 07/07/05 (ΔΙΑΦΩΝΙΕΣ-ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΤΡΟΠΟΛΟΓΙΑΣ ΠΟΥ ΑΦΟΡΑ ΤΑ ΤΑΜΕΙΑ ΜΑΣ)
- ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ ΟΤΟΕ 16/06/05
- ΕΠΕΙΔΗ... (ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΟΤΟΕ) ΤΕΥΧΟΣ 10 ΜΑΙΟΣ-ΙΟΥΝΙΟΣ 2005
- ΤΡΑΠΕΖΙΚΟΣ ΚΟΣΜΟΣ ΦΥΛΛΟ 42 ΜΑΙΟΣ-ΙΟΥΝΙΟΣ 2005
- ΟΤΟΕ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ Νο 18 30/06/05
- ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΙΚΑ